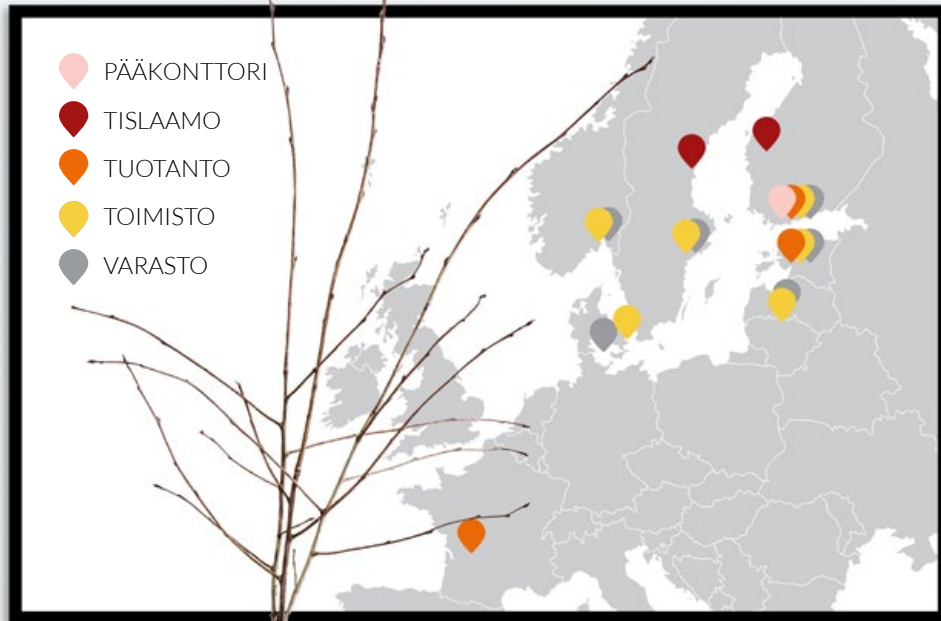

ALTIA

Vuosikertomus

2017

Tervetuloa lukemaan Altian uudistunutta vuosikertomusta!

OLEMME YHDISTÄNEET Altian raportit yksiin kansiin. Vuosikertomus 2017 koostuu liike-toimintakatsauksesta, hallituksen toimintakertomuksesta, hallinnon selvityksistä, vastuulisuusosioista sekä tilinpäätöksestä.

Julkaisemme hallituksen toimintakertomuksen yhteydessä EU:n direktiivin ja Suomen kirjanpitolain mukaisen selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista. Se sisältää selvityksen Altian lähestymistavasta ympäristöasioihin, sosiaalisiin ja henkilöstöasioihin, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä lahjonnan ja korruption torjuntaan.

Vastuullisuus on Altialle sekä strateginen prioriteetti että liiketoiminnan keskeinen menestystekijä. Altia raportoi vastuullisuudestaan valtio-omisteisten yhtiöiden yritys vastuun raportointimallin ja GRI-ohjeiston mukaisesti. Erillinen yritys vastuuosio sisältää tarkempaa tietoa Altian vastuullisuustyöstä.

Konsernin tilinpäätös laaditaan IFRS-standardien mukaisesti ja emoyhtiön tilinpäätös Suomen kirjanpitolain mukaisesti (FAS). Tilinpäätöksen liitetiedot on jaettu osioihin, ja laadinta-periaatteet löytyvät liitetietojen yhteydestä.

Altia lyhyesti

Altia on johtava pohjoismainen alkoholijuomayhtiö, joka toimii Pohjoismaissa, Virossa ja Latviassa viinien ja väkevien alkoholijuomien markkinoilla. Valmistamme, maahantuomme, markkinoimme, myymme ja jakelemme sekä omia että päämiestemme tuotteita. Pohjoismaiden ja Baltian lisäksi meillä on tuotantoa Ranskan Cognacissa. Viemme alkoholijuomia noin 30 maahan Euroopassa, Aasiassa ja Pohjois-Amerikassa. Avainbrändejämme ovat muun muassa Blossa, Chill Out, Koskenkorva, Valhalla, O.P. Anderson, Renault, Larsen ja Xanté. Haluamme edistää modernia, vastuullista pohjoismaista juomakulttuuria. www.altiagroup.fi

Sisällysluettelo

LIIKETOIMINTAKATSAUS	2	HALLINNOINTI	78
Johdanto & Altia lyhyesti	2	Selvitys hallinto- ja ohjauksjärjestelmästä 2017	79
Sisällysluettelo	3	Palkka- ja palkkioselvitys	85
Taloudelliset avainluvut 2017	4	Hallitus & Johtoryhmä	88
Vastuullisuuden avainluvut 2017	6		
Toimitusjohtajan katsaus 2017	7	TILINPÄÄTÖS*	92
Altian strategia	9	Konsernitilinpäätös	94
Segmentit	10	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	98
Arvonluonti	11	1. Liiketulos	100
		2. Liiketoimintaan liittyvät operatiiviset varat ja velat	105
HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	12	3. Rahoituserät ja pääomarakenne	117
Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista	27	4. Rahoitus ja pääomariskit	128
Konsernin tunnusluvut	33	5. Konsolidointi	134
		6. Muut liitetiedot	138
YRITYSVASTUU	36	Emoyhtiön (Altia Oyj) tilinpäätös	150
Vastuullisuuden johtaminen	37	Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	154
Sidosryhmävuorovaikutus	38	Hallituksen voitonjakoesitys	163
Altian sidosryhmät	39	Tilinpäätösmerkintä	163
Olellisuusanalyysi	41	Tilintarkastuskertomus	164
Vastuullisuuden kulmakivet	43		
Altian vastuullisuustavoitteet vuodelle 2018	44	Yhteystiedot	166
Altia & Asiakkaat	45		
Altia & Yhteiskunta	49		
Altia & Ympäristö	56		
Altia & Henkilöstö	66		
Raportoinnin viitekehys	73		
GRI G4 -sisältöindeksi	74		

7 TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS
Toimitusjohtaja Pekka Tennilä kommentoi Altian vuotta 2017

43

VASTUULLISUUDEN KULMAKIVET

Lue lisää Altian vastuullisuustyöstä vuonna 2017

11 ARVONLUONTI
Kuinka Altia luo lisäarvoa sidosryhmilleen.

27

SELVITYS MUISTA KUIN TALOUDELLISISTA TIEDOISTA

Altia noudattaa EU:n direktiiviä, joka koskee muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia. Tämä selvitys sisältää selvityksen Altian lähestymistavasta ympäristö-, yhteiskunta- ja henkilöstöasioihin, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä lahjonnan ja korruption torjuntaan.

92

TILINPÄÄTÖS

Altian konsernitilinpäätös

Avainluvut 2017

	2017	2016	2015
Liikevaihto, milj. EUR	359,0	356,6	380,7
Vertailukelpoinen käyttökate, milj. EUR	42,4	40,8	38,0
% liikevaihdosta	11,8	11,5	10,0
Käyttökate, milj. EUR	40,3	60,8*	39,7
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. EUR	28,2	26,4	23,6
% liikevaihdosta	7,8	7,4	6,2
Liiketulos, milj. EUR	26,1	46,3	25,3
Tilikauden tulos, milj. EUR	18,3	36,1	18,1
Osakekohtainen tulos, EUR	0,51	1,00	0,50
Nettovelka / vertailukelpoinen käyttökate	1,1	0,1	0,5
Omavaraisuusaste, %	34,3	44,2	36,7
Nettovelkaantumisaste, %	34,9	2,5	12,1
Henkilöstöä keskimäärin	762	829	879

*Vuoden 2016 käyttökatteeseen sisältyi 16,3 miljoonan euron etuusperusteinen eläkevastuun maksusta saatu voitto, joka on katsottu vertailukelpoisuuteen vaikuttavaksi eräksi 31.12.2016 päättyneen vuoden osalta.

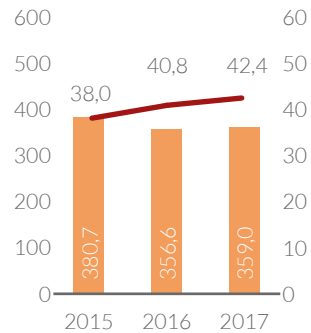
Vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin esitetään sivulla 34.

11,8%
Vertailukelpoinen käyttökateprosentti

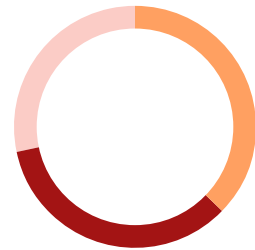
Liikevaihto
359,0
milj. €

Liikevaihto ja vertailukelpoinen käyttökate, milj. EUR

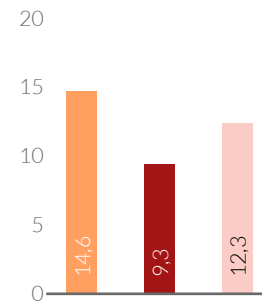
- Liikevaihto
- Vertailukelpoinen käyttökate

Liikevaihto segmenteittäin, milj. EUR

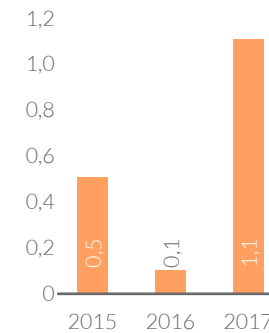
- Finland & Exports 133,9
- Scandinavia 123,7
- Altia Industrial 101,3

Vertailukelpoinen käyttökatemarginaali segmenteittäin, %

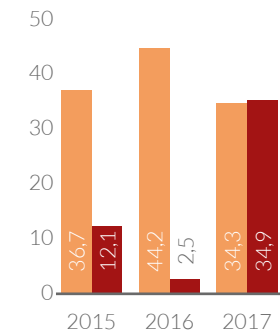

- Finland & Exports
- Scandinavia
- Altia industrial

Nettovelka / vertailukelpoinen käyttökate

Omavaraisuusaste ja nettovelkaantumisaste, %

- Omavaraisuusaste
- Nettovelkaantumisaste

Taloudelliset tavoitteet ja osinkopolitiikka

Altia on asettanut seuraavat pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet:

15 %

Vertailukelpoinen käyttökateprosentti kasvaa 15 prosenttiin pitkällä aikavälillä

2 %

Vuotuinen liikevaihto kasvaa 2 prosenttia ajan mittaan (CAGR)

< 2,5 x

Yhtiön tavoitteena on pitää raportoitu nettovelka suhteessa vertailukelpoiseen käyttökatteeseen pitkällä aikavälillä alle 2,5-kertaisena

≥ 60 %

Altia pyrkii noudattamaan aktiivista osingonjakopolitiikkaa, ja se osa tilikauden tuloksesta, jota ei arvioida tarvittavan yhtiön kasvuun ja kehittämiseen, jaetaan osakkeenomistajille. Yhtiön osingonjakopolitiikan mukaan osingonmaksusuhde on 60 prosenttia tai enemmän tilikauden tuloksesta.

Vastuullisuuden avainluvut 2017

	2017	2016	2015
Valmistettuja tai maahantuotuja juomia (milj. litraa)	93,8	90,0	95,5
Altian valmistamien tuotteiden keskimääräinen alkoholipitoisuus (til-%)	31,7	31,6	31,7
Ohran käyttö (milj. kg)	206,0	192,2	190,7
Vähennys Koskenkorvan tehdasalueen CO ₂ -päästöissä vuoteen 2014 verrattuna	56 %	42 %	35 %
Keskimääräinen jätteen kierrätys- ja hyötykäyttöaste	99,5 %	99,5 %	98,4 %
Veden käyttö (1 000 m ³)	663,4	1 136,0	1 045,8
Sairauspoissaoloprosentti	3,3	3,2	3,0
Tapaturmien määrä suhteessa työtunteihin	11	8	12

Vähennys
Koskenkorvan tehdas-
alueen CO₂-päästöissä

56 %

Altian valmistamien
tuotteiden
keskimääräinen
alkoholipitoisuus

31,7 til-%

Ohran käyttö

206,0
milj. kg

“
Omat pohjoismaiset
avainbrändimme
tuottavat edelleen
vakaata kasvua.

PEKKA TENNILÄ

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS 2017

Kannattavuus parani edelleen, ja liikevaihto kääntyi kasvuun

Vuoden 2017 aikana Altia jatkoi muutostaan kohti strategisia tavoitteita, ja vuodesta muodostui merkittävä käännekohta liikevaihdon kehittyessä myönteisesti ja vertailukelpoisen käyttökateen parantuessa edelleen.

Liikevaihto kasvoi hieman edellisvuodesta ja oli 359,0 miljoonaa euroa. Kasvu oli seurausta teollisten tuotteiden hyvästä kysynnästä Altia Industrial -segmentissä sekä Altian avainbrändien ja keskeisten päämiest tuotteiden vakaana jatkuneesta tuloskehityksestä Suomessa, Ruotsissa, matkustajamyynnissä ja viennissä. Myös tehokkuuden jatkuva parantaminen, kateen kehitys ja kulujenhallinta paransivat vertailukelpoista käyttökateprosenttia 11,8 prosenttiin (11,5 prosenttia 2016).

Altian liiketoiminta vuonna 2017 kehittyi kannattavan kasvun strategian mukaisesti. Omat pohjoismaiset avainbrändimme tuottavat edelleen vakaata kasvua.

Koskenkorva Vodkan ja O.P. Anderson Aquavitin lanseeraus Yhdysvaltain markkinoilla oli meille tärkeä avaus. Vientimme Venäjälle kasvaa, ja aloitimme Koskenkorva Vodkan viennin Kazakstaniin, joka on meille uusi markkina Keski-Aasiassa. Vahvistimme myös Larsen-kon-

jakin asemaa Aasiassa solmimalla AsiaEuron kanssa kumppanuuden Larsen-konjakin jakelusta Kiinassa ja Hongkongissa, Macaossa, Singaporessa, Malesiassa ja Indonesiassa.

Viiniportfolioimme on saanut jalansijaa kasvavilla viinimarkkinoilla menestyksekkäiden innovaatioiden, kuten True Colours Cava ja Xanté Sparkling -kuohuviinien myötä. Blossa-tuoteperhe on kasvanut uusien lanseerausten myötä, erityisesti alkoholittomien tuotteiden kategoriassa.

Päämiesliiketoiminnassa syvensimme yhteistyötä merkittävien strategisten kumppaneidemme kanssa. Vuoden 2017 alussa kehitimme edelleen yhteistyötämme Constellation Brandsin kanssa laajentamalla Charles Smith -viinien edustusta Suomen lisäksi Ruotsiin ja Norjaan. Helmikuussa laajensimme kumppanuuttamme Grupo Peñafloren kanssa ulottamalla Finca las Moras -viinibrändin edustuksen Suomen lisäksi Ruotsiin, Norjaan ja Viroon. Elokuussa solmimme Suomen markkinat kattavan

“ Lisääntynyt kiinnostus vastuullisuutta kohtaan ohjaa sekä kuluttaja- käyttäytymistä että liiketoimintaamme.

jakelusopimuksen uuden päämiehen, Treasury Wine Estatesin kanssa.

Suomessa tammikuussa 2018 osittain voimaan tulleen uuden alkoholilain myötä etanolipohjaisia ready-to-drink -juomasekoituksia saadaan myydä Suomen päivittäistavarakaupassa.

Tämä avaa uusia mahdollisuuksia Altialle, kun voimme tuoda uusia tuotteita sekä tunnetut brändimme päivittäistavarakauppaan.

Vuonna 2017 Altia investoi Koskenkorvan tehtaan ohratärkkelyskapasiteetin kasvattamiseen, minkä myötä tehtaalla käytettiin suomalaista ohraa ennätysmäärä, 206 miljoonaa kiloa. Rajamäen tehtaalla saimme valmiiksi laajamittaisen työn, joka liittyi tuotantoympäristön yksinkertaistamiseen ja digitalisointiin sekä toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoon. Olen myös tyytyväinen Rajamäen tehtaalla syksyllä 2017 käyttöönotettuun joustavaan tuotantolinjaan. Keväällä avasimme uuden akvaviittitilaamon Ruotsin Sundsvallissa. Tislaamon myötä kaikkien Altian valmistamien ruotsalaisten akvaviittien tislaus tapahtuu keskitetysti samassa paikassa.

Vastuullisuus strategisena prioriteettina ja keskeisenä menestystekijänä

Lisääntynyt kiinnostus vastuullisuutta kohtaan ohjaa sekä kuluttajakäyttäytymistä että liiketoimintaamme. Muita vallitsevia trendejä ovat lisääntyvä terveystietoisuus sekä kiinnostus autenttisia ja helppokäyttöisiä tuotteita kohtaan. Kuluttajat hakevat esimerkiksi ainutlaatuisia paikallisia tuotteita tai tuotteita, joilla on oma tarinansa, jotka on valmistettu puhtaista raaka-aineista tai jotka on pakattu helppokäyttöisiin pakkauksiin.

Altialle vastuullisuus on sekä strateginen prioriteetti että keskeinen menestystekijä, joka heijastuu niin työhömmö kuin tuotteisiimme.

Vuoden 2017 alussa liityimme vapaaehtoisen energiatehokkuussopimuksen toiselle kaudelle ja sitouduimme vähentämään energiankäyttöämme 10 prosentilla vuoteen 2025 mennessä vuoden 2014 alun tasoon verrattuna. Onnistuimme raportointikauden aikana vähentämään tuotantoon suhteutettua energiankäyttöä Rajamäen ja Koskenkorvan tehtailla tuotannon optimoimiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi tehtyjen toimenpiteiden ansiosta. Teimme vuoden aikana lisäksi paljon työtä parantaaksemme suurimman tuotantolaitoksemme, Rajamäen tehtaan, elintarviketurvallisuuden hallintaa, ja sen seurauksena tehtaalle myönnettiin marraskuussa ISO 22000 -standardin mukainen sertifikaatti. Myös amfori BSCI -aloitteeseen liittyminen huhtikuussa 2017 oli meille merkittävä askel. Olemme tällä

hetkellä ainoa viinien ja väkevien alkoholijuomien maahantuoja Pohjoismaissa ja Baltiassa, joka on aloitteen varsinainen jäsen. Jäsenyyden myötä meillä on paremmat mahdollisuudet kehittää sosiaalista vastuullisuutta toimitusketjuissamme ja vastata niissä mahdollisesti ilmeneviin haasteisiin.

Vuosi 2017 oli nykyisen yritysvastuuhjelmamme viimeinen vuosi. Suunnittelimme vuoden aikana toimenpiteitämme vuodelle 2018 ja siitä eteenpäin. Saimme kerättyä lähes 50 ideaa siitä, miten Altia voisi kehittää vastuullisuuttaan seuraavan 3–5 vuoden aikana. Jokainen näistä ideoista sisälsi useita konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Ensimmäiset ideat toteutetaan vuonna 2018, ja loput säilytettiin, jotta niitä voidaan hyödyntää tulevaisuudessa.

Lokakuussa 2017 omistaja ilmoitti selvittävänsä Altian mahdollista listautumista. Painopiste on edelleen ollut yhtiön kehittämisessä ja kannattavan kasvun strategian toteuttamisessa, ja näiden rinnalla on tehty tarvittavia valmisteluita omistajan selvitysten tueksi.

Haluan kiittää asiakkaitamme ja kumppaneitamme menestyksekkästä vuodesta. Haluan myös kiittää henkilöstöämme lämpimästi heidän hienosta työstään ja sitoutumisestaan vuonna 2017.

Pekka Tennilä
Toimitusjohtaja

ALTIAN STRATEGIA

Haluamme luoda ja kehittää uudenlaista, modernia ja vastuullista juomakulttuuria.

Let's drink better

Strategisten kumppanuuksien vahvistaminen

Liiketoiminnan kasvattaminen ja laajentaminen keskeisten kumppaneiden kanssa

Megatrendit:

Aitous
Vastuullisuus
Terveystietoisuus

Premiumisaatio
Helppokäyttöisyys

Brändiarvo, oikeat kanavat, uudet tilanteet ja markkinat

Pohjoismaisten avainbrändien kasvattaminen

Jatkuva kokonais-
tehokkuuden
parantaminen

Kasvun rahoittaminen ja mahdollistaminen

Merkittävän muutoksen toteuttaminen viineissä

Omien viinibrändien valikoiman kasvattaminen innovaatioiden avulla

Laajentaminen uusiin myyntikanaviin

Päivittäistavarakauppatoiminnan ja verkkokaupan kasvattaminen ja kehittäminen

Visiomme

Olemme juomayhtiö, joka hakee kasvua vahvan kuluttajaymmärryksen sekä markkinoiden kehittämisen kautta. Luomme kestäväää ja kannattavaa kasvua uudistamalla jatkuvasti tarjontaamme ja toimintatapojamme.

SEGMENTIT

Finland & Exports

Finland & Exports -segmentti käsittää viinien, väkevien alkoholijuomien ja muiden juomien tuonnin, myynnin ja markkinoinnin Suomessa ja Baltian maissa sekä matkustajamyynnin ja viennin.

Miljoonaa euroa	2017	2016
Liikevaihto	133,9	133,9
Vertailukelpoinen käyttökate	19,6	20,2
Vertailukelpoinen käyttökate, % liikevaihdosta	14,6	15,0
Henkilöstö keskimäärin	100	104

Scandinavia

Scandinavia-segmentti käsittää viinien, väkevien alkoholijuomien ja muiden juomien tuonnin, myynnin ja markkinoinnin Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa.

Miljoonaa euroa	2017	2016
Liikevaihto	123,7	127,4
Vertailukelpoinen käyttökate	11,5	10,4
Vertailukelpoinen käyttökate, % liikevaihdosta	9,3	8,2
Henkilöstö keskimäärin	86	87

Altia Industrial

Altia Industrial -segmentti käsittää Koskenkorvan tehtaan toiminnot, tärkkelyksen, rehuraaka-aineen ja teknisen etanolin tuotannon sekä sopimusvalmistuksen Rajamäellä. Segmenttiin kuuluu myös Altian toimitusketju, joka pitää sisällään tuotannon eri maissa, asiakaspalvelun sekä logistiikan.

Miljoonaa euroa	2017	2016
Liikevaihto	101,3	95,2
Vertailukelpoinen käyttökate	12,5	8,4
Vertailukelpoinen käyttökate, % liikevaihdosta	12,3	8,8
Henkilöstö keskimäärin	452	507

Lisäarvoa paremman juomakulttuurin avulla: Let's Drink Better

LIIKETOIMINTAAMME MUOKKAAVAT SEURAAVAT KESKEISET TRENDIT: *aituus vastuullisuus terveystietoisuus premiumisaatio helppokäyttöisyys*

PÄÄOMAMME

Henkilöstö

Työllistämme 703 osaavaa ammattilaista.

Brändit

Kehitämme ja kasvatamme sekä omien että edustamiemme päämiestuetteiden brändiarvoa.

Kumppanimme

Rakennamme kumppanuuksia päämiestemme kanssa ja kehitämme toimittajasuhteita.

Fyysiset varat

Meillä on tuotanto-, logistiikka- ja toimistotiloja seitsemässä maassa.

Taloudellinen pääoma

Altian taseen loppusumma oli yhteensä 398,4 miljoonaa euroa vuonna 2017.

Luonnonvarat

Ohra, vesi ja energia ovat keskeisiä tuotantopanoksia toiminnollemme. Hyödynnämme näitä resursseja tehokkaasti – ohran jopa 100-prosenttisesti.

OPERATIIVINEN TOIMINTAMME

Hankinta

Ostamme tavaran-toimittajiltamme suomalaista ohraa, viinejä, muita raaka-aineita sekä pakkausmateriaaleja tuottaaksemme laadukkaita tuotteita. Lisäksi ostimme viinejä ja väkeviä alkoholijuomia päämiehiltämme.

Logistiikka & varastointi

Ylläpidämme omia logistiikkakeskuksia ja teemme yhteistyötä toimittajiemme ja kumppaneidemme kanssa edistääksemme kestäviä logistiikkaratkaisuja.

Tislaus, kypsytykset & sekoittaminen

Meillä on tislaamot Koskenkorvalla ja Sundsvallissa, tuotantolaitokset Rajamäellä ja Tabasalussa sekä tuotantolaitos ja kypsytyksivarastot Cognacissa.

Pullotus & pakkaus

Hyödynnämme ympäristöystävällisiä pakkausmateriaaleja ja tehokkaita pullotuslinjoja.

Myynti & markkinointi

Myynti- ja markkinointimme vastuullisesti asiakkaillamme kotimaassa ja vientimarkkinoilla.

Teolliset tuotteet ja palvelut

Hyödynnämme tehokkaasti kaikki tuotantovirrat tarjotaksemme erilaisia lopputuotteita ja -palveluja. Koskenkorvan tislaamon raaka-aineet, lopputuotteet ja sivuvirrat hyödynnetään täysin eikä jätettä synny.

TUOTTEEMME

VIINIT

VÄKEVÄT
ALKOHOLI-
JUOMAT

MUUT
JUOMAT

TEKNISET
ETANOLIT
TÄRKKELYS
REHU-
RAAKA-AINE

TUOTETTU LISÄARVO

Asiakkaat & Kuluttajat: Tarjoamme tuotteita positiivisiin hetkiin: korkeampaa laatua, paikallista tuotantoa, enemmän luomua, kevyempää tai ympäristöystävällisempää.

- Yhdessä jaetut positiiviset hetket
- Innovatiiviset ja laadukkaat tuotteet
- Ainutlaatuinen ja kattava tuoteportfolio, joka koostuu paikallisesti tuotetuista brändeistä sekä johtavista kansainvälisistä viini- ja väkevien alkoholijuomien brändeistä

Yhteiskunta: Olemme sitoutuneet vastuullisen alkoholinkäytön edistämiseen ja suhtaudumme vakavasti alkoholin väärinkäytön aiheuttamiin ongelmiin. Edistämme hyviä työolosuhteita toimitusketjuissamme.

- Vastuullinen juomakulttuuri
- Suomalaisen maatalouden tukeminen
- Merkittävät maksetut ja tilitetyt verot

Ympäristö: Vähennämme oman tuotantomme ympäristövaikutuksia ja edistämme vastuullisia käytäntöjä arvoketjussamme.

- Kiertotalouden periaatteita noudattava tuotanto
- Kestävät ja kierrätettävät pakkaukset
- Kestävä maatalous

Henkilöstö: Tarjoamme mielekkään työn, innostavat tavoitteet sekä mahdollisuuden saada aikaan muutosta.

- Työllistäminen ja maksetut palkat
- Mielekäs työ ja työssä oppiminen
- Tasapaino työn ja muun elämän välillä

INNOVAATIOT & JATKUVA PARANTAMINEN

Kehitämme jatkuvasti tuotevalikoimaamme ja tarjoamme uusia tuotteita premium-, matala-alkoholisten ja alkoholittomien tuotteiden kategorioihin. Kehitämme toimintatapojamme ja etsimme uusia mahdollisuuksia parantaa operatiivista toimintaamme.

Hallituksen toimintakertomus

Hallituksen toimintakertomus

Altian liiketoiminta kehittyi vuonna 2017 strategian mukaisesti saavuttaen kannattavaa kasvua. Liikevaihto kehittyi positiivisesti edellisvuotta suuremmaksi ja oli 359,0 (356,6) miljoonaa euroa, kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 0,7 prosenttia. Vertailukelpoinen käyttökate jatkoi nousuaan 42,4 (40,8) miljoonaan euroon, ja vertailukelpoinen käyttökateprosentti oli siten 11,8 (11,5) prosenttia.

Joulukuussa Altia jälleenrahoitti lainasalkkunsua ja maksoi 60,1 miljoonan euron lisäosion tilikaudelta 2016. Vuonna 2017 Altia maksoi yhteensä 70,5 miljoonaa euroa osinkoa omistajalle tilikaudelta 2016. Hallitus esittää yhtiökoukselle, että omistajalle ei makseta osinkoa tilikaudelta 2017.

Altia-konsernin tilinpäätös laaditaan IFRS:n mukaisesti. Vertailutiedot perustuvat vuoden 2016 vastaaviin lukuihin (suluissa), ellei toisin mainita.

AVAINLUVUT

	2017	2016
Liikevaihto, miljoonaa euroa	359,0	356,6
Vertailukelpoinen käyttökate, miljoonaa euroa	42,4	40,8
% liikevaihdosta	11,8	11,5
Käyttökate, miljoonaa euroa	40,3	60,8*
Vertailukelpoinen liiketulos, miljoonaa euroa	28,2	26,4
% liikevaihdosta	7,8	7,4
Liiketulos, miljoonaa euroa	26,1	46,3
Tilikauden tulos, miljoonaa euroa	18,3	36,1
Osakekohtainen tulos, euroa	0,51	1,00
Nettovelka / vertailukelpoinen käyttökate	1,1	0,1
Henkilöstöä keskimäärin	762	829

*Vuoden 2016 käyttökatteeseen sisältyi 16,3 miljoonan euron etuusperustaisen eläkevastuun maksusta saatu nettovoitto, joka on katsottu vertailukelpoisuuteen vaikuttavaksi eräksi 31.12.2016 päättyneen vuoden osalta.

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin esitetään [sivulla 34](#).

Markkinoiden kehitys

Vuonna 2017 yleisissä markkinavolyymeissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia Altian päämarkkinoilla. Kuluttajat jatkoivat korkeamman laadun suosimista ja nähtävissä oli myös siirtymää kevyempiin alkoholijuomiin.

Suomen alkoholilainsäädännön kokonaisvaltainen uudistus hyväksyttiin vuoden lopussa. Tämä uudistus tuo muutoksia toimintaympäristöön vuodesta 2018 alkaen. Uudistuksen myötä korotettiin myös alkoholin ja alkoholijuomien valmisteveroa vuoden 2018 alusta. Väkevissä alkoholijuomissa veronkorotus oli 5 prosenttia ja viineissä 13 prosenttia. Muissa kategorioissa muutos oli 7,2–12,9 prosenttia.

ALKOHOLIJUOMIEN KOKONAISMYYNIN KEHITYS MONOPOLIMARKKINOILLA

%-muutos edelliseen vuoteen verrattuna	2017	2016
Suomi, kokonaismyynti	-0,2	-0,5
Väkevät alkoholijuomat	-0,4	-1,3
Viinit	-0,1	-0,2
Ruotsi, kokonaismyynti	+0,2	+0,9
Väkevät alkoholijuomat	+0,9	+1,4
Viinit	+0,2	+0,9
Norja, kokonaismyynti	-1,1	+0,7
Väkevät alkoholijuomat	-0,9	+1,0
Viinit	-1,1	+0,6

Baltian maista Viro korotti oluen valmisteveroa 70 prosenttia ja siiderin valmisteveroa 45 prosenttia. Viron toteutettu veronkorotus ja suunnitteilla olevat alkoholin hinnannousut ovat avanneet markkinat Latvian puolelle sekä virolaisten että suomalaisten kuluttajien keskuudessa.

Alkoholijuomien myyntitrendit Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa on kuvattu oheisessa taulukossa. Luvut perustuvat valtion vähittäismyyntimonopoliin (Alko, Systembolaget ja Vinmonopolet) julkaisemiin litramääräisiin myyntitilastoihin.

Suomi

Vuonna 2017 monopolimyynti Suomessa lisääntyi hieman vuoden loppua kohti, mutta kokonaismyynti laski 0,2 prosenttia. Väkevien alkoholijuomien kohdalla myynti laski 0,4 prosenttia, mihin on vaikuttanut erityisesti maustamattomien vodkien ja VS-konjakkien menekin väheneminen. Kasvaviin kategorioihin kuuluvat XO-konjakit ja mallasviskit. Punaviinin aiempaa alhaisemmasta myynnistä johtuen koko viinikategoria on laskenut hieman. Toisaalta roose- ja kuohuviinien myynti jatkoi kasvuaan.

Ruotsi

Ruotsissa monopolimyynti jatkoi hienoista kasvua vuonna 2017. Väkevien alkoholijuomien kategoria kasvoi 0,9 prosenttia, mihin vaikutti erityisesti ginin, tumman rommin, hedelmälikööreiden ja bourbon-viskin hyvä menekki. Viineissä nopeimmin on kasvanut kuohuviinien myynti. Kuohuviinien suosio on kasvanut erityisesti punaviinien kustannuksella. Viinikategorian kokonaiskasvu oli 0,2 prosenttia.

Norja

Norjassa monopolimyynti laski 1,1 prosenttia vuonna 2017. Laskua oli sekä viineissä että väkevissä alkoholijuomissa. Väkevissä juomissa pudotusta oli erityisesti rypäletisleissä ja vodkissa, kun taas liköörien ja ginien myynti kasvoi. Punaviinit menettivät osuuksiaan samalla kun muiden viinien suosio lisääntyi.

Strategiakatsaus

Altian strategiassa keskitytään luomaan kannattavaa kasvua. Altia on määritellyt viisi strategista pääpainopistealuetta, jotka kuvaataan alla.

Pohjoismaisten avainbrändien kasvattaminen

Pohjoismaiset avainbrändit ovat Altian omia, vahvoja Pohjoismaissa myytäviä väkevien alkoholijuomien ja viinien brändejä. Yhtiön pohjoismaisten avainbrändien kasvattaminen edellyttää brändiarvon rakentamista (brändin tunnettuus ja kuluttajien mielikuva, mieltymykset ja uskollisuus), viestintää ja läsnäoloa oikeissa kanavissa sekä laajentumista uusiin kuluttajatilanteisiin ja uusille markkinoille.

Merkittävän muutoksen toteuttaminen viineissä

Altia keskittyy kasvattamaan omien viinibrändiensä valikoimaa pyrkimällä tarjoamaan uusia tuotteita, brändejä ja pakkauksia. Yhtiö pyrkii vaikuttamaan kasvavaan viinikategoriaan innovaatioiden kuten erilaisten konseptien, pakkausten ja viinityylien avulla.

Strategisten kumppanuuksien vahvistaminen

Yhtiö pyrkii vahvistamaan strategisia kumppanuuksiaan keskittymällä liiketoiminnan kasvattamiseen ja laajentamiseen keskeisten

kumppaniensa kanssa ja lisäämällä yhteistyötä koko arvoketjussa.

Laajentaminen uusiin myyntikanaviin

Yhtiön myyntikanavien laajentamisstrategiaan sisältyy päivittäistavara kauppatoiminnan ja verkkokaupan kehittäminen.

Kasvun rahoittaminen ja mahdollistaminen – jatkuvaa kokonaisvaltaista tehostamista ja suorituskykyä

Kasvuhankkeiden lisäksi Altia keskittyy jatkuvasti parantamaan kokonaistehokkuuttaan. Ensi sijassa tämä tarkoittaa toimitusketjun tehokkuuden parantamista ja uusien valmiuksien kehittämistä. Toiminnan ketteryys, joustavuus ja laatu ovat avainasemassa tehokkuuden parantamisessa ja tuottavuuden varmistamisessa.

Tukeakseen edellä mainittuja orgaanisia strategisia tavoitteitaan, Altia jatkaa aktiivista brändiportfolion hallintaa ja kehittämistä. Tämä pitää sisällään mahdolliset valikoidut hankinnat ja/tai myynnit.

Taloudelliset tavoitteet ja osinkopolitiikka

Altia on asettanut seuraavat pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet:

- Vertailukelpoinen käyttökateprosentti kasvaa 15 prosenttiin pitkällä aikavälillä
- Vuotuinen liikevaihto kasvaa 2 prosenttia ajan mittaan (CAGR)

- Yhtiön tavoitteena on pitää raportoitu nettovelka suhteessa vertailukelpoiseen käyttökatteeseen pitkällä aikavälillä alle 2,5-kertaisena

Altia pyrkii noudattamaan aktiivista osingonjakopolitiikkaa, ja se osa tilikauden tuloksesta, jota ei arvioida tarvittavan yhtiön kasvuun ja kehittämiseen, jaetaan osakkeenomistajille.

Yhtiön osingonjakopolitiikan mukaan osingonmaksusuhde on 60 prosenttia tai enemmän tilikauden tuloksesta.

Strategian toteutus ja tärkeimmät tapahtumat vuonna 2017

Uudet ja laajennetut kumppanuudet

Vuoden 2017 alussa Altia kehitti edelleen kumppanuuttaan Constellation Brandsin kanssa laajentamalla Charles Smith -viinien edustusta Suomen lisäksi Ruotsiin ja Norjaan.

Helmikuussa Altia laajensi kumppanuuttaan Grupo Peñaflorin kanssa ulottamalla Finca las Moras -viinibrändin edustuksen Suomen lisäksi Ruotsiin, Norjaan ja Viroon.

Elokuussa Altia ja Treasury Wine Estates solmivat uuden jakelusopimuksen, joka tekee Altiasta Treasury Wine Estatesin viinportfolion yksinoikeudellisen jakelijan Suomen vähittäis- ja anniskelumyynnissä.

Viennissä saavutetut tärkeät merkkipaalut

Kesäkuussa Altia allekirjoitti Orange Tradingin kanssa jakelusopimuksen Koskenkorva Vodkan viennistä Kazakstaniin.

Elokuussa Altia teki jakelusopimuksen Infinium Spiritsin kanssa Koskenkorva Vodkan maahan-tuonnin aloittamisesta Yhdysvalloissa.

Marraskuussa Altia allekirjoitti sopimuksen Frederick Wildman and Sonsin kanssa ruotsalaisen akvaviitin O.P. Andersonin viennistä Yhdysvaltain markkinoille.

Joulukuussa Altia solmi AsiaEuron kanssa sopimuksen Larsen-konjakin jakelusta Kiinassa ja Hongkongissa, Macaossa, Singaporessa, Malesiassa ja Indonesiassa.

Menestyneet innovaatiot ja tuotelanseerukset viineissä

Vuonna 2017 Altia lanseerasi useita uutuusia ja innovaatioita kotimarkkinoillaan. Yksi menestyneimmistä lanseerauksista oli True Colours Cava -kuohuviini, joka tuotiin markkinoille helmikuussa innovatiivisella konseptillä osana ihmisoikeuksia ja solidaarisuutta edistävää kansainvälistä projektia yhdessä Regnbågsfonden-hyväntekeväisyysjärjestön kanssa. Xanté-brändin valikoima kasvoi Xanté Sparkling -kuohuviinin lanseerauksen myötä. Vuoden loppua kohti Blossa-tuoteperhe laajeni vuosikerta-Blossalla ja uusilla lanseerauksilla,

erityisesti alkoholittomien juomien kategoriassa. Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlan kunniaksi lanseerattu Wine Gallery -viinisarja koostui valko- ja punaviinistä sekä samppanjas-ta. Wine Gallery -viinisarjaa myytiin ainoastaan vuoden 2017 aikana.

Tärkeimmät tapahtumat Altia Industrialissa

Helmikuussa Altia ilmoitti laajentavansa Koskenkorvan tehtaan tärkkelystuotantoa. Investointi aloitettiin vuonna 2017, ja sen ansiosta kapasiteetti kasvoi ja antoi tehtaalle mahdollisuuden käyttää yli 200 miljoonaa kiloa suomalaista ohraa.

Toukokuussa avattiin uusi O.P. Anderson -tislamo Ruotsin Sundvalliin. Uuden tislamon myötä kaikkien Altian ruotsalaisten akvaviittien valmistus on keskitetty samaan paikkaan.

Pääomitus

Joulukuussa Altia jälleenrahoitti lainaportfolionsa niin, että se sisältää 135 miljoonan euron pitkäaikaisen syndikoidun lainan ja valmiusluottolimiitin, sekä 15 miljoonan euron takaisinlainauksen. Samanaikaisesti Altia maksoi myös 60,1 miljoonan euron lisäosingon omistajalleen.

Omistajuus

Lokakuussa valtion omistajaohjausosasto ilmoitti tutkivansa Altia Oyj:n mahdollista listautumista Nasdaq Helsinkiin. Suomen valtio omistaa 100 prosenttia Altiasta.

Taloudellinen katsaus

LIIVEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN

Miljoonaa euroa	2017	2016	Muutos, %
Finland & Exports	133,9	133,9	0,0
Scandinavia	123,7	127,4	-2,9
Altia Industrial	101,3	95,2	6,4
YHTEENSÄ	359,0	356,6	0,7

LIIVEVAIHTO TUOTERYHMITTÄIN

Miljoonaa euroa	2017	2016	Muutos, %
Väkevät alkoholijuomat	125,9	129,0	-2,4
Viinit	124,7	125,1	-0,3
Muut juomat	8,4	8,3	0,8
Teolliset tuotteet ja palvelut	101,3	95,2	6,4
Muut	-1,3	-1,1	-21,5
YHTEENSÄ	359,0	356,6	0,7

Altia-konsernin liikevaihto vuonna 2017 oli 359,0 (356,6) miljoonaa euroa, kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 2,4 miljoonaa euroa tai 0,7 prosenttia ja ilman valuuttakurssien vaikutusta 1,3 prosenttia. Kasvu johtui pääasiassa teollisten tuotteiden vahvasta kysynnästä Altia Industrial -segmentissä sekä Altian omien avainbrändien että keskeisten päämiestotteiden jatkuneesta hyvästä myynnistä Suomessa, matkustajamyynnissä ja viennissä sekä Ruotsissa. Kuluttajatuotteiden volyyymi laski, mitä osittain kompensoi tuotevalikoiman ja

hinnoittelun positiivinen vaikutus liikevaihtoon. Liikevaihtoon vaikuttivat negatiivisesti Ruotsin ja Norjan kruunun valuuttakurssivaihtelut (noin -2,1 miljoonaa euroa).

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 8,3 (12,6) miljoonaa euroa, joka sisälsi muun muassa 1,6 (4,3) miljoonaa euroa käyttöomaisuuserien myyntituottoja, 3,4 (3,7) miljoonaa euroa myyntituloja (lähinnä höyryn, energian ja veden myynnistä) sekä vuokratuottoja 1,0 (0,9) miljoonaa euroa.

Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut olivat 52,0 (36,6) miljoonaa euroa, josta palkkojen osuus oli 40,4 (41,1) miljoonaa euroa. Vuoden 2016 käyttökatteeseen sisältyi 16,3 miljoonan euron etuusperusteisen eläkevastuun maksusta saatu voitto, joka katsotaan vertailukelpoisuuteen vaikuttavaksi eräksi 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut sisälsivät lisäksi vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi eriksi katsottuja uudelleenjärjestelykuluja yhteensä 1,1 miljoonaa euroa ja suunniteltuun listautumiseen

liittyviä kuluja 0,9 miljoonaa euroa vuonna 2017 sekä 0,6 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja vuonna 2016. Vertailukelpoisista työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut olivat 50,1 miljoonaa euroa vuonna 2017 ja 52,4 miljoonaa euroa vuonna 2016, eli laskua oli 2,3 miljoonaa euroa. Lasku johtui pääasiassa henkilöstömäärän laskusta vuonna 2017.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 72,9 (74,8) miljoonaa euroa.

VERTAILUKELPOINEN KÄYTTÖKATE (EBITDA) SEGMENTEITTÄIN

Miljoonaa euroa	2017	2016	Muutos, %
Finland & Exports	19,6	20,2	-3,0
Scandinavia	11,5	10,4	10,6
Altia Industrial	12,5	8,4	48,5
Muut	-1,1	1,9	
YHTEENSÄ	42,4	40,8	3,8
% liikevaihdosta	11,8	11,5	

Vertailukelpoinen käyttökate (käyttökate ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä) oli 42,4 (40,8) miljoonaa euroa, eli 11,8% (11,5 %) liikevaihdosta. Kasvu johtui pääasiassa tehdyistä tehostamistoimenpiteistä ja keskittämistoimista. Lisäksi kasvua tukivat hinnoittelutoimenpiteet, tuotevalikoiman positiivinen vaikutus sekä se, että asiakkaat siirtyivät valitsemaan entistä korkealaatuisempia tuotteita. Vertailukelpoiseen käyttökatteeseen vaikutti negatiivi-

sesti myyntimäärien lasku erityisesti päämiesten viinibrändeissä. Raportoitu käyttökate oli 40,3 (60,8) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -2,1 (19,9) miljoonaa euroa, ja ne liittyivät pääasiassa uudelleenjärjestelykuluihin, ydinliiketoimintaan kuulumattomien omaisuuserien myyntivoittoihin ja muihin konsernin kehityshankkeisiin seuraavasti:

Miljoonaa euroa	2017	2016
Vertailukelpoinen käyttökate	42,4	40,8
Nettotuotto tai -tappio liiketoimintojen ja omaisuuden myynnistä	1,3	4,2
Liiketoimintojen päättämisen ja uudelleenjärjestelyn kulut	-1,1	-0,6
Konsernin merkittävät hankkeet		
Muutos etuuspuhjeissa eläkevastuussa		16,3
Suunniteltuun listautumiseen liittyvät kulut	-2,4	
VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT YHTEENSÄ	-2,1	19,9
Käyttökate	40,3	60,8

Nettorahoituskulut olivat 1,9 (2,2) miljoonaa euroa. Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja tuotot sijoituksista yhteisiin toimintoihin oli yhteensä 0,9 (0,9) miljoonaa euroa.

Tilikauden verot olivat 6,7 (9,0) miljoonaa euroa, joka vastaa 27,0 (19,9) prosentin efektiivistä veroastetta. Vuoden 2017 efektiivinen veroaste eroaa vuoden 2016 efektiivisestä veroasteesta Virossa tehdyn laskennallisen verovelan uudelleenarvioinnin takia. Vuosikertomuksen yritys vastuuosio sisältää tarkempia tietoja Altian verojalanjäljestä.

Tilikauden tulos oli 18,3 (36,1) miljoonaa euroa ja osakekohtainen tulos 0,51 (1,00) euroa.

Rahavirrat, tase ja investoinnit

Liiketoiminnan nettorahavirta oli 37,6 (29,4) miljoonaa euroa vuonna 2017. Myydyt saamiset olivat tilikauden lopussa 83,6 (85,6) miljoonaa euroa.

Konsernin likvideettireservi käsitti 60,0 (50,0) miljoonan euron suuruisen valmiusluottolimiitin, josta oli käytössä 10,0 (0,0) miljoonaa euroa, ja 10,0 (20,0) miljoonan euron suuruisen konsernitililimiitin, joka oli käyttämättä 31.12.2017. Altia-konsernin maksuvalmius pysyi hyvänä koko tarkastelukauden ajan.

Altia jälleenrahoitti lainaportfolionsa joulukuussa 2017. Kaikki olemassa olevat luottojärjestelyt maksettiin takaisin etuajassa ja omistajalle maksettiin 60,1 miljoonan euron lisäosinko uusista pitkän aikavälin järjestelyistä. Uusi, yhteensä 135 miljoonan euron pitkäaikainen syndikoitu laina ja valmiusluottolimiitit on järjestetty kolmen pankin kanssa. Yhtiö nosti 20,0 miljoonan euron määräaikaisslainan ja 55,0 miljoonan euron määräaikaisslainan 18.12.2017, sekä 10,0 miljoonan euron valmiusluoton 21.12.2017. Tästä erääntyy 20,0 miljoonan euron määräaikaisslainaosuus vuonna 2022 ja sitä lyhennetään vuosittain.

Vuonna 2023 erääntyvät 55,0 miljoonan euron kertalyhenteinen määräaikaisslaina sekä 60,0 miljoonan valmiusluottolimiittisopimus, joita on mahdollista jatkaa vuodella.

Altia myös laajensi rahoitusvaihtoehtojaan 15,0 miljoonan euron kiinteäkorkoisella takaisinlainauksella (TyEL-laina), joka erääntyy tammikuussa 2028 ja jota lyhennetään kaksi kertaa vuodessa. Kyseisen lainan vakuutena on Garantian myöntämä lainatakuu, joka erääntyy samanaikaisesti lainan kanssa.

Konsernin nettovelat olivat joulukuun lopussa 47,7 (4,7) miljoonaa euroa ja nettovelkaantumisaste oli 34,9 (2,5) prosenttia. Omavaraisuusaste oli 34,3 (44,2) prosenttia.

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Raportoitu nettovelka/vertailukelpoinen käyttökate	1,1	0,1
Lainat	100,1	72,8
Nettovelka	47,7	4,7
Omavaraisuusaste, %	34,3	44,2
Nettovelkaantumisaste, %	34,9	2,5
Investoinnit, miljoonaa euroa	-11,9	-8,7
Vastaavaa yhteensä, miljoonaa euroa	398,4	432,7

Raportoitu nettovelka suhteessa vertailukelpoiseen käyttökatteeseen oli 1,1 (0,1).

Konsernitaseen loppusumma laski ja oli 398,4 (432,7) miljoonaa euroa. Tämä oli pääasiallisena seurausta pääoman laskusta ja lainojen kasvusta.

Bruttoinvestoinnit olivat tilikauden aikana 11,9 (8,7) miljoonaa euroa. Suurin osa investoinneista kohdistettiin Rajamäen tehtaan ja tietojärjestelmien kehittämiseen.

Liiketoimintakatsaus

Finland & Exports

Finland & Exports -segmentti käsittää viinien, väkevien alkoholijuomien ja muiden juomien tuonnin, myynnin ja markkinoinnin Suomessa ja Baltian maissa sekä matkustajamyynnin ja viennin.

Miljoonaa euroa	2017	2016	Muutos %
Liikevaihto	133,9	133,9	0,0
Vertailukelpoinen käyttökate	19,6	20,2	-3,0
Vertailukelpoinen käyttökate, % liikevaihdosta	14,6	15,0	
Henkilöstöä keskimäärin	100	104	

Miljoonaa euroa	2017	2016	Muutos %
Väkevät alkoholijuomat	76,1	76,9	-1,1
Viinit	56,3	55,8	0,8
Muut juomat	1,3	1,2	16,2
Muut	0,2	0,0	
YHTEENSÄ	133,9	133,9	0,0

Finland & Exports -segmentin vuoden 2017 liikevaihto pysyi edellisen vuoden tasolla, ja oli 133,9 (133,9) miljoonaa euroa. Kaikki segmentin markkinat olivat kasvussa, lukuun ottamatta Viroa, jossa valmisteverotuksen muutos vaikutti segmentin liikevaihtoon negatiivisesti. Positiivisesti segmentin liikevaihtoon vaikutti kasvanut volyyymi matkustajamyynnissä ja viennissä, mikä johtui pääasiassa uusien markkinoiden avautumisesta ja Altian omien avainbrändien lisääntyneestä jakelusta.

Vertailukelpoinen käyttökate oli 19,6 (20,2) miljoonaa euroa, laskien hieman Viron alhaisemman myynnin vuoksi. Tämä vastaa 14,6 (15,0) prosentin käyttökateprosenttia.

Tärkeimmät tapahtumat

Altia toi vuonna 2017 aktiivisesti markkinoille uusia lanseerauksia ja tuotteita. Näistä esimerkkinä ovat helmikuussa markkinoille tuotu, perinteistä Jaloviina-brändiä täydentävä Jaloviina Myrsky sekä Wine Gallery -niminen

viinisarja, joka lanseerattiin Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlan kunniaksi ja oli myynnissä vain vuoden 2017 aikana.

Elokuussa Altia solmi Treasury Wine Estatesin kanssa jakelusopimuksen, jonka nojalla Altia toimii Treasury Wine Estates -yhtiön viinien yksinomaisena jakelijana Suomen vähittäis- ja anniskelumyynnissä. Treasury Wine Estatesin viinibrändejä ovat muun muassa Penfolds, Lindeman's, Beringer ja Blossom Hill.

Viennissä Altia allekirjoitti uuden jakelusopimuksen sekä Koskenkorva Vodkan että O.P. Andersonin viennistä Yhdysvaltoihin ja Larsen-konjakin viennistä Aasiaan.

Suomessa vuosittainen Mikä viini -tapahtuma järjestettiin syyskuussa Helsingissä, ja siihen osallistui yli 3 500 kuluttajaa ja alan ammattilaista. Ensimmäinen Koskenkorva Village Experience järjestettiin elokuussa Koskenkorvan tehtaalla ja sen ympäristössä. Tapahtuma on suunnattu vientiasiakkaille, medialle ja bloggaajille, ja ajatuksena oli esitellä brändiä ja sen alkuperää sekä kertoa sen mahdollisuuksista.

Altia jatkoi brändiportfolion kehittämistä Baltian maissa. Latviassa portfolio uudelleenjärjestettiin vuoden aikana keskittymään Altian omiin avainbrändeihin.

Scandinavia

Scandinavia-segmentti käsittää viinien, väkevien alkoholijuomien ja muiden juomien tuonnin, myynnin ja markkinoinnin Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa.

Miljoonaa euroa	2017	2016	Muutos %
Liikevaihto	123,7	127,4	-2,9
Vertailukelpoinen käyttökate	11,5	10,4	10,6
Vertailukelpoinen käyttökate, % liikevaihdosta	9,3	8,2	
Henkilöstöä keskimäärin	86	87	

Miljoonaa euroa	2017	2016	Muutos %
Väkevät alkoholijuomat	49,8	52,1	-4,5
Viinit	68,5	69,3	-1,2
Muut juomat	7,0	7,2	-1,7
Muut	-1,5	-1,1	-35,8
YHTEENSÄ	123,7	127,4	-2,9

Scandinavia-segmentin liikevaihto laski 123,7 (127,4) miljoonaan euroon vuonna 2017. Valuuttakurssien vaikutus oli noin -2,1 miljoonaa euroa. Ilman valuuttakurssien vaikutusta segmentin liikevaihto laski 1,3 prosenttia, eli 1,6 miljoonaa euroa, pääasiassa Norjan kumppaniportfoliossa tapahtuneiden muutosten takia.

Vertailukelpoinen käyttökate nousi 11,5 (10,4) miljoonaan euroon, joka vastaa 9,3 (8,2) prosentin käyttökateä. Kasvu johtui pääasiassa markkinointiin tehdyistä panostuksista sekä tehdyistä tehostamistoimenpiteistä.

Tärkeimmät tapahtumat

Vuoden 2017 alussa, Charles Smith -viinit lanseerattiin Ruotsissa ja Norjassa.

True Colours Cava -kuohuviinin lanseeraus oli yksi vuoden 2017 menestyneimpiä tapahtumia Ruotsissa.

Xanté-brändin valikoima kasvoi uuden tuotteen, Xanté Sparkling -kuohuviinin lanseerauksen myötä.

Vuonna 2017 painopiste oli digitaalisen läsnäolon ja ruotsalaisen folk o folk -verkkosivuston edelleenkehittämisessä.

Blossa menestyi hyvin joulusesongin aikana. Markkinointikampanja alkoi vuosikerta Blossan uudentyyppisellä lanseerauksella – onnistuneella suoralla lähetyksellä perinteisen lehdistötilaisuuden sijaan. Vuosikerta Blossan lisäksi Blossan tuoteperhettä täydennettiin muillakin uusilla tuotteilla, esimerkiksi alkoholittomien tuotteiden kategoriassa.

Altia Industrial

Altia Industrial -segmentti käsittää Koskenkorvan tehtaan toiminnot, tärkkelyksen, rehu-raaka-aineen ja teknisen etanolin tuotannon sekä sopimusvalmistuksen Rajamäellä. Siihen kuuluvat myös toimitusketju (tuotanto eri maissa, asiakaspalvelu ja logistiikka).

Miljoonaa euroa	2017	2016	Muutos %
Liikevaihto	101,3	95,2	6,4
Vertailukelpoinen käyttökate	12,5	8,4	48,5
Vertailukelpoinen käyttökate, % liikevaihdosta	12,3	8,8	
Henkilöstöä keskimäärin	452	507	

Altia Industrialin liikevaihto kasvoi 6,4 prosenttia 101,3 (95,2) miljoonaan euroon vuonna 2017. Kasvua siivitti liiketoiminnan suuremmat volyymit. Tärkkelyksen ja rehun hyvä kysyntä on mahdollistanut Koskenkorvan tehtaan tehokkaamman käyttöasteen, ja volyymit kasvoivat 8 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Investointi tärkkelyskapasiteetin lisäämiseen mahdollisti volyymikasvun.

Vertailukelpoinen käyttökate nousi 12,5 (8,4) miljoonaan euroon, mihin vaikuttivat Koskenkorvan tehtaan korkea käyttöaste, suuremmat sopimusvalmistusvolyymit Rajamäen alkoholijuomatehtaalla sekä tehokkuustoimenpiteet toimitusketjussa.

Tuotantovolyymit ja avainhankkeet

Vuonna 2017 Rajamäen alkoholijuomatehdas tuotti 63,4 (60,9) miljoonaa litraa viinejä ja väkeviä alkoholijuomia.

Suomalaisen ohran käyttö Koskenkorvan tehtaalla ylsi vuonna 2017 uuteen ennätykseen, 206,0 (192,2) miljoonaan kiloon. Kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 7 prosenttia ja kasvuun vaikutti pääasiassa tärkkelyksen tuotannon kasvu. Viljaviinaa tuotettiin 22,9 (22,5) miljoonaa kiloa, tärkkelystä 64,5 (57,5) miljoonaa kiloa ja rehuraaka-ainetta 59,8 (55,4) miljoonaa kiloa.

Koskenkorvan tehtaalla investoitiin tärkkelyskapasiteetin lisäämiseen (1,3 miljoonaa euroa) ja sähkövoima-aseman kehittämiseen (0,7 miljoonaa euroa). Rajamäen alkoholijuomatehtaalla saatiin päätökseen tuotantoympäristön yksinkertaistaminen ja digitalisointi, johon kuului myös toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto. Rajamäen tehtaalla käynnistettiin toisella vuosipuoliskolla uusi tuotantolinja (1,6 miljoonaa euroa), joka soveltuu pienempien tuotantoerien valmistukseen.

O.P. Anderson -tislamo, jossa tuotetaan Altian ruotsalaiset akvaviittitiseleet, avattiin Ruotsin Sundvallissa.

Tanskan ja Latvian logistiikkatoiminnot ulkoistettiin vuonna 2017, ja Tanskan Svenborgissa sijaitseva entinen tuotantolaitos ja logistiikkakeskus myytiin vuoden 2017 toisella puoliskolla.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Konsernin suorat tutkimus- ja kehitysmenot olivat 3,4 (3,6) miljoonaa euroa, ja ne liittyivät alkoholijuomien tuotekehitykseen.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Erillinen selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on julkaistu hallituksen toimintakertomuksen yhteydessä. Selvitys on myös saatavilla Altian verkkosivustolla osoitteessa www.altiagroup.fi.

Yhtiökokoukset

Varsinainen yhtiökokous

Altia Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 21. maaliskuuta 2017. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2016 tilinpäätöksen. Yhtiökokous vapautti hallituksen ja toimitusjohtajan vastuusta tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Hallituksen esityksen mukaisesti päätettiin vuoden 2016 osingosta, ja se oli 0,29 euroa osaketta kohti, yhteensä 10 428 400 euroa. Osinko maksettiin huhtikuussa.

Ylimääräinen yhtiökokous

Altia Oyj:n 15. joulukuuta 2017 pidetty ylimääräinen yhtiökokous päätti lisäosingosta, joka oli 1,67 euroa osaketta kohti, yhteensä 60 053 200 euroa. Yhtiökokous päätti yhdistää yhtiön A- ja L-sarjojen osakkeet yhdeksi osakesarjaksi ja liittää osakkeet arvo-osuusjärjestelmään ja

muuttaa Altian yhtiöjärjestystä vastaavasti. Yhtiökokous päätti myös muista muutoksista Altian yhtiöjärjestykseen poistamalla sieltä lunastus- ja suostumuslausekkeet. Yhtiökokous valitsi hallitukseen myös uuden jäsenen.

Hallituksen kokoonpano ja valiokunnat

Varsinainen yhtiökokous valitsi hallitukseen seuraavat jäsenet:

- Sanna Suvanto-Harsaae, puheenjohtaja
- Annikka Hurme, varapuheenjohtaja
- Kim Henriksson
- Tiina Lencioni
- Jarmo Kilpelä
- Kasper Madsen
- Kai Telanne

Hallituksen jäsen Jarmo Kilpelä menehtyi 28. toukokuuta 2017. Kasper Madsen erosi hallituksesta elokuun lopussa vuonna 2017.

Altia Oyj:n 15. joulukuuta 2017 pidetty ylimääräinen yhtiökokous valitsi Torsten Steenholtin hallituksen uudeksi jäseneksi.

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden. Kaikki hallituksen jäsenet ovat yhtiöstä riippumattomia. Jarmo Kilpelä oli virkasuhteessa valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastoon. Kaikki hallituksen

jäsenet ovat riippumattomia yhtiön osakkeenomistajasta.

Hallituksella on kaksi valiokuntaa, tarkastusvaliokunta ja henkilöstövaliokunta. Tarkastusvaliokunnan jäsenet ovat Kim Henriksson (puheenjohtaja), Tiina Lencioni ja Sanna Suvanto-Harsaae. Henkilöstövaliokunnan jäsenet ovat Sanna Suvanto-Harsaae (puheenjohtaja), Annikka Hurme and Kai Telanne (Jarmo Kilpelän seuraaja).

Tilintarkastaja

Altia Oyj:n tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Ylva Eriksson.

Konsernin rakenne

Konsernin rakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2017.

Toimitusjohtaja ja konsernijohto

Altian johtoryhmän jäsenet vuonna 2017 olivat:

- Pekka Tennilä, toimitusjohtaja
- Janne Halttunen, SVP Scandinavia
- Kari Kilpinen, SVP Finland & Exports (1. syyskuuta 2017 alkaen)
- Kirsi Lehtola, SVP Human Resources
- Matti Piri, CFO
- Kirsi Punttila, SVP Marketing
- Hannu Tuominen, SVP Altia Industrial

Osakepääoma ja osakkeet

Altia Oyj:n hallitus päätti 13. joulukuuta 2017 mitätöidä kaikki yhtiön hallussa olleet 25 003 yhtiön L-sarjan osaketta. Ylimääräinen yhtiökokous päätti 15. joulukuuta 2017 yhdistää yhtiön A- ja L-sarjojen osakkeet yhdeksi osakesarjaksi ja liittää osakkeet arvo-osuusjärjestelmään ja muuttaa yhtiön yhtiöjärjestystä vastaavasti. Vuoden 2017 lopussa Altia Oyj:n osakkeiden määrä oli 35 960 000.

Vuoden 2017 lopussa osakepääoma oli 60 480 378,36 euroa.

Altia Oyj on kokonaan Suomen valtion omistama yhtiö.

Henkilöstö

Vuonna 2017 Altia-konsernissa työskenteli keskimäärin 762 (829) henkilöä. Vuoden 2017 lopussa (31.12.2017) Altia-konsernin henkilöstömäärä oli 703 (797) työntekijää. Tästä Suomessa oli 411 (448), Ruotsissa 117 (125), Tanskassa 21 (30), Norjassa 29 (32), Latviassa 37 (58), Virossa 65 (80) ja Ranskassa 23 (24).

Henkilöstön väheneminen oli pääasiassa seurausta Tanskan ja Latvian logistiikkatoimintojen ulkoistuksesta sekä Altian Rajamäen tehtaan toimintojen ja Suomen taloushallinnon uudelleenjärjestelystä. Uudelleenjärjestelyiden tavoitteena oli toimintatapojen uudistaminen ja tehokkuuden parantaminen.

Vuonna 2017 järjestettiin koulutusta kaupalliselle organisaatiolle sekä myynti- ja markkinointihenkilöstölle. Lisäksi aloitettiin esimiehille suunnattu Let's Lead Better -koulutus.

Altian vuotta 2017 koskeva henkilöstökysely Altia Tasting järjestettiin tammi-helmikuussa 2018. Uusi kysely antaa yksittäisille esimiehille tarkempia työkaluja oman johtajuutensa kehittämiseen. Lisäksi järjestetään kuukausittaisia Altia Pulse -kyselyitä.

Altian työnantajabrändiin liittyvä työ käynnistyi vuonna 2017, ja sen tuloksia käytetään aluksi yhtiön rekrytoinnissa.

Kannustinohjelmat

Vuosittainen tulospalkkio-ohjelma kattaa Altian toimihenkilöt, ylemmät toimihenkilöt ja johdon. Mahdollinen vuosittainen palkkio perustuu niin konsernin ja sen liiketoimintayksiköiden tavoitteisiin kuin myös henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Palkkiot maksetaan joko kerran vuodessa tai useammin, vuosi- tai myyntipalkkioina. Työntekijöillä on tuotantoperusteinen palkkiojärjestelmä. Tässä järjestelmässä palkkiot perustuvat kunkin tuotantoyksikön tavoitteisiin. Altian toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsenet ja valikoidut avainhenkilöt kuuluvat pitkän aikavälin kannustinohjelmaan ansaintajaksolla 2017–2019.

Tilikauden tulokseen sisältyy 3,3 (3,0) miljoonan euron tulospalkkiokertymä. Vuonna 2017 maksettiin vuoden 2016 tuloksen perusteella vuosittaisia tulospalkkioita 3,7 (3,4) miljoonaa euroa, sosiaalikulut mukaan lukien. Vuoden aikana maksettiin yhteensä 0,1 (0,2) miljoonaa euroa myyntipalkkioita. Tilikauden tulokseen sisältyi yhteensä 0,4 (0,4) miljoonaa euroa tuotantoperusteisia palkkioita.

Yritysvastuu

Altialle vastuullisuus on sekä strateginen prioriteetti että liiketoiminnan keskeinen menestystekijä. Altian tavoite vastuullisuuden saralla on rakentaa yhtiölle kestäväää liiketoimintaa pitkällä aikavälillä. Altia haluaa edistää modernia ja vastuullista pohjoismaista juomakulttuuria yhtiön toiminnan tarkoituksen, Let's Drink Better, mukaisesti.

Altian vastuullisuustyötä ohjaavat neljä vastuullisuuden kulmakiveä: Altia & asiakkaat, Altia & yhteiskunta, Altia & ympäristö ja Altia & henkilöstö. Kulmakivet pohjautuvat Altian toiminnan tarkoituksen ja strategiaan, sidosryhmien odotuksiin, yhtiön omiin toimintaperiaatteisiin ja eettisiin ohjeisiin sekä amfori BSCI -aloitteen eettisiin periaatteisiin, jotka puolestaan perustuvat keskeisiin työntekijöiden oikeuksia koskeviin kansainvälisiin sopimuksiin.

Altia liittyi vuonna 2017 vapaaehtoisen energiatehokkuussopimuksen uudelle kaudelle. Sopimuksen muita osapuolia ovat suomalaiset ministeriöt, etujärjestöt ja yritykset. Lisäksi yhtiö liittyi amfori BSCI -aloitteeseen, jonka tavoite on parantaa sosiaalista vastuullisuutta toimitusketjuissa. Vuoden aikana yhtiössä suunniteltiin myös tulevia vastuullisuustoimenpiteitä yhteistyössä organisaation eri osioidustavien tahojen kanssa.

Lisätietoa Altian vastuullisuustyöstä löytyy muita kuin taloudellisia tietoja koskevasta selvityksestä, joka julkaistaan osana hallituksen toimintakertomusta, sekä vuosikertomuksen yritysvaluosiosista.

Terveys, turvallisuus ja ympäristö Työterveys ja -turvallisuus

Altian tavoite on vähentää sairauspoissaoloja sekä tapaturmien määrää ja tapaturmista johtuvia poissaoloja. Tavoitteiden saavuttamiseksi eri toimipisteille määriteltiin vuoden aikana toteutettavat toimenpiteet. Sairauspoissaoloprosentti oli 3,3 vuonna 2017 (2016: 3,2). Tapaturmataajuus (vähintään yhden poissaolopäivän vaatineiden tapaturmien ja tehtyjen työtuntien suhde miljoonaa työtuntia kohden) oli 11 (2016: 8). Vuonna 2017 ei sattunut yhtään kuolemaan johtanutta tapaturmaa (2016: 0).

Ympäristö ja energiatehokkuus

Altian ympäristötyö keskittyy yhtiön oman toiminnan ympäristövaikutusten minimointiin. Merkittävimmät ympäristövaikutukset koostuvat energiankulutuksesta, vedenkulutuksesta, jätevedestä ja jätteiden synnystä. Näiden vaikutusten vähentämisen tueksi on määritelty ympäristötunnusluvut. Tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet on määritetty eri toimipaikoille.

Energiansäästötoimenpiteet ovat yhtiölle tärkeä kehityskohde sekä kannattavuuden että ympäristövastuun näkökulmasta. Vuonna 2017 Altia liittyi vapaaehtoisen energiatehokkuussopimuksen uudelle, vuodet 2017–2025 kattavalle kaudelle, tavoitteenaan vähentää energiankulutusta 10 prosenttia vuoteen 2025 mennessä vuoden 2014 alun tasoon verrattuna. Tuotantomäärään suhteutettu energiankäyttö laski vuonna 2017 Koskenkorvan ja Rajamäen tehtailla tuotannon optimoimiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi tehtyjen toimenpiteiden ansiosta.

Tuotantomäärään suhteutettua jätemäärää kuvaava ympäristötunnusluku oli vuonna 2017 alhaisempi kuin vuonna 2016, ja myös jätteen kokonaismäärä laski. Jäteveden orgaaninen kuormitus kasvoi sekä Rajamäen että Koskenkorvan tehtailla raportointikauden aikana.

Tuotantoon suhteutettu vedenkulutus kasvoi Tabasalun tehtaalla ja laski Rajamäen ja Koskenkorvan tehtailla. Käytetyn veden absoluuttinen määrä kasvoi Rajamäen ja Tabasalun tehtailla. Rajamäen, Koskenkorvan ja Tabasalun tehtaiden keskimääräinen jätteen kierrätys- ja hyötykäyttöaste oli 99,5 prosenttia vuonna 2017 (2016: 99,5 prosenttia).

Koskenkorvan biovoimalaitos, joka käyttää ohrankuorta pääpolttoaineenaan, auttoi Koskenkorvan tehdasaluetta vähentämään hiilidioksidipäästöjä ja saavuttamaan 65 prosentin polttoaineomavaraisuusasteen höyryntuotannossa raportointikauden aikana. Biovoimalaitoksen käyttöönoton myötä tehdasalueen hiilidioksidipäästöt ovat laskeneet 56 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna

Riskit ja riskienhallinta

Riskienhallinta

Altian riskienhallinnan tavoitteena on tukea yhtiön strategian toteutumista, riskien tunnistamista sekä keinoja pienentää riskien toteutumistodennäköisyyttä ja vaikutusta sekä suojata liiketoiminnan jatkuvuutta. Riskin aiheuttaja voi olla yhtiön sisäinen tai ulkoinen tapahtuma. Konsernin riskienhallintapolitiikka on Altia Oyj:n hallituksen hyväksymä.

Riskienhallintapolitiikassa kuvataan Altian riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet ja

vastuut sekä raportoinnin periaatteet. Sen mukaisesti riskienhallinnan ohjausryhmä tukee ja koordinoi riskienhallintaa osana konsernin suunnittelu- ja ohjausprosesseja sekä raportoi keskeisimmät riskit yhtiön johdolle ja tarkastusvaliokunnalle. Merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä arvioidaan vuosittain hallituksen toimintakertomuksessa.

Altian liiketoiminta-alueet vastaavat operatiiviseen toimintaansa liittyvistä riskeistä, niiden tunnistamisesta, ennaltaehkäisemisestä ja keskeisistä rajoittamiskeinoista. Konsernin rahoitusosasto hallinnoi taloudellisia riskejä yhtiön rahoituspolitiikassa määriteltyjen suojausperiaatteiden mukaisesti. Konsernin merkittävimpien taloudellisten riskien hallintaperiaatteita on kuvattu tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa, kohdassa 4.1. Rahoitusriskien hallinta. Rahoitusosasto vastaa lisäksi koko konsernin käsittävistä vakuutusohjelmista.

Altian riskienhallintaprosessi perustuu soveltuvin osin ISO 31000 -viitekehukseen. Riskienhallintaprosessin tarkempi kuvaus on esitetty Selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Raportointia ja riskien arviointia varten riskit jaotellaan viiteen luokkaan: strategiset ja liiketoimintaan liittyvät riskit, operatiiviseen toimintaan

ALTIAN RISKIKAAVIO

Viranomais ym. vaatimukset

Raportointi
Tietosuojaa
Kilpailulainsäädäntö
Lisenssit
Etiikka

Strategia ja liiketoiminta

Liiketoimintaympäristö
Strategiset valinnat
Markkinat
Sääntely
Yritysvastuu

Taloudelliset

Rahoitusmarkkinat
Likviditeetti
Vastapuolet

Operaatiot

Prosessit ja niiden valvonta
Hankinta
Henkilöstö
IT ja -turvallisuus

Yleiset uhat

Omaisuus
Turvallisuus
Ympäristö
Vastuullisuus

taan ja prosesseihin liittyvät riskit, vahinkoriskit, rahoitusriskit sekä compliance-riskit. Hallitus arvioi näitä konsernin keskeisiä riskejä sekä niiden toteutumistodennäköisyyksien pienentämiseen tähtääviä toimenpiteitä neljännesvuosittain.

Strategiset ja liiketoimintaan liittyvät riskit liittyvät liiketoimintapäätösten tekemiseen, resurssien allokointiin, johtamisjärjestelmiin ja kykyyn reagoida toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin (Strategiakausi: pitkä aikaväli 3–5 vuotta). Liiketoimintaan liittyviä vastuullisuusriskejä on kuvattu muita kuin taloudellisia

tietoja koskevassa selvityksessä, joka julkaistaan osana hallituksen toimintakertomusta.

Operatiiviset riskit liittyvät strategian toteuttamiseen ja päivittäiseen liiketoimintaan. Riskejä ovat esimerkiksi poikkeamat prosesseissa, järjestelmissä ja henkilöiden toiminnassa (Budjettikausi: lyhyt aikaväli 1–2 vuotta).

Vahinkoriskit ovat Altian sisällä tai toimintaympäristössä tapahtuvia virheitä, toimintahäiriöitä ja onnettomuuksia, jotka aiheuttavat vahinkoa tai menetyksiä.

Rahoitusriskit liittyvät markkinahintojen muutoksiin, rahoitusvarojen riittävyyteen lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä ja vastapuolien kykyyn täyttää taloudelliset velvoitteensa.

Compliance-riskit liittyvät yhtiön toimintaan ja toimialaa koskevien lakien ja viranomaisluopien sekä eettisesti kestävien toimintatapojen rikkomiseen

Seuraavassa taulukossa on lyhyt yhteenveto keskeisimmistä Altian toimintaan myönteisesti tai kielteisesti vaikuttavista epävarmuuksista:

Riski	Kuvaus	Riskien hallinta
Raaka-aineiden hintariski	Altian liiketoiminnan kannattavuuteen vaikuttaa keskeisesti kotimaisen ohran saatavuus ja sen markkinahinta.	Altia varmistaa sopimusviljelyllä ohran saatavuuden ja hinnan yhteistyössä viljelijöiden ja viljaliikkeiden kanssa
Asiakkaisiin ja kuluttajakysyntään liittyvät riskit	Altian markkina-alueilla yhtiön asiakkaita ovat pohjoismaiset vähittäismyyntimonopolit, alkoholia myyvät tukut, ravintolat, päivittäistavara-akaupat, matkustaja- myynti, kansainväliset alkoholijuomayhtiöt sekä vientimarkkinoilla toimivat maahantuojat. Laaja asiakaspohja antaa Altialle monipuolisen mahdollisuuden pitkäjänteiseen asiakasyhteistyön kehittämiseen. Kuluttajakäyttäytymisen muutokset voivat pitkällä aikavälillä muuttaa Altian tuotteiden kysynnän painotusta eri tuotekategorioiden välillä.	Vahva markkina-asema, tehokkaat teolliset prosessit, hyvä laatu ja tunnetut tuotemerkit parantavat Altian mahdollisuuksia hallita riskiä. Kulutustottumusten muutoksiin ja toiminnan sopeuttamistarpeeseen varaudutaan panostamalla kuluttajalähtöiseen tuotekehitykseen.
Tuoteturvallisuusriskit	Alkoholijuomia valmistavana yrityksenä Altian on erityisen tärkeää huolehtia raaka- aineiden ja valmisteiden laadusta ja turvallisuudesta koko tuotantoketjussa.	Altialla on käytössä nykyaikaiset menetelmät tuotantoprosessin turvallisuuden varmistamiseksi ja erilaisten mikrobiologisten, kemiallisten ja fysikaalisten vaaran aiheuttajien eliminoimiseksi. Altia noudattaa tuoteturvallisuuden varmistamisessa elintarviketurvallisuuden hallinta- ja laatusertifikaattien edellyttämiä toimintatapoja.
Vahinkoriskit	Altialla on tuotantolaitoksia Suomessa, Virossa ja Ranskassa. Tulipalo tai muu odottamaton tekijä voi keskeyttää tuotantolaitoksen toiminnan.	Kaikki tuotantolaitokset on vakuutettu aineellisten ja toiminnan keskeytymisen varalta konsernin vakuutusohjelmissa. Keskeisillä tuotantolaitoksilla tehdään riskikartoitus 1-2 vuoden välein. Jatkuvuussuunnittelun avulla pyritään rajaamaan mahdollisia keskeytysvahinkoja.
Rahoitusriskit	Keskeisimmät rahoitukseen liittyvät riskit Altian toiminnassa ovat valuutan transaktio- ja muuntoeroriskit, korkoriski sekä jälleenerahoitus- ja likvideettiriski	Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on vähentää rahoitusmarkkinoiden hintavaihteluista ja muista epävarmuustekijöistä aiheutuvia tulos- ja tase- ja rahavirtavaikutuksia sekä varmistaa riittävä maksuvalmius. Konsernin merkittävimpien taloudellisten riskien hallintaperiaatteita on kuvattu tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa, kohdassa 4.1. Rahoitusriskien hallinta.
Compliance	Keskeisimmät compliance-riskit Altian toiminnassa liittyvät raportointia, viranomais- ja toimilupia, alkoholijuomien markkinointia, kilpailuoikeutta ja henkilötietojen käsittelyä koskevien lakien, sääntöjen ja viranomaispäätösten ja niiden ehtojen rikkomiseen.	Compliance-riskien hallinnan tavoitteena on välttää yhtiön kannattavuudelle, toiminnan jatkuvuudelle ja maineelle haitalliset sanktiot ja seuraamukset sekä viranomaisutkinnot ja -päätökset. Ohjeistuksella ja säännöllisellä koulutuksella pyritään hallitsemaan compliance-riskkejä ja varmistamaan eettisesti kestävä toimintatavat yhtiön toiminnassa.

Hyödykkeiden hintariski

Ohra

Vuonna 2017 Altia käytti etanolin ja tärkkelyksen valmistukseen noin 206 miljoonaa kiloa Suomessa viljeltyä ohraa. Korkealuokkaisen kotimaisen ohran saatavuuden Altia varmistaa sopimusviljelyllä yhteistyössä viljelijöiden ja viljaliikkeiden kanssa. Ohran markkinahinta vaihtelee satovuosittain merkittävästi suomalaisen ohran kysyntään ja tarjontaan vaikuttavien useiden tekijöiden vuoksi. Ohran hinta on siten Altialle merkittävä riski tilikauden aikana. Hintariskiä ei ole suojattu johdannaisinstrumenteilla.

Sähkö

Voimakas sähkön markkinahinnan nousu on Altialle merkittävä riski. Riskiä hallitaan noudattamalla Altian sähkönhankintaperiaatteita. Periaatteissa määritellään ne rajat, joiden puitteissa sähkön hintariskiltä suojaudutaan. Suojaukset tehdään Nasdaq OMX Commodities-markkinan OTC-johdannaistuotteilla.

Sähkönhankinnan suojauspalvelu ostetaan ulkopuoliselta palveluntuottajalta.

Vuoden 2017 lopussa suojaustaso seuraavan 12 kuukauden toimituksille oli 67,6 % (68,3 % vuonna 2016) vastaten asetettuja tavoitteita. Vuonna 2017 keskimääräinen suojaustaso oli 70,0 %.

Sähkön hintariskin suojauksiin sovelletaan IAS 39:n mukaista rahavirran suojauslaskentaa ja suojauksen tehokkuus testataan neljännesvuosittain. Vuoden 2017 lopussa tehoton osuus - 0,1 miljoonaa euroa (- 0,1 miljoonaa euroa vuonna 2016) on kirjattu rahoituskuluihin. Altia hankkii kuluttamansa sähkön Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena suoraan Nord Pool Spot -markkinoilta.

Herkkyys markkinariskeille

Seuraavassa taulukossa on kuvattu konsernin tuloksen ja oman pääoman (ennen veroja) herkkyyttä sähkön hintojen ja valuuttakurssien sekä korkotasojen muutoksille. Altian soveltaessa suojauslaskentaa herkkyyys kohdistuu

omaan pääomaan. Kun suojauslaskentaa ei sovelleta, herkkyys on ilmoitettu mahdollisena vaikutuksena tuloslaskelmaan.

Valuuttakurssien muutosten herkkyys on laskettu rahoitusinstrumenteista aiheutuvista valuuttojen nettopositioista.

31.12.2017 konsernin vaihtuvakorkoinen velkapositio muodostuu vaihtuvakorkoisista veloista 85 miljoonaa euroa (2016: 72,5 miljoonaa euroa, 2015: 95,0 miljoonaa euroa) sekä riskiä netottavasta koronvaihtosopimuksen vaihtuvasta osasta 20 miljoonaa euroa (2016: 20 miljoonaa euroa, 2015: 20 miljoonaa euroa).

Yhden prosenttiyksikön korkotason nousun vaikutus tuloslaskelmaan olisi -0,7 miljoonaa euroa (2016: -0,5 miljoonaa euroa, 2015: -0,8 miljoonaa euroa). Markkinakorkojen nousun vaikutus tulokseen on laskettu nettokorkokuluista.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7-standardin tarkoittama herkkyys markkinariskeille (ennen veroja miljoonaa euroa)	2017		2016		2015	
	Tuloslaskelma	Oma pääoma	Tuloslaskelma	Oma pääoma	Tuloslaskelma	Oma pääoma
+/-10% muutos sähkön hinnassa	-	+/-0,3	-	+/-0,3	+/-0,1	+/-0,2
+/-10% muutos EUR/NOK valuuttakurssissa	+/-0,1		+/-0,3		+/-0,0	
+/-10% muutos EUR/SEK valuuttakurssissa	+/-2,0		+/-1,2		+/-1,9	
+/-10% muutos EUR/USD valuuttakurssissa	-/+0,4		-/+0,5		-/+0,5	
+/-10% muutos EUR/AUD valuuttakurssissa	-/+0,2		-/+0,2		-/+0,2	

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

Altia-konsernin lyhyen aikavälin riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia katsauskauden aikana.

Yhtiön liiketoiminnassa merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät yleiseen taloudelliseen kehitykseen ja sen vaikutukseen kulutukseen sekä alkoholiverotuksen ja lainsäädännön vaikutuksiin kuluttajakäyttäytymiseen. Yllättävät ja ennakoimattomat tuotanto- ja toimitushäiriöt muodostavat lyhyen aikavälin merkittävät operatiiviset riskit, samoin raaka-aineiden, erityisesti ohran, hinnankehityksen nopeat ja merkittävät muutokset.

Altia Oyj:n hallitus on hyväksynyt konsernin riskienhallintapolitiikan. Riskienhallinnan tavoitteena on tukea Altia-konsernin strategian toteutumista, riskien tunnistamista sekä keinoja pienentää riskien toteutumistodennäköisyyttä ja vaikutuksia sekä suojata liiketoiminnan jatkuvuutta. Riskin aiheuttaja voi olla yhtiön sisäinen tai ulkoinen tapahtuma.

Näkymät

Markkinanäkymät

Konsernin liiketoimintojen kehitykseen ja kannattavuuteen vaikuttavat muun muassa markkina- ja kilpailutilanne, talouden kehitys,

kuluttajien tuonti ja alkoholiverotuksen muutokset. Euroalueen epävarmuus ja kuluttajien ostokäyttäytymisen muutokset jatkuvat edelleen. Kulutuskysynnän kehitykseen liittyy edelleen merkittävää epävarmuutta. Raaka-ainehintojen ja valuuttojen volatiliteetin ennakoidaan jatkuvan.

Kausiluonteisuus

Toimiala on kausiluonteinen, ja neljännen vuosineljänneksenliikevaihto ja liikevoitto ovat yleensä muita vuosineljänneksiä huomattavasti suuremmat.

Tulosohjaus

Altian avainbrändien portfolion positiivisen kehityksen odotetaan jatkuvan. Keskeisiin raaka-aineisiin kohdistuvat kustannuspaineet ja viennin kasvattaminen vaikuttavat kannattavuuden kehitykseen.

Konsernin vertailukelpoisen käyttökatteen (EBITDA) odotetaan paranevan tai olevan vuoden 2017 tasolla.

Hallituksen esitys osingosta

Emoyhtiön jakokelpoiset varat ovat 31. joulukuuta 2017 tilinpäätöksen mukaan 56 763 012,27 euroa, sisältäen tilikauden voiton 26 547 860,31 euroa.

Emoyhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikauden päättymisen jälkeen.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2017 ei makseta osinkoja.

Vuoden 2018 yhtiökokous

Vuoden 2018 yhtiökokous pidetään 1.3.2018.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Altia ja J. García Carrión ovat käynnistäneet yhteistyön J. García Carriónin viinien maahan-tuonnista ja jakelusta Ruotsissa. Altia edustaa vuodesta 2018 alkaen García Carriónin viini-tuotteita Ruotsissa yksinoikeudella.

15. joulukuuta 2017 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti Altian osakkeet liitettiin arvo-osuusjärjestelmään 19. tammikuuta 2018

Helsinki, 21.2.2018

Altia Oyj

Hallitus

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Johdanto

Vastuullisuus on Altialle sekä strateginen prioriteetti että liiketoiminnan keskeinen menestystekijä. Yhtiön tavoite vastuullisuuden saralla on rakentaa yhtiölle kestävää liiketoimintaa pitkällä aikavälillä. Altia haluaa edistää modernia ja vastuullista pohjoismaista juomakulttuuria yhtiön toiminnan tarkoituksen, Let's Drink Better, mukaisesti. Vastuullinen juomakulttuuri voi olla esimerkiksi sellaista, jossa laatu on korkeampaa, määrät kohtuullisia, käyttö sosiaalisempaa tai tuotteet ympäristöystävällisempiä.

Altia on raportoinut vastuullisuustyöstään yhdeksän vuoden ajan valtio-omisteisten yhtiöiden yrittäjäraportointimallin¹ ja GRI-ohjeiston mukaisesti. Tämän takia yhtiölle oli tärkeää ryhtyä noudattamaan EU:n direktiiviä², joka koskee muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia. Direktiivin ja Suomen kirjanpitolain mukaisesti tämä selvitys sisältää yhteenvedon Altian lähestymistavasta ympäristö-, sosiaalisiin ja henkilöstöasioihin, ihmisoikeuksien

kunnioittamiseen sekä lahjonnan ja korruption torjuntaan. Erillinen yritysraportointi sisältää tarkempaa tietoa vastuullisuustyöstämme.

Liiketoimintamalli

Altian liiketoimintamalli perustuu vahvaan omien brändien valikoimaan ja laajaan valikoimaan kansainvälisiä päämiest tuotteita, sekä yhtiön tuotanto-, pakkaus- ja logistiikkapalveluita hyödyntävien palvelujen tarjoamiseen asiakkaille. Lisäksi tuotannon sivutuotteita myydään muilla toimialoilla toimiville teollisuusasiakkaille. Integroitu toimintamalli luomittakaavaetuja hankinnassa, tuotannossa ja jakelussa, ja sen avulla yhtiö voi hyödyntää jaettuja toimintojaan, kuten kuluttajatutkimusta, innovointia, tuotekehitystä ja yleistä tietotaitoa sekä käyttää keskitettyjä tukitoimintojaan tehokkaasti. Liiketoimintakatsausosiossa on kuvaus siitä, miten Altian liiketoiminta luo lisäarvoa.

Ympäristöasiat

a. Poliittikat ja toimintatavat (ml. due diligence)

Altian ympäristötyö keskittyy yhtiön oman toiminnan ympäristövaikutusten minimointiin. Altia tavoittelee korkeaa materiaali- ja resurssitehokkuutta ja kehittää tuotteitaan ja pakkauksia vähentääkseen niiden ympäristövaikutuksia. Lisäksi yhtiö toteuttaa toimenpiteitä Altian tuotteissa ainesosana käytettävien pohjavesivarantojen suojelemiseksi.

Yhtiön kannalta merkittävimmät ympäristönäkökohdat arvioidaan kolmen vuoden välein. Vuonna 2015 toteutetussa arvioinnissa merkittävimmiksi ympäristönäkökohdiksi tunnistettiin energiankulutus, vedenkulutus, jätevesi ja jättemateriaalin määrä. Ympäristötunnusluvut määriteltiin tukemaan näiden merkittävimpien ympäristövaikutusten vähentämistä. Tehdaskohtaiset vähennystavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi määritel-

lään vuosittain, ja tavoitteiden saavuttamista seurataan tunnuslukujen avulla kuukausittain.

Altian ympäristötyön kannalta oleellisia standardeja, politiikkoja ja periaatteita ovat:

- Altian eettiset ohjeet (Code of Conduct)
- Altian turvallisuus-, laatu- ja ympäristöperiaatteet
- ISO14001 -ympäristöjärjestelmästandardi; sertifikaatti kattaa Altian toiminnot Suomessa

b. Merkittävimmät riskit ja niiden hallinta

Ympäristöriskejä arvioidaan säännöllisesti osana ympäristövaikutusten arviointia ja Altia-konsernin riskienhallintaa.

Merkittävimpiä tunnistettuja riskejä ovat mahdolliset vuodot maaperään tai vesistöihin (mukaan lukien pohjavesialueisiin), Altialle myönnettyissä ympäristöluvissa määriteltyjen jäteveden laatua koskevien rajojen ylitykset, entistä tiukempien ympäristömääräysten noudattamiseen liittyvät kustannukset sekä niiden noudattamatta jättämisestä seuraavat sakot ja sanktiot.

¹ Valtion omistajapolitiikkaa koskeva valtioneuvoston periaatepäätös, 3.11.2011, Liite 3

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/95/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, neuvoston direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta tietyiltä suurilta yrityksiltä ja konserneilta edellytettävien muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisen osalta

Riskejä hallitaan erilaisin toimenpitein, joihin sisältyvät ISO 14001 -standardin mukaisen ympäristöjärjestelmän ylläpitäminen, jätevesien laadun säännöllinen seuranta, maanomistukset pohjavesialueilla ja lainsäädännössä tapahtuvien muutosten seuranta.

c. Tulokset ja tunnusluvut

Altia on liittynyt vapaaehtoiseen energiatehokkuussopimukseen, jonka muita osapuolia ovat suomalaiset ministeriöt, etujärjestöt ja yritykset. Sopimuksen myötä yhtiö on sitoutunut vähentämään energiankulutustaan 10 prosentilla vuoden 2014 alun tasosta vuoteen

2025 mennessä. Tuotantomäärään suhteutettu energiankäyttö laski vuonna 2017 Koskenkorvan ja Rajamäen tehtailla.

Alla oleva taulukko sisältää yhteenvedon Altian ympäristötunnuslukujen tuloksista. Tarkempaa tietoa tunnusluvuista ja niiden tuloksista löytyy yritysvastuuosion kohdasta Altia & ympäristö.

Koskenkorvan tehtaan biovoimalaitoksen ansiosta tehtaan hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet 56 prosenttia verrattuna vuoteen 2014 ja sen polttoaineomavaraisuus höyryntuotannossa on noussut 65 prosenttiin.

KPI	2017	2016	2015
Energiätehokkuus (MWh/m ³ tuotetta tai tonnia ohraa)	Koskenkorva: 0,63 Rajamäki & Tabasalu: 0,28	Koskenkorva: 0,71 Rajamäki & Tabasalu: 0,34	Koskenkorva: 0,87 Rajamäki & Tabasalu: 0,34
Vedenkäytön tehokkuus (m ³ /m ³ tuotetta tai tonnia ohraa)	Koskenkorva: 2,28 Rajamäki & Tabasalu: 1,46	Koskenkorva: 2,79 Rajamäki & Tabasalu: 1,47	Koskenkorva: 3,9 Rajamäki & Tabasalu: 1,45
Jäteveden laatu (kg COD/m ³ tuotetta tai tonnia ohraa)	Koskenkorva: 2,23 Rajamäki & Tabasalu: 2,92	Koskenkorva: 1,97 Rajamäki & Tabasalu: 2,71	Koskenkorva: 2,54 Rajamäki & Tabasalu: 2,96
Jättemateriaalin määrä (kg/m ³ tuotetta)	Rajamäki & Tabasalu: 44,83	Rajamäki & Tabasalu: 49,22	Rajamäki & Tabasalu: 47,52
Keskimääräinen jätteen kierrätys- ja hyötykäyttöaste	99,5 %	99,5 %	98,4 %
Ympäristörikkomuksista johtuvien sakkojen rahallinen määrä ja rangaistusten lukumäärä (G4-EN29)	0	0	0

CASE

Kiertotaloutta Koskenkorvan tehtaalla

ALTIAN KOSKENKORVAN tehdas hyödyntää sataprosenttisesti käyttämänsä arvokkaan raaka-aineen, suomalaisen ohran. Myös kaikki prosessin sivuvirrat hyödynnetään muilla teollisuuden toimialoilla tai maataloudessa.

Lue aiheesta lisää:

<https://www.altiagroup.com/fi/tuotteet-ja-palvelut/tislaamomme>

Sosiaaliset ja henkilöstöasiat Kuluttajiin ja tuotteisiin liittyvät asiat

a. Poliitikat ja toimintatavat (ml. due diligence)

Tuoteturvallisuus on Altialle ensiarvoisen tärkeää. Yhtiö pyrkii parantamaan raaka-aineiden ja valmiiden tuotteiden laatua jatkuvasti. Altia markkinoi tuotteitaan vastuullisesti ja sovellettavien markkinointilakien mukaisesti sekä tarjoaa kuluttajille tuotetietoa sovellettavien säädösten mukaisesti.

Tuotteiden laatuun ja turvallisuuteen liittyvät keskeiset prosessit on määritelty, ja niihin liitty-

viä ohjeita ylläpidetään Altian johtamisjärjestelmässä. Yhtiö on määritellyt keskeiset tuotelaatua koskevat tunnusluvut tavoitteineen, joiden seuranta aloitetaan vuonna 2018. Tunnuslukujen kehitystä seurataan kuukausittain.

Altia haluaa rakentaa vastuullista juomakulttuuria. Koska yhtiön omilla työntekijöillä on keskeinen rooli tässä muutoksessa, Altia lanseerasi vuonna 2017 Altian työntekijöitä koskevan alkoholinkäytön politiikan. Poliitiikka koskee kaikkia Altian työntekijöitä sekä Altian tuotantolaitoksilla tai toimistoissa työskenteleviä henkilöitä.

Altian Rajamäen tehtaalla on Reilun kaupan viinien pakkaamiseen tarvittava sertifikaatti. Koskenkorvan tislamo, Rajamäen alkoholijuomatehdas ja Sundsvallissa sijaitseva tislamo ovat saaneet luomutuotantoon tarvittavan sertifiointin.

Altian tuotteiden turvallisuuden, laadun, markkinoinnin ja kuluttamisen kannalta oleellisia standardeja, politiikkoja ja periaatteita ovat muun muassa:

- Altian eettiset ohjeet (Code of Conduct)
- ISO 9001 -laadunhallintastandardi; sertifiointi kattaa Altian toiminnot Suomessa ja Virossa sijaitsevan Tabasalun tehtaan
- ISO 22000 -elintarviketurvallisuusstandardi; sertifiointi kattaa Altian Rajamäen tehtaan
- Altian laatu-, turvallisuus- ja ympäristöperiaatteet
- Altian markkinointiohjeistus
- Altian työntekijöitä koskeva alkoholinkäytön politiikka

b. Merkittävimmät riskit ja niiden hallinta

Riskejä arvioidaan osana Altian laatu- ja turvallisuusriskien arviointeja ja Altia-konsernin riskienhallintaa. Merkittävimpiä tunnistettuja riskejä ovat hygieniastandardien puutteellinen noudattaminen, tuotteiden laadun epätasaisuus, mahdolliset kontaminaatiot tuotteissa sekä viat raaka-aineissa tai pakkauksissa.

Toteutuessaan tällaiset riskit voivat johtaa tuotteiden takaisinvetoon ja yhtiöön kohdistuviin oikeusvaateisiin. Koska alkoholiin liittyvä liiketoiminta on erittäin säädeltyä, voi esimerkiksi alkoholijuomien markkinointiin ja verotukseen kohdistuvalla tiukemmalla sääntelyllä olla vaikutus yhtiön toimintaan.

Hallitakseen riskejä Altia ylläpitää kansainvälisten standardien mukaisia laatu- ja elintarviketurvallisuusjärjestelmiä. Laatu tarkkaillaan jatkuvasti sekä tuotannon aikana linjalla tehtävien tarkastusten ja testausten että lopputuotteiden analysoinnin avulla. Mahdollisten tuotteiden takaisinvetojen varalta on olemassa prosessi ja ohjeistukset, ja tilanteita harjoitteluun säännöllisesti haamutesteillä. Soveltuvaa lainsäädäntöä ja siinä tapahtuneita muutoksia käydään läpi säännöllisesti.

c. Tulokset ja tunnusluvut

Altian Rajamäen tehdas sai ISO 22000 -elintarviketurvallisuussertifiointin marraskuussa 2017. Standardin vaatimusten täyttämiseksi hygienian tasoa parannettiin kaikkialla tehtaassa. Lisäksi muun muassa järjestettiin kaikille työntekijöille verkkokoulutus, tehostettiin laaduntarkkailua tuotannon aikana ja korjattiin tehtaan rakenteita esimerkiksi lattiaremontein.

Keskeiset tuotelaatua koskevat tunnusluvut (KPI) raportoidaan vuodesta 2018 alkaen.

KPI	2017	2016	2015
Maksettujen tuloverojen ja kerättyjen valmisteverojen määrä	425,6 miljoonaa euroa	466,3 miljoonaa euroa	474,1 miljoonaa euroa
	Yhtiön koko verojalanjälki on luettavissa yritys vastuuosioista	Yhtiön koko verojalanjälki on luettavissa vuoden 2016 vastuullisuusraportistamme	Yhtiön koko verojalanjälki on luettavissa vuoden 2015 vastuullisuusraportistamme

CASE

Uudessa Reilun kaupan viinissä yhdistyvät argentiinalainen ja suomalainen osaaminen

ALTIA HALUAA OSANA vastuullisuustyötään kasvattaa luomu- ja eettisesti sertifioitujen tuotteiden määrää valikoimassaan. Seurasimme yhden viinin matkaa argentiinalaisilta viinitiloilta Altian Rajamäen tehtaalle saakka.

Lue aiheesta lisää:

<https://www.altiagroup.com/fi/caset/reilun-kaupan-viinia-ja-kotimaista-tyota>

Henkilöstöasiat

a. Poliitikat ja toimintatavat (ml. due diligence)

Altia on sitoutunut rakentamaan kulttuuria, joka tarjoaa motivoivan ja toisia tukevan työympäristön ja perustuu turvallisuuteen, avoimuuteen, tasa-arvoisuuteen ja luottamukseen. Yhtiö arvostaa monimuotoisuutta ja edistää yhtäläistä kohtelua ja yhtäläisiä mahdollisuuksia. Altia käy jatkuvaa vuoropuhelua henkilöstönsä kanssa jakamalla tietoa ja osallistamalla henkilöstöä ja kunnioittaa työntekijöidensä järjestäytymis- ja neuvotteluoikeutta. Kaikkien altialaisten odotetaan kunnioittavan toistensa oikeutta tulla kohdelluksi reilulla tavalla ja noudattavan Altian toimintatapoja. Altia otti vuoden 2017 alussa käyttöön uudet toimintatavat ohjaamaan kaikkien altialaisten työskentelyä. Periaatteet ovat Uudistu rohkeasti, Näytä suuntaa, Rakenna menestystä yhdessä ja Toteuta!

Altia haluaa tarjota turvallisen ja terveellisen työympäristön kaikille työntekijöilleen. Tavoitteena on vähentää sairauspoissaoloja sekä tapaturmien määrää ja tapaturmista johtuvien poissaolojen määrää. Tehdaskohtaiset tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet määritellään vuosittain, ja edistymistä seurataan kuukausittain keskeisten tunnuslukujen avulla. Myös muille kuin OHSAS 18001 -sertifoiduille toimipaikoille määritellään tavoitteet ja toimintasuunnitelmat.

Henkilöstöasioiden kannalta oleellisia standardeja, poliitikoja ja periaatteita ovat muun muassa:

- Altian eettiset ohjeet (Code of Conduct)
- Altian toimintatavat
- OHSAS 18001 -työterveys- ja turvallisuusstandardi; sertifiointi kattaa Altian toiminnot Suomessa
- Altian laatu-, turvallisuus- ja ympäristöperiaatteet
- amfori BSCI -aloitteen eettiset periaatteet

b. Merkittävimmät riskit ja niiden hallinta

Riskejä arvioidaan osana Altia-konsernin riskienhallintaa. Merkittävimmät riskit liittyvät Altian kykyyn rekrytoida, kehittää, motivoida ja pitää palveluksessaan työntekijöitä, joilla on oikeanlaisia osaamista, kykyyn menestyä päivittäisessä johtamisessa, ylläpitää hyvää yhteistyösuhdetta työntekijöiden ja heidän ammattiliittojensa kanssa sekä työtapaturmiin. Hallitakseen riskejä Altia kehittää työnantajalupausta, työntekijöiden rekrytointia ja sitouttamista, toteuttaa henkilöstökyselyjä (vuosittainen Altia Tasting ja kuukausittainen Altia Pulse), tekee tiivistä yhteistyötä ammattiliittojen kanssa sekä ylläpitää OHSAS 18001 -standardin mukaista työterveyden ja -turvallisuuden hallintajärjestelmää.

c. Tulokset ja tunnusluvut

Vuonna 2017 yhtiö järjesti koulutusta kaupalliselle organisaatiolle sekä myynti- ja markkinointihenkilöstölle ja aloitti esimiehille

suunnatun Let's Lead Better -koulutuksen. Altian työnantajabrändiin liittyvä työ käynnistyi raportointikauden aikana, ja sen tuloksia käytetään aluksi yhtiön rekrytoinnissa. Altian toimintatavat otettiin käyttöön vuoden alussa. Niistä keskusteltiin tiimeissä ja ne liitettiin eri henkilöstöhallinnon käytäntöihin, kuten kehityskeskusteluihin. Työterveyteen ja -turvallisuuden liittyvien tunnuslukujen tulokset esitellään alla olevassa taulukossa. Vuoden

aikana ei sattunut yhtään kuolemaan johtanutta tapaturmaa.

Vuotta 2017 koskeva Altia Tasting -henkilöstökysely järjestettiin tammikuussa 2018. Tulokset eivät olleet vielä saatavilla vuotta 2017 koskevan vuosikertomuksen kirjoitusajankohtana, minkä takia ne raportoidaan vuoden 2018 kertomuksesta alkaen.

KPI	2017	2016	2015
Sairauspoissaolot % (G4-LA6)	3,3	3,2	3,0
Tapaturmataajuus (G4-LA6)	11	8	12
Tapaturmista johtuvat poissaolot % (G4-LA6)	0,29	0,22	0,17
Tapaturmien määrä	16	N/A	N/A

Tapaturmien määrää ei seurattu kaikissa toimipaikoissa vuosina 2015 ja 2016, minkä takia vuoteen 2017 verrattavissa olevia lukuja ei ole saatavilla. Tapaturmaksi katsotaan mikä tahansa tapaturma, joka johtaa ainakin yhteen poissaolopäivään. Tunnusluvuista on saatavilla tarkempaa tietoa yritysvaluutan kohdassa Altia & henkilöstö.

CASE

Altian toimintatavat määriteltiin koko yhtiössä käytyjen avointen keskustelujen perusteella

KAIKKIEN ALTIALAISTEN työskentelyä ohjaavat Altian toimintatavat otettiin käyttöön vuoden 2017 alussa. Periaatteet määriteltiin ryhmä- ja verkkokeskusteluissa. Altialaisten toimintaa ohjaava uusi kattokonsepti on Uudista rohkeasti.

Lue aiheesta lisää:

<https://www.altiagroup.com/fi/caset/jokainen-oman-tyonsa-johtaja>

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

a. Poliittikat ja toimintatavat (ml. due diligence)

Altia on sitoutunut kunnioittamaan ja edistämään ihmisoikeuksia ja kansainvälisiä työelämän normeja Yhdistyneiden kansakuntien (YK) ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja Kansainvälisen työjärjestö ILO:n keskeisimpien sopimusten mukaisesti. Altia edellyttää samaa myös toimittajiltaan, yhteistyökumppaneiltaan ja alihankkijoiltaan.

Altian keskeisimmät ihmisoikeusvaikutukset liittyvät viinien, väkevien alkoholijuomien ja raaka-aineiden hankintaan. Kehittääkseen vastuullista hankintaa Altia liittyi huhtikuussa 2017 amfori BSCI -aloitteeseen ja amfori BSCI:n Sustainable Wine Programme -ohjelmaan. Liittymisen myötä Altia sitoutui edistämään toimitusketjuissaan amfori BSCI:n eettisiä periaatteita, jotka perustuvat keskeisiin kansainvälisiin sopimuksiin ja kehyksiin, kuten ILO:n yleissopimuksiin ja julistuksiin, YK:n ihmisoikeuksia ja yritystoimintaa koskevaan ohjeistukseen (Guiding Principles on Business and Human Rights) sekä OECD:n toimintaohjeisiin monikansallisille yrityksille.

Altian due diligence -prosessia kehitetään jatkuvasti. Tällä hetkellä se koostuu tuotteiden ja niiden komponenttien toimitusketjujen kartoituksesta, kyselystä, jolla kerätään tietoa toimittajiemme ja päämiestemme vastuullisuustyöstä, sopimusvelvoitteista sekä

osallistumisesta amfori BSCI -aloitteeseen ja aloitteen tarjoamien työkalujen, mukaan lukien kolmansien osapuolten tekemien auditointien, hyödyntämisestä. Altialla on kaikkien sidosryhmien käytettävissä oleva whistleblowing-ilmoituskanava, jota ylläpitää yhtiöstä riippumaton kolmas osapuoli.

Altian ihmisoikeustyön kannalta oleellisia standardeja, poliittikoja ja periaatteita ovat muun muassa:

- Altian eettiset ohjeet (Code of Conduct)
- amfori BSCI -aloitteen eettiset periaatteet
- Altian toimintaohjeet (Code of Conduct) toimittajille ja alihankkijoille

b. Merkittävimmät riskit ja niiden hallinta

Merkittävimmät riskit liittyvät Altian liikesuhteisiin ja koskevat lähinnä viinien, väkevien alkoholijuomien ja raaka-aineiden toimitusketjuja silloin, kun ne ulottuvat maihin, joissa riski kansainvälisten työelämän normien rikkomuksista on suurempi. Lisäksi Altian asiakkaat asettavat vaatimuksia toimitusketjujen vastuullisuudelle, ja tällaisen vaatimuksen noudattamatta jättäminen Altian toimittajien, alihankkijoiden tai päämiesten toimesta voi johtaa tilanteeseen, jossa asiakas voisi pysäyttää tuotteen toimitukset. Riskejä hallitaan edellä kuvatun due diligence -prosessin avulla.

c. Tulokset ja tunnusluvut

Altian toimittajien, päämiesten tai heidän alihankkijoidensa luona tehtiin 18 amfori BSCI

-auditointia (täydellistä tai seuranta-auditointia) vuonna 2017. Eniten korjaavia toimenpiteitä edellyttäneitä puutteita havaittiin johtamisjärjestelmissä, joilla varmistetaan sosiaalista vastuullisuutta koskevien vaatimusten noudattaminen, työaikoja koskevien säädösten sekä työterveys- ja -turvallisuusmääräysten noudattamisessa. Altian asiakkaat teettivät lisäksi kohdennettuja tarkastuksia, jotka kohdistuivat joihinkin toimittajiimme tai päämiehiimme Etelä-Afrikassa.

Vuonna 2017 yhtiö järjesti sisäisiä koulutustilaisuuksia vastuullisesta hankinnasta ja amfori BSCI -periaatteista. Lisäksi laadittiin suunnitelma Altian omia brändejä varten materiaaleja tai raaka-aineita toimittavien toimittajien luona vuonna 2018 toteutettavista amfori BSCI -auditoinneista ja aloitettiin Altian toimittajia ja alihankkijoita koskevien toimintaohjeiden toimeenpano. Altia teki myös yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa vastatakseen median ja kansalaisjärjestöjen esittämiin huolenaiheisiin koskien työoloja eteläafrikkalaisilla viinitiloilla.

KPI	2017	2016	2015
amfori BSCI:n riskimaalukittelussa tunnistetuista riskimaista tehtyjen hankintojen osuus	4 %	4 %	5 %
Whistleblowing-ilmoituskanavan kautta raportoitujen ihmisoikeuksiin liittyvien epäkohtien määrä (G4-HR12)	0	N/A	N/A

Riskimaista vuonna 2016 tehtyjen hankintojen osuutta kuvaavaa lukua on korjattu. Whistleblowing-ilmoituskanava otettiin käyttöön lokakuussa 2017. Ensimmäinen koko vuotta kuvaava luku on saatavilla vuonna 2018.

CASE

Jatkuvaa työtä työolojen parantamiseksi eteläafrikkalaisilla viinitiloilla

MEDIA JA KANSALAIJÄRJESTÖJEN RAPORTIT OVAT VIIME VUOSINA herättäneet keskustelua eteläafrikkalaisten viinitilojen työoloista. Altia on vuoden 2016 lopusta lähtien tehnyt yhteistyötä asiakkaidensa, muiden maahantuojien, toimittajien ja päämiestensä kanssa saadakseen aikaan konkreettisia parannuksia työoloihin.

Lue aiheesta lisää: <https://altigroup.com/fi/caset/jatkuvalla-yhteistyolla-konkreettisia-parannuksia-tyooloihin>

Korruption- ja lahjonnanvastainen työ

a. Poliitikat ja toimintatavat (ml. due diligence)

Altia ei hyväksy minkäänlaista lahjontaa tai korruptiota. Yhtiö on sitoutunut toimimaan reilusti, eikä se tarjoa sopimatonta etua millekään taholle. Altia edellyttää myös, että sen edustajat, konsultit, agentit, alihankkijat ja muut yhteistyökumppanit pidättäytyvät ehdottomasti kaikesta korruptiivasta toiminnasta suorittaessaan palveluja Altialle tai Altian puolesta. Altia ei tue poliittisia puolueita tai organisaatioita suoraan tai epäsuoraan eikä osallistu yksittäisten ehdokkaiden vaalikampanjoiden rahoitukseen.

Altia julkisti uudet lahjonnan- ja korruptionvastaiset ohjeensa vuonna 2017. Osana ohjeita Altia on myös määritellyt odotuksensa yhteistyökumppaneitaan kohtaan. Kaikki altialaiset, joiden arvioidaan kohtaavan työssään lahjontaa ja korruptioriskejä, koulutetaan tunnistamaan riskit ja perehdytetään Altian lahjonnan- ja korruptionvastaisiin ohjeisiin myös verkkokoulutuksen avulla.

Altialla on yhtiöstä riippumattoman kolmannen osapuolen ylläpitämä whistleblowing-ilmoituskanava, joka on kaikkien yhtiön työntekijöiden ja sen sidosryhmien käytettävissä. Kaikki Altialle joko kanavan tai muuta kautta raportoidut huolenaiheet tutkitaan ennalta määritellyn prosessin mukaisesti, jolla varmistetaan tutkinnan tarkkuus, nimettömyys ja tasapuolisuus.

Lahjonnan ja korruption torjunnan kannalta oleellisia standardeja, politiikkoja ja periaatteita ovat muun muassa:

- Altian eettiset ohjeet (Code of Conduct)
- Lahjonnan- ja korruptionvastaiset ohjeet
- Whistleblowing-ilmoituskanava

b. Merkittävimmät riskit ja niiden hallinta

Riskejä arvioidaan osana Altia-konsernin riskienhallintaa. Lahjontaan ja korruptioon liittyviin merkittävimpiin riskeihin lukeutuvat lahjonta- tai korruptiotapauksista syntyvä maineriski erityisesti silloin, jos kyseessä ovat Altian avainhenkilöt tai tärkeät liikeyhteistyökumppanit. Koska alkoholiin liittyvä liiketoiminta on usein säänneltyä toimintaa, tarvittavien toimi- ja muiden lupien hankintaan liittyy usein myös korruptio- tai lahjontariski erityisesti maissa, joissa esiintyy paljon korruptiota. Riskejä hallitaan sopimusveloitteiden, kolmansien osapuolten suorittamien toimittajia ja jakelijoihin koskevien due diligence -tarkastusten sekä Altian lahjonnan- ja korruptionvastaisia ohjeita koskevan sisäisen koulutuksen avulla.

c. Tulokset ja tunnusluvut

Vuonna 2017 Altia järjesti asiaankuuluville henkilöille Altiaassa koulutuksen yhtiön lahjonnan- ja korruptionvastaisista ohjeista ja aloitti ohjeiden sisällyttämisen yhteistyökumppaneiden kanssa tehtäviin sopimuksiin.

KPI	2017	2016	2015
Korruptionvastaisten politiikkojen viestintä ja koulutus (G4-SO4)	Asiaankuuluville henkilöille Altiaassa järjestettiin verkkokoulutus	N/A	N/A
Whistleblowing-ilmoituskanavan kautta raportoitujen lahjonta- tai korruptioepäilyjen määrä	0	N/A	N/A

Whistleblowing-ilmoituskanava otettiin käyttöön lokakuussa 2017. Ensimmäinen koko vuotta kuvaava luku on saatavilla vuonna 2018.

Konsernin tunnusluvut

		2017	2016	2015
Tuloslaskelma				
Liikevaihto	milj. euroa	359,0	356,6	380,7
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	milj. euroa	42,4	40,8	38,0
% liikevaihdosta		11,8	11,5	10,0
Käyttökate (EBITDA)	milj. euroa	40,3	60,8	39,7
Vertailukelpoinen liiketulos (EBIT)	milj. euroa	28,2	26,4	23,6
% liikevaihdosta		7,8	7,4	6,2
Liiketulos (EBIT)	milj. euroa	26,1	46,3	25,3
Tulos ennen veroja	milj. euroa	25,0	45,0	23,4
Kauden tulos	milj. euroa	18,3	36,1	18,1
Vertailukelpoisuuden vaikuttavat erät	milj. euroa	-2,1	19,9	1,7
Tase				
Rahavarat	milj. euroa	52,4	68,0	76,3
Oma pääoma	milj. euroa	136,8	191,3	168,6
Lainat	milj. euroa	100,1	72,8	96,7
Sijoitettu pääoma	milj. euroa	236,9	264,0	265,3
Kannattavuus				
Oman pääoman tuotto, ROE	%	11,1	20,0	11,6
Sijoitetun pääoman tuotto, ROI	%	8,0	14,4	7,6
Rahoitus ja taloudellinen asema				
Nettovelka	milj. euroa	47,7	4,7	20,4
Nettovelkaantumisaste	%	34,9	2,5	12,1
Omavaraisuusaste	%	34,3	44,2	36,7
Liiketoiminnan nettorahavirta	milj. euroa	37,6	29,4	34,8
Nettovelka / vertailukelpoinen käyttökate		1,1	0,1	0,5
Osakekohtaiset tunnusluvut				
Osakekohtainen tulos	euroa	0,51	1,00	0,50
Oma pääoma/osake	euroa	3,80	5,32	4,69
Henkilöstö				
Henkilöstö keskimäärin		762	829	879

VAIHTOEHTOISTEN TUNNUSLUKUJEN TÄSMÄYTYKSET IFRS- TILINPÄÄTÖSLUKUIHIN

Miljoonaa euroa	2017	2016	2015
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät			
Liiketoimintojen ja hyödykkeiden myyntien voitot ja tappiot	1,3	4,2	2,7
Liiketoimintojen lopettamisen liittyvät kulut ja uudelleenjärjestelykulut	-1,1	-0,6	-1,0
Olennaiset projektit			
Muutos etuus pohjaisessa eläkevastuussa	-	16,3	-
Suunniteltuun pörssilistautumiseen liittyvät kulut	-2,4	-	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-2,1	19,9	1,7
Vertailukelpoinen EBITDA	26,1	46,3	25,3
Liiketulos			
Vähennettynä:			
Poistot ja arvonalentumiset	14,2	14,5	14,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	2,1	-19,9	-1,7
Vertailukelpoinen EBITDA	11,8	11,5	10,0
% liikevaihdosta			
Vertailukelpoinen EBIT			
Liiketulos			
Vähennettynä:			
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	26,1	46,3	25,3
Vertailukelpoinen EBIT	28,2	26,4	23,6
% liikevaihdosta	7,8	7,4	6,2

Altia esittää vaihtoehtoiset tunnusluvut lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa, konsernin rahavirtalaskelmissa sekä liitetiedoissa esitetyille tunnusluvuille. Altian näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkityksellistä ja hyödyllistä Altiaa koskevaa lisätietoa johdolle, sijoittajille, arvopaperimarkkina-analyytikoille ja muille tahoille Altian toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista.

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillisinä tai IFRS:n mukaisesti määriteltäviä tunnuslukuja korvaavina tunnuslukuina, eivätkä ne ole IFRS-standardissa määriteltäviä tai nimettyjä. Kaikki yhtiöt eivät laske vaihtoehtoisia tunnuslukuja yhdenmukaisella tavalla, ja siksi Altian vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden esittämien samalla tavoin nimettyjen lukujen kanssa.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat tilintarkastamattomia.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tunnusluku	Määritelmä	Käyttötarkoitus
Liiketulosprosentti	Liiketulos / Liikevaihto	Liiketulos osoittaa liiketoiminnasta kertyneen tuloksen.
Käyttökate (EBITDA)	Liiketulos ennen poistoja	Käyttökate on Konsernin tuloksellisuutta osoittava mittari.
Käyttökateprosentti	Käyttökate / Liikevaihto	
Vertailukelpoinen liiketulos (EBIT)	Liiketulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä	Vertailukelpoinen käyttökate, vertailukelpoinen käyttökateprosentti, vertailukelpoinen liiketulos ja vertailukelpoinen liiketulosprosentti esitetään käyttökateen ja liiketuloksen lisäksi tarkoituksena tuoda esiin taustalla oleva liiketoiminnan tulos ja parantaa eri kausien keskinäistä vertailukelpoisuutta. Altia katsoo, että nämä vertailukelpoiset tunnusluvut antavat merkityksellistä lisätietoa, sillä niiden ulkopuolelle jätetään olennaisia tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia eriä, jotka heikentävät eri kausien keskinäistä vertailukelpoisuutta.
Vertailukelpoinen liiketulosprosentti	Vertailukelpoinen liiketulos / Liikevaihto	
Vertailukelpoinen käyttökate (EBTDA)	Käyttökate ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä	
Vertailukelpoinen käyttökateprosentti	Vertailukelpoinen käyttökate / Liikevaihto	
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Olennaisia tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomia eriä kuten liiketoimintojen ja omaisuuserien luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot, arvonalentumistappiot, liiketoimintojen lopettamisesta ja uudelleenjärjestelystä johtuvat menot, konsernin merkittävät projektit kuten yrityshankintoihin liittyvät välittömät transaktiomenot, vapaaehtoisen eläkejärjestelyn muutos ja muista konsernin kehittämishankkeista johtuvat menot.	
Sijoitettu pääoma	Oma pääoma yhteensä + Lainat	ROI-tunnusluvun perusta.
Oman pääoman tuotto (ROE), %	Tilikauden tulos / Oma pääoma yhteensä (kauden alkamispäivän ja päättymispäivän keskiarvo)	Tätä mittaria voidaan käyttää arvioitaessa, kuinka tehokkaasti Altia on pystynyt kerryttämään tulosta suhteessa Yhtiön omaan pääomaan.
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	(Tilikauden tulos + Korkokulut) / (Oma pääoma yhteensä + Pitkä- ja lyhytaikaiset lainat) (kauden alkamispäivän ja päättymispäivän keskiarvo)	Tätä mittaria käytetään arvioitaessa, kuinka tehokkaasti Altia on pystynyt kerryttämään nettotulosta suhteessa Yhtiön sijoitettuun pääomaan.
Lainat	Pitkäaikaiset lainat + Lyhytaikaiset lainat	Nettovelka on mittari, joka osoittaa Konsernin ulkoista velkarahoituksen kokonaismäärää.
Nettovelka	Lainat – Rahavarat	
Nettovelkaantumisasaste, %	Nettovelka / Oma pääoma yhteensä	Nettovelkaantumisasaste auttaa osoittamaan rahoitukseen liittyvän riskin tasoa ja on hyödyllinen mittari, jonka avulla johto seuraa Konsernin velkaantumista. Lainaportfolion merkittävä mittari.
Omavaraisuusaste, %	Oma pääoma yhteensä / Varat yhteensä – Saadut ennakot	Omavaraisuusaste auttaa osoittamaan rahoitukseen liittyvän riskin tasoa ja on hyödyllinen mittari, jonka avulla johto seuraa Konsernin liiketoiminnassa käytettävän pääoman tasoa.
Nettovelka / Vertailukelpoinen käyttökate	Nettovelka / Vertailukelpoinen käyttökate	Nettovelan suhde vertailukelpoiseen käyttökatteeseen on yksi Altian taloudellisista tavoitteista.
Tulos / osake	Emoyhtiön omistajille kuuluva kauden tulos / Osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen kappalemäärä kauden aikana	
Oma pääoma / osake	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma / Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa	
Osinko / osake	Kauden osingonjako / Osakkeiden laimentamaton lukumäärä kauden lopussa	

Yritysvastuu

Vastuullisuuden johtaminen

Vastuullisuustyötämme ohjaavat Altian toiminnan tarkoitus ja strategia, sidosryhmien odotukset, liiketoimintaperiaatteemme ja muut sisäiset periaatteemme ja eettiset ohjeemme sekä kansainvälisiin sopimuksiin pohjautuvat amfori BSCI:n eettiset periaatteet.

Koko Altiaan vaikuttavia vastuullisuusasioita käsittelee Altian yritys vastuutyöryhmä, jonka kymmenen jäsentä edustavat eri liiketoimintoja. Työryhmä raportoi johtoryhmälle ja sen puheenjohtajana toimii Altian johtoryhmässä istuva Senior Vice President, Scandinavia.

Kukin johtoryhmän jäsen vastaa omaa organisaatiotaan koskevista vastuullisuuskysymyksistä. Vastuullisuutta tukevat konkreettiset toimenpiteet ovat osa kunkin liiketoiminnon toimintasuunnitelmia, jotka johtoryhmä hyväksyy. Toimenpiteiden toteutumista seurataan liiketoimintojen omissa johtoryhmissä sekä yritys vastuutyöryhmässä. Seurannan perusteella yritys vastuutyöryhmä tekee ehdotuksen seuraavan vuoden toimintasuunnitelmiin sisällytettävistä toimenpiteistä.

Suoritumista seurataan erilaisten mittareiden ja indikaattorien avulla, joita ovat esimerkiksi neljä erilaista ympäristömittaria jätemäärästä veden- ja energiankulutukseen, sairauspoissaolo prosentti ja tapaturmataajuus sekä henkilöstökysely.

Yritys vastuutyön koordinoinnista, kehittämisestä ja raportoinnista vastaa viestintä- ja yritys vastuun osasto.

Lue lisää: [Olenaisuusanalyysi](#)

Sidosryhmävuorovaikutus

Sidosryhmiemme näkemys vastuullisuudestamme on meille ensiarvoisen tärkeää. Se auttaa meitä kehittämään ja priorisoimaan toimintaamme.

Pyrimme viestimään avoimesti ja läpinäkyvästi toiminnastamme eri sidosryhmillemme sekä päivittäisessä vuorovaikutuksessa että eri viestintäkanaviemme kautta.

Vuoden 2017 aikana osallistimme sidosryhmiämme SuomiAreenassa järjestettyyn paneelikeskusteluun, joka käsitteli vastuullista juomakulttuuria. Tutkimme myös suomalaisten käsityksiä vastuullisesta juomakulttuurista sekä teetimme tutkimuksen Altian maineesta Suomessa. Mainetutkimuksen mukaan vastuullisuus on tunnettujen brändien lisäksi toinen kahdesta ominaisuudesta, jotka usein liitetään Altiaan. Jatkoimme vuoden aikana myös viestintäkanaviemme kehitystä avaamalla Altian Facebook-sivun sekä lanseeraamalla Cheers!-kehittäjäyhteisön kuluttajille Norjassa. Vuoden 2017 aikana Cheers!-yhteisöjä Suomessa ja Ruotsissa hyödynnettiin ahkerasti erityisesti viinien pakkaukehityksessä.

Normaalin liiketoiminnan yhteydessä tapahtuvan vuorovaikutuksen lisäksi selvitämme säännöllisesti sidosryhmiemme näkemyksiä vastuullisuudestamme erillisten kyselyjen avulla. Viimeisin kysely toteutettiin vuonna 2015 ja sen tuloksia hyödynnettiin osana olennaisuusanalyysiä.

Raportointikauden aikana mediassa ja sidosryhmien taholta esiin nostettuja asioita olivat esimerkiksi Suomen alkoholilainsäädännön uudistukseen liittyvät eri näkökohdat. Kansalaisjärjestöt ja media useissa Altian toimintamaissa käsittelivät vastuullisuutta viinintuotannossa Etelä-Afrikassa, ja aiheesta keskusteltiin yhdessä asiakkaiden ja toimittajien kanssa.

Altian sidosryhmät

Altian keskeiset sidosryhmät, heidän odotuksensa sekä vuorovaikutuskanavamme on esitetty alla olevassa taulukossa.

SIDOSRYHMÄ					
ODOTUKSET	<ul style="list-style-type: none"> • taloudellisen lisäarvon luominen • lakien ja määräysten noudattaminen • ympäristövaikutusten vähentäminen • vastuullinen hankintaketju • vastuullisuus työnantajana 	<ul style="list-style-type: none"> • yhteistyö ja vastuullinen toiminta asiakkaiden suuntaan • tuotteiden laatu • vastuullisen alkoholin käytön edistäminen • vastuullinen hankinta • ympäristövaikutusten vähentäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • vastuullisuus työnantajana • tuotteiden laatu ja turvallisuus • vastuullisen alkoholin käytön edistäminen ja vastuullinen markkinointi • ympäristövaikutusten vähentäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • vastuullisen alkoholin käytön edistäminen vastuullisen markkinoinnin avulla • kuluttaja- ja markkinaymmärrys • yhteistyö ja kumppanuus 	<ul style="list-style-type: none"> • suomalaisten raaka-aineiden käyttäminen ja tuotannon säilyttäminen Suomessa • reilun hinnan maksaminen ohrasta
VUOROVAIKUTUSKANAVAT	<ul style="list-style-type: none"> • raportointi • suorat kontaktit • auditoinnit • ulkoinen viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> • suorat kontaktit • sähköiset kanavat • asiakaskoulutus • tarjouspyynnöt ja sopimukset • messut ja muut tapahtumat 	<ul style="list-style-type: none"> • sisäinen viestintä • koulutus • kehityskeskustelut • yhteistoiminta ja työsuojelutoiminta • tiimikäytännöt 	<ul style="list-style-type: none"> • tapaamiset ja suorat kontaktit • raportointi • uutiskirjeet • tarjouspyynnöt ja sopimukset • messut ja muut tapahtumat 	<ul style="list-style-type: none"> • tapaamiset ja suorat kontaktit • messut ja muut tapahtumat • uutiskirjeet • viljelijäextranet

Altian sidosryhmät

SIDOSRYHMÄ	 <p>Materialien ja raaka-ainesten toimittajat</p>	 <p>Media</p>	 <p>Kuluttajat</p>	 <p>Kansalaisjärjestöt</p>
ODOTUKSET	<ul style="list-style-type: none"> • ympäristövaikutusten vähentäminen • kotimaisten/paikalisten raaka-ainesten käyttäminen • tuotteiden laatu ja turvallisuus • hyvä yhteistyö ja jatkuvuus toimittajasuhteissa • vastuullinen hankinta 	<ul style="list-style-type: none"> • tuotteiden laatu ja turvallisuus • vastuullisen alkoholin käytön edistäminen • ympäristövaikutusten vähentäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • vastuullisen alkoholin käytön edistäminen ja alaikäisten alkoholin käytön ehkäisy • tuotteiden laatu ja turvallisuus • vastuullisuus koko arvoketjussa • ympäristövaikutusten vähentäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • vastuullisen alkoholin käytön edistäminen • tuotteiden laatu ja turvallisuus • ympäristövaikutusten vähentäminen • vastuulliset raaka-aineet
VUOROVAIKUTUSKANAVAT	<ul style="list-style-type: none"> • tapaamiset ja suorat kontaktit • messut ja muut tapahtumat • raportointi • tarjouspyynnöt ja sopimukset 	<ul style="list-style-type: none"> • ulkoinen viestintä • suorat kontaktit • tapahtumat 	<ul style="list-style-type: none"> • tuotteet ja markkinointi • ulkoinen viestintä • kuluttajatutkimukset • messut ja muut tapahtumat • kuluttajapalaute 	<ul style="list-style-type: none"> • ulkoinen viestintä • raportointi • tapahtumat • suorat kontaktit

Olellisuusanalyysi

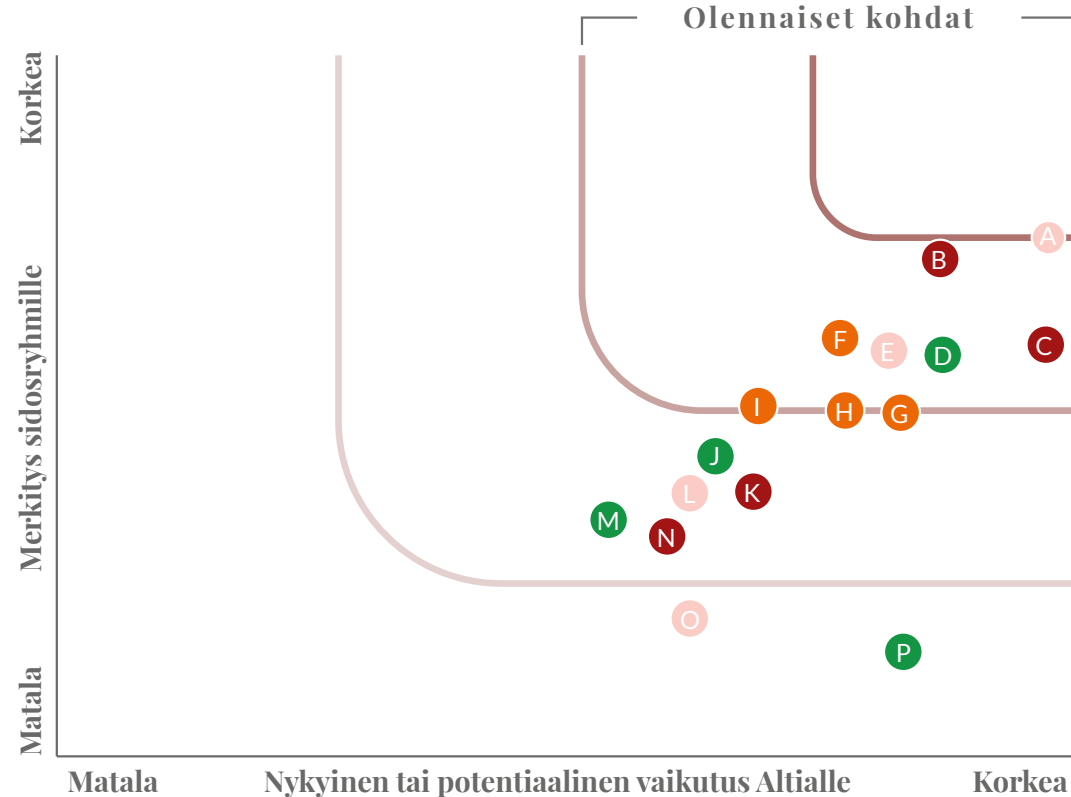
Toteutimme edellisen Altian vastuullisuutta koskevan sidosryhmäkyselyn vuonna 2015. Lähetimme linkin tutkimukseen 2 400 eri sidosryhmien edustajille ja linkki oli avoinna myös verkkopalvelussamme. Saimme vastauksia 240.

Tulokset käytiin läpi Altian yritysvaltuutetun toimiston toimesta. Lisäksi pienempi ydinryhmä, joka koostui työryhmän puheenjohtajasta sekä kustakin Altian vastuullisuuden neljästä osa-alueesta vastaavista henkilöistä, keskusteli globaalien megatrendien ja alkoholiteollisuuden vastuullisuuden kehitystrendien vaikutuksesta Altian vastuullisuuteen sekä kävi läpi kansainvälisen GRI-raportointiviitekehyksen vaatimukset.

Keskustelujen perusteella päivitimme alun perin vuonna 2013 määritellyt olellaiset näkökohdat ja sijoitimme ne olellisuusmatriisiin. Olellisimpien kohtien joukkoon tuli yhdeksän teemaa, joihin raportissamme pääosin keskityimme. Kunkin olellaisen näkökohdan laskentaraja ja sen johtamisen kannalta olellaiset periaatteet tai ohjeistot esitetään taulukossa [sivulla 42](#).

Johtoryhmämme hyväksyi päivitettyt vastuullisuuden kulmakivemme sekä olellisuusmatriisin syyskuussa 2015.

Olellisuusmatriisi

Altia & asiakkaat

- A** Tuotteiden laatu ja turvallisuus
- E** Vastuullisesti tuotettujen raaka-aineiden käyttäminen
- L** Tuotteiden jäljitettävyyys
- O** Luomu- ja eettisesti sertifioidut tuotteet

Altia & yhteiskunta

- F** Vastuullinen markkinointi
- I** Vastuullisen alkoholinkäytön edistäminen
- H** Taloudellinen vaikutus
- G** Ihmisoikeudet toimitusketjussa

Altia & ympäristö

- D** Toimintamme ympäristö vaikutusten minimointi
- J** Ympäristöystävällinen logistiikkaketju
- M** Kestävä maatalous
- P** Pohjaveden suojeleminen

Altia & työntekijät

- B** Henkilöstön hyvinvointi
- C** Hyvä johtajuus
- K** Työterveys ja turvallisuus
- N** Hyvien suoritusten palkitseminen

Olennainen näkökohta	Laskentaraja ¹	Soveltuvat periaatteet
Tuotteiden laatu ja turvallisuus	Altia, päämiehet, raaka-aineiden toimittajat	<ul style="list-style-type: none"> • ISO22000 elintarviketurvallisuuden hallintajärjestelmä² • ISO9001 laatujärjestelmä³ • Altian laatu-, turvallisuus- ja ympäristöperiaatteet
Vastuullisesti tuotettujen raaka-aineiden käyttäminen	Altia, päämiehet, raaka-aineiden toimittajat	<ul style="list-style-type: none"> • Altian laatu-, turvallisuus- ja ympäristöperiaatteet • amfori BSCI:n eettiset periaatteet • Altian toimintaohjeet (Code of Conduct) toimittajille ja alihankkijoille
Vastuullinen markkinointi	Altia	<ul style="list-style-type: none"> • Altian markkinointiohjeistus
Vastuullisen alkoholinkäytön edistäminen	Altia	<ul style="list-style-type: none"> • Altian markkinointiohjeistus • Altian työntekijöiden alkoholinkäyttöä koskeva politiikka
Taloudellinen vaikutus	Altia	<ul style="list-style-type: none"> • Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi 2015⁴ • Altian verostrategia • Valtion omistajapolitiikka
Ihmisoikeudet toimitusketjussa	Altia, päämiehet ja raaka-aineiden toimittajat riskimaissa	<ul style="list-style-type: none"> • amfori BSCI:n eettiset periaatteet • Altian toimintaohjeet (Code of Conduct) toimittajille ja alihankkijoille
Omien ympäristövaikutusten minimointi	Altia	<ul style="list-style-type: none"> • ISO14001 ympäristöjärjestelmä⁵ • Altian laatu-, turvallisuus- ja ympäristöperiaatteet
Työntekijöiden hyvinvointi	Altia	<ul style="list-style-type: none"> • Altian toimintatavat
Hyvä johtajuus	Altia	<ul style="list-style-type: none"> • Altian toimintatavat

¹Laskentaraja kertoo sen, onko näkökohta olennainen yrityksessä vai yrityksen ulkopuolella.

²Sertifointi kattaa Altian Rajamäen tehtaan

³Sertifointi kattaa Altian toiminnot Suomessa (Koskenkorvan tislaamo, Rajamäen alkoholijuomatehdas ja teknisen etanolin yksikkö, sekä Helsingin pääkonttorin toiminnot) sekä Tabasalun tehtaan Virossa.

⁴Altia noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015 tietyin poikkeuksin, joista hallitus on päättänyt.

⁵Sertifointi kattaa Altian toiminnot Suomessa

Vastuullisuuden kulmakivet

Olemme ryhmitelleet vastuullisuuden olennaiset näkökohdat neljän teeman alle, jotka muodostavat Altian vastuullisuustyön kulmakivet. Kerromme raportin tässä osiossa tavoitteistamme, saavutuksistamme ja työstämme eri teemojen osalta.

Asiakkaat

- Tuotteiden laatu ja turvallisuus
- Vastuullisesti tuotettujen raaka-aineiden käyttäminen
- Tuotteiden jäljitettävyys
- Luomu- ja eettisesti sertifoidut tuotteet

Yhteiskunta

- Vastuullinen markkinointi
- Vastuullisen alkoholinkäytön edistäminen
- Taloudellinen vaikutus
- Ihmisoikeudet toimitusketjussa

Ympäristö

- Toimintamme ympäristövaikutusten minimointi
- Ympäristöystävällinen logistiikkaketju
- Kestävän maatalouden edistäminen
- Pohjaveden suojeleminen

Henkilöstö

- Henkilöstön hyvinvointi
- Hyvä johtajuus
- Työterveys ja turvallisuus
- Hyvien suoritusten palkitseminen

Altian vastuullisuustavoitteet vuodelle 2018

Vuosi 2017 oli Altian vastuullisuuden toimenpideohjelman viimeinen vuosi. Toimenpideohjelma laadittiin vuonna 2014, ja se kattoi vuodet 2015–2017. Raportin seuraavissa osioissa kerromme edistyksestä kunkin vastuullisuuden kulmakiven osalta loppuvuodesta 2014 vuoteen 2017 asti.

Viitoittaaksemme tulevaa suuntaa suunnitelimme vuoden 2017 toisen ja kolmannen neljänneksen aikana toimenpiteitämme vuodesta 2018 eteenpäin. Suunnittelussa otettiin huomioon Altian nykytilanne strategian ja vastuullisuuden toimenpideohjelman toteutuksen osalta, haastateltiin kaikki johtoryhmän jäsenet tavoitetason selvittämiseksi sekä järjestettiin sisäisiä työpajoja, joihin osallistui Altian yritys vastuutyöryhmän jäseniä sekä muita asiantuntijoita.

Suunnitteluprosessin tuloksena saimme noin 45 ideaa Altian vastuullisuuden kehittämiseksi, ja näistä kukin sisälsi useampia konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Altian yritys vastuutyöryhmä kävi ideat läpi ja valitsi niiden joukosta tärkeimmät vuoden 2018 aikana toteutettaviksi. Nämä toimenpiteet sisällytettiin kunkin liiketoiminnon toimintasuunnitelmiin. Toimenpiteiden toteutumista sekä muita prosessin aikana kerättyjä ideoita arvioidaan jälleen loppuvuodesta 2018, ja vuoden 2019 tavoitteet asetetaan tämän arvion pohjalta.

Altian vastuullisuustavoitteet vuodelle 2018	
Altia & asiakkaat <ul style="list-style-type: none"> Jatketaan työtä tuoteturvallisuuden ja -laadun kehittämiseksi, etenkin matala-alkoholisiin ja alkoholittomiin tuotteisiin liittyen Asetetaan määrälliset tavoitteet luomu- ja Reilun kaupan tuotteiden valikoiman kehittämiseksi 	Altia & yhteiskunta <ul style="list-style-type: none"> Selvitetään sidosryhmiä konsultoiden mahdollisia aloitteita vastuullisen alkoholinkäytön edistämiseksi Hyödynnetään tehokkaasti amfori BSC:n tarjoamia työkaluja ja aineistoja sekä jatketaan Altian prosessien kehittämistä
Altia & ympäristö <ul style="list-style-type: none"> Jatketaan työtä kestävien ja tehokkaiden pakkausten kehittämiseksi, esimerkiksi välttämällä yli-pakkaamista, lisäämällä kierrätettyjen materiaalien käyttöä tai vähentämällä materiaalien käyttöä Selvitetään mahdollisuudet vähentää tai hyödyntää tuotannon aikana syntyvää hävitettävän alkoholin määrää Jatketaan yhteistyötä sopimusviljelijöiden ja muiden sidosryhmien kanssa kestävästä maatalouden edistämiseksi 	Altia & henkilöstö <ul style="list-style-type: none"> Kehitetään edelleen turvallisuuskulttuuria Altian toimipisteissä, keskittyen erityisesti Rajamäen tehtaaseen Kehitetään johtamista ja uudenlaista organisaatiokulttuuria esimerkiksi johtamiskoulutuksen ja työnantajamielikuvahankkeen avulla Kehitetään työntekijöiden terveyttä ja hyvinvointia esimerkiksi työergonomiaan liittyvien konkreettisten hankkeiden avulla
<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään Altian vastuullisuustyön sisäistä ja ulkoista viestintää Integroidaan vastuullisuusriskien arviointi systemaattisemmin Altia-konsernin riskienhallintaprosessiin 	

Myytyjä luomutuotteita
3,6 ML

Valmistettuja ja maahantuotuja juomia
93,8 ML

Altia & asiakkaat

93,8 milj. litraa
3,6 milj. litraa
6
1 605

Valmistettuja ja maahantuotuja juomia
Myytyjä luomutuotteita
Takaisinveltoa
Jäsentä Altian Cheers!
-kehittäjäyhteisöissä

Vastuullisesti tuotetut, korkealaatuiset tuotteet ovat prioriteettimme.

- Tuotteiden laatu ja turvallisuus: raaka-aineiden ja lopputuotteiden laadun ja turvallisuuden varmistaminen
- Vastuullisesti tuotettujen raaka-aineiden käyttö: työskentely yhdessä toimittajien ja päämiesten kanssa sen varmistamiseksi, että tuotteet ja raaka-aineet on tuotettu vastuullisesti
- Tuotteiden jäljitettävyyden varmistaminen: raaka-aineiden ja tuotteiden toimittajien ja alkuperän tunteminen
- Luomutuotteet ja eettisesti sertifoidut tuotteet: toiminnan ja tuotevalikoiman kehittäminen tuotteisiin kohdistuvaan kysyntään vastaamiseksi

Altia & asiakkaat

Haluamme tuotteidemme kautta edistää juomakulttuuria, jossa painottuvat vastuullisuus ja laatu määrän sijaan. Tuoteturvallisuus on Altialle ensiarvoisen tärkeää, ja pyrimme jatkuvasti parantamaan sekä raaka-aineiden että lopputuotteiden laatua. Haluamme, että käyttämämme ainesosat ja raaka-aineet on myös tuotettu vastuullisesti. Viime vuosien aikana olemme laajentaneet luomu- ja eettisesti sertifoitujen sekä matala-alkoholisten ja alkoholittomien tuotteiden valikoimaamme.

Vuonna 2017 jatkoimme Rajamäen tehtaalla toimenpiteitä valmistautuaksemme ISO22000-tuoteturvallisuusstandardin mukaiseen sertifointiin. Sertifikaatti myönnettiin marraskuussa. Toteutimme myös muilla tuotantolaitoksilla laaturiskien arvioinnin sekä asetimme laatumittarit ja niille tavoitteet, joiden saavuttamista seurataan vuodesta 2018 alkaen.

Osana tavoitetta käyttää vastuullisesti tuotettuja raaka-aineita päivitimme Altian omien brändien raaka-aineiden ja materiaalien toimittajille suunnatun vastuullisuuskyselyn ja otimme käyttöön Altian toimittajille ja alihankkijoille suunnatut toimintaohjeet (Code of Conduct). Toimintaohjeet sisältävät vähimmäisvaatimukset toimittajillemme vastuullisen toiminnan osalta. Kehitäksemme edelleen vastuullista hankintaamme, Altia liittyi amfori BSCI -aloitteeseen huhtikuussa 2017. Kerromme [Altia & yhteiskunta -osiossa](#) lisää työstämme amfori BSCI:n puitteissa.

Tavoitteistamme ja niiden saavuttamisesta raportointikauden aikana kerrotaan tarkemmin taulukossa [sivulla 47](#).

CASE

Reilun kaupan viiniä ja kotimaista työtä

OSANA VASTUULLISUUSTYÖTÄÄN Altia haluaa kasvattaa luomu- ja eettisesti sertifoitujen tuotteiden valikoimaa. Uusin tuotelanseeraus on argentiinalainen Chill Out Genuine & Intense Organic Malbec, joka on sekä luomu- että Reilu kauppa -sertifioitu. Kysyimme työntekijöiltä Argentiinassa, millainen vaikutus Reilulla kaupalla on ollut heidän elämäänsä ja seurasiimme viinin matkaa Argentiinasta Altian Rajamäen tehtaalle.

Lue lisää osoitteessa

www.altiagroup.com/fi/yritysvastuu/esimerkkeja-yritysvastuusta

ALTIA & ASIAKKAAT

Tavoite 2015–17	Edistyminen 2014–2015	Edistyminen 2016	Toimenpiteet 2017	Edistyminen 2017
Tuotteiden ja materiaalien määrän lisääminen elintarvikkeiden laatu- ja turvallisuussertifioituilta tuottajilta	Toimittajien sertifiointistatus selvitettiin yleisellä CSR-kyselyllä. Toimintasuunnitelmien laatiminen alkoi. Laatusopimukset ja materiaalien laatumääritykset tehtiin osalle hankkimistamme tuotteista.	Laatusopimuksia ja materiaalien laatumäärityksiä laajennettiin koskemaan uusia pakkaustyyppisiä.	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan laatusopimusten ja -määrittysten laajentamista, tavoitteena kaikkien pakkaustyyppien kattaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Toimittajille suunnattu CSR-kysely päivitettiin Laatusopimuksia on uudistettu sopimusten päivittämisen yhteydessä
Altian omien tuotantolaitosten elintarvikkeiden laatu- ja turvallisuussertifiointistatuksen kehittäminen	HACCP tehtiin Rajamäellä ISO 22000:n mukaan, kattaen osan standardeista. ISO 22000-sertifiointin esiarviointi- ja kehittämisanalyysi (gap analysis) tehtiin Rajamäellä. Aloitettiin projekti Tabasalun-tehtaan ISO 9001-sertifioimiseksi.	Rajamäellä jatkettiin ISO22000-sertifiointiin valmistautumista. HACCP-riskiarviointi, hygienia- ja siivousohjeet, lasinsirujen havaitsemista ja poistamista koskeva ohje sekä Talon tavat -ohjeistus Rajamäen tehtaan työntekijöille ja vierailijoille päivitettiin. Lattia- ja muita pintoja uudistettiin ja henkilöstölle järjestettiin hygieniakoulutusta. Tabasalun tehdas sai ISO9001-sertifikaatin kesäkuussa.	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan Rajamäen ISO22000-sertifiointi Toteutetaan ISO9001-standardin uudistuksen edellyttämät toimenpiteet Rajamäellä ja Tabasalussa (esim. laatua koskevien mittareiden ja toimenpideohjelmien laadinta, laaturiskien arviointi) Arvioidaan ISO9001-sertifiointin toteutettavuus Cognacissa 	<ul style="list-style-type: none"> Rajamäki sai ISO22000-sertifikaatin marraskuussa 2017 ISO9001-uudistuksen edellyttämä laaturiskien arviointi toteutettiin. Mittarit ja toimenpideohjelmat määritettiin vuoden 2018 alussa. HSEQ-asiat kattava sisäinen auditointi toteutettiin Cognacissa. ISO9001-periaatteet huomioidaan sisäisessä laatuksikirjassa. Sertifikaattia ei vielä haeta.
Vastuullisesti tuotettujen raaka-aineiden käyttäminen	Toimittajien valintatyökalu on osittain käytössä, tarkoitus laajentaa käyttöä. Pakkausmateriaalien tuottajia auditoitu suunnitelman mukaisesti, suunnitelmassa laajentaa auditointeja myös raaka-ainetoimittajiin. Riskimaiden tiettyjen tuoteryhmien sosiaalisesti sertifioitujen toimittajien määrän lisäämiseksi laadittiin toimintasuunnitelmat.	Pakkausmateriaalien toimittajien auditointeja jatkettiin ja raaka-ainetoimittajien auditoinnit aloitettiin. Luomuraaka-aineiden osuus lisääntyi.	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan pakkausmateriaali- ja raaka-ainetoimittajien auditointeja. Otetaan käyttöön Altian omat toimintaohjeet (Code of Conduct) toimittajille ja alihankkijoille. 	<ul style="list-style-type: none"> Viisi toimittaja-auditointia toteutettiin. Lisäksi kuudella toimittajalla tehtiin amfori BSCI -auditointi Altian asiakkaiden aloitteesta. Altian toimintaohjeet on sisällytetty sopimuksiin sopimuspäivitysten yhteydessä Altian suorista riskimaatoimittajista (1) 80 %:lla on sosiaalisen vastuullisuuden kattava sertifikaatti
Tuotteiden jäljitettävyyden kehittäminen	Jäljitettävyydestietojen keräämiseen sähköiseen muotoon käynnistettiin pilottiprojekti. Projektin tarkoituksena on parantaa jäljitettävyydestietojen dokumentointia ja käytettävyyttä.	Jatkettiin pilottiprojektia jäljitettävyydestietojen keräämisestä sähköiseen muotoon.	<ul style="list-style-type: none"> Rajamäellä siirrytään sähköiseen järjestelmään jäljitettävyydestietojen osalta. 	<ul style="list-style-type: none"> Jäljitettävyydestiedot kerätään sähköisesti, mahdollistaen tuotteen komponenttien jäljitettävyyden toimittajalta asiakkaalle
Orgaanisten ja eettisesti sertifioitujen tuotteiden tuotevalikoiman laajentaminen	Ensimmäinen Koskenkorvan luomuviljaviihasta valmistettu tuote, Rooftop Garden -liikööri, lanseerattiin. Reilun kaupan sertifiointi saatiin viinien pullottamiseen Rajamäellä. Altian ensimmäinen oma Reilun kaupan viini, Patchwork, lanseerattiin Ruotsissa.	Koskenkorvan tehtaan luomulupaa jatkettiin. Sekä valmiiden luomutuotteiden määrä että luomuraaka-aineiden osuus lisääntyivät.	<ul style="list-style-type: none"> Auditoidaan luomuetanolin toimittajia. Siirrytään Altian akvaviiteissa kokonaan luomutuotantoon, jos luomuraaka-aineita on saatavilla. 	<ul style="list-style-type: none"> Luomuetanolin toimittajan auditointi toteutettiin Yksi uusi luomuakvaviittuotenumike lanseerattiin ja toinen lanseerataan vuoden 2018 alussa Altian ensimmäinen oma Reilun kaupan viini Suomessa lanseerattiin Altialle tehtiin Reilun kaupan auditointi joulukuussa

¹ Kattaa viinien, raaka-aineiden ja pakkausmateriaalien toimittajat Altian valmistamiin tuotteisiin.

CASE

Ympäristöystävällistä ja kotimaista maalämpöä

ALTIA KEHITTÄÄ ja tuottaa maalämpöjärjestelmissä lämpöä kuljettavia nesteitä kotimaisesta etanolista. Maalämpö on ympäristöystävällinen lämmitysratkaisu, jolla tyypillisesti korvataan öljy- tai sähkölämmitystä. Altian Naturet-maalämpönesteet ovat turvallinen, myrkytön ja kotimainen valinta. Suomessa Altialla on maalämpönesteissä johtava markkina-asema. Laajentuminen lähimarkkinoille Ruotsiin ja Norjaan on käynnissä.

Lue lisää verkkosivuiltamme:

www.altiagroup.com/fi/yritysvastuu/esimerkkeja-yritysvastuusta

CASE

True Colours – Hyviä tekoja iloisella tavalla

ALTIA SWEDEN LAHJOITTA jokaista myytyä True Colours -kuohuviinipulloa kohti viisi Ruotsin kruunua Regnbågsfondenille, ruotsalaiselle säätiölle, joka edistää seksuaalivähemmistöjen ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa. Regnbågsfondenin toiminta keskittyy erityisesti maihin, joissa HLBT-yhteisön jäsenten turvallisuus ja hyvinvointi ovat vaarassa heidän seksuaalisen suuntautumisensa tai sukupuoli-identiteettinsä takia. Tekemällä yhteistyötä Regnbågsfondenin kanssa Altia Sweden antaa kuluttajille mahdollisuuden tukea tärkeää asiaa juhlavalla ja iloisella tavalla. True Colours on menestynyt niin kuluttajien mielenkiinnolla kuin positiivisella yhteiskunnallisella vaikutuksellaan mitattuna.

Lue lisää verkkosivuiltamme:

www.altiagroup.com/fi/yritysvastuu/esimerkkeja-yritysvastuusta

Altia & yhteiskunta

425,6 milj. €	Maksettuja tai tilitettyjä valmistaja tuloveroja
202,0 milj. €	Ostettujen raaka-aineiden, tavaroiden ja palvelujen arvo
14 %	Altian käyttämän ohran osuus Suomen kokonaissadosta
18	Sosiaalisen vastuullisuuden auditointia
4 %	amfori BSCI:n riskimaista tehtävien ostojen osuus kaikista ostoista

Osallistumme julkiseen keskusteluun ja edistämme vastuullista juomakulttuuria.

- Vastuullinen markkinointi: toimintamaidemme soveltuvien lakien, asetusten ja alan toimintaohjeiden noudattaminen
- Vastuullisen alkoholinkäytön edistäminen: viestintä ja yhteistyö alan toimijoiden kanssa vastuullisen alkoholikulttuurin edistämiseksi
- Taloudellinen vaikutus: taloudellisen lisäarvon tuottaminen toiminta-alueellamme
- Ihmisoikeudet toimitusketjussa: yhteistyö muiden toimitusketjun toimijoiden kanssa hyvien työolosuhteiden edistämiseksi ja varmistamiseksi

Altia & yhteiskunta

Yrityksemme toiminnan tarkoituksen, Let's Drink Better, mukaisesti Altia on sitoutunut edistämään vastuullista juomakulttuuria. Markkinoimme tuotteitamme vastuullisesti ja toimintamaissamme sovellettavan lainsäädännön mukaisesti. Tunnistamme myös toimintamme laajemmat vaikutukset ja edistämme amfori BSCI:n puitteissa ihmisoikeuksien sekä keskeisten työelämän standardien noudattamista toimitusketjuissamme.

Vuoden 2017 aikana järjestimme paneelikeskustelun vastuullisesta juomakulttuurista SuomiAreenassa. Keskustelussa hyödynnettiin tuloksia tutkimuksesta, jossa selvitettiin suomalaisten käsityksiä vastuullisesta juomakulttuurista. Yli puolet vastaajista koki, että juomakulttuuri Suomessa on kehittymässä vastuulliseen suuntaan. Sisäisesti otimme käyttöön Altian työntekijöitä ja Altian tiloissa työskenteleviä koskevan alkoholinkäytön politiikan. Poliitiikka sisältää sitoumuksemme vastuulliseen alkoholinkäyttöön, listaa ne tilanteet työpaikalla, joissa alkoholin maistaminen on osa työtehtäviä (esimerkiksi laadunvalvonta)

sekä tarjoaa tietoa tarjolla olevasta tuesta, mikäli on aihetta epäillä alkoholin väärinkäyttöä. Jatkoimme myös niin kutsuttujen vastuullisuuslausekkeiden sisällyttämistä etiketteihin ja markkinointiviestintään. Lauseke on useimmiten linkin muodossa, joka ohjaa kuluttajan vastuullisesta alkoholinkäytöstä lisätietoa tarjoavalle EU- tai kansalliselle sivustolle.

Huhtikuussa 2017 Altia liittyi [amfori BSCI -aloitteeseen](#) (aiemmin Business Social Compliance Initiative). amfori BSCI -jäsenten tavarantoimittajana Altia on toteuttanut amfori BSCI:n eettisiä periaatteita vuodesta 2012 lähtien. Liittymällä itsekin aloitteen jäseneksi halusimme lisätä osaamistamme ja mahdollisuuksiamme kehittää vastuullista hankintaa pitkällä aikavälillä. Toimintatapamme ihmisoikeuksien kunnioittamiseksi sekä vuoden 2017 keskeiset tulokset on kuvattu tarkemmin muita kuin taloudellisia tietoja koskevassa selvityksessä.

Tavoitteistamme ja niiden saavuttamisesta raportointikauden aikana kerrotaan tarkemmin taulukossa [sivulla 51](#).

CASE

Paikallisen perinnön vaalimista yksi tuulimylly kerrallaan

ALTIA EESTI ON VUODESTA 2013 lähtien tukenut historiallisten tuulimyllyjen kunnostamistyötä Viron Saarenmaalla yksi tuulimylly kerrallaan. Kunnostustyö pohjautuu Saarenmaan matkailun edistämiskeskuksen kanssa tehtyyn pitkäaikaiseen sopimukseen. Tuulimyllyt ovat arvokkaita kulttuurisymboleja, mutta niiden määrä on jatkuvasti vähentynyt. Tuulimyllyjen kunnostaminen ja ylläpito auttaa myös säilyttämään paikallisen tuulimyllyjen rakentamistaidon.

Lue lisää verkkosivuiltamme

www.altiagroup.com/fi/yritysvastuu/esimerkkeja-yritysvastuusta

ALTIA & YHTEISKUNTA

Tavoite 2015–17	Edistyminen 2014–2015	Edistyminen 2016	Toimenpiteet 2017	Edistyminen 2017
Ohjeiden ja työkalujen kehittäminen vastuullisen markkinoinnin varmistamiseksi	Markkinoinnin ohjesääntöjen, periaatteiden ja markkinointiprosessin kuvauksen kehittäminen ja lanseeraaminen. Soveltuvasta alkoholilainsäädännöstä ja sen muutoksista järjestettiin koulutuksia.	Päätettiin sisällyttää vastuullisuuslausekkeet markkinointiviestintään. Järjestettiin alan yhteinen koulutus markkinoinnista sosiaalisessa mediassa.	<ul style="list-style-type: none"> Johdonmukaistetaan vastuullisuuslausekkeiden käyttöä Järjestetään tarvittaessa sisäisiä koulutuksia 	<ul style="list-style-type: none"> Vastuullisuuslausekkeet lisättiin etikettejä uudistettaessa Tietoa soveltuvasta lainsäädännöstä jaettiin työntekijöiden perehdytyksen yhteydessä sekä tiedottamalla muutosista Suomen alkoholilakiin. Altian sisäinen markkinointiohjeistus päivitettiin.
Vastuullisen alkoholin käytön edistäminen	Altian vastuullisen alkoholinkäytön näkemys lanseerattiin. Päätettiin, että kaikilla Altian markkinoilla aloitetaan järjestelmällisesti käyttämään markkinointiviestinnässä ”Nauti vastuullisesti” -kehotusta tai vastaavia. Suomessa Altia käyttää viestinnässään teollisuuden yhteisen verkkopalvelun osoitetta nautikohtuudella.fi .	Tietoa alkoholin terveysvaikutuksista lisättiin Altian Internet-sivuille	<ul style="list-style-type: none"> Otetaan käyttöön kaikkia Altian työntekijöitä ja Altian tiloissa työskenteleviä koskeva alkoholinkäytön politiikka 	<ul style="list-style-type: none"> Altian työntekijöitä koskeva alkoholinkäytön politiikka otettiin käyttöön Altia tutki suomalaisten käsityksiä vastuullisesta juomakulttuurista ja järjesti aiheesta käsittelevän paneelikeskustelun SuomiAreenassa Altia osallistuu jatkuvasti alan yhteistyöhön (esimerkiksi GODA:n työ Tanskassa)
Taloudellisen lisäarvon tuottaminen	Altia työllisti 842 (949) henkeä vuonna 2015*, joista Suomessa 470 (498). Tuloveroja maksettiin 3,9 milj.€ (1,2) ja Altian myymistä tuotteista valmisteveroja maksettiin 470,2 milj.€ (485,2). Altia osti suomalaista ohraa 191 miljoonaa kiloa, joka on noin 15 % Suomen kokonaissadosta. *31.12.2015	Altia työllisti 797 henkeä vuonna 2016*, joista Suomessa 448. Tuloveroja maksettiin 2,9 milj. € ja Altian myymistä tuotteista valmisteveroja maksettiin 463,4 milj €. Altia osti suomalaista ohraa 192,2 miljoonaa kiloa, joka on noin 12 % Suomen kokonaissadosta. *31.12.2016	<ul style="list-style-type: none"> Altia etenee strategian mukaisesti kehittäen liiketoimintaansa ja tavoitellen kannattavuuden, tuottavuuden ja joustavuuden parantamista muun muassa investoimalla voimakkaasti Rajamäen ja Koskenkorvan tuotantolaitoksiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Altia työllisti 703 henkeä vuonna 2017*, joista 411 Suomessa. Tuloveroja maksettiin 4,4 milj. € ja Altian myymistä tuotteista valmisteveroja maksettiin 421,2 milj. €. Altia osti suomalaista ohraa 206 miljoonaa kiloa, joka on noin 14 % Suomen kokonaissadosta. *31.12.2017 Merkittävimmät investoinnit olivat flexi-linjan sekä uuden toiminnanohjausjärjestelmän ja muiden IT-järjestelmien käyttöönotto Rajamäellä, tärkkelystuotantokapasiteetin kasvattaminen Koskenkorvalla sekä akvaviittitilaamon avaaminen Ruotsin Sundsvallissa.
Ihmisoikeuksien kunnioittaminen toimitusketjussa	Tavarantoimittajan Business Social Compliance Initiative (BSCI)-auditointi tehtiin Alkon toimeenpanemana Trinidad ja Tobagossa vuonna 2015. Tavarantoimittajat, joilla oli korjattavaa ensimmäisen auditoinnin perusteella, täyttivät itsearviointilomakkeen uudelleenauditoinnin sijaan. BSCI-viitteet ja toimittajan allekirjoitettava BSCI-toimeenpanosopimus päivitettiin uusiin sopimus pohjiin ja niiden päivittäminen nykyisten toimittajien sopimuksiin on aloitettu.	Tavarantoimittajien BSCI-auditointeja tehtiin Alkon toimeenpanemana Guyanassa ja Mendozassa Argentiinassa. Toimittajat tekivät suunnitelmat auditointitulosten edellyttämien korjaavien toimenpiteiden toteuttamiseksi. Sopimusten päivittämistä ja BSCI-toimeenpanosopimusten allekirjoituksia jatkettiin toimittajien kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> Tavarantoimittajien BSCI-uudelleenauditoinnit Guyanassa ja Argentiinassa sekä uusia auditointeja Chilessä on suunnitella monopolien toimeenpanemana. Otetaan käyttöön Altian omat toimintaohjeet (Code of Conduct) toimittajille ja alihankkijoille. 	<ul style="list-style-type: none"> Altia liittyi amfori BSCI-aloitteeseen (aiemmin Business Social Compliance Initiative) sekä amfori BSCI:n kestävä viinintuotantoa edistävään ohjelmaan 18¹ amfori BSCI -auditointia toteutettiin Altian toimittajilla, päämiehillä tai heidän toimittajillaan Altian omia toimittajia koskeva amfori BSCI -auditointisuunnitelma laadittiin vuosille 2018-19 Altia teki yhteistyötä asiakkaiden, toimittajien, päämiehen sekä muiden maahantuojien kanssa vastatakseen esiin nostettuihin haasteisiin Etelä-Afrikan viinitilojen työoloissa Altian toimintaohjeet toimittajille ja alihankkijoille sisällytettiin sopimus pohjiin ja sopimuspäivitysten yhteydessä uusiin sopimuksiin Altia ista itsenäisen yhtiön ylläpitämä whistleblowing-kanava avattiin

¹ Luku sisältää kaikki amfori BSCI -aloitteen puitteissa tehdyt auditoinnit, joiden tilaajana toimii Altian asiakas tai joku muu amfori BSCI:n jäsen. Aiemmin olemme raportoineet vain Altian asiakkaiden tilaamien auditointien määrän.

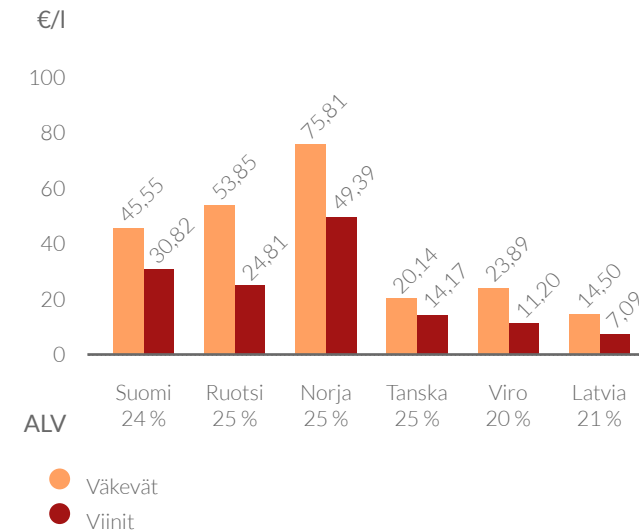
Altian rooli yhteiskunnassa

Altian liiketoiminnalla on merkittävä vaikutus yhteiskunnan eri osa-alueisiin.

- Vuonna 2017 (2016) Altia maksoi valmiste- ja tuloveroja yhteiskunnalle **425,6 milj. euroa** (466,3 milj. euroa). Valmisteverot eivät sisälly Altian raportoimaan liikevaihtoon.
- Suomeen maksettujen valmiste- ja tuloverojen osuus oli **210,9 milj. euroa** (241,4 milj. euroa).
- Altia maksoi työntekijöilleen palkkoja, palkkioita ja muita välillisiä työnantajakustannuksia **52,0 milj. euroa** (36,6 milj. euroa).
- Altia osti raaka-aineita, tavaroita ja palveluita paikallisilta ja kansainvälisiltä toimittajilta **202,0 milj. eurolla** (197,0 milj. euroa).
- Altia osti suomalaista ohraa **29,7 milj. eurolla** (26,9 milj. euroa) pääasiassa 1 500 sopimusviljelijältä.
- Altia sai tuloja **359,0 milj. euroa** (356,6 milj. euroa) alkoholijuomien sekä teollisten palveluiden, rehuraaka-aineen, tärkkelyksen, teknisen etanolin ja hiilidioksidin myynnistä.
- Altia teki investointeja **11,9 milj. eurolla** (8,6 milj. euroa) liiketoimintansa kehittämiseksi.
- Vuonna 2017 osinkoja maksettiin omistajalle **70,5 milj. euroa** (10,4 milj. euroa)

Alkoholin verotus vaihtelee maittain

Alkoholijuomavero/litra puhdasta alkoholia (€) ja alv %

Alkoholijuomavero lasketaan kutakin litraa puhdasta alkoholia kohden. Viinien vero on laskettu käyttäen esimerkkinä viiniä, jonka alkoholipitoisuus on 11 %vol. Viron ja Latvian osalta luvut vastaavat vuoden aikana tapahtuneiden veronkorotusten jälkeistä verotasoa.

Lähde: veronmaksajat.fi, Altia

Altian verostrategia

Altia Oyj toimii vastuullisena veronmaksajana kaikissa maissa, joissa konsernilla on liiketoimintaa (Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska, Eesti, Latvia ja Ranska). Lisäksi yhtiön tavoitteena on edistää konsernin strategista kehitystä ja tukea liiketoiminnan ratkaisuja varmistaen myös näiden asianmukaisen verotuksellisen toteuttamisen. Veroasioiden hallinta on keskitetty konsernitasolle, jossa verotukseen liittyvät päätökset tehdään. Epäselvissä tilanteissa käytetään apuna veroasiantuntijoita ja verotuskäytännön selventämiseksi voidaan hankkia verottajalta joko suullista tai kirjallista ohjeistusta. Yhtiölle on tärkeää noudattaa verojen maksamisessa, keräämisessä, tilittämisessä sekä raportoinnissa kaikkia sovellettavia paikallisia ja kansainvälisiä lakeja ja määräyksiä. Periaatteena on maksaa verot siinä maassa, jossa tuotot syntyvät. Altia Oyj ei toimi OECD:n määritelmän¹ mukaisissa veroparatiiseissa, eikä harjoita

¹OECD:n mukaan veroparatiisilla tarkoitetaan maata tai aluetta, jossa on alhainen tai olematon verotus, jotka eivät ole halukkaita osallistumaan kansainväliseen tiedonvaihtoon, jotka eivät vaadi niihin rekisteröityneiltä yrityksiltä tosiasiallista liiketoimintaa omalla alueellaan ja joiden avoimuudessa on puutteita.

Altian verojalanjälki

Omistajaohjausosaston verojalanjälkiselvitys

	Tiedot tilikaudelta 2017				Vertailuvuosi 2016			
	Yhteensä	Suomi	Ruotsi	Muut maat	Yhteensä	Suomi	Ruotsi	Muut maat
Tilikaudelta maksetut verot, M€								
Yhteisövero	4,4	1,4	2,1	0,8	2,9	2,8	-0,4	0,5
Kiinteistövero	0,3	0,2	0,1	0,0	0,3	0,2	0,1	0,0
Työnantajamaksut	11,6	7,5	3,9	0,2	12,0	7,8	3,9	0,2
Tilikaudelta tilittävät verot								
Arvonlisäverot, myynnit	240,5	122,2	76,9	41,5	238,3	121,4	76,2	40,7
Arvonlisäverot, hankinnat	84,0	47,2	22,4	14,4	82,3	45,6	20,5	16,3
Valmisteverot	421,2	209,5	142,4	69,3	463,4	238,6	147,3	77,5
Ennakonpidätykset	12,7	7,5	2,4	2,8	12,9	7,5	2,6	2,8
Mahdolliset muut verot (mm. lähdeverot)	0,8	0,2	0,6	0,0	1,0	0,2	0,7	0,1
Liikevaihto maittain eriteltynä, M€	414,9	235,6	101,0	78,3	409,3	223,9	98,7	86,7
Tulos ennen veroja maittain eriteltynä, M€	Local	31,5	5,6	2,5	Local	15,4	-1,6	4,6
Henkilöstö maittain eriteltynä*	703	411	117	175	797	448	125	224

Taulukossa on esitetty merkittävimmät verot ja veronluonteiset maksut, jotka yhtiö on paikallisten lakien mukaan velvollinen maksamaan tai perimään.

Muut maat (Norja, Tanska, Eesti, Latvia ja Ranska) on esitetty yhtenä kokonaisuutena, koska eivät täytä erillisinä raportointikohteina olennaisuusrajana pidettyä 10 % osuutta konsernin liikevaihdosta.

*Tilanne 31.12.2017

verosuunnittelua, jonka tarkoituksena olisi keinotekoisesti vähentää konsernin tai yksittäisen maan verotettavaa tuloa. Esimerkiksi konserniavustusten antaminen maan sisällä toimivien yhtiöiden välillä tai tytäryhtiöön kertyneiden verotappioiden vähentäminen verotuksessa on normaalia verosuunnittelua, jota tehdään kunkin maan lainsäädännön sallimissa rajoissa.

Yhtiö noudattaa siirtohinnoittelussaan paikallisia lakeja ja OECD:n siirtohinnoittelua koskevia ohjeita sekä soveltaa siirtohinnoittelussa markkinaehtoperiaatetta konsernin sisäisissä liiketoimissa tuotteiden, palveluiden, immateriaalioikeuksien ja rahoituksen osalta.

Altia maksaa ja tilittää erilaisia veroja, joista merkittävin on valmistevero. Valmisteverot eivät sisälly yhtiön raportoimaan liikevaihtoon. Maksettuja veroja ovat tuloverojen lisäksi työnantajamaksut ja kiinteistöverot. Tilitettäviä veroja ovat valmisteverojen lisäksi suurimpina arvonlisävero, palkoista perittävät ennakonpidätykset, sekä lähdeverot.

Altia Oyj on Suomen valtion omistama yhtiö ja noudatamme valtioneuvoston kanslian omistajaohjausyksikön valtion enemmistöomisteisille yhtiöille antamaa ohjetta maakohtaisten verojen raportoinnissa. Ohjeen mukainen yhteenvedo veroista ja maksuista sisältyy taulukkoon sivulla 53. Yhteenvedon tiedot perustuvat

konserniin laskentajärjestelmistä keräämiin tietoihin. Olennaiset verot ja maksut on luokiteltu verolajeittain. Ohjeistuksen mukaisesti Altian noudattaa veroraportoinnissa olennaisuusperiaatetta, minkä perusteella tiedot esitetään maakohtaisesti Suomen ja Ruotsin osalta. Nämä maat ovat yhtiön päämarkkina-alueet ja konsernin liikevaihdosta n. 80 % tulee näistä maista. Muut toimintamaat (Norja, Tanska, Eesti, Latvia ja Ranska) eivät täytä erillisinä raportointikohteina olennaisuusrajanä pidettyä 10 % osuutta konsernin liikevaihdosta vaan on esitetty omana kokonaisuutenaan.

CASE

GODAn vuoropuhelu tanskalaisten nuorten kanssa jatkuu

ALTIA TUKEE vastuullisen juomakulttuurin kehittämistä toiminta- maissaan. Tanskassa merkittävä osa tästä työstä tehdään toimialan rahoittaman God Alkoholkultur (GODA) -aloitteen kautta. Kerroimme GODAn työstä [vuoden 2014 vastuullisuusraportissamme](#). Sen jälkeen GODAn toiminta on laajentunut uusilla hankkeilla ja uusiin kouluihin. Lukioikäiset nuoret ovat toiminnan uusi kohderyhmä. Vaikka nuoret kokeilevat alkoholia ensimmäisen kerran aiempaa myöhemmin, tanskalaiset nuoret lukion ensimmäisellä luokalla ovat nyt myös kokemattomampia alkoholin suhteen eivätkä tiedä tarpeeksi sen käyttöön liittyvistä riskeistä. GODA on reagoinut tähän vahvistamalla nuorisolle ja heidän vanhemmilleen kohdistamaansa neuvontaa.

Lue lisää verkkosivuiltamme osoitteessa

www.altiagroup.com/fi/yritysvastuu/esimerkkeja-yritysvastuusta

CASE

Jatkuvalla yhteistyöllä konkreettisia parannuksia työoloihin

TYÖOLOJEN ETELÄAFRIKKALAISILLA VIINITILOILLA ovat viime vuosina puhuttaneet median ja sidosryhmien piirissä. Teeman esillä pitäminen ja sen seurauksena tehdyt toimenpiteet ovat johtaneet konkreettisiin parannuksiin työoloissa. Myös Altia tekee jatkuvaa työtä toimitusketjunsä vastuullisuuden kehittämiseksi.

Lue lisää nettisivuiltamme

www.altiagroup.com/fi/yritysvastuu/esimerkkeja-yritysvastuusta

Altia & ympäristö

206,0 milj. kg
1 500
65 %

Suomalaista ohraa
Sopimusviljelijää
Koskenkorvan höyryntuotannon
polttoaineomavaraisuus

56 %

Vähemmän hiilidioksidipäästöjä
Koskenkorvan tehdasalueella

663 387 m³
99,5 %

Veden kulutus
Jätteiden keskimääräinen hyötykäyttöaste

Vähennämme ympäristövaikutuksiamme ja edistämme kestävää maataloutta.

- Omien toimintojemme ympäristövaikutusten minimointi: toimintamme ja tuotteidemme kehittäminen ympäristövaikutusten minimoimiseksi
- Ympäristöystävällinen logistiikkaketju: yhteistyö toimittajien ja päämiesten kanssa ympäristön kannalta kestävä logistiikkaketjun edistämiseksi
- Kestävän maatalouden edistäminen: yhteistyö toimittajien kanssa kestävä maatalouden käytäntöjen edistämiseksi
- Pohjaveden suojeleminen: Rajamäen tehdasalueen pohjavesivarantojen suojeleminen

ALTIA & YMPÄRISTÖ

Tavoite 2015–17	Edistyminen 2014–2015	Edistyminen 2016	Toimenpiteet 2017	Edistyminen 2017
Energian kulutuksen vähentäminen	Energian käytön tunnusluku laski vuodesta 2014. Energiakatselmukset valmistuivat vuoden 2015 lopussa. Energian käytön vähentämisen tehdaskohtaiset tavoitteet asetettiin kaudelle 2016–2018. Koskenkorvan tehtaan biovoimalaitos nosti polttoaineomavaraisuuden 20 %:sta 46 %:iin. Uusiutuvan polttoaineen ansiosta Koskenkorvan tehtaan vähensi fossiilisia hiilidioksidipäästöjä 35 prosenttia.	Energian käytön tunnusluku pysyi samana kuin vuonna 2015. Koskenkorvan tehdas vähensi tuotantoon suhteutettua energian käyttöään 18,4 %. Rajamäellä aloitetut energiatehokkuustoimenpiteet vaikuttavat vasta vuoden 2017 energiankäyttöön. Koskenkorvan tehtaan biovoimalaitos nosti polttoaineomavaraisuuden 56 %:iin. Hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet 42 % vuoteen 2014 verrattuna.	<ul style="list-style-type: none"> Parannetaan edelleen tehtaiden energiatehokkuutta ja toteutetaan suunniteltuja energian säästötoimenpiteitä tavoitteen saavuttamiseksi, esimerkiksi ilmanvaihtokoneiden uusinta Rajamäellä. 	<ul style="list-style-type: none"> Tuotantoon suhteutettu energian käyttö väheni vuonna 2017 Koskenkorvalla ja Rajamäellä tuotannon tehostamiseksi ja energiatehokkuuden lisäämiseksi tehtyjen toimenpiteiden seurauksena. Energian säästö vuoteen 2016 verrattuna oli 5,5 %. Koskenkorvan tehtaan biovoimalaitos nosti polttoaineomavaraisuuden 65 %:iin. Hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet 56 % vuoteen 2014 verrattuna.
Veden käytön vähentäminen ja jäteveden laadun parantaminen	Veden käyttö tuotantoon suhteutettuna väheni jokaisella tuotantopaikalla. Jäteveden laadun parantamisen ympäristötavoite ei toteutunut tunnuslukujen nousua Rajamäellä ja Koskenkorvalla. Rajamäen tehtaan jäteveden biologisen hapenkulutuksen kuukausikeskiarvo ylitti ympäristöluvassa asetetun luparajan kaksi kertaa ja kiintoainekuormituksen kuukausikeskiarvo ylitti luparajansa kolme kertaa. Rajamäellä on lupaylitysten jälkeen parannettu jäteveden biologista käsittelyä. Koskenkorvalla jäteveden biologisen hapenkulutuksen ja kiintoaineen luparajat ylittyivät kerran. Altia allekirjoitti toukokuussa 2015 Itämeren suojelua edistävän Baltic Sea Action Group -sitoumuksen.	Tuotantoon suhteutettu vedenkulutus laski Koskenkorvan ja Tabasalun tehtaalla ja nousi Rajamäen tehtaalla. Rajamäen tehdas on panostanut tuotantonsa hygieniatason nostoon, mikä on lisännyt mm. pesuihin tarvittavan veden käyttöä. Jäteveden laadun parantaminen onnistui niin Koskenkorvalla kuin Rajamäellä. Jäteveden laatuun liittyviä ympäristöluparajan kuukausikeskiarvon ylityksiä tapahtui Rajamäellä kaksi kertaa.	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan toimenpiteitä veden käytön vähentämiseksi ja jäteveden laadun parantamiseksi. Toimenpiteet sisältävät esimerkiksi pullo-tamon kiertopesujärjestelmän uudistamisen ja veden korvaamisen paineilmalla siirrettäessä viiniä säiliöihin Rajamäellä. 	<ul style="list-style-type: none"> Tuotantoon suhteutettu veden kulutus lisääntyi Tabasalussa ja väheni Rajamäellä alkoholijuomatehtaan suurempien tuotantomäärien vuoksi. Kulutetun veden absoluuttinen määrä kuitenkin lisääntyi molemmilla tehtailla. Tuotantoon suhteutettu veden kulutus ja sen absoluuttinen määrä vähenivät Koskenkorvalla. Jäteveden orgaaninen kuormitus lisääntyi sekä Rajamäellä että Koskenkorvalla. Jäteveden BOD-kuormituksen kuukausikeskiarvo ylittyi kaksi kertaa Rajamäellä.
Jätteiden määrän vähentäminen ja kierrätyksen parantaminen	Jättemateriaalin vähentämisen ympäristötunnusluku oli vuonna 2015 suurempi Rajamäen jätealkoholimäärän raportointitavan muutoksesta johtuen. Tunnusluku ei ole täten vertailukelpoinen aiempien vuosien kanssa. Pullotyyppejä sekä kuljetuslaatikoita harmonisoitiin. Muoviset, kevyemmät PET-pullot lanseerattiin kevään 2015 aikana.	Rajamäen ja Tabasalun yhteenlaskettu absoluuttinen jättemäärä väheni, mutta tuotantomäärään suhteutetun tunnusluvun parantaminen ei onnistunut tavoitteen mukaisesti. Laadittiin pakkauspolitiikka, joka määrittää räätälöinnin tai harmonisoinnin asteen brändin profiilista riippuen.	<ul style="list-style-type: none"> Selvitetään, miten tuotannon aikana syntyvää neste- ja pullohävikkiä voitaisiin vähentää Rajamäellä. Aloitetaan pakkauspolitiikan toimeenpano Jatketaan toimenpiteitä käytetyn tai hävitetyn pakkausmateriaalin vähentämiseksi esimerkiksi harmonisoidulla pullo- ja sulkijatyypeillä. 	<ul style="list-style-type: none"> Sekä jättemateriaalin vähentämisen ympäristötunnusluku että jätteen absoluuttinen määrä väheni. Jätteiden keskimääräinen kierrätys- ja hyötykäyttöaste oli 99,5 %. Pakkauspolitiikkaa toteutettiin uusissa projekteissa ja olemassa olevia tuotteita arvioitiin politiikan toteutumisen näkökulmasta Uusia tuotteita siirtyi lasia kevyempiin PET-pulloihin. Lasipullojen painoa kevennettiin yhteensä 48 000 kilolla.
Kierrätettävän materiaalin lisääminen pakkausmateriaaleissa ja kierrätettävyyden parantaminen	Alumiinisia pullojen kapseleita on korvattu muovisilla. 95,5 % PET-pullojen kapseleista on muovisia. Kierrätyslasia käytetään kaikissa lasipulloissa. Kierrätetyn lasin käyttöaste vaihtelee eri toimittajilla, väriillisessä lasissa 70–90 % riippuen väristä sekä kirkkaassa lasissa 25–70% riippuen lasilaadusta.	Rajamäellä on siirretty 100-prosenttisesti käyttämään muovisia kapseleita. Kierrätyslasia käytetään kaikissa lasipulloissa.	<ul style="list-style-type: none"> Tutkitaan jatkuvasti uusia mahdollisuuksia 	<ul style="list-style-type: none"> Kierrätyslasia käytetään kaikissa lasipulloissa. Pahvisissa kuljetuspakkausissa kierrätetyn materiaalin osuus on noin 10 %. Uusia tuotteita siirtyi monimateriaalipakkausista helpommin kierrätettävään PET-pullojen ja muovisen kapselin yhdistelmään.
Kestävän maatalouden edistäminen	Baltic Sea Action Group -sitoumuksessamme sitoudumme edistämään kestävää maataloutta ja vähentämään vedenkäyttöämme. Altia tukee viljaa toimittavaa viljelijää muun muassa Ohraweb-verkkopalvelussa, jossa viljelijä näkee toimitetun erän määrä- ja laatutiedon lisäksi myös toimitetun erän mukana talteen saadut typpi- ja fosforimäärät.	Vilja-alan yhteistyöryhmän (VYR) ohjeisto hyväistyi tuotanto- ja varastointitavoista julkaistiin lokakuussa 2016.	<ul style="list-style-type: none"> Liitetään VYR ohjeisto osaksi viljaintoimittajien kanssa tehtyjä sopimuksia. Jatketaan yhteistyötä viljelijöiden ja Baltic Sea Action Groupin kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> VYR ohjeisto sisällytettiin sopimukseen Vastuullisia viljelykäytäntöjä on käsitelty eri tilaisuuksissa vuoden aikana, esim. viljaliikkeiden järjestämissä tilaisuuksissa sekä Farmari-näyttelyssä heinäkuussa yhdessä BSAG:n edustajan kanssa

Altian ympäristövaikutukset

Altian ympäristövaikutukset liittyvät pääasiassa Altian omaan tuotantoon Koskenkorvan ja Rajamäen tehtailla Suomessa sekä Tabasalun tehtaalla Virossa. Merkittävimmät ympäristönäkökohdat ovat energiankulutus, vedenkulutus, jätevesi ja jätteiden synty. Ranskan Cognacissa sijaitsevan tehtaan tuotantomäärät ja niihin liittyvät ympäristövaikutukset ovat pienempiä. Tehtaalle merkittävin ympäristönäkökohta on energiankulutus, minkä takia energiatehokkuusmittarin käyttö laajennetaan Cognaciin vuodesta 2018 alkaen.

Vuonna 2017 (2016) Rajamäen alkoholijuoma-tehtaalla pulloitettiin alkoholijuomia ja viinejä 63,4 (60,9) miljoonaa litraa, Tabasalun tehtaalla Virossa 4,1 (4,8) miljoonaa litraa ja Cognacissa Ranskassa 1,1 (1,0) miljoonaa litraa.

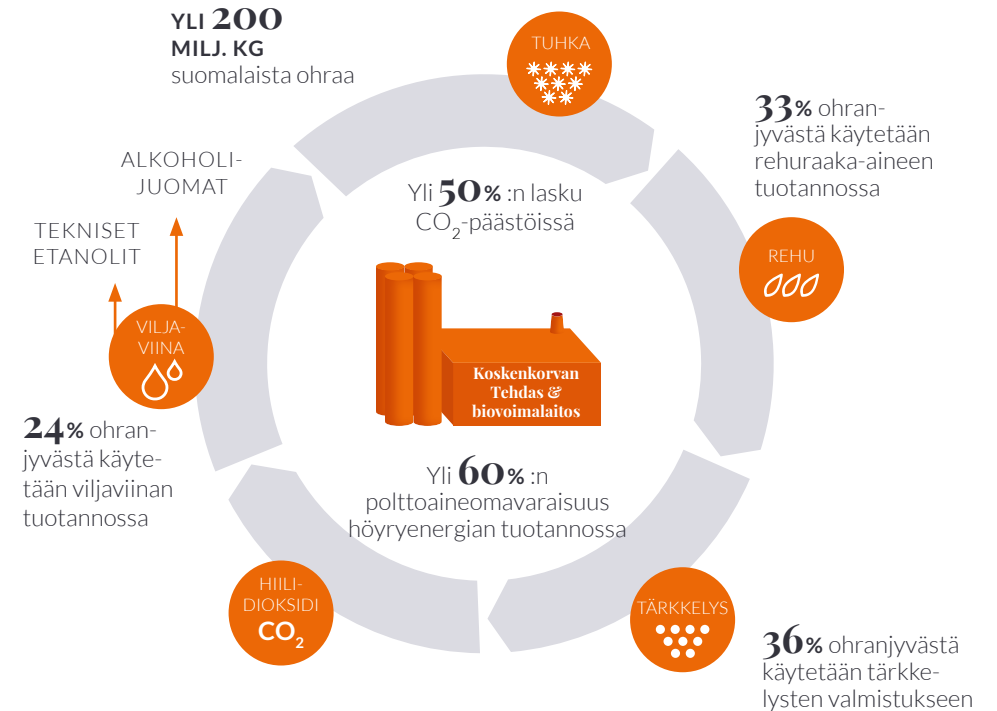
Altia on merkittävä kotimaisen ohran ostaja Suomessa. Vuonna 2017 (2016) Altia osti Koskenkorvan tislaamolle 206,0 (192,2) miljoonaa kiloa ohraa pääasiassa 1 500 sopimusviljelijältä. Tämä määrä vastaa noin 14 (12) prosenttia Suomen kokonaisohrasadosta ja 30 (26) prosenttia Suomessa myydyistä ohrasta. Ohrasta valmistettiin 22,9 (22,5) miljoonaa

kiloa viljaviinaa, 64,5 (57,5) miljoonaa kiloa tärkkelystä ja 59,8 (55,4) miljoonaa kiloa rehuraaka-ainetta. Koskenkorvan tehdas toimii kiertotalouden periaatteiden mukaisesti, ja sen koko tuotanto hyödynnetään joko sisäisesti tai Altian asiakkaiden toimesta.

Altia tukee kestäviä viljelykäytäntöjä kannustamalla sopimusviljelijöitään mahdollisimman tehokkaaseen viljelyyn ja tuotantopanosten järkevään käyttöön hyvien maanviljelykäytäntöjen mukaisesti. Kestävän viljelyn tukeminen oli osa Altian vuonna 2015 Baltic Sea Action Groupille antamaa sitoumusta. Vuosille 2016-2017 tehty sitoumus kattoi myös jäteveden laadun parantamisen ja vedenkäytön vähentämisen. Yhteistyö sopimusviljelijöiden kanssa jatkuu vuonna 2018.

Altia tehostaa logistiikkatoimintojaan yhdistämällä Altian omien tuotteiden ja päämiesten tuotteiden kuljetuksia ja toimimalla lähellä asiakkaitaan.

Kiertotalous

Materiaalien ja raaka-aineiden käyttö Altialla

	2017	2016	2015
Nesteet			
Nestemäinen raaka-aine, juomat (m ³)	68 935	65 076	73 140
Nestemäinen raaka-aine, tekniset tuotteet (m ³)	15 600	15 270	15 260
Materiaalit			
Ohra (t)	206 000	192 200	190 700
Pakkausmateriaalit (t)	34 367	32 737	37 959
Tuotteiden raaka-aineet (t)	4 213	4 732	5 254
Päämiestuotteet			
Nesteet (m ³)	24 840	24 960	25 534
Pakkausmateriaalit (t)	9 535	9 433	9 946

Politiikkamme ja toimintatapamme

Altian Koskenkorvan tehtaalla, Rajamäen tehtaalla ja teknisessä etanoliyksikössä sekä Helsingin pääkonttorissa sijaitsevista yhtiön tukitoiminnoista ja myynti- ja markkinointiyksikössä käytössä olevilla ympäristöjärjestelmillä on ISO 14001-standardin mukainen sertifiointi. Tabasalun tehdas ja Cognacissa sijaitseva laitos noudattavat paikallisia ympäristölakeja ja -määräyksiä. Kaikki toimipaikat noudattavat Altian laatu-, turvallisuus- ja ympäristöperiaatteita.

Ympäristöjärjestelmiä kehitetään säännöllisten sisäisten ja ulkoisten auditointien avulla. Keskeisten ympäristöasioiden tilanne käydään läpi säännöllisesti ylimmän johdon kokouksissa.

Altialle keskeiset ympäristönäkökohdat määritellään kolmen vuoden välein tehtävissä arvioinneissa. Vuonna 2015 tehdyssä arvioinnissa merkittävimmiksi näkökohdiksi tunnistettiin energiankulutus, vedenkulutus, jätevesi ja jätteen synty. Seuraava arviointi tehdään vuonna 2018.

Merkittävimpien ympäristövaikutusten vähentämiseksi määriteltiin vuonna 2015 neljä ympäristötunnuslukua, joille asetettiin myös tehdaskohtaiset vähennystavoitteet kolmi-vuotiskaudelle 2016–2018. Jatkossa tehdaskohtaiset tavoitteet asetetaan vuosittain. Ympäristötavoitteiden toteutumista seurataan kuukausittain. Kullekin tuotantolaitokselle määritellään vuosittain ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet, jotka sisällytetään tehtaiden ympäristöohjelmiin.

Rajamäen tehtaille tehtiin loppuvuodesta 2015 ympäristöriskien arviointi, jonka pohjalta laadittiin ennalta-arvioitu suunnitelma mahdollisten ympäristövahinkojen ja -päästöjen estämiseksi. Suunnitelman mukaisesti tehtyjä toimenpiteitä vuonna 2017 olivat mm. hätäventtiilin asennus sadevesiviemäriin teknisen etanoliyksikön alueella. Hätäventtiilin avulla voidaan estää kemikaalivuodot vesistöön vahinkotapauksissa. Vuonna 2017 terveys-, turvallisuus- ja ympäristöriskit arvioitiin osana Altia-konsernin riskienhallintaprosessia.

Ympäristötavoitteiden tunnusluvut 2015–2017

Energiatehokkuus

Tuotantoon suhteutettu energiankäyttö laski vuonna 2017 Koskenkorvan ja Rajamäen tehtailla tuotannon optimoimiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi tehtyjen toimenpiteiden ansiosta.

Altian Koskenkorvan tehdas vastaa suurimmasta osasta Altian tuotannossa kulutetusta energiasta. Tehdas käyttää noin 130 GWh energiaa vuodessa. Suurin osa tästä energiasta käytetään tislusprosessissa ja tärkkelyksen valmistuksessa. Rajamäen tehtaat kuluttavat noin 25 GWh energiaa vuodessa, pääosin kiinteistöjen lämmitykseen.

Altia liittyi vuonna 2017 vapaaehtoisesta energiategokkuussopimuksen uuteen sopimuskautteen, joka kestää vuoteen 2025 asti. Sopimuksen osapuolia ovat suomalaiset ministeriöt, etujärjestöt ja yritykset. Altia sitoutui sopimukseen myös sen edellisellä kaudella ja onnistui saavuttamaan kaudelle 2008–2016 asetetut tavoitteet. Edellisellä kaudella energiankuluksemme laski 14 prosenttia, kun tavoite oli

Ympäristötavoite	2017		2016		2015	
	Koskenkorva	Rajamäki ja Tabasalu	Koskenkorva ¹	Rajamäki ja Tabasalu	Koskenkorva	Rajamäki ja Tabasalu
Energian käytön vähentäminen (MWh/m ³ tuotetta tai t ohraa)	0,63	0,28	0,71	0,34	0,87	0,34
Veden käytön vähentäminen (m ³ /m ³ tuotetta tai t ohraa)	2,28	1,46	2,79	1,47	3,90	1,45
Jäteveden laadun parantaminen (kg COD/m ³ tuotetta tai t ohraa) ²	2,23	2,92	1,97	2,71	2,54	2,96
Jättemateriaalin määrän vähentäminen (kg/m ³ tuotetta) ³	-	44,83	-	49,22	-	47,52
Hävitettävän alkoholin määrän vähentäminen (kg/m ³ toimitettua tuotetta) ⁴	-	-	-	-	-	3,80

Taulukon tunnusluvuissa Koskenkorvan tehdasta koskevat luvut esitetään erillisenä ja muiden tehtaiden luvut yhteenlaskettuna, sillä Koskenkorvaa koskevat tunnusluvut lasketaan ohratonnia kohti, kun taas muiden tehtaiden luvut lasketaan tuotekuutiometriä kohti.

¹ Koskenkorvan tehtaalla rehuliiketoiminta myytiin 1.4.2016. Vuosien 2016 ja 2017 tunnusluvut raportoidaan ilman rehuliiketoimintaa, minkä takia ne eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2015 lukujen kanssa.

² Tabasalussa ei seurata jäteveden laadun tunnuslukua.

³ Rajamäen teknisessä etanoliyksikössä ja Koskenkorvan tehtaalla ei seurata jättemateriaalin määrän tunnuslukua, koska se ei ole oleellinen ko. yksiköille.

⁴ Rajamäen teknisessä etanoliyksikössä ja Koskenkorvan tehtaalla ei seurata hävitettävän alkoholin määrän tunnuslukua. Tunnusluvun seuranta lopetettiin myös Rajamäellä ja Tabasalussa vuoden 2015 jälkeen, jolloin se sisällytettiin jättemäärää kuvaavaan tunnuslukuun.

9 prosenttia. Uuden sopimuskauden aikana Altia tavoittelee 10 prosentin vähennystä energiankulutuksessa vuoteen 2025 mennessä, verrattuna kulutukseensa vuoden 2014 alussa.

Altian energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet perustuvat Altian omiin tavoitteisiin sekä Koskenkorvan ja Rajamäen tehtailla vuonna 2015 tehtyjen energiatehokkuuskatselmointien tuloksiin. Vuonna 2017 toteutettuihin toimenpiteisiin lukeutuivat esimerkiksi vanhojen lamppujen korvaaminen LED-lampuilla, sekä lämpimän veden kierron korvaaminen lämminvesivaraajalla logistiikkakeskuksessa ja ilmanvaihdon säätäminen Rajamäen tehtaalla.

Valtaosa Koskenkorvan tislaamon käyttämästä energiasta tuotetaan Altian omassa biovoimalaitoksessa, joka aloitti toimintansa tammikuussa 2015. Laitos käyttää ohrankuorta pääpolttoaineena. Muita polttoainelähteitä ovat viljasta saatava biomassa (eli kaurankuoripelletit), sikunaöljyt, turve ja polttoöljy. Uusiutuvan polttoaineen käyttö on auttanut Koskenkorvan tehdasaluetta vähentämään fossiilisia hiilidioksidipäästöjään 56 prosenttia ja nostamaan höyryntuotannon polttoaineomavaraisuuden 65 prosenttiin verrattuna vuoteen 2014. Vuonna 2016 saadun alustavan luvan jälkeen biovoimalaitoksen tuottama tuhka hyväksyttiin lannoitekäyttöön vuonna 2017. Tämä mah-

dollistaa tuhkan käytön käsittelemättömänä pelloilla ja myös pohjavesialueilla.

Vedenkäyttö ja pohjavesialueiden suojeleminen

Altia käyttää vettä keskeisenä raaka-aineena tuotteissaan ja lisäksi käymisprosessissa, tuotantolinjojen ja tuotantotilojen pesuissa sekä jäähdytyksessä.

Altian tuotteissa käytettävä vesi on Rajamäen käsittelemätöntä pohjavettä, joka täyttää laatuvaatimukset ilman kemiallista käsittelyä. Veden laatu tutkitaan säännöllisesti näytteistä, jotka lähetetään analysoitavaksi ulkopuoliseen laboratorioon. Altia käyttää alle 10 prosenttia pohjavesialueella kuukausittain muodostuvasta pohjavedestä.

Altia suojelee veden laatua seuraamalla pohjaveden laatua ja pinnantasoa, omistamalla maata pohjavesialueella, vaikuttamalla alueiden maankäyttöön sekä perustettujen suojelalueiden avulla. Lisäksi Altia huolehtii maa-alueistaan yhteistyökumppaneiden ja paikallisten kanssa. Altia omistaa Rajamäen alueella 1 100 hehtaaria maata – yli 1 500 jalkapallokenttää vastaavan alueen – johon sisältyy kaksi suojelua aluetta, jotka ovat pinta-alaltaan 144 hehtaaria ja 7,5 hehtaaria. Yhtiön toiminnalla ei ole negatiivisia vaikutuksia suoalueisiin.

CASE

Altian jätteistä yli 99 % hyötykäyttöön

ALTIA PYRKII jatkuvasti vähentämään liiketoiminnastaan syntyvän jätteen määrää sekä lisäämään jätteiden kierrätystä ja hyötykäyttöä. Vuonna 2017 Altian tuottamasta jätteestä kierrätettiin ja hyötykäytettiin 99,5 %. Syntyneestä jätteestä 26 % hyödynnettiin materiaaleina ja 73 % energian- ja lämmöntuotannossa. Jätteiden hyötykäytössä on kuitenkin tehdaskohtaisia eroja, joista voi lukea lisää nettisivuiltamme

www.altiagroup.com/fi/yritysvastuu/esimerkkeja-yritysvastuusta

Jäteveden laadun hallinta

Jäteveden laatua seurataan Koskenkorvalla ja Rajamäellä päivittäin mittaamalla jätevesinäytteiden kemiallista hapenkulutusta. Jätevesikuormitukselle asetettavat raja-arvot määritellään Altian ympäristöluvuissa.

Jäteveden orgaaninen kuormitus kasvoi sekä Rajamäen että Koskenkorvan tehtaalla vuonna 2017. Koskenkorvan tehtaalla kasvuun vaikuttivat A-Rehun prosessimuutokset sekä Altian kasvaneet tuotantomäärät. Rajamäen tehtaalla kuormituksen kasvu johtui pääasiassa glögien tuotannosta, joka toteutettiin normaalia lyhyemmän ajanjakson kuluessa syksyllä 2017. Tämän takia jäteveden keskimääräinen kuukausittainen biologinen hapenkulutus (BOD) ylitti luparajan elo- ja syyskuussa. Myös vuorokausikohtainen BOD-raja ylittyi kahdesti syksyllä.

Koskenkorvan tislaamon jätevesi esipuhdistetaan ja Rajamäen tehtaan jätevesi käsitellään ennen sen välittämistä kunnallisiin jätevesien käsittelylaitoksiin. Tabasalussa jätevesi kerätään tankkeihin ja kuljetetaan kunnalliseen käsittelylaitokseen.

Altialle ei määrätty seuraamuksia luparajojen ylityksistä tai ympäristölakien tai -määräysten rikkomisesta raportointikaudella.

Jätteen kierrätys ja uudelleenkäyttö

Altia pyrkii vähentämään jätteen määrää vähentämällä hävitettävän pakkausmateriaalin määrää. Tuotantoon suhteutettuna jätemäärää kuvaava ympäristötunnusluku oli vuonna 2017 alhaisempi kuin vuonna 2016, ja myös jätteen kokonaismäärä laski. Altian tehtailla syntyvä jäte hyödynnetään lähes kokonaan materiaaleina tai energiana. Rajamäen, Koskenkorvan ja Tabasalun keskimääräinen jätteen kierrätys- ja hyötykäyttöaste oli 99,5 prosenttia.

Kierrätys ja muu hyötykäyttö, %

Yksikkö	2017	2016	2015
Koskenkorva	99,9 %	99,9 %	98,5 %
Rajamäki	95,3 %	96,5 %	98,2 %
Tabasalu	87,8 %	83,0 %	83,1 %
Keskiarvo	99,5 %	99,5 %	98,4 %

Ympäristöluvut 2017

	2017	Muutos vuoteen 2016 verrattuna, %	2016	2015
Ohran käyttö (milj. kg)	205,90	7,2 %	192,16	190,70
Käytetyt polttoaineet/Suora energiankulutus				
Maakaasu (GWh) suora ¹ , uusiutumaton	1,27	-3,4 %	1,32	2,85
Epäsuora energiankulutus				
Höyry (GWh) epäsuora ² , uusiutumaton	32,38	-29,8 %	46,11	63,69
Höyry (GWh) epäsuora ² , uusiutuva	77,28	8,0 %	71,55	81,27
Sähkö (GWh) epäsuora ² , uusiutumaton	42,11	-2,9 %	43,37	48,15
Sähkö (GWh) epäsuora ² , uusiutuva	5,30	-5,0 %	5,58	5,20
Kaukolämpö (GWh) epäsuora ² , uusiutumaton	0,10	-7,2 %	0,11	0,13
Kaukolämpö (GWh) epäsuora ² , uusiutuva	1,62	-3,5 %	1,67	1,71
Kasvihuonekaasut, suora ja epäsuora				
CO ₂ -ekvivalenttipäästöt / uusiutumaton (t) suora ¹	250,48	-3,4 %	259,38	562,29
CO ₂ -ekvivalenttipäästöt / uusiutumaton (t) epäsuora ²	26 600,83	-9,6 %	29 440,14	49 534,80
CO ₂ -ekvivalenttipäästöt / uusiutuva (t) suora ¹	15 185,00	-11,1 %	17 078,00	16 231,00
CO ₂ -ekvivalenttipäästöt / uusiutuva (t) epäsuora ²	33 116,17	5,2 %	31 471,39	44 083,54
Merkittävät päästöt ilmaan				
VOC-päästöt (t)	8,31	15,8 %	7,18	6,98
Hiukkaspäästöt ilmaan (t)	4,37	-17,4 %	5,29	5,63
Vesi ja jätevesi				
Veden kulutus (1 000 m ³)	663,39	-41,6 %	1 135,98	1 045,76
Jäteveden määrä (1 000 m ³)	265,55	9,4 %	242,63	329,34
Jättemäärät (t)				
Ongelmajätteet	23,07	20,7 %	19,12	190,03
Kaatopaikkajäte	103,30	19,9 %	86,16	90,82
Hyötykäytetty jäte				
Energiahyötykäyttö	18 429,69	15,3 %	15 983,31	11 953,63
Muu hyötykäyttö	6 572,75	42,9 %	4 598,24	4 816,37

¹ Suora energiankäyttö tarkoittaa omassa tuotannossa tai energiantuotannossa käytettyä energiaa, esim. uusiutumattomien energianlähteiden polttaminen.

² Epäsuora energiankäyttö tarkoittaa hankittua energiaa, joka on tuotettu raportoivan yhtiön ulkopuolella, mutta jota käytetään tuottamaan energiaa yhtiön välittömiin energiantarpeisiin.

Huomioita lukujen laskentatavasta:

Toimistopaikkakuntien osalta Osloa ja Kööpenhaminaa lukuun ottamatta raportoidaan vain sähkönkulutus ja näitä vastaavat päästöt sekä vedenkulutus. Pääkonttori Helsingin Ruoholahdessa muutti uuteen osoitteeseen 1.4.2016, vuoden 2016 luvut kattavat uuden pääkonttorin kulutuksen koko vuoden 2016 osalta. Logistiikkakeskusten osalta raportoidaan sähkönkulutus, kaukolämmitys ja näitä vastaavat päästöt sekä vedenkulutus ja jäteveden määrä. Logistiikkakeskukset Tanskan Svendborgissa ja Latvian Riikassa ulkoistettiin raportointivuoden aikana ja 2017 luvut kattavat Riikan osalta vain ajanjakson tammikuusta huhtikuuhun ja Svendborgin osalta ajanjakson tammikuusta heinäkuuhun. Koskenkorvan tehtaan osalta vedenkulutus ja jäteveden määrä on laskettu kaikkien tehdasalueen toimijoiden osalta ja energiankulutus kaikkien toimijoiden osalta A-rehua lukuun ottamatta. Päästöjä koskevat tunnusluvut kattavat Altian toiminnot sekä ostetun energian tuottamisesta syntyvät päästöt, ja jätteitä koskevat tunnusluvut vain Altian omat toiminnot. Vedenkulutusta ja jäteveden määrää koskevat vuoden 2016 luvut on korjattu.

Kierrätettävyys ja uusio- materiaalien käyttö

Altia kehittää tuotteita ja niiden pakkauksia vähentääkseen niiden ympäristövaikutuksia. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tehtyjä konkreettisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi lasi- ja PET-pullojen painon vähentäminen, ylipakkaamisen välttäminen, kierrätettyjen materiaalien osuuden lisääminen pakkaamisessa ja eri materiaaleja sisältävien pakkausten (kuten alumiinikorkilliset muovipullot) käytön vähentäminen. Esimerkiksi vuoden 2017 aikana lasipullojen painoa kevennettiin noin 48 000 kilolla.

CASE

Kohti ympäristöystävällisempiä pakkauksia

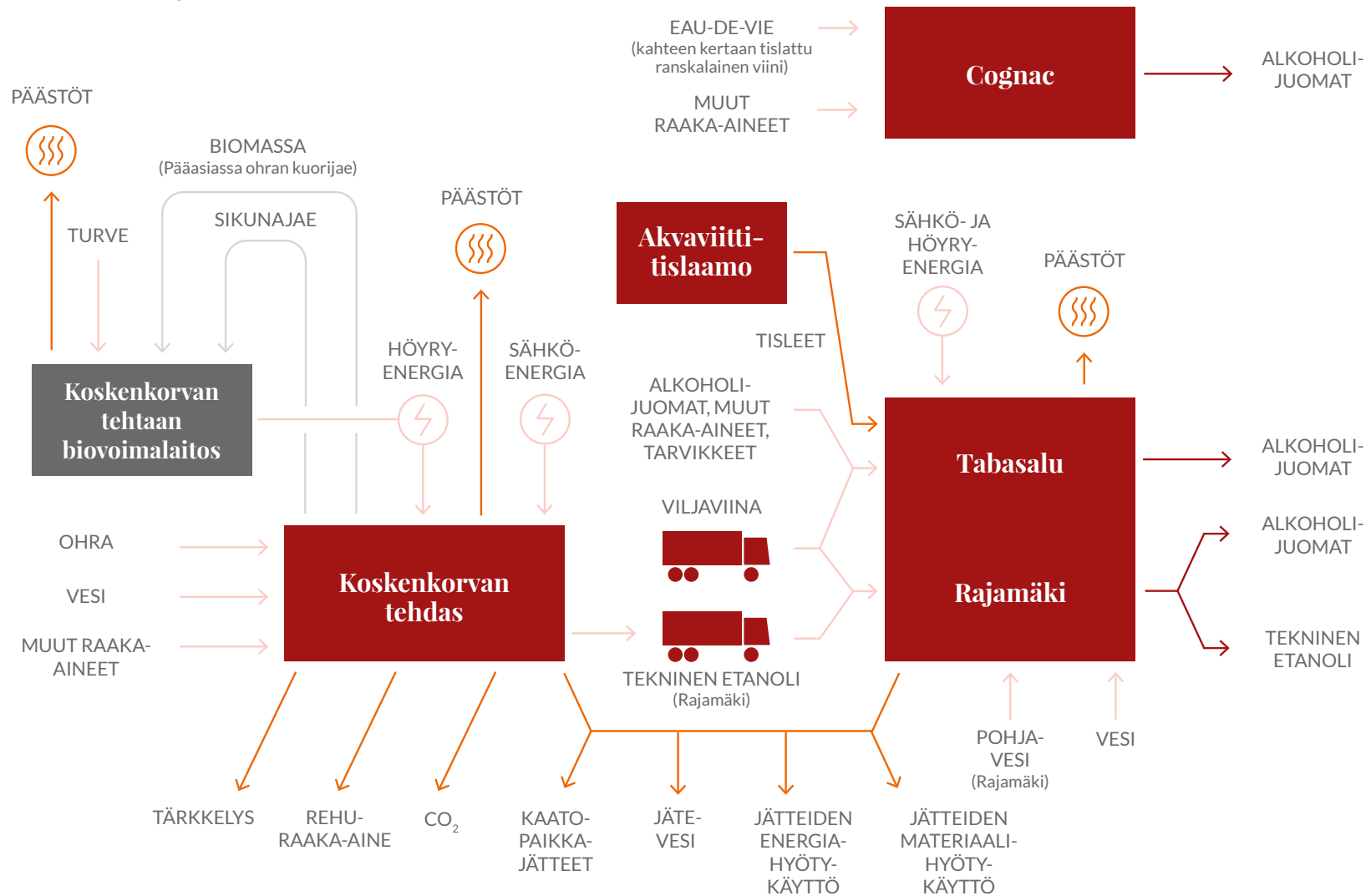
JUOMAPAKKAUSTEN YMPÄRISTÖKUORMITUKSEN vähentäminen on osa Altian ympäristövastuuta. Erilaisista juomapakkauksista Altialla on käytössä lasipulloja (52,6 % Altian pakkauksista), PET-muovipulloja (38,6 %), hanapakkauksia (5,2 %), viinipusseja (0,3 %), tetrapakkauksia (2,8 %) sekä alumiinitölkkejä (0,5 %). Lasipullojen ympäristökuormitus on muita pakkaustyyppisiä suurempi, mutta vähentämällä pulloissa käytetyn lasin määrää lasipullojen ympäristövaikutuksia on onnistuttu vähentämään. Altia pyrkii jatkuvasti käyttämään vähemmän pakkausmateriaaleja sekä lisäämään kierrätetyn materiaalin osuutta pakkauksissa.

Lue lisää verkkosivuiltamme

www.altiagroup.com/fi/yritysvastuu/esimerkkeja-yritysvastuusta

Materiaalivirrat

Ammattitaitoista työntekijää
762

Altia & henkilöstö

762	Työntekijää keskimäärin
10,6 vuotta	Työsuhteiden keskimääräinen kesto
11	Tapaturmien määrä suhteessa työtunteihin
3,3 %	Sairauspoissaolojen määrä tehtyjä työtunteja kohden
6	Yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön kanssa

Haluamme Altian olevan inspiroiva ja turvallinen työpaikka kaikille.

- Henkilöstön hyvinvointi: henkilöstön motivaation ja innostumisen tukeminen
 - Hyvä johtajuus: kannustavan ja onnistumaan auttavan esimiestyön kehittäminen
 - Työterveys- ja turvallisuus: työpaikan turvallisuuden varmistaminen
 - Hyvien suoritusten palkitseminen: kiittäminen ja onnistumisten palkitseminen
-

ALTIA & HENKILÖSTÖ

Tavoite 2015–17	Edistyminen 2014–2015	Edistyminen 2016	Toimenpiteet 2017	Edistyminen 2017
Vision ja strategian viestinnän kehittäminen	Toimitusjohtajan säännölliset tilannekatsaukset sekä johtoryhmän roadshowt lanseerattiin. KPI-päivityksiä tehtiin kuukausittain. Henkilöstö oli laajasti mukana strategian kehittämisessä. Onnistumisia on kommunikoitu Yammerissa. Altia Tasting -henkilöstötutkimuksen tulokset paranivat kuudella prosenttiyksiköllä.	Toimitusjohtajan videoita julkaistiin säännöllisesti. Yammerissa järjestettiin toimitusjohtajan chat-tilaisuuksia, joissa henkilöstöllä oli mahdollisuus esittää kysymyksiä. KPI-päivityksiä jatkettiin kuukausittain. Altia Tasting -henkilöstötutkimuksen tulokset paranivat viidellä prosenttiyksiköllä.	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan toimitusjohtajan chat-tilaisuuksia Yammerissa sekä kuukausittaisia KPI-päivityksiä Viestitään johtoryhmän kokousten keskeisestä sisällöstä intranetissä Järjestetään Altian strategiaa koskeva roadshow eri toimipaikoissa Kehitetään strategiaviestintää videoiden ja infograafien avulla Johtoryhmän jäsenten säännölliset vierailut eri maissa ja tehtailla 	<ul style="list-style-type: none"> Toimitusjohtajan videoita julkaistiin kvartaaleittain Toimitusjohtajan Yammer-chat -tilaisuus järjestettiin kolme kertaa Yhteenvetoja johtoryhmän kokouksista julkaistiin intranetissä Johtoryhmän roadshow järjestettiin keväällä 2017 ja johtoryhmän jäsenet vierailivat eri maissa ja tehtailla säännöllisesti
Altian esimiesten johtamistaitojen kehittäminen	Altian johtamisen periaatteet lanseerattiin ja niistä keskusteltiin eri johtoryhmissä. Altian toiminta-alueen laajuinen koulutusohjelma lanseerattiin. Suorituksen johtamisen koulutusta järjestettiin esimiehille.	Altian toimintatavat määriteltiin yhdessä henkilöstön kanssa osana strategiatyötä. Tuotekehitysprojekteissa toimiville järjestettiin projektin johtamiskoulutus. Tiimiohjaajien valmennusta järjestettiin Koskenkorvalla ja työsuhte- ja esimiestyön koulutusta Rajamäellä.	<ul style="list-style-type: none"> Jalkautetaan Altian toimintatavat keskukselle niistä tiimeissä. Järjestetään johtamiskoulutusta esimiehille. 	<ul style="list-style-type: none"> Altian toimintatavat lanseerattiin ”Let’s lead better” -valmennuksia järjestettiin esimiehille Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa
Työntekijöiden tasa-arvoisen kohtelun kehittäminen	Etätyön periaatteet lanseerattiin Suomessa.	Suomessa laadittiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosiksi 2017–2019. Ruotsissa uudistettiin tasa-arvosuunnitelma. Suomen autopoliitikkaa selkiytettiin.	<ul style="list-style-type: none"> Selkiytetään esimiestyön rooleja ja vastuita sekä edistetään työhyvinvointitoimintoja Suomen tasa-arvotyön kolmivuotiskauden päätavoitteiden mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> Esimiestyön rooleja selkiytettiin ja vastuita korostettiin esimerkiksi ”Let’s lead better” -valmennuksissa
Turvallisuuskulttuurin parantaminen tuotantolaitoksilla	QSE-periaatteet päivitettiin. Työturvallisuustyöryhmän kokouksia kehitettiin Rajamäellä. Työturvallisuus tuli osaksi kokousagendoja Koskenkorvalla. Läheltä piti -tilanteiden raportointia kehitettiin ja turvallisuuskävelyiden määrää lisättiin. Sähköisen havaintoraporttiohjelman käyttöä parannettiin.	Läheltä piti -tilanteiden käsittelyä nopeutettiin, uudet Talon tavat -ohjeet otettiin käyttöön, siisteyttä ja järjestystä parannettiin ja perehdytysmateriaalia päivitettiin. Työturvallisuus otettiin osaksi kokousagendoja Tabasalussa. Hätätilannekoulutusta järjestettiin Ruotsissa.	<ul style="list-style-type: none"> Otetaan käyttöön kaikkia Altian työntekijöitä ja Altian tiloissa työskenteleviä koskeva alkoholinkäytön politiikka Otetaan käyttöön e-learning -työkalu Koskenkorvan tehtaalla vieraileville 	<ul style="list-style-type: none"> Altian työntekijöitä koskeva alkoholinkäytön politiikka lanseerattiin E-learning -työkalu otettiin käyttöön Koskenkorvalla sekä altialaisille että tehtaalla vieraileville. Lisäksi eri toimipaikoilla järjestettiin esimerkiksi työturvallisuuskoulutusta sekä koulutusta onnettomuus- ja läheltä piti -tilanteiden tutkinnasta esimiehille. Työterveyttä ja -turvallisuutta käsitellään kaikissa Supply Chainin kokouksissa Altia liittyi suomalaiseen Nolla tapaturmaa -verkostoon
Hyvien suoritusten tunnustamisen ja palkitsemisen kehittäminen	Yritysvastuutavoitteet lisättiin osaksi tuotantolaitosten palkitsemisjärjestelmää.	Vuoden 2017 tulospalkkiojärjestelmän kehitystyö aloitettiin.	<ul style="list-style-type: none"> Uudistettu tulospalkkiojärjestelmä otetaan käyttöön. 	<ul style="list-style-type: none"> Uudistettu tulospalkkiojärjestelmä otettiin käyttöön Kiitosviesti käynnistettiin

Altia & henkilöstö

Uskomme Altialla siihen, että henkilöstön menestyminen johtaa yrityksen menestymiseen - ja päinvastoin. Haluamme rakentaa työyhteisön, jossa henkilöstö voi hyvin ja voi tehdä työtänsä turvallisesti.

Jokainen työntekijä vaikuttaa omalla tavallaan työyhteisön ilmapiiriin ja siksi olemmekin ylpeitä rennosta kulttuurista, jossa jokainen voi olla oma itsensä. Henkilöstön kehittämiseen liittyvä suunnittelu on osa Altian strategiaprosessia.

Altia toteuttaa strategiaansa kehittämällä henkilöstöään

Kaupalliselle organisaatiolle järjestettiin vuonna 2017 koulutuksia. Vuonna 2016 alkanut myynti- ja markkinointihenkilöstölle suunnattu koulutus jatkui vuoden 2017 ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Syksyllä 2017 Altia käynnisti Let's Lead Better -koulutuksen, joka perustuu Altian toimintatapoihin ja koostuu lyhyistä ja käytännöllisistä valmennuksista. Koulutuksissa käsiteltiin esimerkiksi työlainsäädäntöä, esimiehen ja työntekijän rooleja, esimiesten roolia johdon ja työntekijän välisenä viestijänä, suorituksen

johtamista sekä avointa vuorovaikutusta edistävän luottamuksen ja turvallisuuden luomista. Koulutukset jatkuvat vuonna 2018.

Vuotta 2017 koskeva Altia Tasting -henkilöstökysely toteutetaan tammikuussa 2018. Uusi kysely antaa yksittäisille esimiehille tarkempaa tietoa oman johtajuutensa kehittämiseen. Altia Pulse -kysely toteutetaan kuukausittain.

Altian työnantajabrändiin liittyvä työ käynnistyi vuonna 2017. Tätä tarkoitusta varten altialaisilta kysyttiin, mitkä tekijät tekevät heidän työstään mielekkästä ja miten hyvin nämä toteutuvat. Kyselyssä mielekkäimmiksi tekijöiksi mainittiin mielekkäät työtehtävät, organisaation innostava tavoite ja visio, mahdollisuudet edetä uralla, luotettava ja osaava johto sekä vapaus työskennellä ajasta ja paikasta riippumatta. Tuloksia tullaan hyödyntämään Altian rekrytoinnissa.

CASE

”Kuin suoraan oikeasta elämästä” – esimiesoppia teatterin keinoin

Altian esimieskoulutuksessa hyödynnettiin vuonna 2017 lyhyitä ja käytännönläheisiä valmennuksia, joissa osallistujat analysoivat ja kehittivät omaa esimiestyötään monipuolisten ja vaihtelevien käsitelymuotojen kautta. Erityisen pidetty oli valmennus, joka toteutettiin yhteistyössä Businessteatterin kanssa. Teatterilaiset näyttelivät haastattelujen perusteella rakennettuja oikeita Altian työelämän tilanteita, joita osallistujat pääsivät puimaan ja ohjaamaan uudelleen.

Lue lisää verkkosivuiltamme

www.altiagroup.com/fi/yritysvastuu/esimerkkeja-yritysvastuusta

Koko Altian henkilöstö kuuluu säännöllisten kehityskeskustelujen piiriin. Kehityskeskusteluissa luodaan kullekin henkilölle henkilökohtainen kehityssuunnitelma, jossa määritellään työssä kehittymisen ja motivaation kannalta tärkeimmät kehittämistoimenpiteet.

Yhtäläisten mahdollisuuksien ja hyvinvoinnin kehittäminen

Henkilöstön yhtäläisten mahdollisuuksien ja hyvinvoinnin edistäminen on osa Altian liiketoimintaperiaatteita ja Altian toimintatapoja.

Tasa-arvoa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevan työn tavoite on tunnistaa ja ehkäistä syrjintää sekä edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia. Altian tasa-arvosuunnitelmat ja -politiikat kuvaavat niitä periaatteita ja menetelmiä, joiden avulla edistämme sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia henkilöstön keskuudessa.

Omasta ja työtovereiden turvallisuudesta ja hyvinvoinnista huolehtiminen on osa päivittäistä työtämme ja sisältyy yhtiön paikallisiin toimintasuunnitelmiin. Altia tarjoaa kaikissa toimintamaisissaan työntekijöilleen työterveyshuollon joko terveystarkastusten muodossa, paikallisten sopimusten ja lainsäädännön mukaan.

Palkitseminen ja kannustimet

Altian lyhyen aikavälin kannustimet muodostavat osan työntekijöiden kokonaispalkitsemisesta ja etupaketista. Kannustimien tavoitteena on tukea Altian strategian toteuttamista sekä palkita työntekijöitä erinomaisista henkilökohtaisista suorituksista sekä Altia-konsernin ja sen liiketoimintayksiköiden taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta. Tämä vuosittainen tulospalkkio-ohjelma kattaa Altian toimihenkilöt, ylemmät toimihenkilöt ja johdon. Mahdollinen vuosittainen palkkio perustuu niin konsernin ja sen liiketoimintayksiköiden tavoitteisiin kuin myös henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Palkkiot maksetaan joko kerran vuodessa tai useammin, vuosi- tai myyntipalkkioina. Työntekijöillä on tuotantoperusteinen palkkiojärjestelmä. Tässä järjestelmässä palkkiot perustuvat kunkin tuotantoyksikön tavoitteisiin.

Altian toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsenet ja valikoidut avainhenkilöt kuuluvat pitkän aikavälin kannustinohjelmaan ansaintajaksolla 2017–2019. Pitkän aikavälin kannustinohjelma täydentää vuosittaista palkkiota, luoden näin tasapainoisen kannustinrakenteen. Kannustinohjelmat rohkaisevat johtoa edistämään yhtiön pitkän aikavälin taloudellista menestystä ja omistaja-arvon kehitystä. Palkkion määrittämisessä huomioidaan yhtiön strategia ja kehitysvaihe.

CASE

Kupliva kiitos kiertoon

ALTIASSA VAHVISTETAAN työntekijöiden keskinäisen kiittämisen ja kehumisen kulttuuria koko yhtiön laajuisesti kiertävällä samppanjapulloviestillä. Viikoittainen viesti käynnistettiin toimitusjohtaja Pekka Tennilän aloittamana maaliskuussa 2017. Viestissä pullo annetaan kiitoksena esimerkilliselle työtoverille, joka puolestaan saa päättää, kenelle seuraava kiitospullo annetaan. Viestin tarkoituksena on nostaa esiin hyviä esimerkkejä ja kiittää työtovereita. Kiitoksen saajat perusteluineen julkaistaan intranetissä.

Lue lisää verkkosivuiltamme

www.altiagroup.com/fi/yritysvastuu/esimerkkeja-yritysvastuusta

Rahallisen palkitsemisen lisäksi Altiolla pyritään kehittämään muita kannustusmuotoja. Näitä ovat esimerkiksi kiittäminen ja positii-visen palautteen antaminen, saavutusten juhlistaminen, parhaiden käytäntöjen jakaminen, avainosaajien osallistaminen strategia- ja kehittämistyöhön sekä pienten lahjojen antaminen tunnustuksena hyvästä työstä.

Altian palkitsemisjärjestelmistä, mukaan lukien maksetuista palkkioista, kerrotaan tarkemmin [palkka- ja palkkioselvityksessä](#).

Toimenpiteitä sairauspoissaolojen ja tapaturmien välttämiseksi

Altian työ-, terveys- ja turvallisuusjärjestelmä on sertifioitu OHSAS 18001:2007:n mukaisesti. Sertifioinnin piiriin kuuluvat Koskenkorvan tislamo, toiminnot Rajamäellä sekä Helsingin pääkonttoritoiminnot.

Järjestelmän tavoitteiksi on asetettu sairauspoissaolojen, tapaturmien sekä tapaturmista aiheutuvien poissaolojen vähentäminen. Myös sertifioinnin ulkopuolella oleville Tabasalun tehtaalle ja logistiikkakeskuksille on laadittu toimenpideohjelmat. Ensimmäinen toimenpideohjelma Cognacissa sijaitsevalle tuotantolaitokselle tehtiin vuodelle 2018.

Tavoitteiden saavuttamiseksi on määritetty tunnusluvut sekä eri toimipisteisiin yhteensä 52 toimenpidettä, joista 38 (73 prosenttia) toteutettiin vuoden 2017 aikana. Eri toimipisteissä suoritettuja toimenpiteitä olivat esimerkiksi johdolle ja esimiehille suunnatut työturvallisuuskoulutukset, työturvallisuuteen liittyvän verkkokurssin toteutus, läheltä piti -raportteja koskeva aktivoitinkampanja, esimiehille suunnattu työtaturmien ja läheltä piti -tapauksen tutkintaa koskeva koulutus, perehdytysmateriaalien päivitys, nostotrukkiajokorttien hankinta tarvittaville henkilöille, paikallisten tuulettimien asennus kriittisiin työpisteisiin sekä liikuntaan tai työterveyteen liittyvät teemapäivät.

Tapaturmataajuutta ja sairauspoissaoloja seurataan kaikissa Altian toimintamaissa. Vuodesta 2018 alkaen keskeisiin seurattaviin tunnuslukuihin sisältyy myös läheltä piti -tapauksen määrä.

Sairauspoissaoloprosentti* vuonna 2017 oli 3,3 (3,2 vuonna 2016). Prosentuaalisesti eniten sairauspoissaoloja, 5,4 %, oli Ruotsin logistiikkakeskuksessa Brunnessa ja Rajamäellä (6,1 ja 5,0 vuonna 2016) ja vähiten, 0,4 %, Kööpenhaminan toimistossa (0,5).

Tapaturmataajuus** vähintään yhden päivän poissaolon vaativien tapaturmien osalta oli 11 (8 vuonna 2016). Eniten tapaturmia oli edelleen Rajamäellä. Rajamäellä jatkettiin epäkohtien ja riskien havainnoinnin tehostamista sekä välittömien, korjaavien toimenpiteiden toteuttamista. Muilla Altian tuotantopaikkakunnilla (Brunnessa, Cognacissa, Ruoholahdessa ja Tabasalussa) sattui yksittäisiä tapaturmia. Työhön liittyviä kuolemantapauksia ei vuonna 2017 ollut.

* Sairauspoissaolojen määrä tunneissa tehtyjä työtunteja kohden x 100 %

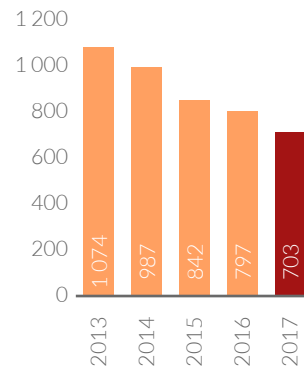
** Sattuneiden vähintään yhden päivän poissaoloon johtaneiden tapaturmien ja tehtyjen työtuntien suhde miljoonaa työtuntia kohden

Henkilöstömuutokset

Vuonna 2017 toimintoja ja palveluja järjestettiin uudelleen ja ulkoistettiin Virossa, Suomessa, Latviassa ja Tanskassa. Suomessa järjestettiin uudelleen Rajamäen tehtaan toimintoja, mihin liittyvät lakisääteiset yt-neuvottelut käytiin maaliskuussa. Kesäkuussa toteutimme Suomen taloushallinnossa uuden operatiivisen ja organisaatiomallin. Henkilöstövähennykset Suomessa koskivat 11 henkilöä. Altia tuki kyseisiä henkilöitä tarjoamalla heille uudelleensijoitus- tai koulutustukea. Altia kehitti teollisten tuotteidensa myyntiä ja markkinointia, ja muodosti uuden yritystenvälisen (B2B) organisaation, Altia Industrial Productsin; Koskenkorvan tehtaan toiminnot, tärkkelys- ja rehutoiminta sekä tekninen etanolitoiminta yhdistettiin tähän uuteen liiketoimintayksikköön. Tämä uudelleenjärjestely ei aiheuttanut henkilöstövähennyksiä. Tabasalun tuotannon uudelleenjärjestely helmikuussa johti yhdeksän työntekijän irtisanomiseen Virossa. Latvian ja Tanskan logistiikkatoiminnot ulkoistettiin, minkä seurauksena Latvia Logistics päätti 19 henkilön ja Denmark Logistics 12 henkilön työsuhteet.

Henkilöstön määrän kehitys 2013–2017

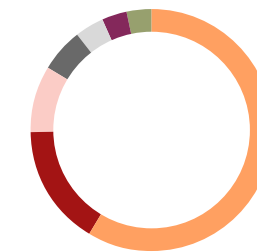
Henkilöä

Henkilöstön keski-ikä:
43 vuotta

Henkilöstö keskimäärin maittain 2017

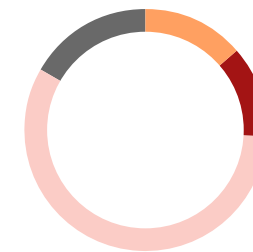
Henkilöä

- Suomi 448
- Ruotsi 122
- Viro 68
- Latvia 44
- Norja 30
- Tanska 26
- Ranska 24

Henkilöstön jakautuminen segmenteittäin 2017

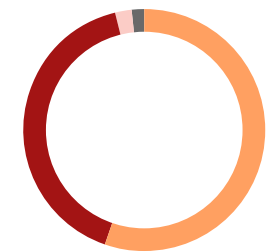
Henkilöä

- Finland & Exports 96
- Scandinavia 86
- Altia Industrial 405
- Muut 116

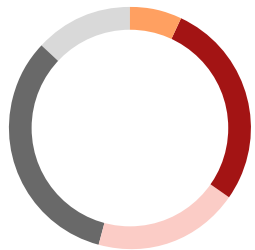
Työsuhteen muoto 2017

%

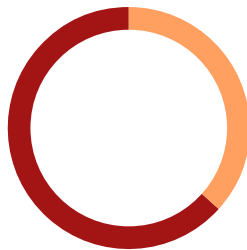
- Vakinaiset 96,3
- Miehet 57,6
- Naiset 42,4
- Määräaikaiset 3,7
- Miehet 61,5
- Naiset 38,5

Työsuhteiden kesto
%

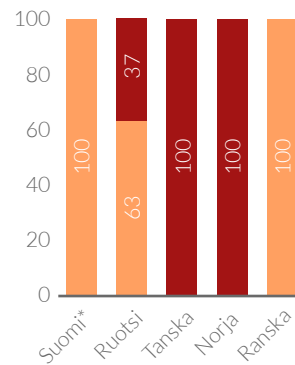
- Alle 1 vuotta 7,1
- 1-4 vuotta 27,6
- 5-9 vuotta 19,6
- 10-20 vuotta 32,7
- yli 20 vuotta 12,9

Henkilöstöryhmät 2017
%

- Työntekijät 36,7
- Toimihenkilöt ja ylemmät toimihenkilöt 63,3

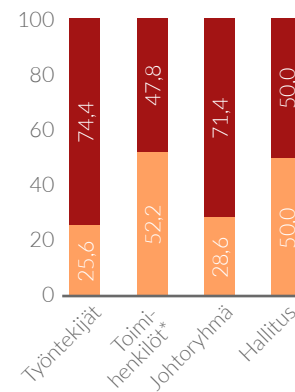
Työehtosopimuksen piirissä olevien työntekijöiden osuus, %

- Työehtosopimuksen piirissä
- Ei työehtosopimusta

Viro ja Latvia eivät sisälly graafiin, koska maissa ei ole työehtosopimuskäytäntöä
*Pois lukien toimitusjohtaja

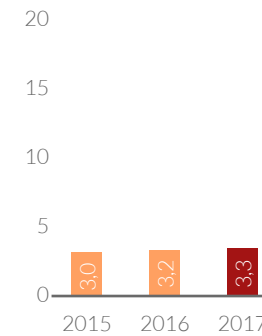
Sukupuolijakauma
%

- Naiset
- Miehet

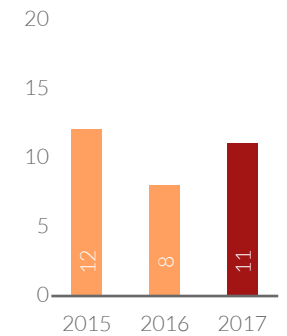
* Ei sisällä johtoryhmän jäseniä
Tilanne 31.12.2017

Sairauspoissaolot
%

Sairauspoissaolojen määrä tunneissa tehtyjä työtunteja kohden x 100 %.

Tapaturmataajuus

Sattuneiden vähintään yhden päivän poissaoloon johtaneiden tapaturmien ja tehtyjen työtuntien suhde miljoonaa työtuntia kohden

Raportoinnin viitekehys

Altia julkaisee vuoden 2017 vastuullisuusraportin osana vuosikertomusta, vuosikertomuksen erillisessä Yritysvastuu-osiossa. Altian vastuullisuusraportti 2017 on yhtiön kymmenes vastuullisuusraportti. Raportti julkaistaan verkossa kalenterivuositain, suomen ja englannin kielillä.

Altian vastuullisuusraportti 2017 sisältää GRI (Global Reporting Initiative) G4-vastuullisuusraportointiohjeiden perussisältöä. Johtamiskäytäntöjen ja tunnuslukujen kuvaus eli erityinen perussisältö (Specific Standard Disclosures) on pääsääntöisesti esitetty Altialle olennaisimpien yhdeksän näkökohdan osalta. Ympäristön ja toimitusketjun vastuullisuuden osalta tunnuslukuja esitetään kuitenkin Core-vaihtoehtoa laajemmin. GRI-indeksissä esitetään raportin sisällön vastaavuus GRI G4-ohjeistoon.

Vastuullisuus ja sitä koskevat tunnusluvut kuvataan koko konsernin osalta, raportissa ja alla kuvatut poikkeamat huomioiden. Ympäristövaastuun osalta keskitytään Altian oman tuotannon ympäristövaikutuksiin, jotka liittyvät Koskenkorvan, Rajamäen, Svendborgin ja Tabasalun tehtaiden toimintaan. Arvio Ranskan Cognacissa sijaitsevien toimintojen kannalta keskei-

sistä ympäristötunnusluvuista tehtiin vuoden 2017 aikana ja nämä tunnusluvut raportoidaan vuodesta 2018 alkaen. Vuoden 2018 aikana tehdään vastaava arvio Altian uuden, Ruotsin Sundsvallissa sijaitsevan ja ulkopuolisen kumppanin operoiman tislauksen osalta.

Tästä raportista lähtien kaikki henkilöstöä koskevat tunnusluvut kattavat myös Altian toiminnot Cognacissa. Tunnusluvut koskien tapaturmataajuutta, sairauspoissaoloja sekä työsuhteen muotoa ja kestoja eivät siten ole suoraan vertailtavissa vastaaviin, 2016 raportituihin lukuihin.

Sovellettuja laskentatapoja ja näiden mahdollisia eroja aiemmin sovellettuun kuvataan tarkemmin raportissa.

Vastuullisuusraporttia ei ole varmennettu ulkoisesti.

Osana hallituksen toimintakertomusta Altia julkaisee myös ensimmäistä kertaa selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista. Selvitys sisältää muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamista koskevan EU-direktiivin¹ ja Suomen kirjanpitolain mukaisesti katsauksen toimintatavoistamme liittyen ympäristöasioihin, sosiaalisiin ja henkilöstöasioihin, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan.

Vuoden 2016 raportti julkaistiin 28.3.2017.

¹Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/95/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, neuvoston direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta tietyiltä suurilta yrityksiltä ja konserneilta edellytettävien muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisen osalta

GRI G4 -sisältöindeksi

Tämä raportti sisältää GRI G4-vastuullisuusraportointiohjeiden perussisältöä
TP=tilinpäätös

Tunnus	GRI-sisältö	Sijainti/ Selitys	Raportoitu täysin ● Osittain ◐
Yleinen sisältö			
	Strategia ja analyysi		
G4-1	Toimitusjohtajan katsaus	Toimitusjohtajan katsaus	●
G4-2	Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	Toimitusjohtajan katsaus , Arvonluonti , Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista , Olenaisuusanalyysi , Vastuullisuuden kulmakivet	●
Organisaation kuvaus			
G4-3	Organisaation nimi	Altia lyhyesti s. 2	●
G4-4	Tärkeimmät tavaramerkit, tuotteet ja palvelut	Arvonluonti , Altia lyhyesti s. 2	●
G4-5	Pääkonttorin sijainti	Kartta s. 2	●
G4-6	Toimintojen maantieteellinen sijainti	Kartta s. 2	●
G4-7	Organisaation omistusrakenne ja yhtiömuoto	s. 79	●
G4-8	Markkina-alueet	Altia lyhyesti s. 2	●
G4-9	Organisaation toiminnan laajuus	Avainluvut 2017 , Vastuullisuuden avainluvut	●
G4-10	Henkilöstön erittely	Altia & henkilöstö (graafi s. 71-72) Itsenäiset yrittäjät tai alihankkijat eivät suorita merkittävää osaa työstä. Henkilöstömäärään ei liity merkittävää kausivaihtelua.	●
G4-11	Työehtosopimusten piirissä olevien työntekijöiden osuus	Altia & henkilöstö (graafi s. 72)	●
G4-12	Organisaation toimitusketju	Materiaalivirrat , Altian rooli yhteiskunnassa , Vastuullinen hankinta	●
G4-13	Merkittävät muutokset organisaation koossa, rakenteessa, omistusrakenteessa tai toimitusketjussa	s. 15	●
G4-14	Varovaisuuden periaatteen soveltaminen	Altia & ympäristö	◐
G4-15	Ulkoiset periaatteet tai aloitteet, joihin organisaatio on sitoutunut	Vastuullisuuden johtaminen , Olenaisuusanalyysi	●
G4-16	Jäsenyydet järjestöissä	Altian tytäryhtiöt Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Virossa ja Latviassa ovat jäseniä paikallisissa alkoholijuomateollisuusalan järjestöissä. Altia on jäsenenä myös konjakin tuottajien BNIC-järjestössä.	●
Tunnistetut olennaiset näkökohdat ja laskentarajat			
G4-17	Konsernin laskentaraja	Konsolidointi s. 134-137 , Raportoinnin viitekehys	●
G4-18	Raportin sisällön määrittely	Olenaisuusanalyysi	●
G4-19	Olennaiset näkökohdat	Olenaisuusanalyysi	●

Tunnus	GRI-sisältö	Sijainti/ Selitys	Raportoitu täysin ● Osittain ◐
G4-20	Olellaisten näkökohtien laskentarajat organisaation sisällä	Olellaisuusanalyysi	●
G4-21	Olellaisten näkökohtien laskentarajat organisaation ulkopuolella	Olellaisuusanalyysi	●
G4-22	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista, Ympäristöluvut 2017	●
G4-23	Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja näkökohtien laskentarojoissa	Ei merkittäviä muutoksia edelliseen raporttiin verrattuna.	●
Sidosryhmävuorovaikutus			
G4-24	Luettelo sidosryhmistä	Altian sidosryhmät	●
G4-25	Sidosryhmien määrittely- ja valintaperiaatteet	Valinta perustuu sisäiseen kyselyyn	◐
G4-26	Sidosryhmätoiminnan periaatteet	Sidosryhmävuorovaikutus, Altian sidosryhmät	●
G4-27	Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	Sidosryhmävuorovaikutus, Case: Jatkuvalle yhteistyölle konkreettisia parannuksia työoloihin	●
Raportin kuvaus			
G4-28	Raportointijakso	Raportoinnin viitekehys	●
G4-29	Edellisen raportin ilmestymisajankohta	Raportoinnin viitekehys	●
G4-30	Raportin julkaisu tiheys	Raportoinnin viitekehys	●
G4-31	Yhteystiedot raportin sisältöön liittyen	Yhteystiedot	●
G4-32	GRI-sisältövertailu	GRI-sisältöindeksi	●
G4-33	Lähestymistapa ulkoiseen varmennukseen	Raportoinnin viitekehys	●
Hallinto			
G4-34	Hallintorakenne ja valiokunnat	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2017	●
G4-36	Yritysvastuun vastuhenkilöt	Vastuullisuuden johtaminen	●
G4-38	Hallituksen kokoonpano	Hallitus s. 88-89	●
G4-39	Hallituksen puheenjohtajan asema	Hallitus s. 89	●
G4-40	Hallituksen nimittäminen ja valinta	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2017 s. 82-83	●
G4-42	Hallituksen rooli organisaation tarkoituksen, arvojen ja strategian määrittelyssä	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2017 s. 79-80	●
G4-48	Vastuullisuusraportin hyväksyminen	Hallitus on hyväksynyt raportin	●
G4-51	Ylimmän johdon palkitsemisperiaatteet	Palkka- ja palkkioselvitys	◐
Liiketoiminnan eettisyys			
G4-56	Organisaation arvot, periaatteet ja säännöt	Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista	●
G4-58	Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	Altialla on epäeettisen toiminnan raportointia varten sisäinen kanava. Raportointikauden aikana ei tehty ilmoituksia. Sisäinen kanava korvattiin lokakuussa 2017 Altiaa itsenäisen kumppanin ylläpitämällä kanavalla, joka on avoinna altialaisille ja Altian sidosryhmille. Loppuvuoden aikana ei tehty ilmoituksia.	●

Tunnus	GRI-sisältö	Sijainti/ Selitys	Raportoitu täysin ● Osittain ◐	
Erityinen sisältö				
G4-DMA	Johtamistavan kuvaus	Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista, Vastuullisuuden johtaminen, Olennaisuusanalyysi	●	
Taloudellisen vastuun tunnusluvut				
G4-EC1	Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	Konsernin tunnusluvut, Altian rooli yhteiskunnassa, Altian verojalanjälki	●	Altia's material aspect Economic contribution
Ympäristövastuun tunnusluvut				
Johtamistavan kuvaus (DMA)				
G4-EN1	Käytetyt materiaalit painon tai määrän mukaan	Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista, Altia & ympäristö	●	
G4-EN3	Organisaation oma energiankulutus	Materiaalien ja raaka-aineiden käyttö Altialla, Ympäristöluvut 2017	◐	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
G4-EN6	Energiankulutuksen vähentäminen	Ympäristöluvut 2017	●	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
G4-EN8	Kokonaisvedenotto vesilähteittäin	Altia & ympäristö, Ympäristöluvut 2017	◐	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
G4-EN13	Suojellut ja kunnostetut elinympäristöt	Ympäristöluvut 2017	◐	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
G4-EN15	Suorat kasvihuonepäästöt (scope 1)	Vain kokonaismäärä raportoitu	◐	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
G4-EN16	Epäsuorat kasvihuonepäästöt (scope 2)	Altia & ympäristö	◐	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
G4-EN21	Merkittävät päästöt ilmaan	Ympäristöluvut 2017	◐	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
G4-EN22	Jäteveden kokonaismäärä laadun ja kohteen mukaan	Ympäristöluvut 2017	◐	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
G4-EN23	Jätteiden kokonaismäärä	Vain VOC ja partikkelit	●	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
G4-EN25	Kuljetettujen, maahantuotujen, maastavietyjen, ja käsiteltyjen ongelmajätteiden määrä	Altia & ympäristö, Ympäristöluvut 2017	●	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
G4-EN29	Ympäristörikkomuksista johtuvien sakkojen rahallinen määrä ja rangaistusten lukumäärä	Ympäristöluvut 2017	◐	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
G4-EN33	Merkittävät negatiiviset ympäristölliset vaikutukset toimitusketjussa	Altia & ympäristö	●	Omien ympäristövaikutusten vähentäminen
Sosiaalisen vastuun tunnusluvut				
Alaosio: Henkilöstö ja työolosuhteet				
Johtamistavan kuvaus (DMA)				
G4-LA6	Tapaturmien tyypit ja tapaturmataajuus, työperäiset sairaudet, sairauspoissaolot ja työhön liittyvien kuolemantapausten määrät	96 viinien, raaka-aineiden ja pakkausmateriaalien toimittajaa vastasi yritys vastuukyselyyn vuonna 2017. Vastausten perusteella ei tunnistettu merkittäviä negatiivisia vaikutuksia.	◐	Vastuullisesti tuotettujen raaka-aineiden käyttäminen
G4-LA9	Keskimääräiset koulutustunnit	Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista, Altia & henkilöstö	●	
G4-LA9	Keskimääräiset koulutustunnit	Altia & henkilöstö	◐	Työterveys ja -turvallisuus
G4-LA9	Keskimääräiset koulutustunnit	Koulutustuntien systemaattinen kerääminen aloitettiin 2017. Työntekijöiden omiin ilmoituksiin perustuen koulutustunteja oli n. 5h/työntekijä. Ilmoitusten keräämistä pyritään tehostamaan vuonna 2018.	◐	Työntekijöiden hyvinvointi

Tunnus	GRI-sisältö	Sijainti/ Selitys	Raportoitu täysin ● Osittain ◐	
G4-LA11	Säännöllisten kehitys- ja urakeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	Altia & henkilöstö s. 69	●	Hyvä johtajuus
G4-LA12	Hallintoelinten ja työntekijäryhmien koostumus	Altia & henkilöstö, graafi s. 72	◐	
G4-LA15	Merkittävät negatiiviset työoloihin liittyvät vaikutukset toimitusketjussa	Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista, Case: Jatkuvilla yhteistyöllä konkreettisia parannuksia työoloihin	◐	Vastuullisesti tuotettujen raaka-aineiden käyttäminen
	Alaosio: Ihmisoikeudet			
	Johtamistavan kuvaus (DMA)	Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista		
G4-HR11	Merkittävät negatiiviset ihmisoikeuksiin liittyvät vaikutukset toimitusketjussa	Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista, Case: Jatkuvilla yhteistyöllä konkreettisia parannuksia työoloihin	◐	Ihmisoikeudet toimitusketjussa Vastuullisesti tuotettujen raaka-aineiden käyttäminen
G4-HR12	Ihmisoikeuksiin liittyvät, muodollisten ilmoituskanavien kautta saadut ilmoitukset	Ilmoituskanava avattiin lokakuussa 2017. Loka-joulukuun aikana ei saatu ilmoituksia.	●	
	Alaosio: Yhteiskunta			
G4-SO4	Korruption vastaisiin politiikoihin ja toimintatapoihin liittyvä viestintä ja koulutus	Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista	●	
G4-SO6	Poliittisten tukien kokonaisarvo maittain ja vastaanottajittain jaoteltuna	Altia ei tue suoraan tai epäsuorasti poliittisia puolueita, järjestöjä tai yksittäisiä ehdokkaita.	●	
	Alaosio: Tuotevastuu			
	Johtamistavan kuvaus (DMA)	Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista	●	
G4-PR2	Tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaatimuksiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten ohjeiden rikkomusten lukumäärä	Raportointikauden aikana oli kuusi takaisinvetoa, joista neljä johtui laatuun liittyvistä syistä. Määräysten tai ohjeiden noudattamatta jättämiseen liittyviä rikkomuksia ei ollut.	●	Tuotteiden laatu ja turvallisuus
G4-PR7	Markkinointiviestintään liittyvien sääntöjen ja vapaaehtoisten ohjeiden rikkomusten lukumäärä	Rikkomuksia ei ollut.	●	Vastuullinen markkinointi
	Muut			Vastuullisen alkoholinkäytön edistämiseksi ei ole sopivaa GRI-tunnuslukua.

Hallinnointi

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2017

Tämä Altia Oyj:n selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on annettu tilikaudelta 2017.

Altia Oyj:n (jatkossa "Altia" tai "yhtiö") eri toimielinten tehtävät ja velvollisuudet määräytyvät Suomen lain, yhtiökokouksen hyväksymän Altian yhtiöjärjestyksen ja Altian hallituksen hyväksymien Altian hallinnointiperiaatteiden mukaisesti. Altia on Suomen valtion kokonaan omistama yhtiö. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto vastaa yhtiön omistajaohjauksesta ja valvonnasta. Yhtiön pääkonttori sijaitsee Helsingissä.

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) on laadittu Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkistaman Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 2015 mukaisesti, ja se annetaan hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä.

Valtion omistajapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen 13.5.2016 mukaisesti Altia noudattaa hallinnointikoodia 2015

tietyin poikkeuksin. Altian hallitus on päättänyt seuraavista poikkeamista hallinnointikoodista: Altia poikkeaa Suosituksesta 1 (Yhtiökokouskutsu ja päätösehdotukset) siten, että yhtiökokouskutsuun sisällytetään lain ja yhtiöjärjestyksen mukaiset ehdotukset. Altia poikkeaa Suosituksesta 2 (Osakkeenomistajan aloitteet yhtiökokouksen käsiteltäviksi asioiksi) siten, että yhtiö ei ilmoita internetsivuillaan päivämäärää, johon mennessä osakkeenomistajan on esitettävä yhtiön hallitukselle varsinaisen yhtiökokouksen käsiteltäväksi vaatimaansa asiaa. Altia poikkeaa suosituksesta 3 (Läsnäolo yhtiökokouksessa) siten, että hallituksen jäsenet, jäsenehdokkaat, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja osallistuvat yhtiökokoukseen osakkeenomistajan kutsusta. Altia poikkeaa Suosituksesta 4 (Yhtiökokousasiakirjojen arkistointi) siten, että yhtiökokousasiakirjat toimitetaan ainoalle osakkeenomistajalle.

Poikkeukset hallinnointikoodin noudattamisesta perustuvat siihen, että yhtiöllä on yksi osakkeenomistaja. Altia noudattaa myös

Valtion omistajapolitiikkaa koskevaan valtioneuvoston periaatepäätökseen 13.5.2016 sisältyvää talouspoliittisen ministerivaliokunnan kannanottoa valtio-omisteisten yritysten johdon palkitsemisesta. Yhtiö ilmoittaa, edellä todetuin poikkeuksin, hallinnointikoodin edellyttämät tiedot myös yhtiön internetsivuilla www.altiagroup.com. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi 2015 on saatavissa osoitteesta www.cgfinland.fi.

Toimielimet

Yhtiön johtamisesta vastaavat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Yhtiön johtaminen ja hallinto perustuvat lisäksi yhtiökokouksen ja yhtiön tekemiin päätöksiin.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on yhtiön ylin päättävä elin. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja käyttää päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista. Yhtiökokouksen kutsuu

koolle hallitus vuosittain kuuden kuukauden kuluessa edellisen tilikauden päättymisestä.

Ylimääräinen yhtiökokous voidaan kutsua koolle siten kuin osakeyhtiölaissa on säädetty. Varsinainen yhtiökokous päättää muun muassa tilinpäätöksen vahvistamisesta, voitonjaosta ja vastuuvapaudesta, valitsee hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut jäsenet ja tilintarkastajan sekä päättää näiden palkkioista. Yhtiökokous päättää myös yhtiöjärjestyksen muuttamisesta.

Hallitus

Yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus myös varmistaa hyvän hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän noudattamisen Altia-konsernissa. Hallitus on vahvistanut Altian hallinnointiperiaatteet. Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen muodostavat puheenjoh-

taja ja varapuheenjohtaja sekä vähintään yksi ja enintään viisi muuta jäsentä. Yhtiökokous valitsee puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenet toimikaudelle, joka päättyy valitsee seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen. Yhtiö ilmoittaa internetsivuillaan www.altiagroup.com/fi/ hallituksen jäsenten henkilötiedot. Hallitus on vahvistanut hallituksen työjärjestyksen, joka sisältää hallituksen toimintaperiaatteet ja luettelon tärkeimmistä hallituksessa käsiteltävistä ja päätettävistä asioista.

Tämän mukaisesti hallitus muun muassa vahvistaa yhtiön strategian, taloudelliset tavoitteet, budjetit, merkittävimmät investoinnit ja riskienhallinnan periaatteet. Hallitus valitsee ja erottaa yhtiön toimitusjohtajan. Hallitus käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät kokon konsernin tai liiketoiminta-alueiden toimintaa koskevat asiat. Hallitus on myös hyväksynyt tarkastusvaliokunnan ja henkilöstövaliokunnan työjärjestykset. Hallitus kokoontuu etukäteen sovitun aikataulun mukaisesti, minkä lisäksi hallitus kokoontuu tarvittaessa. Hallitukselle annetaan kokouksissa ajankohtaista tietoa konsernin toiminnasta, taloudesta ja riskeistä. Toimitusjohtaja, talousjohtaja ja lakiasianjohtaja

(joka toimii hallituksen sihteerinä) osallistuvat hallituksen kokouksiin. Johtoryhmän jäsenet ja muut yhtiön edustajat osallistuvat kokouksiin hallituksen kutsusta. Kaikista kokouksista laaditaan pöytäkirja. Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan.

Hallituksen monimuotoisuutta koskevat periaatteet

Monimuotoisuus on keskeinen periaate Altian hallituksen jäsenten valinnassa ja hallituksen kokoonpanosta päätettäessä, jotta yhtiöllä on aina taitava, osaava, kokenut ja tehokas hallitus. Monimuotoisuus on hyvin toimivan hallituksen keskeinen tekijä. Hallituksen on aina pystyttävä reagoimaan Altian liiketoiminnallisten ja strategisten tavoitteiden tarpeisiin sekä tukemaan ja haastamaan yhtiön johtoa rakentavasti ja ennakoivasti. Monimuotoinen hallituksen kokoonpano tukee ja palvelee yhtiön menestyksensä kehityksen ja kasvun nykyisiä ja tulevia tarpeita. Hallituksen monimuotoisuutta vahvistaa hallituksen jäsenten toisiaan täydentävä koulutus, osaaminen ja kokemus eri ammattialoilta ja liiketoiminnan johtamisesta eri kehitysvaiheissa. Hallituksen jäsenten erilaiset henkilökohtaiset ominaisuudet lisäävät osaltaan hallituksen monimuotoisuutta. Moni-

muotoisuutta lisää ja tukee relevantti kokemus yhtiölle strategisesti tärkeiltä toimialoilta ja markkinoilta, nyt ja tulevaisuudessa, vahva kansainvälisen liiketoiminnan ja toimintaympäristön osaaminen sekä monipuolinen ikä-, sukupuoli- ja toimikausijakauma.

Vuonna 2017 Altian hallitukseen kuului viidestä seitsemään jäsentä, joilla kaikilla on yksi tai useampi yliopistotutkinto. Hallituksen jäsenillä on kansainvälistä työkokemusta eri johtotehtävistä, ja he ovat tai ovat olleet johtotehtävissä tai hallituksen jäseniä pörssi-yhtiöissä tai listaamattomissa yhtiöissä. Kaksi hallituksen jäsentä toimii tai on toiminut johtotehtävissä FMCG-yhtiöissä. Vuoden 2017 lopussa naiset ja miehet olivat tasapuolisesti edustettuina yhtiön hallituksessa. Hallituksen jäsenet jakautuvat iältään 46–53 ikävuoden välille. Hallituksen eri jäsenten toimikaudet ovat alkaneet vuosina 2010, 2013, 2015, 2016 ja 2017.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksella on kaksi valiokuntaa, tarkastusvaliokunta ja henkilöstövaliokunta. Valiokunnilla ei ole itsenäistä päätösvaltaa hallituksen toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Valiokunnat ovat valmistelevia elimiä, jotka avustavat halli-

tusta käsittelemällä toimialueeseensa kuuluvia asioita ja tekemällä näitä asioita koskevia esityksiä hallitukselle. Valiokuntien kokouksista laaditaan pöytäkirja. Hallitus vahvistaa valiokuntien työjärjestykset. Valiokunnat raportoivat toiminnastaan säännöllisesti hallitukselle. Hallitus nimittää vuosittain järjestäytymiskokouksessaan keskuudestaan tarkastus- ja henkilöstövaliokuntien puheenjohtajan ja jäsenet. Tarkastus- ja henkilöstövaliokunnan lisäksi hallitus voi yksittäisissä tapauksissa perustaa valiokunnan valmistelemaan tapauskohtaista asiakokonaisuutta. Hallitus ei vahvista tällaisille valiokunnille työjärjestystä eikä julkista valiokunnan toimikautta, kokoonpanoa, kokousten lukumäärää tai jäsenten osallistumisastetta.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta käsittelemällä ja valmistelemalla yhtiön taloudelliseen raportointiin ja valvontaan liittyviä kysymyksiä ja tekemällä näitä koskevia esityksiä hallitukselle. Valiokunnan tehtäviin kuuluu seurata yhtiön taloudellista tilannetta ja valvoa taloudellista raportointiprosessia sekä seurata tilinpäätösraportoinnin prosessia; käsitellä osavuosikatsaukset ja tilinpäätös ja esittää ne hallituksen hyväksyttäväksi; seu-

rata tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisääteistä tilintarkastusta ja arvioida yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta.

Lisäksi tarkastusvaliokunnan tehtäviin kuuluu valmistella tilintarkastajan valintapäätös, arvioida lakisääteisen tilintarkastajan ja tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista yhtiölle sekä muut hallituksen valiokunnalle antamat tehtävät. Valiokunnassa on vähintään kolme jäsentä.

Henkilöstövaliokunta

Henkilöstövaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta käsittelemällä ja valmistelemalla johdon ja henkilöstön palkitsemiseen ja johdon nimityksiin liittyviä kysymyksiä ja tekemällä näitä koskevia esityksiä hallitukselle. Valiokunnan tehtäviin kuuluu käsitellä, arvioida ja tehdä hallitukselle esityksiä Altia-konsernin johdon ja henkilöstön palkkausrakenteesta sekä palkitsemis- ja kannustinjärjestelmistä; seurata palkitsemisjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että palkitsemisjärjestelmät edistävät yhtiön lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista ja perustuvat henkilökohtaiseen suoritukseen; käsitellä ja valmistella muita

johdon ja henkilöstön palkitsemiseen liittyviä kysymyksiä ja tehdä näitä koskevia esityksiä hallitukselle; sekä käsitellä ja valmistella selkeitä johdon nimityskysymyksiä, jotka tulevat hallituksen päätettäväksi. Lisäksi henkilöstövaliokunta ehdottaa hallitukselle toimitusjohtajan esityksestä johtoryhmän nimitysasiat ja heidän palkkionsa sekä arvioi toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten suoritukset ja ehdottaa hallitukselle heidän vuosittaiset palkkionsa ja muut kannustinpalkkiot. Valiokuntaan kuuluu vähintään kolme jäsentä.

Toimitusjohtaja

Yhtiön hallitus nimittää ja erottaa yhtiön toimitusjohtajan. Hallitus päättää toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdoista. Toimitusuhteen ehdot kirjataan kirjalliseen johtajasopimukseen. Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön liiketoiminnan johtamisesta, ohjaamisesta ja valvonnasta. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenille tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi.

Toimitusjohtaja valmistelee asioita hallituksen päätettäväksi, kehittää yhtiötä hallituksen antamien ohjeiden ja hallituksen kanssa sovittujen tavoitteiden mukaisesti ja varmistaa hallituksen päätösten asianmukaisen täytäntöönpanon. Toimitusjohtaja on myös vastuussa siitä, että yhtiötä johdetaan soveltuvien lakien mukaisesti. Toimitusjohtaja ei ole hallituksen jäsen, mutta on läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää siellä puhevaltaa, ellei hallitus toisin pääätä yksittäisen käsiteltävän asian osalta.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluvat Altia Oyj:n toimitusjohtaja puheenjohtajana sekä muita hallituksen nimeämiä ylimmän johdon henkilöitä. Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti toimitusjohtajan johdolla käsittelemään koko konsernia koskevia asioita. Johtoryhmä ei ole yhtiön päätöksentekuelin, vaan se avustaa toimitusjohtajaa konsernin strategian toteuttamisessa ja operatiivisessa johtamisessa. Johtoryhmän tehtävänä on johtaa ja tarkastella yhtiön liiketoiminnan avainalueita kokonaisuudessaan, mikä edellyttää kehitysprosessien, konserniperiaatteiden ja konsernimenetelmien suunnittelua, ja talousasioiden kehityksen ja konsernin toimintasuunnitelman seuranta.

Johtoryhmä kokoontuu kuukausittain. Kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

Tarkastustoiminta

Sisäinen tarkastus

Vuonna 2017 Altian sisäisestä tarkastuksesta vastasi Altian sisäinen tarkastaja, joka raportoi hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja toimitusjohtajalle. Sisäinen tarkastus seuraa ja arvioi järjestelmien toimintaa sekä sisäisen valvonnan ja yhtiön talousraportoinnin asianmukaisuutta ja tehokkuutta riippumattomalla tavalla. Sisäisen tarkastuksen kohteet ja tarkastussuunnitelma päätetään vuosittain tarkastusvaliokunnassa. Sisäistä tarkastusta ohjaa hallituksen hyväksymä sisäisen tarkastuksen toimintaohje.

Ulkoinen tarkastus

Yhtiöjärjestyksen mukaan Altialla on yksi tilintarkastaja, jonka on oltava tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päätyttyä. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa konsernin ja emoyhtiön tilinpäätös ja kirjanpito sekä emoyhtiön hallinto.

Yhtiön tilintarkastaja antaa vuositilinpäätöksen yhteydessä osakkeenomistajille tilintarkastuskertomuksen ja raportoi säännöllisesti havainnoistaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle.

Sisäisen valvonnan menettelytavat ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet

Sisäinen valvonta

Sisäisellä valvonnalla varmistetaan, että Yhtiön liiketoiminnan tavoitteiden saavuttaminen on mahdollista. Tehokkaan valvonnan avulla ennaltaehkäistään poikkeamat tavoitteista tai ne havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jotta korjaaviin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa toiminnan tuloksellisuus, tehokkuus, jatkuvuus ja keskeytymättömyys, ja että Konsernin taloudellinen ja toiminnallinen raportointi on sekä ulkoisesti että sisäisesti luotettavaa ja säädösten mukaista ja että sisäisiä periaatteita, politiikkoja ja toimintaohjeita noudatetaan. Lisäksi sisäinen valvonta varmistaa, että lakeja ja sopimuksia noudatetaan. Sisäisen valvonnan toimet kohdistuvat kaikkiin

Konsernin tasoihin ja toimintoihin. Tietojärjestelmät ovat tehokkaan sisäisen valvonnan kannalta kriittisen tärkeitä.

Valvontatoimenpiteiden suunnittelu lähtee liiketoiminnan tavoitteiden määrittelemisestä ja tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamisesta ja arvioinnista. Valvontatoimenpiteet kohdistetaan riskiperusteisesti ja valvontatoimenpiteet valitaan tarkoituksenmukaisesti siten, että riskit ovat hallinnassa.

Vastuu sisäisen valvonnan järjestämisestä kuuluu Hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Konsernin taloudellista kehitystä seurataan kuukausittain johtoryhmässä sekä liiketoiminta-alueiden johtoryhmissä. Kukin liiketoiminta-alue vastaa oman liiketoimintansa valvonnan tehokkuudesta. Liiketoiminta-alueet ja Konsernin talousorganisaatio vastaavat taloudellisen raportoinnin prosesseista. Tarkastusvaliokunta arvioi taloudellisen raportoinnin prosesseja. Lisäksi Konsernin taloudellista tilannetta seurataan tarkastusvaliokunnan ja Hallituksen kokouksissa.

Riskienhallinta

Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea Yhtiön strategian toteutumista, riskien tunnistamista sekä keinoja pienentää riskien toteutumistodennäköisyyttä ja vaikutusta sekä varmistaa liiketoiminnan jatkuvuus. Riskin aiheuttaja voi olla Yhtiön sisäinen tai ulkoinen tapahtuma. Hallitus on hyväksynyt Konsernin riskienhallintapolitiikan, jossa kuvataan konsernin riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet ja vastuut sekä raportoinnin periaatteet. Sen mukaisesti riskienhallinnan ohjausryhmä tukee ja koordinoi riskienhallintaa osana Konsernin suunnittelu- ja ohjausprosesseja. Se myös säännöllisesti raportoi keskeisimmät riskit johdolle ja tarkastusvaliokunnalle. Hallitus arvioi Konsernin merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä ja raportoi niistä vuosittain Hallituksen toimintakertomuksessa. Lisäksi Konsernissa liiketoiminta-alueet vastaavat operatiiviseen toimintaansa liittyvistä riskeistä, niiden tunnistamisesta, ennaltaehkäisemisestä ja keskeisistä rajoittamiskeinoista. Konsernin rahoitusosasto hallinnoi taloudellisia riskejä Yhtiön rahoituspolitiikassa määriteltyjen suojausperiaatteiden mukaisesti. Yhtiön sisäinen tarkastus arvioi vuosittain Yhtiön riskienhallintajärjestelmän toimivuutta.

Hallinnointi vuonna 2017

Varsinainen yhtiökokous

Altian varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 21.3.2017. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen tilikaudelta 2016 ja päätti vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille. Yhtiökokous valitsi hallituksen jäsenet ja tilintarkastajan ja päätti osingon jakamisesta 0,29 euroa osakkeelta, yhteensä 10 428 400 euroa hallituksen ehdotuksen mukaisesti.

Ylimääräinen yhtiökokous

Altia Oyj:n 15.12.2017 pidetty ylimääräinen yhtiökokous päätti lisäosingosta, joka oli 1,67 euroa osaketta kohti, yhteensä 60 053 200 euroa. Yhtiökokous päätti yhdistää yhtiön A- ja L-sarjojen osakkeet yhdeksi osakesarjaksi ja liittää osakkeet arvo-osuusjärjestelmään ja muuttaa Altian yhtiöjärjestystä vastaavasti. Yhtiökokous päätti myös muista muutoksista Altian yhtiöjärjestykseen poistamalla siitä lunastus- ja suostumuslausekkeet. Yhtiökokous valitsi hallitukseen myös uuden jäsenen.

Hallitus

Altian varsinainen yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi seitsemän ja valitsi hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt:

- Sanna Suvanto-Harsaae, puheenjohtaja, s. 1966, ekonomi
- Annikka Hurme, varapuheenjohtaja, s. 1964, elintarviketieteiden maisteri, toimitusjohtaja
- Kim Henriksson, s. 1968, kauppatieteiden maisteri, Corporate Finance Advisor
- Tiina Lencioni, s. 1971, OKT, 2.Staatsexamen/Assessor iuris. (Saksa), General Counsel
- Jarmo Kilpelä, s. 1957, kauppatieteiden maisteri, finanssineuvos
- Kasper Madsen, s. 1961, kauppatieteiden kandidaatti, COO
- Kai Telanne, s. 1964, kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja

Hallituksen jäsen Jarmo Kilpelä menehtyi 28. toukokuuta 2017. Kasper Madsen erosi hallituksesta elokuun lopussa vuonna 2017.

Altia Oyj:n 15.12.2017 pidetty ylimääräinen yhtiökokous valitsi Torsten Steenholtin (proviisori, kemian tutkimuksen maisteri, panimo-

Hallituksen ja valiokuntien kokousten lukumäärä ja jäsenten osallistuminen 2017:

	Hallitus	Tarkastus- valiokunta	Henkilöstö- valiokunta
Sanna Suvanto-Harsaae	13/13	6/6	5/5
Annikka Hurme	13/13		5/5
Kim Henriksson	12/13	5/6	
Minna Huhtaniska	0/3	0/2	
Jarmo Kilpelä	6/6		2/2
Tiina Lencioni	9/10	4/4	
Kasper Madsen	7/8		
Torsten Steenholt			
Kai Telanne	13/13		3/3

mestari, EVP Global Operations) hallituksen uudeksi jäseneksi.

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden. Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä. Hallituksen jäsen Jarmo Kilpelä oli virkasuhteessa valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastoon. Kaikki muut hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiön osakkeenomistajasta. Altian hallitus kokoontui vuonna 2017 kolmetoista kertaa. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistumisaste oli 92,4 %.

Tarkastusvaliokunta

Hallituksen tarkastusvaliokunnan jäseniä ovat Kim Henriksson (puheenjohtaja), Tiina Lencioni ja Sanna Suvanto-Harsaae. Vuonna 2017 tarkastusvaliokunta kokoontui kuusi kertaa, ja jäsenten keskimääräinen osallistumisaste oli 83,3 %.

Henkilöstövaliokunta

Hallituksen henkilöstövaliokunnan jäseniä ovat Sanna Suvanto-Harsaae (puheenjohtaja), Annikka Hurme ja Kai Telanne (Jarmo Kilpelän

seuraaja). Vuonna 2017 henkilöstövaliokunta kokoontui viisi kertaa, ja jäsenten osallistumisaste oli 100 %.

Toimitusjohtaja

Altia Oyj:n toimitusjohtajana toimii KTM Pekka Tennilä (s. 1969).

Johtoryhmä

Altian johtoryhmään kuuluivat vuonna 2017 seuraavat henkilöt:

- Pekka Tennilä, toimitusjohtaja
- Janne Halttunen, SVP Scandinavia
- Kari Kilpinen SVP Finland & Export (1.9.2017 alkaen)
- Kirsi Lehtola SVP, Human Resources
- Matti Piri, CFO
- Kirsi Puntila, SVP Marketing
- Hannu Tuominen, SVP Altia Industrial

Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkitseminen

Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkitseminen ja muut edut on selostettu yhtiön palkka- ja palkkioselvityksessä.

Osakkeet ja osakeperusteiset oikeudet

Altia Oyj:n hallitus päätti 13.12.2017 mitätöidä kaikki yhtiön hallussaa olleet 25 003 yhtiön L-sarjan osaketta. Ylimääräinen yhtiökokous päätti 15.12.2017 yhdistää yhtiön A- ja L-sarjojen osakkeet yhdeksi osakesarjaksi ja liittää osakkeet arvo-osuusjärjestelmään ja muuttaa yhtiön yhtiöjärjestystä vastaavasti. Vuoden 2017 lopussa Altia Oyj:n osakkeiden määrä oli 35 960 000.

Altia on Suomen valtion kokonaan omistama yhtiö. Hallituksen jäsenillä, toimitusjohtajalla tai johtoryhmän jäsenillä taikka heidän määräysvalta-yhteisöillään ei ole osakkeita tai osakeperusteisia oikeuksia Altiassa tai sen konserniyhtiössä.

Tilintarkastus

Yhtiön tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Ylva Eriksson. PwC:lle vuonna 2017 suoritettujen palkkiot varsinaisesta tilintarkastuksesta olivat 0,3 miljoonaa euroa. Lisäksi PwC:lle maksettiin konserniyhtiöiden muusta konsultoinnista yhteensä 0,4 miljoonaa euroa.

Palkka- ja palkkioselvitys

Altia Oyj ("Altia") on Suomen valtion kokonaan omistama yhtiö. Altia noudattaa valtion omistajapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen 13.5.2016 edellyttämällä tavalla Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015, tietyin poikkeuksin. Tämä palkka- ja palkkioselvitys annetaan hallinnointikoodin edellyttämällä tavalla. Altia noudattaa palkitsemisessa valtioneuvoston periaatepäätöksen 13.5.2016 sisältyvää talouspoliittisen ministerivaliokunnan kannanottoa valtio-omisteisten yhtiöiden johdon palkitsemista.

A. Palkitsemisen päätöksentekojärjestys

Hallituksen jäsenet

Varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen toimikaudeksi hallituksen ja hallituksen valiokuntien jäsenten palkkioista. Yhtiön ainoa osakkeenomistaja on joulukuussa 2017 päättänyt perustaa osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ("Nimitystoimikunta"), joka

astuu voimaan kun Altian osakkeet listataan Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalle. Yhtiön Nimitystoimikunta koostuu Yhtiön kolmesta suurimmista osakkeenomistajasta, ja se valmistelee varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotukset koskien hallituksen jäsenten lukumäärää, hallituksen kokoonpanoa ja hallituksen ja sen valiokuntien palkitsemista.

Ennen mahdollista listautumista Yhtiöllä ei ole ollut hallituksen nimitysvaliokuntaa tai osakkeenomistajien nimitystoimikuntaa. Hallituksen puheenjohtaja on valmistellut hallituksen jäsenten palkitsemista koskevaa päätöksentekoa yhdessä yhtiön osakkeenomistajan kanssa.

Toimitusjohtaja ja muu johto

Altian hallitus päättää vuosittain Altia-konsernin palkitsemisen periaatteet, tulospalkkioerusteet ja -tavoitteet sekä enimmäismäärät. Hallitus myös arvioi vuosittain toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten suoritukset sekä päättää toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan esityksestä johtoryhmän jäsenten kokonaispal-

kitsemisesta henkilöstövaliokunnan suositukset huomioiden.

Henkilöstövaliokunta avustaa hallitusta käsittelemällä ja valmistelemalla johdon palkitsemiseen liittyviä asioita ja tekemällä näitä koskevia esityksiä hallitukselle. Valiokunnan tehtäviin kuuluu käsitellä ja arvioida johdon palkitsemis- ja kannustinjärjestelmiä ja seurata palkitsemis- ja kannustinjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että ne edistävät yhtiön lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista ja perustuvat henkilökohtaiseen suoritukseen.

Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous tai sen valtuuttamana yhtiön hallitus päättää osakkeiden tai optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Altialla ei ole osakeperusteisia palkitsemis- tai kannustinjärjestelmiä tai optiojärjestelmiä. Altian hallituksella ei ole yhtiökokouksen antamaa valtuutusta koskien osakeperusteista palkitsemista.

B. Palkitsemisen keskeiset periaatteet

Hallituksen jäsenet

21.3.2017 pidetty Altian varsinainen yhtiökokous vahvisti hallituksen puheenjohtajan toimikausipalkkioksi 2 750 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajan toimikausipalkkioksi 1 800 euroa kuukaudessa ja muiden hallituksen jäsenten toimikausipalkkioksi 1 450 euroa kuukaudessa. Yhtiökokous vahvisti myös hallituksen jäsenille sekä hallituksen valiokuntien jäsenille maksettavan kokouspalkkion. Kokouspalkkiona maksetaan Suomessa asuvalle hallituksen jäsenelle 600 euroa ja ulkomailla asuvalle hallituksen jäsenelle 1 200 euroa kultakin hallituksen tai sen valiokunnan kokoukselta. Hallituksen jäsenet eivät ole yhtiön kannustinjärjestelmien piirissä, eikä yhtiö ole antanut hallituksen jäsenille lainoja tai takauksia näiden puolesta. Hallituksen jäsenille ei ole annettu osakkeita tai optiota tai muita erityisiä oikeuksia, jotka oikeuttavat osakkeisiin.

Toimitusjohtaja

Altian toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kiinteästä peruspalkasta, luontoiseduista, vuositulospalkkiosta ja pitkäaikaisesta kannustinjärjestelmästä. Toimitusjohtaja Pekka Tennilän kiinteä peruspalkka on 312 870 euroa. Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta, ja eläke työntekijän eläkelain mukainen. Toimitusjohtajalla ei ole yhtiön maksamaa lisäeläkettä. Toimitusjohtajalle ei ole maksettu allekirjoituspalkkiota eikä hänellä ole sitouttamisbonusta. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Sopimuksen päättyessä irtisanomiseen Altian toimesta maksetaan toimitusjohtajalle kuuden kuukauden palkkaa vastaava rahasumma irtisanomisajan palkan lisäksi.

Muu johto

Altian johtoryhmän jäsenten palkitseminen koostuu kiinteästä peruspalkasta, luontoiseduista, vuositulospalkkiosta ja pitkäaikaisesta kannustinjärjestelmästä. Johtoryhmän jäsenten eläkeikä ja eläke määräytyvät työntekijän eläkelain mukaisesti. Johtoryhmän jäsenille ei ole maksettu allekirjoituspalkkiota eikä heillä ole sitouttamisbonusta. Johtoryhmän jäsenen työsopimuksen päättyessä irtisanomiseen Altian toimesta maksetaan johtoryhmän jäsenelle kuuden kuukauden palkkaa vastaava rahasumma irtisanomisajan palkan lisäksi.

Toimitusjohtajalle tai yhtiön johdolle ei ole annettu osakkeita, optiota tai muita erityisiä oikeuksia, jotka oikeuttavat osakkeisiin.

Vuosittainen tulospalkkio

Altian toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet kuuluvat Altia-konsernin vuosittaisen tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Mahdollinen vuosittainen tulospalkkio perustuu hallituksen vuosittain vahvistamiin konsernin liiketoiminnallisiin tavoitteisiin, joiden painoarvo on 70 % sekä henkilökohtaisiin tavoitteisiin, joiden painoarvo on 30 %. Tulospalkkio maksetaan kerran vuodessa. Tulospalkkion tarkoituksena on tukea Altian strategian toteutusta ja palkita hyvistä suorituksista ja Altian taloudellisesta menestyksestä. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten tavoitepalkkiotaso vuodelle 2017 on 30 % vuosipalkasta ja maksimitaso 60 % vuosipalkasta. Vuoden 2017 tulospalkkio-ohjelman liiketoiminnallinen tavoite on liikevoiton parantaminen.

Pitkäaikainen kannustinjärjestelmä

Altian hallitus päätti vuonna 2012 pitkäaikaisesta kannustinjärjestelmästä vuosille 2012–2014. Järjestelmän ehtojen mukaan mahdolliset palkkiot maksetaan vuosien 2015–2017 aikana. Vuosien 2012–2014 pitkäaikaisesta kannustinjärjestelmästä ei kertynyt palkkioita maksettaviksi vuosina 2015–2017.

Altian toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet kuuluvat Altian hallituksen hyväksymään uuteen pitkäaikaiseen kannustinjärjestelmään vuosille 2017–2019. Järjestelmän ehtojen mukaan mahdolliset palkkiot maksetaan vuosien 2020–2022 aikana, ja vuotuinen tavoitepalkkiotaso on 20 % vuosipalkasta ja maksimitaso 40 % vuosipalkasta. Uuden pitkäaikaisen kannustinjärjestelmän tavoitteena on omistaja-arvon ja liikevaihdon suotuisa kehitys. Uusi vuosien 2017–2019 pitkäaikainen kannustinjärjestelmä täydentää vuosittaista tulospalkkiota luoden tasapainoisen kannustinkokonaisuuden. Palkitsemisjärjestelmällä kannustetaan yhtiön johtoa edistämään yhtiön pitkän aikavälin taloudellista menestystä ja omistaja-arvon kehitystä. Palkitsemisessa otetaan huomioon yhtiön kehitysvaihe ja strategia. Hallitus, henkilöstövaliokunnan avustamana päättää johdon palkitsemisesta ja palkitsemisjärjestelmien kriteereistä ja ehdoista sekä seuraa säännöllisesti asetettujen kriteereiden ja tavoitteiden toteutumista.

C. Palkitsemisraportti vuodelta 2017

Hallituksen jäsenet

Hallituksen jäsenille maksettiin tilikauden 2017 aikana toimikausi- ja kokouspalkkioita seuraavasti:

	toimikausipalkkiot/ euroa	kokouspalkkiot/ euroa	yhteensä/ euroa
Sanna Suvanto-Harsaae	33 000	27 600	60 600
Annikka Hurme	21 600	10 200	31 800
Kim Henriksson	17 400	19 200	36 600
Minna Huhtaniska	4 350		4 350
Jarmo Kilpelä	7 250	4 200	11 450
Tiina Lencioni	13 533	7 200	20 733
Kasper Madsen	11 600	7 200	18 800
Torsten Steenholt			
Kai Telanne	17 400	9 000	26 400

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja Pekka Tennilälle tilikauden 2017 aikana suoritettut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 610 560 euroa seuraavasti:

kiinteä peruspalkka	312 870 euroa
luontoisetuja	2 130 euroa
vuositulospalkkio vuodelta 2016	70 560 euroa

Toimitusjohtajan kokonaispalkitsemiseen vuodelta 2017 sisältyy ylimääräinen 225 000 euron lisäpalkkio poikkeuksellisen hyvästä suorituksesta. Yhtiön hallitus on hyväksynyt lisäpalkkion hallituksen henkilöstövaliokunnan suosituksesta.

Muu johto

Altian johtoryhmän muille jäsenille tilikauden 2017 aikana suoritettut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 1 915 622 euroa seuraavasti:

kiinteä peruspalkka	1 130 779 euroa
luontoisetuja	39 411 euroa
vuositulospalkkio vuodelta 2016	291 913 euroa

Altian johtoryhmän muiden jäsenten kokonaispalkitsemiseen vuodelta 2017 sisältyy ylimääräinen yhteensä 453 519 euron lisäpalkkio poikkeuksellisen hyvästä suorituksesta. Yhtiön hallitus on hyväksynyt lisäpalkkiot hallituksen henkilöstövaliokunnan suosituksesta.

Hallitus

Hallitus

A

Sanna Suvanto-Harsaae

Hallituksen puheenjohtaja
s. 1966, ekonomi

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2015,
yhtiöstä ja osakkeenomistajasta riippumaton
jäsen vuodesta 2013
Henkilöstövaliokunnan puheenjohtaja
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Keskeiset luottamustehtävät:

- BoConcept AB, hallituksen puheenjohtaja
- Babysam AS, hallituksen puheenjohtaja
- TCM AS, hallituksen puheenjohtaja
- Sunset Boulevard AS, hallituksen puheenjohtaja
- VPG/Best Friend AS/AB, hallituksen puheenjohtaja
- Paulig Oy, hallituksen varapuheenjohtaja
- SAS AB, hallituksen jäsen
- Upplands Motor AB, hallituksen jäsen
- Broman Group Oy, hallituksen jäsen

B

Annikka Hurme

Hallituksen varapuheenjohtaja
s. 1964, elintarviketieteiden maisteri

Valio Oy, toimitusjohtaja

Hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2015,
yhtiöstä ja osakkeenomistajasta riippumaton
jäsen vuodesta 2010
Henkilöstövaliokunnan jäsen

Keskeiset luottamustehtävät:

- Apetit Group, hallituksen jäsen
- Elintarviketeollisuusliitto, hallituksen jäsen sekä työvaliokunnan jäsen
- Valion Eläkekassa, Valion Keskinäinen vakuutusyhtiö, hallituksen jäsen
- East Office of Finnish Industries, hallituksen jäsen
- Suomen Messut Osuuskunta, hallintoneuvoston jäsen

C

Kim Henriksson

Hallituksen jäsen
s. 1968, kauppatieteiden maisteri

Access Partners, Corporate Finance Advisor

Altian hallituksen yhtiöstä ja osakkeenomistajasta
riippumaton jäsen vuodesta 2015
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja

E

Torsten Steenholt

Hallituksen jäsen
s. 1969, proviisori,
kemian tutkimuksen maisteri, panimomestari

Chr. Hansen, EVP, Global Operations

Hallituksen yhtiöstä ja osakkeenomistajasta
riippumaton jäsen vuodesta 2017

Keskeiset luottamustehtävät:

- CO-RO A/S, hallituksen jäsen

D

Tiina Lencioni

Hallituksen jäsen
s. 1971, OTK,
2.Staatsexamen/Assessor iuris (Saksa)

Marimekko Oyj, General Counsel

Altian hallituksen yhtiöstä ja osakkeenomistajasta
riippumaton jäsen vuodesta 2017
Tarkastusvaliokunnan jäsen

F

Kai Telanne

Hallituksen jäsen
s. 1964, kauppatieteiden maisteri

Alma Media Oyj, toimitusjohtaja,
johtoryhmän puheenjohtaja

Altian hallituksen yhtiöstä riippumaton
jäsen vuodesta 2016
Henkilöstövaliokunnan jäsen

Keskeiset luottamustehtävät:

- Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, hallituksen varapuheenjohtaja
- Teleste Oyj, hallituksen jäsen
- Tampereen kauppakamari, hallituksen jäsen

Johtoryhmä

Johtoryhmä

A

Pekka Tennilä, toimitusjohtaja

s. 1969, kauppatieteiden maisteri

Pekka Tennilä on toiminut Altian toimitusjohtajana vuodesta 2014 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2014. Hän on työskennellyt yhtiössä vuodesta 2014. Aiemmin hän toimi Carlsberg-konsernin Baltian liiketoiminta-alueen toimitusjohtajana sekä muissa johtotehtävissä Carlsberg-konsernissa.

B

Janne Halttunen, SVP, Scandinavia

s. 1970, kauppatieteiden maisteri

Janne Halttunen on toiminut Altian Scandinavia -segmentin johtajana vuodesta 2017 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2015. Hän aloitti työskentelynsä yhtiössä vuonna 2009 Oy Wennerco Ab:n toimitusjohtajana. Aiemmin hän toimi Altian Partner Business and Export -liiketoiminnan johtajana, liiketoiminnan kehitysjohtajana, Partner Brands -liiketoiminnan johtajana sekä Craft & Cask Oy:n hallituksen jäsenenä. Lisäksi hän on toiminut useissa johtotehtävissä British American Tobaccossa.

C

Kari Kilpinen, SVP, Finland & Exports

s. 1963, MBA, restonomi

Kari Kilpinen on toiminut Altian Finland & Exports -segmentin johtajana vuodesta 2017 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2017. Hän on työskennellyt yhtiössä vuodesta 1997 ja on toiminut Altia Finlandin johtajana vuodesta 2009. Hän on Suomen Alkoholijuomakauppayhdistys ry:n hallituksen jäsen.

D

Kirsi Lehtola, SVP, HR

s. 1963, varatuomari

Kirsi Lehtola on toiminut Altian henkilöstöjohtajana vuodesta 2016 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2016. Hän on työskennellyt yhtiössä vuodesta 2016. Aiemmin hän on toiminut OP-finanssiryhmän Insurance and Wealth Management -liiketoiminnan henkilöstöjohtajana sekä Stora Enso -konsernin henkilöstöpalvelujen henkilöstöjohtajana ja Stora Enso Oy:n Publication Paper and Finland -liiketoiminnan henkilöstöjohtajana. Hän on aiemmin toiminut Metsäteollisuus ry:n neuvoo-antavan komitean jäsenenä.

E

Matti Piri, CFO

s. 1969, kauppatieteiden maisteri

Matti Piri on toiminut Altian talousjohtajana vuodesta 2013 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2013. Hän on työskennellyt yhtiössä vuodesta 2013. Hän on Roal Oy:n hallituksen jäsen. Aiemmin hän on toiminut Finance & Control -osaston johtajana ja väliaikaisena talousjohtajana Neste Oil Oyj:ssä sekä Chemigate Oy:n hallituksen varajäsenenä. Lisäksi hän on toiminut useissa johtotehtävissä MARS Inc:ssä ja Effemex Europessa.

F

Kirsi Puntila, SVP, Marketing

s. 1970, kauppatieteiden maisteri

Kirsi Puntila on toiminut Altian markkinointijohtajana vuodesta 2016 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2016. Hän on työskennellyt yhtiössä vuodesta 2014. Aiemmin hän toimi Altian Spirits Category -osaston johtajana ja Altia Brandsin markkinointijohtajana Tukholmassa. Hän toimi aiemmin myös The Absolut Companyn (Pernord Ricard S.A) kansainvälisenä markkinointijohtajana (Kahlua ja Absolut valikoimat).

G

Hannu Tuominen, SVP, Altia Industrial

s. 1958, diplomi-insinööri

Hannu Tuominen on toiminut Altia Industrial -segmentin (aikaisemmin Industrial Services and Supply Chain) johtajana vuodesta 2009 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2008. Hän on työskennellyt yhtiössä vuodesta 2008. Hän toimii Roal Oy:n hallituksen jäsenenä. Aiemmin hän on toiminut A-Pullo Oy:n hallituksen puheenjohtajana, Chemigate Oy:n hallituksen jäsenenä ja varajäsenenä sekä Palpa Lasi Oy:n hallituksen varajäsenenä ja väliaikaisena toimitusjohtajana Altiassa (Interim CEO) 11/2013 – 05/2014. Hän työskenteli Vaisala Oy:n tuotantojohtajana ja divisioonan johtajana 1992 – 2007. Lisäksi hän on toiminut useassa johtotehtävässä Fiskars-konsernissa.

Tilinpäätös

Sisältö

KONSERNITILINPÄÄTÖS*	94				
Konsernin tuloslaskelma	94	3. Rahoituserät ja pääomarakenne	117	EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS*	150
Konsernin laaja tuloslaskelma	94	3.1. Rahoitustuotot ja -kulut	117	Altia Oyj tuloslaskelma (FAS)	150
Konsernin tase	95	3.2. Rahoitusvarat	118	Altia Oyj tase (FAS)	151
Konsernin rahavirtalaskelma	96	3.2.1. Myytävissä olevat rahoitusvarat	118	Altia Oyj:n tase (FAS)	152
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	97	3.2.2. Muut saamiset	118	Altia Oyj:n rahavirtalaskelma (FAS)	153
		3.2.3. Rahavarat	118	Altia Oyj:n tilinpäätöksen liitetiedot	154
		3.3. Rahoitusvelat	119		
KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT*	98	3.3.1. Lainat	119	HALLITUKSEN VOITONJAKOESITYS	163
Yleiset tiedot	98	3.3.2. Nettovelka	120		
1. Liiketulos	100	3.4. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu sekä niiden käyvät arvot	120	TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	163
1.1. Liiketoiminnan tuotot	100	3.5. Johdannaiset ja suojauslaskenta	125	TILINTARKASTUSKERTOMUS	164
1.2. Segmentti-informaatio	101	3.6. Omaa pääomaa koskevat tiedot	126		
1.3. Liiketoiminnan muut tuotot	102				
1.4. Materiaalit ja palvelut	102	4. Rahoitus- ja pääomariskit	128		
1.5. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	103	4.1. Rahoitusriskien hallinta	128		
1.6. Liiketoiminnan muut kulut	103	4.2. Pääomariskien hallinta	133		
1.7. Poistot ja arvonalentumiset	104				
1.8. Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan kulut	104	5. Konsolidointi	134		
		5.1. Yleiset konsolidointiperiaatteet	134		
2. Liiketoimintaan liittyvät operatiiviset varat ja velat	105	5.2. Tytäryhtiöt	135		
2.1. Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	105	5.3. Osuudet osakkuusyhtymissä ja yhteisissä toiminnoissa	136		
2.2. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	109	6. Muut liitetiedot	138		
2.3. Vaihto-omaisuus	112	6.1. Tuloverot	138		
2.4. Myyntisaamiset ja muut saamiset (lyhytaikaiset)	112	6.2. Vakuudet ja vastuusitoumukset sekä ehdolliset varat ja velat	142		
2.5. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat velvoitteet	113	6.3. Lähipiiritapahtumat	143		
2.6. Ostovelat ja muut velat	116	6.4. Uusien tai muutettujen IFRS-standardien ja tulkintojen soveltaminen tulevilla kausilla	143		
2.7. Varaukset	116	6.5. Aiempia tilikausia koskevat korjaukset	147		
		6.6. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	149		

SYMBOLS

Laatimisperiaatteet

Johdon arviot

*Osa virallista tilinpäätöstä

Konsernitilinpäätös

KONSERNIN TULOSLASKELMA

milj. EUR	Liite	1.1.-31.12. 2017	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
LIIKEVAIHTO	1.1.	359,0	356,6	380,7
Liiketoiminnan muut tuotot	1.3.	8,3	12,6	10,0
Materiaalit ja palvelut	1.4.	-202,0	-197,0	-217,2
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	1.5.	-52,0	-36,6	-54,7
Liiketoiminnan muut kulut	1.6.	-72,9	-74,8	-79,1
Poistot ja arvonalentumiset	1.7.	-14,2	-14,5	-14,4
LIIKETULOS		26,1	46,3	25,3
Rahoitustuotot	3.1.	4,5	1,3	0,8
Rahoituskulut	3.1.	-6,4	-3,4	-3,6
Osuus osakkuusrytysten tuloksesta ja tuotot sijoituksista yhteisiin toimintoihin		0,9	0,9	0,9
TULOS ENNEN VEROJA		25,0	45,0	23,4
Tuloverot	6.1.	-6,7	-9,0	-5,2
TILIKAUDEN TULOS		18,3	36,1	18,1
Tilikauden tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön osakkeenomistajille		18,3	36,1	18,1
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos, euroa				
Laimentamaton ja laimennettu	3.6.	0,51	1,00	0,50

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

milj. EUR	Liite	1.1.-31.12. 2017	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Tilikauden tulos		18,3	36,1	18,1
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT				
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittäminen	2.5.	-0,0	-0,4	5,8
Tuloverot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	6.1.	0,0	0,1	-1,2
Yhteensä		-0,0	-0,4	4,6
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Rahavirran suojaukset		1,4	0,1	-0,0
Myytavissä olevat rahoitusvarat		0,6	-	-
Muuntoerot	3.6.	-4,0	-2,7	1,5
Eriin liittyvät tuloverot	6.1.	-0,3	-0,0	0,0
Yhteensä		-2,3	-2,6	1,5
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-2,3	-3,0	6,1
TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ		16,0	33,1	24,3
Tilikauden tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön osakkeenomistajille		16,0	33,1	24,3

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNIN TASE

milj. EUR	Liite	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Liikearvo	2.1.	82,1	83,1	84,4
Muut aineettomat hyödykkeet	2.1.	34,4	36,7	40,7
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2.2.	67,4	70,0	74,6
Osuudet osakkuusyrityksissä ja yhteisissä toiminnoissa	5.3.	7,6	7,6	7,6
Myytavissä olevat sijoitukset	3.2.1.	1,4	0,8	0,8
Muut saamiset	3.2.2.	1,0	0,3	0,5
Laskennalliset verosaamiset	6.1.	1,0	4,6	10,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä		194,8	203,1	219,2
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	2.3.	94,5	96,3	101,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2.4.	53,9	63,8	59,1
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		2,8	1,4	3,5
Rahavarat	3.2.3.	52,4	68,0	76,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä		203,6	229,6	240,2
VARAT YHTEENSÄ		398,4	432,7	459,3

milj. EUR	Liite	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
	3.6.			
Osakepääoma		60,5	60,5	60,5
Käyvän arvon rahasto		0,6	-	-
Suojausrahasto		-0,3	-1,4	-1,6
Muuntoerot		-16,0	-12,3	-9,6
Kertyneet voittovarot		92,0	144,5	119,3
Oma pääoma yhteensä		136,8	191,3	168,6
Pitkäaikaiset velat				
Laskennalliset verovelat	6.1.	17,7	20,7	23,2
Lainat	3.3.1.	89,1	64,9	88,4
Varaukset	2.7.	-	-	1,3
Eläkevelvoitteet	2.5.	1,3	1,8	21,6
Pitkäaikaiset velat yhteensä		108,2	87,4	134,5
Lyhytaikaiset velat				
Lainat	3.3.1.	11,0	7,8	8,3
Varaukset	2.7.	-	1,3	2,1
Ostovelat ja muut velat	2.6.	137,4	142,7	143,5
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		5,0	2,2	2,4
Lyhytaikaiset velat yhteensä		153,4	154,1	156,3
Velat yhteensä		261,6	241,5	290,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		398,4	432,7	459,3

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

milj. EUR	Liite	1.1.-31.12. 2017	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Tulos ennen veroja		25,0	45,0	23,4
Oikaisut				
Poistot ja arvonalentumiset	1.7.	14,2	14,5	14,4
Osuus osakkuusrytysten tuloksesta ja tuotot sijoituksista yhteisiin toimintoihin	5.3.	-0,9	-0,9	-0,9
Pitkäaikaisten varojen nettomyyntivoitot	1.3.	-1,6	-4,3	-2,7
Rahoitustuotot ja -kulut	3.1.	1,9	2,2	2,8
Eläkevelvoitteen täyttämisestä johtuva voitto	2.5.	-	-16,5	-
Muut oikaisut		0,5	-0,1	0,6
		14,1	-5,1	14,1
Käyttöpääoman muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos, lisäys (-) / vähennys (+)		1,2	4,9	2,4
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos, lisäys (-) / vähennys (+)		9,4	-4,4	15,1
Osto- ja muiden velkojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)		-2,6	0,1	-13,8
Varausten muutos, lisäys (+) / vähennys (-)		-1,3	-2,1	0,1
Käyttöpääoman muutos		6,7	-1,6	3,9
Eläkevelvoitteen maksu	2.5.	-	-4,1	-
Maksetut korot	3.1.	-1,7	-1,8	-2,2
Saadut korot	3.1.	0,3	0,3	0,3
Muut maksetut rahoitustuotot ja kulut	3.1.	-2,2	-0,3	-0,7
Maksetut tuloverot	6.1.	-4,6	-2,9	-3,9
Rahoituserät ja verot		-8,2	-4,8	-6,5
LIIKETOIMINNAN NETTORAHAVIRTA		37,6	29,4	34,8

milj. EUR	Liite	1.1.-31.12. 2017	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	2.1. 2.2.	-11,9	-8,7	-11,3
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	1.3.	2,6	4,5	1,0
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin		-	-0,0	-
Luovutustulot myytävissä olevista sijoituksista		0,0	-	1,7
Lainasaamisten takaisinmaksut	3.2.2.	0,3	0,2	0,2
Saadut korot sijoituksista yhteisiin toimintoihin	5.3.	0,9	0,9	0,9
Saadut osingot	3.1.	0,2	0,1	0,1
INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA		-7,8	-3,1	-7,4
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Yrityslainaohjelman muutokset		-	-	-13,0
Lainojen nostot	3.3.2.	100,0	-	30,0
Lainojen takaisinmaksut	3.3.2.	-72,5	-22,5	-60,2
Maksetut osingot ja muu voitonjako	3.6.	-70,5	-10,4	-
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA		-43,0	-32,9	-43,2
RAHAVAROJEN MUUTOS		-13,2	-6,6	-15,8
Rahavarat tilikauden alussa		68,0	76,3	91,1
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-2,5	-1,6	1,0
Rahavarojen muutos		-13,2	-6,6	-15,8
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	3.2.3.	52,4	68,0	76,3

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							
milj. EUR	Liite	Osakepääoma	Käyvän arvon rahasto	Suojaus-rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015		60,5	-	-1,5	-10,1	95,0	143,9
Edellisten tilikausien oikaisu	6.5.	-	-	-	-	0,4	0,4
Oma pääoma 1.1.2015, oikaistu		60,5	-	-1,5	-10,1	95,5	144,3
Laaja tulos							
Tilikauden tulos		-	-	-	-	18,1	18,1
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksilla oikaistuna)							
Rahavirran suojaukset		-	-	-0,0	-	-	-0,0
Muuntoerot	3.6.	-	-	-	0,5	1,1	1,5
Työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittäminen	2.5.	-	-	-	-	4,6	4,6
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-	-	-0,0	0,5	23,8	24,3
OMA PÄÄOMA 31.12.2015		60,5	-	-1,6	-9,6	119,3	168,6
Oma pääoma 1.1.2016		60,5	-	-1,6	-9,6	119,3	168,6
Laaja tulos							
Tilikauden tulos		-	-	-	-	36,1	36,1
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksilla oikaistuna)							
Rahavirran suojaukset		-	-	0,1	-	-	0,1
Muuntoerot	3.6.	-	-	-	-2,7	-0,0	-2,7
Työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittäminen	2.5.	-	-	-	-	-0,4	-0,4
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-	-	0,1	-2,7	35,6	33,1
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako		-	-	-	-	-10,4	-10,4
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		-	-	-	-	-10,4	-10,4
OMA PÄÄOMA 31.12.2016		60,5	-	-1,4	-12,3	144,5	191,3
Oma pääoma 1.1.2017		60,5	-	-1,4	-12,3	144,5	191,3
Laaja tulos							
Tilikauden tulos		-	-	-	-	18,3	18,3
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksilla oikaistuna)							
Rahavirran suojaukset		-	-	1,1	-	-	1,1
Myytavissä olevat sijoitukset	3.2.1.	-	0,6	-	-	-	0,6
Muuntoerot	3.6.	-	-	-	-3,8	-0,2	-4,0
Työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittäminen	2.5.	-	-	-	-	-0,0	-0,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-	0,6	1,1	-3,8	18,0	16,0
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako		-	-	-	-	-70,5	-70,5
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		-	-	-	-	-70,5	-70,5
OMA PÄÄOMA 31.12.2017		60,5	0,6	-0,3	-16,0	92,0	136,8

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

YLEISET TIEDOT

Tietoa Altiasta

Altia Oyj ("Yhtiö"), yhdessä tytäryhtiöidensä kanssa ("Konserni", "Altia konserni", "Altia") on Pohjoismaissa, Virossa, Latviassa ja Ranskassa toimiva kansainvälinen alkoholijuomien palvelukonserni, joka valmistaa, markkinoi, myy ja jakelee sekä omia tuotteitaan että päämiest tuotteita. Altia tislaa kotimaisesta ohrasta viljaviinaa juomiensa pohjaksi. Tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa ja Virossa sekä konjakin kypsytys ja valmistus Ranskassa. Altialla on laadukkaita omia ja kansainvälisiä tuotemerkkejä. Lisäksi yhtiö edustaa kansainvälisiä tuotemerkkejä eri puolilta maailmaa. Altian liiketoimintaan kuuluu myös teollisia tuotteita kuten tärkkelystä, rehua ja teknistä etanolia sekä sopimuspalveluita.

Altian asiakkaita ovat alkoholin vähittäismyyntimonopolit, alkoholijuomia myyvät tukut, ravintolat, päivittäistavara-kaupat, matkustajamyynni ja vientimarkkinoilla toimivat maahantuojat. Yhtiön omistaa Suomen valtio.

Altia Oyj:n, Altia-konsernin emoyritys, kotipaikka on Helsinki. Emoyrityksen rekisteröity osoite on Kaapeli-aukio 1, 00180 Helsinki. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.altiagroup.com/fi/ tai Konsernin pääkonttorista osoitteesta: Kaapeli-aukio 1, 00180 Helsinki.

Altia Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 21.2.2018 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös 31.12.2017, 2016 ja 2015 päättyneiltä tilikausilta on laadittu 31.12.2017 voimassa olevien ja EU:ssa hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2017 voimassa olevia SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös Suomen kirjanpitolain ja osakeyhtiölain vaatimusten mukaiset.

Tilikaudella 2017 käyttöön otettuja ja tulevilla tilikausilla sovellettavaksi tulevia uusia ja muuttuneita standardeja on kuvattu [liitetiedossa 6.4.](#)

Konsernitilinpäätös tilikausilta, jotka päättyivät 31.12.2017, 2016 ja 2015, on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroja sekä myytävissä olevia omaisuuseriä. Konsernitilinpäätös esitetään tuhansina euroina (vuosikatsaus miljoonina euroina). Luvut on pyöristetty lähimpään tuhanteen, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä yhteissummasta. Jos luku on 0 euroa, se esitetään viivana.

Alla olevassa taulukossa on esitetty, minkä liitetiedon yhteydessä mikäkin laatimisperiaate on esitetty.

Nro	Liite	Laatimisperiaate
1.	Liiketulos	Myyntin tuloutusperiaatteet, Liiketulos
1.2.	Segmentti-informaatio	Toimintasegmentit
2.7.	Varaukset	Varaukset
2.5.	Työsuhde-etuuksista aiheutuvat velvoitteet	Työsuhde-etuudet
2.2.	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet
2.3.	Vaihto-omaisuus	Vaihto-omaisuus
1.6.	Liiketoiminnan muut kulut	Vuokrasopimukset
2.2.	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	
2.1.	Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	Liikearvo
2.1.	Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet
3.2.	Rahoitusvarat	Rahoitusvarat
3.4.	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu sekä niiden käyvät arvot	
3.2.3.	Rahavarat	Rahavarat
3.4.	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu sekä niiden käyvät arvot	Rahoitusvelat
3.4.	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu sekä niiden käyvät arvot	Johdannaisopimukset ja suojaus-
3.5.	Johdannaiset ja suojauslaskenta	laskenta
5.2.	Tytäryhtiöt	Tytäryhtiöiden yhdistelyperiaatteet
5.2.	Tytäryhtiöt	Määräysvallattomien omistajien osuus
5.3.	Osuudet osakkuusyrityksissä ja yhteisissä toiminnoissa	Osakkuus- ja yhteisyritykset
6.1.	Tuloverot	Tuloverot ja laskennalliset verot

Aiempi tilikausia koskeva korjaus

Yhteisessä toiminnossa olevan osuuden kirjanpitokäsittely ja muut uudelleenluokittelut

Altia on vuoden 2017 aikana tarkastellut yksityiskohtaisesti osakassopimustaan ABF Overseas Limitedin ("ABF") kanssa, joka koskee Altian osuutta Roal Oy:ssä Altian konsernitilinpäätöksen IFRS-kirjanpitokäsittelyn varmistamiseksi. Osakassopimuksen ehtojen mukaan Altia on oikeutettu saamaan osuudelleen Roal Oy:ssä sovittu vuotuisen tuoton vähimmäisosinkona ja ABF:llä on oikeus lunastaa Altian osuus Roal Oy:ssä kiinteään hintaan tiettyjen patenttien voimassaolon lakattua. Altia oli konsernitilinpäätöksessään käsitellyt osuutensa Roal Oy:ssä IFRS 11 mukaisena yhteisyrityksenä ja soveltanut siihen pääomaosuusmenetelmää vuoden 2016 neljänteen neljänneeseen saakka, jolloin Altia luokitteli osuutensa myytävänä olevaksi olettaen, että ABF olisi käyttänyt osto-optionsa vuoden 2017 aikana. Koska option käyttäminen kuitenkin riippuu tiettyjen patenttien voimassaolon päättymisestä ja yksi patentti on edelleen voimassa vuoteen 2024 saakka, Altian ei ollut mahdollista irtautua Roal Oy:stä vuonna 2017. Altia käyttää Roal Oy:ssä yhteistä määräysvaltaa. ABF:n optio-oikeus edustaa kuitenkin kirjanpitokäsittelyssä tosiasiallisesti Altialle kiinteätuottoista saamista, eikä Altialla ole oikeutta 50 prosenttiin Roal Oy:n nettovarallisuudesta, ellei ABF jätä käyttämättä optio-oikeuttaan Altian osuuteen Roal Oy:stä kun se osakassopimuksen mukaan on mahdollista. Näin ollen osuus olisi konsernitilinpäätöksessä pitänyt luokitella IFRS 11 mukaiseksi yhteiseksi toiminnoksi ja Altian olisi pitänyt käsitellä osuutensa Roal Oy:n varoista ja veloista saamisena ja vuotuinen vähimmäisosinko korkotuottona. Korjauksella ei ollut vaikutusta liiketoiminnan nettorahavirtaan eikä investointien nettorahavirtaan.

Lisäksi Altia on siirtänyt joitakin ostovelkoja ja muita velkoja lyhyt- ja pitkäaikaisiin varauksiin, jotta näiden velkojen luonne kuvastuisi paremmin.

Nämä korjaukset on tehty [liitetiedossa 6.5](#), kuvatulla tavalla oikaisemalla kaikkia aiempien tilikautien tilinpäätösten eriä, joihin asialla on vaikutusta.

Rahavirtalaskelman esittäminen

Altia päätti muuttaa konsernin rahavirtalaskelman esittämistavan suorasta epäsuoraksi vuonna 2017. Altia uskoo epäsuoran esittämistavan antavan oikeampaa ja luotettavampaa tietoa liiketoiminnan rahavirroista, koska siinä esitetään täsmäytys tuloksen ennen veroja ja liiketoiminnan rahavirtojen välillä. Epäsuora menetelmä on myös yleisemmin käytetty ja sen mukaisten Altian liiketoiminnan rahavirtojen vertailukelpoisuus vertaisyrityksiin nähden on parempi. Tämän seu-

rauksena liiketoiminnan rahavirrat 31.12.2016 ja 2015 päättyneiltä tilikausilta on oikaistu epäsuoran esittämistavan mukaisiksi. Epäsuora esittämistapa ei aiheuttanut muutosta investointien ja rahoituksen rahavirtojen esittämiseen.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laatiminen edellyttää arvioiden käyttöä, jotka määritelmänsä mukaisesti, harvoin johtavat samaan lopputulokseen. Lisäksi johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja soveltaessaan Altian tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot ja niihin liittyvät oletukset pohjautuvat johdon parhaaseen tietämykseen tilinpäätöshetkellä. Näin ollen toteutuvat tulokset voivat poiketa tehdyistä arvioista. Mahdolliset arvioiden ja oletusten muutokset kirjataan sille tilikaudelle, jolla arvioita tai oletuksia korjataan.

Merkittävin osa-alue, jossa johto on käyttänyt harkintaa konsernissa, liittyy aineettomien hyödykkeiden taloudelliseen vaikutusaikaan sekä arvonalentumistestauksissa käytettyihin parametreihin ([liitetieto 2.1](#)). Muut keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sellaiset tilinpäätöshetkellä ennakoitavat keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, liittyvät työsuhte- etuuksiin ([liitetieto 2.5](#)) ja laskennallisiin veroihin ([liitetieto 6.1](#)).

Liikevaihto
359,0
 milj. €

1. Liiketulos

1.1. LIKETOIMINNAN TUOTOT

Myynnin tuloutusperiaatteet

Liikevaihtona esitetään myytyjen tuotteiden tai palveluiden saadun tai saatavan vastikkeen perusteella määritelty käypä arvo, josta on vähennetty annetut alennukset, välilliset verot, valmistevero, pantti- ja kierrätysmaksut ja myynnin kurssierot.

Tuotot tuotteiden myynnistä kirjataan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle, eikä konsernilla ole enää sellaista liikkeenjohdollista roolia, joka yleensä liittyy omistamiseen eikä tosiasiallista määräysvaltaa myyjiin tavaroihin. Yleensä tämä tapahtuu, kun tavara luovutetaan sovitun toimituslausekkeen mukaisesti. Tuotot palveluiden myynnistä kirjataan palvelun luovutushetkellä.

Merkittävimmät tulovirrat syntyvät omien tuotteiden sekä päämiestuotteiden myynnistä. Lisäksi tulovirtoja syntyy sopimusvalmistuksesta sekä teollisten tuotteiden kuten tärkkelyksen, rehun ja teknisen etanolin myynnistä. Myynnin oikaisuerät sekä tiettyjen tuotteiden takaisinostovelvollisuus huomioidaan tuloutusvaiheessa.

Myyntituitoista vähennetty valmisteverojen määrä on merkittävä. Alla on esitetty verollisen myynnin määrät sekä valmisteverot:

milj. EUR	2017	2016	2015
Myyntituotot vähennettynä myynnin oikaisuerillä	804,5	819,8	849,6
Valmisteverot	-445,5	-463,2	-468,9
LIKEVAIHTO	359,0	356,6	380,7
Veron osuus myyntituitoista	55,4 %	56,5 %	55,2 %

1.2. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Kuvaus segmenteistä ja keskeisistä toiminnoista

Altia raportoi liiketoiminnastaan seuraavien segmenttien mukaisesti: Finland & Exports, Scandinavia ja Altia Industrial. Finland & Exports ja Scandinavia segmentit käsittävät viinien, väkevien alkoholi-juomien ja muiden juomatuotteiden maahantuonnin, myynnin ja markkinoinnin. Finland & Exports segmenttiin kuuluu yhtiön toimintoja Suomessa ja Baltian maissa sekä matkustajakauppaa ja vientiä. Scandinavia segmentti sisältää yhtiön toiminnot Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Altia Industrial segmenttiin kuuluvat etanolin, tärkkelyksen ja rehun tuotanto sekä sopimuspalvelut. Nämä segmentit muodostavat sekä Altian toimintasegmentit että sen raportoitavat segmentit.

Altian hallitus on määritelty yhtiön tämänhetkiseksi ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi, ja raportoitavat segmentit perustuvat Altian toiminnalliseen rakenteeseen ja ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle tapahtuvaan sisäiseen raportointiin, jota käytetään segmenttien tuloksellisuuden arvioimiseen. Segmenttien voiton raportointi sisäisen raportoinnin tarkoituksiin perustuu sisäiseen tunnuslukuun vertailukelpoinen käyttökate, joka johdetaan seuraavasti:

- Liikevaihto ja segmentin välittömät kulut, jotka sisältyvät vertailukelpoiseen käyttökateeseen perustuvaan segmentin tulokseen, määritetään suoriteperusteisesti ja esitetään samojen laatimisperiaatteiden mukaisesti kuin konsernitilinpäätöksessä.
- Segmenteille kohdistetut yhteisiin toimintoihin tai liiketoiminnan tukipalveluihin liittyvät kulut koostuvat sellaisista kuluista kuin keskitetyn markkinoinnin kulut, IT-infrastruktuuriin liittyvät kulut, yhteisten tukipalvelujen kulut, pääkonttorin kulut mukaan lukien talous- ja rahoitustoimintoihin, viestintään sekä laki- ja HR-toimintoihin liittyvät kulut, sekä tietyt varastointi- ja palvelukulut. Sisäisessä raportoinnissa kulujen kohdistaminen perustuu budjetoituihin lukuihin. Poikkeamat budjetoituista määristä esitetään sarakkeessa "Kohdistamattomat ja oikaisut", ja ne voivat olla joko budjetin ylityksiä tai säästöjä budjetin mukaisiin lukuihin verrattuna. Näitä poikkeamia ei kohdisteta segmenteille sisäisessä raportoinnissa.
- Kohdistamattomat ja oikaisut -sarake sisältää budjettipoikkeamien lisäksi joitakin kohdistamattomia pääkonttorin kustannuksia.

Segmenttien liikevaihto ja tulos

Seuraavissa taulukoissa esitetään segmenttien liikevaihto ja vertailukelpoinen käyttökate sekä vertailukelpoisen käyttökateen täsmäytys konsernin liikeluokkaan:

milj. EUR	1.1.-31.12.2017				Konserni
	Finland & Exports	Scandinavia	Altia Industrial	Kohdistamaton ja oikaisut	
Liikevaihto yhteensä	134,4	124,4	148,7		407,5
Liikevaihto, sisäinen	-0,5	-0,7	-47,4		-48,6
Liikevaihto, ulkoinen	133,9	123,7	101,3		359,0
Vertailukelpoinen käyttökate	19,6	11,5	12,5	-1,1	42,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ¹⁾					-2,1
KÄYTTÖKATE					40,3
Poistot ja arvonalentumiset					-14,2
LIIKETULOS					26,1

milj. EUR	1.1.-31.12.2016				Konserni
	Finland & Exports	Scandinavia	Altia Industrial	Kohdistamaton ja oikaisut ²⁾	
Liikevaihto yhteensä	134,4	127,9	141,0		403,4
Liikevaihto, sisäinen	-0,4	-0,5	-45,9		-46,8
Liikevaihto, ulkoinen	133,9	127,4	95,2		356,6
Vertailukelpoinen käyttökate	20,2	10,4	8,4	1,9	40,8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ¹⁾					19,9
KÄYTTÖKATE					60,8
Poistot ja arvonalentumiset					-14,5
LIIKETULOS					46,3

¹⁾ Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ovat tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomia olennaisia eräiä, kuten liiketoimintojen ja omaisuuserien myynnistä syntyneitä nettovoittoja tai -tappioita, arvonalentumistappioita, liiketoimintojen lopettamisesta ja uudelleenjärjestelyistä aiheutuneita kuluja, keskeisistä yritystason projekteista aiheutuvia kuluja kuten yrityshankintoihin liittyviä välittömiä transaktiokuluja, vapaaehtoiseen eläkejärjestelyyn tehtyjä muutoksia sekä muihin yritystason kehityshankkeisiin liittyviä kuluja. Vuonna 2016 vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät eläkevelvoitteen täyttämistä johtuvan nettovoiton 16,3 miljoonaa euroa, katso myös [liitetieto 1.5](#) Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut ja [2.5](#) Työsuhde-etuuksista aiheutuneet velvoitteet. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot on esitetty [liitetiedossa 1.3](#) ja henkilöstökulut uudelleenjärjestelyihin liittyen [liitetiedossa 1.5](#).

²⁾ Vuoden 2016 kohdistamattomat erät ja oikaisut (netto) sisältävät pääkonttorin kulujen lisäksi konsernitason toiminnoissa syntyneitä kustannussäästöjä, kuten pääkonttorin muutosta aiheutuneet säästöt, keskitettyihin tuotekehitysohjelmiin liittyvät säästöt sekä henkilöstökulujen vähennykset. Näin laajoja kustannussäästöjä budjetoituihin määriin verrattuna ei toteudu usein. Sisäisessä raportoinnissa näitä positiivisia poikkeamia ei kuitenkaan kohdisteta toimintasegmenteille.

Muut koko yritystä koskevat tiedot

Liikevaihdon maantieteellinen jakautuma

Tilikausien 2017 ja 2016 liikevaihto jakautui Altia-konserniin kuuluvien yritysten sijaintipaikan mukaan seuraavasti:

milj. EUR	2017	2016
Suomi	202,4	189,9
Ruotsi	96,1	96,6
Norja	23,7	26,7
Eesti	10,3	14,9
Latvia	9,4	9,2
Tanska	12,7	16,9
Muut maat	4,3	2,4
LIIVEVAIHTO YHTEENSÄ	359,0	356,6

Finland & Exports -segmentin liikevaihdosta 80,5 miljoonaa euroa (2016: 80,7 miljoonaa euroa) kertyi yhdeltä ulkopuoliselta asiakkaalta. Scandinavia-segmentin liikevaihdosta 78,8 miljoonaa euroa (2016: 77,9 miljoonaa euroa) kertyi yhdeltä ulkopuoliselta asiakkaalta. Altia Industrial -segmentin liikevaihdosta 44,5 miljoonaa euroa (2016: 40,7 miljoonaa euroa) kertyi yhdeltä ulkopuoliselta asiakkaalta. Minkään muun yksittäisen ulkopuolisen asiakkaan osuus ei ollut yli 10 prosenttia Altian kokonaisliikevaihdosta 31.12.2017 ja 31.12.2016 päättyneillä tilikausilla.

Pitkäaikaisten varojen maantieteellinen jakautuma

Pitkäaikaisten varojen yhteismäärä lukuun ottamatta rahoitusinstrumentteja ja laskennallisia verosaamia oli 31.12.2017 ja 31.12.2016 varojen sijainnin mukaisesti jaoteltuna seuraava:

milj. EUR	2017	2016
Suomi	115,7	114,5
Ruotsi	48,2	51,8
Norja	0,1	0,1
Eesti	2,6	3,0
Latvia	0,2	0,3
Tanska	7,2	10,0
Muut maat	9,8	10,2
PITKÄAIKAISET VARAT YHTEENSÄ	183,8	189,9

1.3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät pääasiassa pitkäaikaisten omaisuuserien myyntivoittoja, tuottoja energian, veden, höyryn ja hiilidioksidin myynnistä, vuokratuottoja ja tuottoja ydinliiketoimintaan kuulumattomista palveluista sekä sopimusten päättämiseen liittyviä maksuja.

milj. EUR	2017	2016	2015
Aineettomien ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	1,6	4,3	1,0
Myyntivoitot myytävissä olevista rahoitusvaroista	-	-	1,7
Vuokratuotot	1,0	0,9	0,7
Tuotot energian, veden, höyryn ja hiilidioksidin myynnistä	3,4	3,7	3,4
Muut tuottoerät	2,3	3,6	3,2
YHTEENSÄ	8,3	12,6	10,0

1.4. MATERIAALIT JA PALVELUT

milj. EUR	2017	2016	2015
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	196,6	188,8	210,3
Varaston muutos	1,9	4,9	2,5
Epäkuranttius	2,0	1,9	2,5
Ulkopuoliset palvelut	1,6	1,4	1,9
YHTEENSÄ	202,0	197,0	217,2

Materiaalit ja palvelut koostuvat materiaalimenoista, kuten ohran, viinin, erilaisten alkoholien, nesteiden, pohjaveden ja muiden eri juomissa tarvittavien ainesosien hankintamenoista, pakkaus- ja tarvikkeiden hankintamenoista, varastojen muutoksista, hylätyistä ja epäkuranteista materiaaleista aiheutuvista kuluista sekä ulkoisista palveluista kuten logistiikasta ja varastoinnista.

1.5. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUNEET KULUT

milj. EUR	2017	2016	2015
Palkat	40,4	41,1	42,7
Eläkekulut			
Maksupohjaiset järjestelyt	5,9	5,5	6,0
Etuuspohjaiset järjestelyt	-	-16,2	0,4
Muut henkilösivukulut	5,8	6,1	5,6
YHTEENSÄ	52,0	36,6	54,7

Altian henkilöstölleen maksamat kokonaispalkkiot muodostuvat kiinteistä ja muuttuvista peruspalkoista, lisistä, lyhyen ja pitkän aikavälin kannustimista ja luontaiseduista.

Konserni on kirjannut tilikaudella kannustimista johtuvia kuluja yhteensä 3,3 miljoonaa euroa (2016: 3,0 miljoonaa euroa, 2015: 3,6 miljoonaa euroa) rahana maksettavista palkkioista. Työsuhde-etuksista aiheutuneet kulut tilikaudella 2016 sisältävät 16,5 miljoonan euron suuruisen voiton, joka on syntynyt etuuspohjaisen velvoitteen täyttämistä. Työsuhde-etuksista aiheutuneisiin kuluihin sisältyy myös henkilöstöön liittyviä uudelleenjärjestelykuluja 1,1 miljoonaa euroa (2016: 0,6 miljoonaa euroa, 2015: 1,0 miljoonaa euroa).

Konsernin henkilöstö keskimäärin tilikauden aikana	2017	2016	2015
Työntekijät	294	328	360
Toimihenkilöt	468	501	519
YHTEENSÄ	762	829	879

Lisätietoja konsernin eläkejärjestelystä esitetään [liitetiedossa 2.5.](#)

Johdon palkitsemista koskevat tiedot esitetään lähipiiri liiketoimia koskevassa [liitetiedossa 6.3.](#)

1.6. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

milj. EUR	2017	2016	2015
Käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot ja romutukset	0,2	0,8	0,5
Vuokratkulut	6,0	6,8	7,4
Markkinointikulut	15,1	16,1	16,5
Matkustus- ja edustuskulut	2,8	3,0	3,2
Ostopalvelut	8,9	7,7	8,1
Huolto- ja ylläpitokulut	6,8	6,2	8,5
Autot ja kuljetuspalvelut	0,7	0,6	0,6
Energiakulut	7,2	9,2	10,3
IT-kulut	6,5	5,0	5,2
Myyntiin liittyvät muuttuvat kulut	11,3	11,5	11,9
Muut kuluerät	7,5	7,8	7,0
YHTEENSÄ	72,9	74,8	79,1

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät tilintarkastajan palkkiot	2017	2016	2015
Tilintarkastuspalkkiot	0,3	0,3	0,3
Veroneuvonta	0,0	0,0	0,2
Muut palkkiot	0,4	0,1	0,0
YHTEENSÄ	0,7	0,4	0,4

Vuokratkulut sisältävät vuokrat operatiivisina vuokrasopimuksina käsiteltävistä sopimuksista, joiden mukaan vuokratun omaisuuserän omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle. Operatiivisista vuokrasopimuksista maksettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Altia on ottanut vuokralle toimistotiloja, autoja ja trukkeja operatiivisilla vuokrasopimuksilla.

1.7. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Poistot käyttöomaisuusluokittain ovat seuraavat:

milj. EUR	2017	2016	2015
Aineettomien hyödykkeiden poistot			
Tavaramerkit	4,4	4,3	4,5
Ohjelmistot ja muut aineettomat hyödykkeet	1,1	1,3	1,2
Yhteensä	5,5	5,6	5,6
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot			
Rakennukset	3,2	3,1	3,0
Koneet ja kalusto	5,2	5,3	5,2
Koneet ja kalusto, rahoitusleasing	0,3	0,4	0,5
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	8,7	8,9	8,8
POISTOT YHTEENSÄ	14,2	14,5	14,4

Konsernin käyttämät poistomenetelmät ja poistoajat on kuvattu [liitetiedoissa 2.1](#). Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet ja [2.2](#). Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet.

1.8. TUTKIMUS- JA TUOTEKEHITYSTOIMINNAN KULUT

Liiketulokseen sisältyy tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan kuluja 3,4 miljoonaa euroa (2016: 3,6 miljoonaa euroa ja 2015: 3,4 miljoonaa euroa). Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan kulujen osuus liikevaihdosta oli 0,9 % vuonna 2017 (2016: 1,0 %, 2015: 0,9 %).

Vaihto-omaisuus

94,5
milj. €

2. Liiketoimintaan liittyvät operatiiviset varat ja velat

2.1. LIIKEARVO JA MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat hyödykkeet liikearvoa lukuun ottamatta kirjataan alkuperäiseen hankintamenuon ja niistä kirjataan poistot tasaerinä taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät liikearvo, tavaramerkit, ohjelmistot ja muut aineettomat hyödykkeet sekä ennakkomaksut.

Liikearvo

Liiketoimintojen hankinnasta syntynyt liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus hankinnan kohteessa yhteenlaskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Liikearvo merkitään taseeseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Liikearvosta ei kirjata poistoja, vaan se testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta.

Arvonalentumistestausta varten liikearvo on kohdistettu niille rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmille, joiden odotetaan hyötyvän niistä liiketoimintojen yhdistämisistä, joista liikearvot ovat syntyneet. Arvonalentumistestauksesta kerrotaan tarkemmin jäljempänä tässä liitetiedossa.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy aineettomia oikeuksia, muita aineettomia hyödykkeitä sekä aineettomista hyödykkeistä suoritettuja ennakkomaksuja. Sellaiset aineettomat hyödykkeet kuten tavaramerkit, patentit ja tietokoneohjelmistot, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla.

Altian omistamat tavaramerkit on hankittu aikaisempien liiketoimintojen yhdistämisten yhteydessä ja ne on alun perin merkitty taseeseen käypään arvoon ja poistetaan tasapoistoin niiden arvioituina taloudellisina vaikutusajoina.

Aineettomien hyödykkeiden arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Tavaramerkit	10–15 vuotta
IT-kehittäminen ja ohjelmistot	3–5 vuotta

Aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät menot aktivoidaan vain, jos pystytään osoittamaan, että hyödykke kerryttää taloudellista hyötyä tulevaisuudessa, yrityksellä on määräysvalta hyödykkeeseen ja hyödykkeen hankintameno pystytään määrittämään luotettavasti. Kaikki muut menot kirjataan kuluiksi niiden syntymishetkellä.

Tutkimustoiminnasta aiheutuvat menot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolla ne syntyvät. Konsernilla ei ole sellaisia uusien tuotteiden ja prosessien kehittämistoimintaan liittyviä projekteja, jotka täyttäisivät aktivoimisen edellytyksenä olevat IFRS-standardien mukaiset yksilöitävyyskriteerit tai muut kriteerit.

Päästöoikeuksien kirjanpitokäsittelyä on kuvattu [liitetiedossa 6.2](#). Päästöoikeudet on Altiassa esitetty taseen ulkopuolisina erinä.

Keskeiset arviot ja johdon harkintaan perustuvat ratkaisut –tavaramerkkien taloudellinen vaikutusaika

Altian omistamat tavaramerkit on hankittu aikaisempien liiketoimintojen yhdistämisten yhteydessä ja ne on alun perin merkitty taseeseen käypään arvoon ja ne poistetaan tasapoistoin niiden arvioituina taloudellisina vaikutusajoina. Johto on arvioinut tavaramerkkien taloudellisten vaikutusajojen olevan 10–15 vuotta. Todelliset taloudelliset vaikutusajat voivat kuitenkin olla joko lyhyempiä tai pidempiä riippuen markkinoiden kehityksestä ja asiakkaiden käyttäytymisestä.

LIIKEARVO JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

milj. EUR	Liikearvo	Tavaramerkit	Ohjelmistot ja muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	144,7	129,9	18,8	1,7	150,4
Lisäykset	-	-	-	3,8	3,8
Vähennykset	-	-	-2,2	-	-2,2
Kurssierot	-11,4	-3,2	-0,0	-	-3,3
Siirrot erien välillä	-	-	2,7	-2,7	-0,0
Hankintameno 31.12.2017	133,3	126,7	19,3	2,8	148,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-61,6	-97,7	-16,0	-	-113,7
Poistot	-	-4,4	-1,1	-	-5,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	2,0	-	2,0
Kurssierot	10,4	2,8	0,0	-	2,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-51,3	-99,3	-15,1	-	-114,4
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	83,1	32,2	2,9	1,7	36,7
KIRJANPITOARVO 31.12.2017	82,1	27,4	4,2	2,8	34,4

milj. EUR	Liikearvo	Tavaramerkit	Ohjelmistot ja muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	144,2	131,5	19,8	0,9	152,1
Lisäykset	-	0,3	0,2	2,4	2,9
Vähennykset	-	-0,1	-2,6	-0,2	-2,8
Kurssierot	0,5	-1,8	-0,0	-	-1,9
Siirrot erien välillä	-	-	1,5	-1,4	0,1
Hankintameno 31.12.2016	144,7	129,9	18,8	1,7	150,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-59,8	-94,7	-16,7	-	-111,4
Poistot	-	-4,3	-1,3	-	-5,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,1	2,0	-	2,1
Kurssierot	-1,8	1,2	0,0	-	1,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-61,6	-97,7	-16,0	-	-113,7
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	84,4	36,7	3,1	0,9	40,7
KIRJANPITOARVO 31.12.2016	83,1	32,2	2,9	1,7	36,7
Hankintameno 1.1.2015	150,5	130,8	18,0	1,5	150,3
Lisäykset	-	0,1	0,0	1,2	1,2
Vähennykset	-	-	-0,0	-	-0,0
Kurssierot	-6,3	0,6	0,0	-	0,6
Siirrot erien välillä	-	-	1,7	-1,8	-0,1
Hankintameno 31.12.2015	144,2	131,5	19,8	0,9	152,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-67,2	-90,0	-15,6	-	-105,6
Poistot	-	-4,5	-1,2	-	-5,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	0,0	-	0,0
Kurssierot	7,4	-0,2	-0,0	-	-0,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-59,8	-94,7	-16,7	-	-111,4
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	83,3	40,8	2,5	1,5	44,7
KIRJANPITOARVO 31.12.2015	84,4	36,7	3,1	0,9	40,7

Merkittävimpiä tavamerkkejä ovat Renault, Larsen, Xanté, Blossa, Chill Out, Explorer, Grönstedts, Bröndums ja 1-Enkelt. Ohjelmistot ja muut aineettomat hyödykkeet koostuvat lähinnä tietokone-ohjelmistoista.

Arvonalentumistestaus

Omaisuserien kirjanpitoarvoja arvioidaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa mahdollisten arvonalentumisten selvittämiseksi. Jos mitään näyttöä arvonalentumisesta ilmenee (laukaiseva tapahtuma), arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään käyttöarvoon perustuen. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti ja arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain liikearvolle ja sellaisille aineettomille hyödykkeille, jotka eivät vielä ole valmiita käytettäväksi. Arvonalentumistappion kirjaamistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla. Tämä taso on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja sen rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Arvonalentumistappio peruutetaan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämiseen käytetyissä arvioissa on tapahtunut sellainen positiivinen muutos, että kerrytettävissä oleva rahavirta ylittää omaisuuserän kirjanpitoarvon. Arvonalentumistappiota peruutetaan vain siihen määrään asti kuin mikä omaisuuserän kirjanpitoarvo olisi ollut ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei koskaan peruuteta.

Keskeiset arviot ja johdon harkintaan perustuvat ratkaisut - arvonalentumistestaus

Liikearvon arvonalentumistestauksessa käytettävien laskelmien laatiminen edellyttää tulevaisuutta koskevien arvioiden tekemistä. Johdon arviot ja näihin liittyvät kriittiset epävarmuustekijät liittyvät kerrytettävissä olevaa rahamäärää koskevien laskelmien osatekijöihin, joihin kuuluvat diskonttauskorko, ennustejakson jälkeinen kasvuvauhti, sekä liikevaihdon ja liiketuloksen kehitys, mukaan lukien pääraaka-aineiden ja energian arvioidut kustannustasot. Diskonttauskorko kuvastaa senhetkisiä arvioita rahan aika-arvosta sekä relevanttia riskilisää, joka puolestaan kuvastaa riskejä ja epävarmuustekijöitä, joita ei ole otettu huomioon oikaisemalla vastaisia rahavirtoja koskevia arvioita. Käytetyt diskonttauskorot, ennusteet liikevaihdon kasvusta ja kannattavuustasoista, sisältäen herkkyyksianalyysit, on esitetty alla.

Liikearvon arvonalentumistestaus

Liikearvon kohdistaminen

Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen ryhmille, jotka edustavat tasoa, jolla johto seuraa liikearvoa.

Altia raportoi liiketoiminnastaan seuraavien segmenttien mukaisesti: Finland & Exports, Scandinavia ja Altia Industrial. Finland & Exports ja Scandinavia -segmentit käsittävät viinien, väkevien alkoholijuomien ja muiden juomatuotteiden maahantuonnin, myynnin ja markkinoinnin. Finland & Exports -segmenttiin kuuluu yhtiön toimintoja Suomessa ja Baltian maissa sekä matkustajakaupaa ja vientiä. Scandinavia -segmentti sisältää yhtiön toiminnot Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Altia Industrial -segmenttiin kuuluvat etanolin, tärkkelyksen ja rehun tuotanto sekä sopimuspalvelut. Nämä segmentit muodostavat sekä Altian toimintasegmentit että sen raportoitavat segmentit. Johto seuraa liikearvoa toimintasegmenttien tasolla. Liikearvo on kohdistettu toimintasegmenteille uudelleen vuonna 2017 nykyisen johtamisrakenteen ja liikearvon seurantatasojen mukaisesti.

Liikearvon kohdistaminen segmenteille 31.12.2017 on esitetty alla olevassa taulukossa:

milj. EUR	2017	%
Finland & Exports	46,5	56,6 %
Scandinavia	35,6	43,4 %
YHTEENSÄ	82,1	100,0 %

Altian vuonna 2016 voimassa olleen johtamisrakenteen mukainen rahavirtaa tuottava yksikkö oli tyypillisesti maakohtainen myyntiyksikkö tai niistä koostuva ryhmä. Liikearvo kohdistettiin kolmelle rahavirtaa tuottavien yksikköjen ryhmälle: Markets Finland, Markets Sweden ja Other Markets. Other markets -ryhmään kuuluivat myyntiyksiköt Norjassa, Tanskassa, Virossa ja Latviassa. Rahavirtaa tuottaville yksiköille allokoitu liikearvo 2016 ja 2015 on esitetty alla olevassa taulukossa:

milj. EUR	2016	%	2015	%
Markets Finland	44,7	53,8 %	44,7	53,0 %
Markets Sweden	35,4	42,6 %	36,7	43,5 %
Other Markets	2,9	3,5 %	2,9	3,5 %
YHTEENSÄ	83,1	100,0 %	84,4	100,0 %

Arvon alentumistestaus

Keskeisiä oletuksia arvonalentumistestauksessa ovat liiketulos ja diskonttauskorko.

Konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille kohdistettu liikearvo testataan arvonalentumisen varalta vuosittain tai milloin on aihetta olettaa, että kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän, vertaamalla kirjanpitoarvoa kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Vuosittaiset arvonalentumistestaukset toteutettiin 31.10.2017, 31.10.2016 ja 31.10.2015. Yhtiöllä ei ollut testausajankohtana muita taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo.

Käytetyt rahavirta-arviot perustuvat konsernin johdon hyväksymiin seuraavan vuoden rahavirtaa tuottavien yksiköiden taloudellisiin suunnitelmiin. Laskelmissa käytetty ennustejakso kattaa viisi vuotta, jonka jälkeiset rahavirrat on arvioitu ekstrapoloimalla ennakoidut rahavirrat tasaista markkinakohtaista kasvuarviota käyttäen. Tätä pidemmän aikavälin ennakoidut rahavirrat on arvioitu käyttämällä 1,0 %:n vuosittaista kasvuvauhtiarviota. Johdon näkemyksen mukaan nämä kasvuarviot kuvastavat liiketoiminnan kehitystä ennusteiden mukaisella pitkällä aikavälillä.

Markkinakohtaiset WACC-arviot on päivitetty perustuen ulkoisiin markkinakohtaisiin referensseihin. Johto tekee arviot muiden oletusten kuin WACC:n kehityksestä perustuen sekä sisäisiin että ulkoisiin näkemyksiin toimialan historiasta ja tulevaisuudesta.

Arvioitujen rahavirtojen diskonttauksessa käytetyt keskimääräiset painotetut pääomakustannukset on esitetty seuraavassa taulukossa vuodelta 2017:

Käytetyt diskonttauskorot ennen veroja %	2017
Finland & Exports	7,0 %
Scandinavia	6,8 %

Seuraavassa taulukossa esitetään arvioitujen rahavirtojen diskonttauksessa käytetyt keskimääräiset painotetut pääomakustannukset vuosilta 2016 ja 2015:

Käytetyt diskonttauskorot ennen veroja %	2016	2015
Markets Finland	7,0 %	7,3 %
Markets Sweden	7,1 %	7,7 %
Other markets	7,0 %	7,9 %

Seuraavassa taulukossa esitetään laskelmissa käytetyt keskimääräiset liikevoittoprosentit vuodelta 2017:

Käytetyt liikevoittoprosentit ennen veroja, %	2017
Finland & Exports	14,5 %
Scandinavia	9,3 %

Seuraavassa taulukossa esitetään laskelmissa käytetyt keskimääräiset liikevoittoprosentit vuosilta 2016 ja 2015:

Käytetyt liikevoittoprosentit ennen veroja, %	2016	2015
Markets Finland	17,2 %	18,1 %
Markets Sweden	11,0 %	11,4 %
Other markets	6,8 %	5,7 %

Yhtiön analyysin mukaan jokseenkin mahdollinen muutos missään keskeisessä oletuksessa ei aiheuta minkään testattavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän alentuvan vastaamaan testattavan yksikön kirjanpitoarvoa.

2.2. AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet koostuvat pääosin tehdas- ja varastorakennuksista, maa-alueista sekä alkoholijuomateollisuuden käytettävistä koneista ja kalustosta. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumistappioilla. Mikäli käyttöomaisuushyödykkeen eri osien taloudelliset vaikutusajat poikkeavat toisistaan, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyvät myöhemmin syntyvät menot aktivoidaan vain silloin, kun niiden yritykselle tuottama taloudellinen hyöty ylittää alun perin arvioidun suoritustason. Kaikki muut menot, esimerkiksi tavanomaiset kunnossapito- ja korjauskustannukset, kirjataan kuluiksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään tasapoistot taloudellisen vaikutusajan mukaisesti. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Julkiselta taholta, esimerkiksi valtiolta, saadut avustukset, kirjataan tulosvaikutteisesti samalla tilikaudella kuin menot, joita ne on tarkoitettu kattamaan. Julkiset avustukset, jotka kattavat konsernille syntynyttä aineellisen käyttöomaisuuden hankintamenoa, vähennetään kyseisen hyödykkeen kirjanpitoarvosta.

Sijoituskiinteistöt ovat kiinteistöjä, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuotoa tai omaisuuden arvonnousua. Sijoituskiinteistöt arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot määritetään ulkopuolisen kiinteistöarvioijan tekemän arvion perusteella.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	10–40 vuotta
Koneet ja kalusto	10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan jokaisena tilikauden päättämispäivänä, ja poistoajkoja oikaistaan vastaavasti, jos ne poikkeavat huomattavasti aiemmista arvioista. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti siihen määrään asti kuin omaisuuden kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Rahoitusleasingsopimukset

Ne aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa Altialle on siirtynyt olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Altia on ottanut vuokralle kannettavia tietokoneita ja kopiokoneita rahoitusleasingsopimuksilla. Rahoitusleasingsopimuksella vuokralle otettu omaisuus erä merkitään vuokra-ajan alkamisajankohtana taseeseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin luonteensa mukaiseen ryhmään hyödykkeen käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Vastaavat vuokravelvoitteet, vähennettyinä rahoituskustannuksella, sisältyvät muihin pitkäaikaisiin lainoihin.

Rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle otetuista hyödykkeistä tehdään poistot joko hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

milj. EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	4,8	116,4	120,9	0,8	2,5	245,4
Lisäykset	-	0,0	0,6	-	7,4	8,1
Vähennykset	-1,8	-10,4	-0,3	-	-	-12,5
Kurssierot	-0,0	-0,0	-0,2	0,0	-0,0	-0,3
Siirrot erien välillä	-	2,2	3,1	-	-5,2	0,0
Hankintameno 31.12.2017	3,0	108,2	124,0	0,8	4,7	240,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-1,8	-84,7	-88,8	-0,1	-	-175,4
Poistot	-	-3,2	-5,5	-0,0	-	-8,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1,8	8,4	0,4	-	-	10,5
Kurssierot	0,0	0,0	0,2	-	-	0,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	0,0	-79,5	-93,7	-0,1	-	-173,3
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	3,0	31,8	32,1	0,6	2,5	70,0
KIRJANPITOARVO 31.12.2017	3,0	28,7	30,3	0,6	4,7	67,4

milj. EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	4,8	116,4	156,9	0,8	3,0	281,9
Lisäykset	-	0,1	0,8	0,0	4,9	5,8
Vähennykset	-0,0	-1,7	-40,3	-	-	-42,1
Kurssierot	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,0	-0,1
Siirrot erien välillä	-	1,6	3,7	-	-5,4	-0,1
Hankintameno 31.12.2016	4,8	116,4	120,9	0,8	2,5	245,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-1,8	-83,2	-122,2	-0,1	-	-207,3
Poistot	-	-3,1	-5,8	-0,0	-	-8,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	1,6	39,2	-	-	40,8
Kurssierot	-0,0	-0,0	0,1	-	-	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-1,8	-84,7	-88,8	-0,1	-	-175,4
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	3,0	33,2	34,7	0,7	3,0	74,6
KIRJANPITOARVO 31.12.2016	3,0	31,8	32,1	0,6	2,5	70,0
Hankintameno 1.1.2015	4,8	110,8	156,2	0,8	13,9	286,4
Lisäykset	-	0,7	1,2	0,0	8,3	10,1
Vähennykset	-0,0	-0,4	-14,2	-	-	-14,7
Kurssierot	-0,0	-0,0	0,0	0,0	-	-0,0
Siirrot erien välillä	-	5,4	13,8	-	-19,1	0,1
Hankintameno 31.12.2015	4,8	116,4	156,9	0,8	3,0	281,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-1,8	-80,5	-130,2	-0,1	-	-212,6
Poistot	-	-3,0	-5,7	-0,0	-	-8,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,4	13,7	-	-	14,1
Kurssierot	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-1,8	-83,2	-122,2	-0,1	-	-207,3
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	3,0	30,2	26,0	0,6	13,9	73,8
KIRJANPITOARVO 31.12.2015	3,0	33,2	34,7	0,7	3,0	74,6

Maa- ja vesialueisiin sisältyy sijoituskiinteistöiksi luokiteltuja kiinteistöjä kirjanpitoarvoltaan 0,0 miljoonaa euroa vuonna 2017 (2016: 0,0 miljoonaa euroa, 2015: 0,0 miljoonaa euroa). Sijoituskiinteistöt arvostetaan hankintamenomallin mukaisesti. Sijoituskiinteistöjen käypä arvo 31.12.2017 oli 2,8 miljoonaa euroa (2016: 2,8 miljoonaa euroa, 2015: 2,8 miljoonaa euroa).

RAHOITUSLEASINGJÄRJESTELYT

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä seuraavasti:

milj. EUR	2017	2016	2015
Koneet ja kalusto			
Hankintameno 31.12.	1,4	1,5	7,3
Kertyneet poistot 31.12.	-1,1	-1,2	-5,8
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,3	0,3	1,5

Altia järjesteli vuoden 2016 aikana Rajamäen tehdasalueen höyrynjakelun uudelleen myymällä höyrynjakeluverkostonsa ja tekemällä uudet höyrynjakelusopimukset. Samanaikaisesti Altia vapautui velvollisuudesta ostaa höyryvoimalaitos sopimuskauden lopussa. Höyryvoimala sisältyi rahoitusleasingsopimuksella vuokralle otettuihin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin myyntipäivään asti.

2.3. VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai todennäköiseen nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Itse valmistettujen tuotteiden arvostus perustuu standardihintaan, lukuun ottamatta konjakkituotteita, jotka arvostetaan painotettuun keskihintaan. Tuotannon kiinteät kustannukset kohdistetaan omien valmisteiden hankintameno.

Raaka-aineet, tarvikkeet ja kauppatavarat arvostetaan painotettuun keskihintaan. Puolivalmisteet arvostetaan painotettuun keskihintaan, lukuun ottamatta Virossa tuotettuja puolivalmisteita, joiden arvostus perustuu standardihintaan. Uudelleen pakatut kauppatavarat arvostetaan standardihintaan pakkaustoimipaikalla.

Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista ja asianmukaisesta osuudesta hankinnan ja valmistuksen muuttuvista menoista sekä valmiiden tuotteiden osalta kiinteistä yleismenoista, jotka on määritetty normaalin toiminta-asteen mukaisesti.

Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

VAIHTO-OMAISUUS

milj. EUR	2017	2016	2015
Aineet ja tarvikkeet	50,1	51,6	54,2
Keskeneräiset tuotteet	12,7	12,3	13,7
Valmiit tuotteet	13,8	13,9	14,1
Kauppatavarat	17,9	18,4	18,9
Ennakkomaksut	0,1	0,2	0,3
YHTEENSÄ	94,5	96,3	101,2

Altia teki vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alentavia kulukirjauksia 1,8 miljoonaa euroa vuonna 2017 (2016: 1,7 miljoonaa euroa, 2015: 2,4 miljoonaa euroa)

2.4. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET (LYHYTAIKAISET)

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Myyntisaamiset merkitään taseeseen alkuperäiseen laskutusarvoon mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyinä. Epävarmojen saamisten määrän ja arvonalentumistappion kirjaamistarpeen arviointi perustuu objektiiviseen näyttöön siitä, ettei yksittäisiä erää mahdollisesti saada perityksi. Esimerkkejä tällaisesta arvonalentumiseen johtavasta näytöstä ovat velallisen merkittävät taloudelliset ongelmat, sen todennäköisyys, että velallinen ajautuu konkurssiin tai muihin taloudellisiin järjestelyihin, sekä maksujen eräpäivien merkittävä ja jatkuva laiminlyönti. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulospaikutteisesti. Altia kirjaa varauksen kaikista 120 päivää vanhemmista saamisista.

Myydyt myyntisaamiset kirjataan pois taseesta, kun saaminen on myyty ja kauppahinta saatu. Konserni kirjaa myyntisaamiset pois taseesta kaupantekohetkellä, kun konsernilla ei enää ole sopimuserusteista oikeutta näihin rahavirtoihin ja olennaiset riskit ja edut ovat siirtyneet konsernin ulkopuolelle. Myytyihin myyntisaamisiin liittyvät kulut kirjataan muihin rahoituskuluihin.

MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

milj. EUR	2017	2016	2015
Myyntisaamiset	48,1	58,5	53,3
Siirtosaamiset	1,8	2,2	2,2
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	1,4	0,8	0,5
Muut saamiset	2,6	2,4	3,2
YHTEENSÄ	53,9	63,8	59,1

Myytyjen myyntisaamisten määrä tilikauden 2017 lopussa oli 83,6 miljoonaa euroa (2016: 85,6 miljoonaa euroa, 2015: 91,4 miljoonaa euroa). Myyntisaamiset osakkuusyrityksiltä ja yhteisiltä toiminnoilta esitetään [liitetiedossa 6.3](#).

MYYNTISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

milj. EUR	2017	2016	2015
Erääntymättömät myyntisaamiset	44,7	53,8	47,6
1-90 päivää erääntyneet myyntisaamiset	3,5	4,5	5,2
yli 90 päivää erääntyneet myyntisaamiset	0,2	0,7	1,6
Arvonalentumistappiot	-0,3	-0,6	-1,2
YHTEENSÄ	48,1	58,5	53,3

Myyntisaamisista kirjatut realisoituneet arvonalentumistappiot vuonna 2017 olivat 0,2 miljoonaa euroa (2016: 0,1 miljoonaa euroa, 2015: 0,1 miljoonaa euroa).

2.5. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT VELVOITTEET

Eläkejärjestelyt

Eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuus pohjaisiksi järjestelyiksi.

Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota suoritus koskee. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuus pohjaisia järjestelyjä.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt rahoitetaan vakuutusyhtiöille suoritettavina maksuina. Etuus pohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvät velvoitteet lasketaan ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää käyttäen kustakin järjestelystä erikseen. Eläkemenot kirjataan kuluksi järjestelyyn osallistuvien henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Etuus pohjaisista järjestelyistä kirjataan taseeseen velka tai omaisuuserä, joka on seuraavien erien yhteenlaskettu nettomäärä: eläkevelvoitteen nykyarvo ja järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Eläkevelvoitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona tuottoa, joka saadaan yritysten liikkeelle laskemista korkealaatuisista joukkovelkakirjalainoista tai valtion joukkolainoista, joiden maturiteetti vastaa eläkevelvoitteen maturiteettia.

Kauden työsuorituksen perustuva meno ja etuus pohjaisen nettovelan nettokorko kirjataan tulosvaikutteisesti. Eläkekulu esitetään työsuhde-etuuksista aiheutuviin kuluissa ja nettokorko rahoituserissä. Etuus pohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella, jona ne syntyvät.

Aiempaan työsuorituksen perustuva meno kirjataan kuluksi tulosvaikutteisesti aikaisempaan seuraavista ajankohdista: joko kun järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tapahtuu tai kun yritys kirjaa tähän liittyvät uudelleenjärjestelymenot tai työsuhteen päättämiseen liittyvät edut.

Keskeiset arviot ja johdon harkintaan perustuvat ratkaisut – etuus pohjaiset eläkevelvoitteet:

Etuuspohjaisen eläkevelvoitteen ja järjestelyyn kuuluvien varojen arvostaminen perustuu johdon tekemiin vakuutusmatemaattisiin oletuksiin. Näitä ovat mm. velvoitteen nykyarvon laskennassa käytettävä diskonttauskorko, tuleva palkkataso ja eläketaso, järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto sekä järjestelyssä mukana olevan henkilöstön vaihtuvuus. Vakuutusmatemaattisten oletusten muutokset sekä oletusten ja toteutumien väliset erot aiheuttavat vakuutusmatemaattisia voittoja ja tappioita.

Konsernin eläkejärjestelyt

Konsernilla on eri maissa paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin perustuvia eläkejärjestelyjä. Suomalaisissa yhtiöissä henkilökunnan lakisääteinen eläketurva (TyEL) on järjestetty vakuutusyhtiön kautta, jolloin TyEL on maksupohjainen järjestely. Myös muissa maissa käytetään maksupohjaisia järjestelyjä, ja ulkomaiset tytäryhtiöt hoitavat eläkejärjestelynsä paikallisen lainsäädännön ja vakiintuneen käytännön mukaisesti.

Konsernilla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä lisäeläkkeiden osalta Norjassa ja Ranskassa. Suomessa Altia muutti vapaaehtoisen etuuspohjaisen eläkejärjestelyn maksuperusteiseksi järjestelyksi vuonna 2016.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä eläke-etuuden suuruus eläkkeellejäämishetkellä lasketaan palkan, työssäolovuosien ja oletetun eliniän perusteella. Norjan ja Ranskan eläkejärjestelyt koskevat ainoastaan muutamaa henkilöä, joten niihin liittyvien eläkevelkojen määrät eivät ole konsernin kannalta olennaisia. Suomen lisäeläkejärjestelyt, jotka muuttuivat vuoden 2016 lopussa, koskivat pääosin jo alkaneita ja vapaakirjautuneita eläkkeitä, joiden osalta yhtiön vastuu rajoittui pääasiassa indeksikorotuksiin.

Altian etuuspohjaisen eläkejärjestelyn muutos vuonna 2016

Altia Oyj:llä on ollut Alkon Eläkesäätiön eläketurvaa jatkava etuusperusteinen vuoden 1994 alussa suljettu lisäeläkejärjestely. Koska lakisääteiseen työeläketurvaan tuli merkittäviä muutoksia, Altia ja työntekijöiden edustajat kävivät lisäeläketurvan yhdessä läpi ja päättivät ehdottaa Altian hallitukselle, että 1.1.2017 mennessä ansaitut lisäeläkkeet kiinnitetään ja samalla vakuutus muutetaan maksuperusteiseksi. Samassa yhteydessä sovittiin, että Altia ei enää rahoita eläkkeisiin tulevia vuosittaisia indeksikorotuksia. Muutokseen asti lisäeläkkeet ovat seuranneet työeläkeindeksiä siten, että Altia on vuosittain maksanut korotuksia varten tarvittavan vakuutusmaksun. Vuosina 2015 ja 2016 työeläkeindeksin korotukset ovat jääneet verrattain pieniksi (0 % vuonna 2016 ja 0,39 % vuonna 2015). Altian hallitus on päättänyt, että 1.1.2017 työeläkeindeksiin perustuvan korotuksen asemesta lisäeläkkeitä korotetaan 4,5 prosenttia ja tämän kertakorvauksen jälkeen eläkkeet korottuvat vakuutusyhtiön vuosittain päättämän korotuspäätöksen mukaisesti. Järjestelyn jälkeen Altialla ei enää ole suomalaisiin lisäeläkkeisiin perustuvia IFRS-standardien (IAS 19) mukaisia etuuspohjaisia eläkevelvoitteita. Tämän vuoksi Altian tilikauden 2016 henkilöstökuluihin sisältyy etuuspohjaisen veloitteen

täyttämisestä aiheutuva voitto 16,5 miljoonaa euroa. Järjestelyn rahavirtavaikutus vuonna 2016 oli -4,1 miljoonaa euroa. Vaikutus tulokseen esitetään [liitetiedossa 1.5](#). Työsuhte-etuuksista aiheutuneet kulut.

ETUUSPOHJAINEN ELÄKEVELKA TASEESSA

milj. EUR	2017	2016	2015
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo	1,2	1,6	1,4
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	-	-	93,9
Varojen käypä arvo	-	-	-74,0
Verojen osuus, Norja	0,2	0,2	0,2
NETTOMÄÄRÄINEN ELÄKEVELKA TASEESSA	1,3	1,8	21,6

ETUUSPOHJAINEN ELÄKEKULU TULOSLASKELMASSA

milj. EUR	2017	2016	2015
Eläkevelvoitteen täyttämisestä johtuva voitto	-	16,5	-
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	0,0	-0,3	-0,4
Nettokorko	-0,0	-0,5	-0,5
Verojen vaikutus, Norja	-0,0	-0,0	-0,0
TULOSLASKELMAAN KIRJATUT ELÄKEKULUT, TUOTOT (+), KULUT (-)	-0,0	15,7	-0,8

MUUN LAAJAN TULOKSEN ERÄT

milj. EUR	2017	2016	2015
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuunottamatta korkokuluun ja -tuottoon sisältyviä eriä	0,0	10,5	-9,4
Väestötilastollisten oletusten muutoksista johtuva voitto tai tappio	-	-	2,1
Taloudellisten oletusten muutoksista johtuva voitto tai tappio	-0,0	-4,1	8,4
Kokemusperäiset voitot ja tappiot	-0,0	-6,9	4,6
Verojen vaikutus, Norja	-0,0	0,0	0,1
LAAJA TULOS YHTEENSÄ	-0,0	-0,4	5,8

ELÄKEVELVOITTEEN JA VAROJEN KÄYPIEN ARVOJEN MUUTOKSET

milj. EUR	2017	2016	2015
Velvoitteen nykyarvo:			
Velvoite tilikauden alussa	1,8	95,6	114,3
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,0	0,3	0,4
Korkomenot	0,0	2,0	1,9
Maksetut etuudet	-0,3	-5,9	-5,7
Kurssierot	-0,3	-0,2	-0,4
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-0,0	11,3	-15,1
Velvoitteen täyttäminen	-	-101,5	-
Verojen vaikutus, Norja	0,2	0,2	0,2
VELVOITE TILIKAUDEN LOPUSSA	1,3	1,8	95,6

milj. EUR	2017	2016	2015
Järjestelyn varojen käyvät arvot:			
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	-	74,0	87,0
Korkotuotot	-	1,5	1,4
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	-0,1	-5,9	0,5
Varojen tuotto lukuunottamatta korkokuluun sisältyvää erää	-	10,5	-9,4
Maksetut etuudet	0,1	4,9	-5,6
Velvoitteen täyttäminen	-	-85,0	-
JÄRJESTELYYN KUULUVIEN VAROJEN KÄYVÄT ARVOT TILIKAUDEN LOPUSSA	-	-	74,0

TÄRKEIMMÄT KÄYTETYT VAKUUTUS-MATEMAATTISET OLETTAMUKSET:

	2017	2016	2015
Suomi			
Diskonttauskorko	-	1,8 %	2,1 %
Eläkkeiden korotus	-	1,5 %	1,8 %
Tuleva palkankorotusolettamus	-	2,8 %	2,8 %
Vakuutusyhtiön hyvitysolettamus	-	0,0 %	0,0 %
Norja			
Diskonttauskorko	1,9 %	2,1 %	1,5 %
Eläkkeiden korotus	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Velvoitteen painotettu keskimääräinen duraatio on 13 vuotta (2016: 13 vuotta, 2015: 14 vuotta).

HERKKYYSANALYYSI, VAIKUTUS ETUUSPOHJAISEEN VELVOITTEeseen JA VAROIHIN

2017 Oletus	Oletuksen muutos	Velvoitteen muutos milj. euroa	Velvoitteen muutos %
Diskonttauskorko	+0,5 %	-0,1	-5,4 %
Eläkkeiden korotus	+0,5 %	0,1	5,8 %
Palkan korotus	+0,5 %	0,0	0,0 %
Kuolleisuuden muutos	1 vuosi eliniän odotteessa	0,1	5,0 %

2016 Oletus	Oletuksen muutos	Velvoitteen muutos milj. euroa	Velvoitteen muutos, %
Diskonttauskorko	+0,5 %	-0,1	-5,4 %
Eläkkeiden korotus	+0,5 %	0,1	5,9 %
Palkan korotus	+0,5 %	0,0	0,0 %
Kuolleisuuden muutos	1 vuosi eliniän odotteessa	0,1	4,7 %

2015 Oletus	Oletuksen muutos	Velvoitteen muutos milj. euroa	Varojen muutos milj. euroa	Velvoitteen muutos, %	Varojen muutos, %
Diskonttauskorko	+0,5 %	-5,1	-4,2	-5,4 %	-5,8 %
Eläkkeiden korotus	+0,5 %	5,6	0,0	6,0 %	0,0 %
Palkan korotus	+0,5 %	0,2	0,0	0,3 %	0,0 %
Kuolleisuuden muutos	1 vuosi eliniän odotteessa	3,7	2,5	4,0 %	3,5 %
Vakuutusyhtiön hyvitys	+0,5 %	0,0	4,0	0,0 %	5,5 %

2.6. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

milj. EUR	2017	2016	2015
Lyhytaikaiset			
Ostovelat	29,2	28,0	28,9
Palkka- ja sosiaalikulujaksotukset	3,6	3,5	4,1
Korkovelat	0,1	0,2	0,3
Muut siirtovelat	18,0	13,4	12,7
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	1,5	2,2	2,6
Valmistevero	50,1	57,8	58,4
ALV -velka	26,9	28,6	27,9
Muut velat	7,9	8,9	8,6
YHTEENSÄ	137,4	142,7	143,5

2.7. VARAUKSET

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellisten voimavarojen siirtymistä pois yrityksestä, ja veloitteen määrä voidaan arvioida luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä vastaa johdon parasta arviota menoista, joita olemassa olevan veloitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättämispäivänä. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun järjestelystä on laadittu yksityiskohtainen uudelleenjärjestelysuunnitelma ja suunnitelman toimeenpano on aloitettu tai siitä on tiedotettu niille, joihin se vaikuttaa.

Uudelleenjärjestelyvaraukset sisältävät lähinnä toimintojen virtaviivaistamiseen tähtäävistä projekteista syntyviä menoja ja koostuvat työsuhteen päättämiseen liittyvistä etuuksista.

Ennallistamisvaraukset koskevat velvollisuutta palauttaa Altian entinen pääkonttorirakennus alkuperäiseen tilaansa sekä käyttämättöminä olevien tilojen jäljellä olevia vuokria.

VARAUKSET

milj. EUR	Uudelleenjärjestely	Ennallistamis	Yhteensä
Varaukset 31.12.2016	0,7	0,6	1,3
Varausten lisäys	-	-	-
Varausten vähennys	-0,7	-0,6	-1,3
VARAUKSET 31.12.2017	-	-	-
Lyhytaikainen	-	-	-
Pitkäaikainen	-	-	-

milj. EUR	Uudelleenjärjestely	Ennallistamis	Yhteensä
Varaukset 31.12.2015	1,1	2,3	3,4
Varausten lisäys	0,5	-	0,5
Varausten vähennys	-0,9	-1,7	-2,6
VARAUKSET 31.12.2016	0,7	0,6	1,3
Lyhytaikainen	0,7	0,6	1,3
Pitkäaikainen	-	-	-

milj. EUR	Uudelleenjärjestely	Ennallistamis	Yhteensä
Varaukset 31.12.2014	2,0	1,3	3,4
Varausten lisäys	-	1,0	1,0
Varausten vähennys	-0,9	-	-0,9
VARAUKSET 31.12.2015	1,1	2,3	3,4
Lyhytaikainen	0,4	1,7	2,1
Pitkäaikainen	0,7	0,6	1,3

Lainat
100,1
milj. €

3. Rahoituserät ja pääomarakenne

3.1. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

RAHOITUSTUOTOT

milj. EUR	2017	2016	2015
Korkotuotot			
Valuuttatermiinien korkopisteet	0,2	0,1	0,1
Lainat, muut saamiset, rahat ja pankkisaamiset	0,1	0,1	0,2
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	-	-	0,0
Korkotuotot yhteensä	0,3	0,3	0,3
Valuuttakurssivoitot			
Kurssivoitot valuuttatermiineistä	1,7	0,8	0,1
Valuuttakurssivoitot konsernin sisäisistä lainoista ja konsernitilistä	2,4	0,2	0,3
Valuuttakurssivoitot yhteensä	4,0	0,9	0,4
Osinkotuotot			
Myytävissä olevat rahoitusvarat	0,2	0,1	0,1
Osinkotuotot yhteensä	0,2	0,1	0,1
RAHOITUSTUOTOT YHTEENSÄ	4,5	1,3	0,8

Liikevoittoon sisältyy myyntisaamisista ja ostoveloista aiheutuvia valuuttakurssieroja -0,1 miljoonaa euroa (2016: -0,1 miljoonaa euroa, 2015: -0,0 miljoonaa euroa) sekä valuuttajohdannaisista aiheutuvia kurssieroja 0,1 miljoonaa euroa (2016: 0,8 miljoonaa euroa, 2015: 0,7 miljoonaa euroa).

RAHOITUSKULUT

milj. EUR	2017	2016	2015
Korkokulut			
Valuuttatermiinien korkopisteet	0,1	0,1	0,1
Jaksotettuun hankintamenoön kirjatut velat	1,1	1,1	1,6
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset (korkoriski)	0,4	0,4	0,7
Muut korkokulut, eläkevastuu	0,0	0,5	0,5
Korkokulut yhteensä	1,6	2,1	2,8
Valuuttakurssitappiot			
Kurssitappiot valuuttatermiineistä	3,2	0,4	0,1
Valuuttakurssitappiot konsernin sisäisistä lainoista ja konsernitilistä	1,0	0,5	0,2
Valuuttakurssitappiot yhteensä	4,1	0,9	0,2
Muut rahoituskulut			
Muut rahoituskulut	0,7	0,6	0,7
Tehoton osuus suojauslaskennan alaisista hyödykejohdannaisista	0,0	-	0,2
Muut hyödykejohdannaiset	-	-0,1	-0,3
Muut rahoituskulut yhteensä	0,7	0,5	0,6
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ	6,4	3,4	3,6

Korkokuluihin sisältyy rahoitusleasingsopimuksiin liittyviä korkokuluja 0,0 miljoonaa euroa vuonna 2017 (2016: 0,1 miljoonaa euroa, 2015: 0,1 miljoonaa euroa).

3.2. RAHOITUSVARAT

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamisiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Luokittelu tapahtuu alkuperäisen hankinnan yhteydessä omaisuuserän käyttötarkoituksen perusteella. Luokittelun perusteet arvioidaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä. Rahoitusvarojen käypiä arvoja ja niiden luokittelua kuvataan [liitetiedossa 3.4.](#)

Kaikki rahoitusinstrumenttien ostot ja myynnit kirjataan taseeseen kaupantekopäivänä, joka on päivä, jolloin konserni sitoutuu ostamaan tai myymään rahoitusinstrumentin. Rahoitus-

varat kirjataan taseeseen alkuperäiseen hankintamenoön, joka vastaa niiden käypää arvoa hankintahetkellä. Mikäli kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti, transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta silloin, kun konsernilla ei enää ole sopimusperusteista oikeutta rahavirtoihin tai se on siirtänyt rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvät olennaiset riskit ja edut konsernin ulkopuolelle. Rahoitusvarat sisältyvät pitkäaikaisiin tase-eriin silloin, kun niiden maturiteetti on yli 12 kuukautta. Johdannaisinstrumentit kirjataan kuitenkin aina taseen lyhytaikaisiin eriin.

3.2.1. MYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuivat noteeraamattomista osakkeista, ja niiden määrä oli 1,4 miljoonaa euroa (2016: 0,8 miljoonaa euroa, 2015: 0,8 miljoonaa euroa). Altia on vähemmistöosakas Chemigate Oy:ssä ja on uudelleenarvostanut sijoituksensa käypään arvoon, 0,8 miljoonaan euroon 31.12.2017. Käyvän arvon kasvu 0,6 miljoonaa euroa on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin.

3.2.2. MUUT SAAMISET

Muut saamiset ovat Svendborgin kiinteistön myynnin kauppahinnan myöhemmin maksettavaan osaan liittyvä saaminen 1,0 miljoonaa euroa vuonna 2017. Pääomalainasaamisia oli 0,3 miljoonaa euroa 31.12.2016 (2015: 0,5 miljoonaa euroa), jotka maksettiin vuonna 2017.

3.2.3. RAHAVARAT

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisen rahan, pankkitileillä olevat rahat sekä erittäin likvidit sijoitukset, joiden maturiteetti hankintahetkellä on enintään kolme kuukautta.

milj. EUR	2017	2016	2015
Käteinen raha ja pankkitilit	52,4	68,0	73,9
Muut rahavarat	-	-	2,4
YHTEENSÄ	52,4	68,0	76,3

3.3. RAHOITUSVELAT

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelat arvostetaan alun perin käypään arvoon, ja merkitään taseeseen transaktiomenoilla vähennettynä, paitsi kun on kyseessä erä, joka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Rahoitusvelkojen käypiä arvoja ja niiden luokittelua kuvataan tarkemmin [liitetiedossa 3.4.](#)

Rahoitusvelka (tai sen osa) kirjataan pois taseesta vasta silloin, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Rahoitusvelka luokitellaan lyhytaikaiseksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan suorittamista vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättämispäivästä. Johdannaisinstrumentit kirjataan kuitenkin aina taseen lyhytaikaisiin eriin.

Konsernin kaikki pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset rahalaitoslainat ja lainat eläkelaitoksilta olivat euro-määräisiä 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015.

Konsernin rahalaitoslainojen sekä eläkelaitoslainojen efektiivisen koron painotettu keskiarvo 31.12.2017 oli 1,6 % (2016: 1,7 %, 2015: 1,5 %).

Konsernin rahoitusleasingvelkojen koron painotettu keskiarvo 31.12.2017 oli 1,5 % (2016: 1,6 %, 2015: 2,6 %).

Altia uudelleenrahoitti lainaportfolionsa joulukuussa 2017 ja kaikki lainat maksettiin ennaikaisesti takaisin. Takaisin maksettuihin lainoihin liittyneet kuluksi kirjaamattomat 0,8 miljoonan euron järjestelypalkkiot kirjattiin rahoituskuluihin.

Joulukuussa 2017 yhtiö teki sopimuksen vakuudettomasta 75 miljoonan euron määräaikaishainanaosuudesta ja 60 miljoonan euron valmiusluotosta koostuvan lainasopimuksen kolmen pankin kanssa. (Seniorilainasopimus). Altia on nostanut 20 miljoonan euron määräaikaishainan, 55 miljoonan euron määräaikaishainan ja 10 miljoonaa Seniorilainasopimuksen mukaista valmiusluottoa.

Määräaikainen 20 miljoonan euron laina erääntyy tammikuussa 2022 ja sitä lyhennetään vuosittain 5 miljoonalla eurolla, alkaen tammikuusta 2019. Määräaikainen 55 miljoonan euron laina erääntyy tammikuussa 2023, ellei käytetä vuoden jatko-optiota, ja maksetaan kokonaisuudessaan takaisin laina-ajan lopussa. 60 miljoonan euron valmiusluottolimiitti erääntyy tammikuussa 2023, ellei käytetä vuoden jatko-optiota.

Määräaikaisten lainojen sekä valmiusluoton korko on sidottu Euriboriin ja määritellään sovelletavan marginaalin ja Euriborin summana. Marginaali kullekin lainalle riippuu kovenantista, joka on sidottu velkaantumisasasteeseen.

Senior-lainasopimuksen ehdot sisältävät velkaantumisasasteeseen liittyvän kovenantin, minkä perusteella korollisten nettovelkojen suhde konsernin omaan pääomaan ei saa ylittää 120 prosenttia. Kovenanttiehtojen täyttymistä seurataan kvartaaleittain. Senior-lainasopimus sisältää muita tavanomaisia kovenantteja.

3.3.1. LAINAT

milj. EUR	2017	2016	2015
Pitkäaikaiset			
Rahalaitoslainat	74,7	64,8	87,2
Lainat eläkelaitoksilta	14,3	-	-
Rahoitusleasingvelat	0,2	0,1	1,2
YHTEENSÄ	89,1	64,9	88,4
Lyhytaikaiset			
Rahalaitoslainat	10,0	7,5	7,5
Lainat eläkelaitoksilta	0,8	-	-
Rahoitusleasingvelat	0,2	0,3	0,8
YHTEENSÄ	11,0	7,8	8,3

Korolliset pitkäaikaiset rahalaitoslainat ja lainat eläkelaitoksilta arvostetaan jaksotettuun hankintamenoan efektiivisen koron menetelmällä.

Joulukuussa 2017 yhtiö solmi 15 miljoonan euron Premium-lainasopimuksen (TyEL laina). Premium laina erääntyy kymmenessä vuodessa ja sen pääomaa lyhennetään puolivuositain heinäkuusta 2018 alkaen. Myös lainan korko maksetaan puolivuositain ja se määräytyy marginaalin ja kunkin hetken kymmenen vuoden TyEL-viitekoron summana. Premium-lainan vakuutena on Vakuutusosakeyhtiö Garantian joulukuussa 2017 antama takaus.

3.3.2. NETTOVELKA

Muutokset nettovelassa tilikauden 2017 aikana on esitetty seuraavassa taulukossa:

milj. EUR	Rahat ja pankki-saamiset	Lainat rahoitus-laitoksilta (pitkä-aikaiset)	Lainat rahoitus-laitoksilta (lyhyt-aikaiset)	Rahoitus-leasing-velat (pitkä-aikaiset)	Rahoitus-leasing-velat (lyhyt-aikaiset)	Yhteensä
Nettovelka 31.12.2016	68,0	64,8	7,5	0,1	0,3	4,7
Rahavirrat	-13,2	24,3	3,3	-	-0,3	40,4
Valuuttakurssierot	-2,5	-	-	0,0	-	2,5
Muut muutokset	-	-0,1	-	0,0	0,2	0,1
YHTEENSÄ	52,4	89,0	10,8	0,2	0,2	47,7

3.4. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU SEKÄ NIIDEN KÄYVÄT ARVOT

Rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Ryhmään kuuluvat rahoitusvarat, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa tai jotka Altia-konserni on muutoin nimenomaisesti luokitellut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi. Ryhmään luokitellaan myös suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen kriteerejä. Ryhmään kuuluvat erät kirjataan alun perin käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin kunkin raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon, joka on toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten pohjalta määritetty raportointikauden päättymispäivän ostonoteeraus. Käyvän arvon muutoksista johtuvat realisoitumattomat ja realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät, jos ne liittyvät rahoituserien suojaukseen. Jos johdannaiset liittyvät kaupallisten erien (valuuttamääräisten ostojen ja myyntien) suojaukseen, realisoitumattomat ja realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti ja sisällytetään liiketulokseen.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset syntyvät, kun luovutetaan rahaa, tavaroita tai palveluja velalliselle, ja ne sisältyvät lyhyt- tai pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin erääntymisaikansa mukaisesti. Altiasa pitkäaikaisiin saamisiin kuuluvat yli vuoden kuluttua erääntyvät lainasaamiset ja muut saamiset. Lyhytaikaisiin tase-eriin sisältyvät myyntisaamiset ja rahavarat esitetään lyhytaikaisissa rahoitusvaroissa. Saamisten arvostusperusteena on jaksotettu hankintameno, kun instrumenttiin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia eikä instrumentteja noteerata rahoitusmarkkinoilla. Konsernin sisäisten valuuttamääräisten saamisten kurssierot esitetään rahoituserissä Lainat ja muut saamiset -ryhmän kurssieroissa.

Myytavissä olevat rahoitusvarat

Myytavissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun rahoitusvarojen ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitettu pitämään alle 12 kuukauden ajan raportointikauden päättymispäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin.

Myytavissä olevat rahoitusvarat koostuvat noteeraamattomista osakkeista. Noteeraamattomat osakkeet arvostetaan käypään arvoon käyttäen markkinoihin perustuvaa lähestymistapaa ja hyödyntäen vertailukelpoisia omaisuuseriä koskeviin markkinatransaktioihin liittyvää tietoa.

Konserni arvioi jokaisena raportointipäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä siitä, että myytävissä olevan omaisuuserän arvo on alentunut. Arvon alentumistappiot, joista on objektiivista näyttöä, kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Arvon alentumista osoittavana objektiivisena näyttönä voidaan pitää esimerkiksi instrumentin merkittävää tai pitkäaikaista arvon alentumista alle sen hankintamenon. Konserni on todennut, etteivät mitkään sen myytävissä olevista rahoitusvaroista olleet arvoltaan alentuneita vuosina 2017, 2016 ja 2015.

Rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin kuuluvat suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisen kriteerejä. Ryhmään kuuluvat rahoitusvelat arvostetaan käypään arvoon, joka on määritetty toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten pohjalta raportointikauden päättymispäivänä. Käyvän arvon muutoksista johtuvat realisoitumattomat ja realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvelat

Tähän ryhmään kuuluvat konsernin ulkoiset rahalaitoslainat, lainat eläkelaitoksilta, yritystodistuslainat sekä ostovelat. Nämä rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Kun lainoja maksetaan pois tai jälleenrahoitetaan, niihin liittyvät vielä kuluksi kirjaamattomat menot kirjataan rahoituskuluihin. Käytössä olevat konsernitililimiitit sisältyvät lyhytaikaisiin lainoihin. Lisäksi Altialla on valmiusluottolimiitti, johon liittyvä järjestelypalkkio jaksotetaan limiitin voimassaoloajalle tasaerinä muihin rahoituskuluihin.

Valuuttamääräisten rahalaitoslainojen kurssierot esitetään rahoituserissä. Konsernin sisäisten valuuttamääräisten lainojen kurssierot esitetään rahoituserissä jaksotettuun hankintamenuon arvostetut rahoitusvelat -ryhmän kurssieroissa.

Rahalaitos- ja yritystodistuslainojen käypä arvo määritetään diskonttaamalla näiden tulevat rahavirrat tilinpäätöshetken markkinakoroilla, joita oikaistaan Altian luottoriskipreemiolla. Markkinakorkojen poikkeuksellisen alhaisesta tasosta johtuen lainojen kirjanpitoarvon katsotaan tilinpäätöshetkellä vastaavan niiden käypää arvoa. Rahoitusleasingvelkojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. Diskonttaus korkona on käytetty samankaltaisten leasingsopimusten vastaavaa korkoa.

Johdannaiset

Johdannaiset sisällytetään käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin silloin, kun ne eivät täytä IAS 39 -standardin mukaisia suojauslaskennan soveltamisen kriteerejä. Nämä johdannaiset merkitään taseeseen kaupantekopäivän käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon. Johdannaisia ja suojauslaskentaa kuvataan tarkemmin [liitetiedossa 3.5.](#)

Johdannaisten käyvät arvot vastaavat rahamäärää, jonka konserni joutuisi maksamaan tai se saisi, jos se purkaisi johdannaissopimuksen tilinpäätöspäivänä. Valuuttatermiinisopimusten käyvät arvot määritetään käyttäen raportointikauden päättymispäivän markkinahintoja. Korkojohdannaisten käyvät arvot lasketaan diskonttaamalla sopimukseen liittyvät tulevat rahavirrat. Hyödykejohdannaisten arvonmäärittämisessä käytetään rahoitusmarkkinoilta saatuja käypiä arvoja.

Seuraavassa taulukossa esitetään rahoitusinstrumenttien käyvät arvot ja konsernitaseen arvoja vastaavat kirjanpitoarvot luokittain:

2017 milj. EUR	Liite	Johdannaiset, suojaus- laskennan alaiset	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo	Taso
Rahoitusvarat									
Pitkäaikaiset rahoitusvarat									
		-	-	7,6	-	-	7,6	7,6	
	3.2.1.	-	-	-	1,4	-	1,4	1,4	3
	3.2.2.	-	-	1,0	-	-	1,0	1,0	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat									
	2.4.	-	-	49,7	-	-	49,7	49,7	
Myyntisaamiset ja muut saamiset/Johdannaissopimukset									
	2.4.	0,8	0,3	-	-	-	1,1	1,1	2
	2.4.	0,3	-	-	-	-	0,3	0,3	2
	3.2.3.	-	-	52,4	-	-	52,4	52,4	
YHTEENSÄ		1,0	0,3	110,6	1,4	-	113,4	113,4	
Rahoitusvelat									
Pitkäaikaiset rahoitusvelat									
	3.3.1.	-	-	-	-	89,1	89,1	89,1	2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat									
	3.3.1.	-	-	-	-	11,0	11,0	11,0	2
	2.6.	-	-	-	-	29,3	29,3	29,3	
Ostovelat ja muut velat/Johdannaissopimukset									
	2.6.	1,4	-	-	-	-	1,4	1,4	2
	2.6.	0,1	0,0	-	-	-	0,1	0,1	2
YHTEENSÄ		1,5	0,0	-	-	129,5	131,0	131,0	

2016 milj. EUR	Liite	Johdannaiset, suojaus- laskennan alaiset	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo	Taso
Rahoitusvarat									
Pitkäaikaiset rahoitusvarat									
				7,6	-	-	7,6	7,6	
	3.2.1.	-	-	-	0,8	-	0,8	0,8	3
	3.2.2.	-	-	0,3	-	-	0,3	0,3	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat									
	2.4.	-	-	59,7	-	-	59,7	59,7	
Myyntisaamiset ja muut saamiset/Johdannaissopimukset									
	2.4.	0,3	0,4	-	-	-	0,7	0,7	2
	2.4.	0,0	-	-	-	-	0,0	0,0	
	3.2.3.	-	-	68,0	-	-	68,0	68,0	
YHTEENSÄ		0,3	0,4	135,5	0,8	-	137,1	137,1	
Rahoitusvelat									
Pitkäaikaiset rahoitusvelat									
	3.3.1.	-	-	-	-	64,9	64,9	64,9	2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat									
	3.3.1.	-	-	-	-	7,8	7,8	7,8	2
	2.6.	-	-	-	-	28,7	28,7	28,7	
Ostovelat ja muut velat/Johdannaissopimukset									
	2.6.	1,9	-	-	-	-	1,9	1,9	2
	2.6.	0,3	0,0	-	-	-	0,4	0,4	2
YHTEENSÄ		2,2	0,0	-	-	101,5	103,7	103,7	

2015 milj. EUR	Liite	Johdannaiset, suojaus- laskennan alaiset	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävässä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo	Taso
Rahoitusvarat									
Pitkäaikaiset rahoitusvarat									
				7,6	-	-	7,6	7,6	
		-	-	-	0,8	-	0,8	0,8	3
	3.2.2.	-	-	0,5	-	-	0,5	0,5	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat									
	2.4.	-	-	55,1	-	-	55,1	55,1	
		0,4	0,0	-	-	-	0,5	0,5	2
	3.2.3.	-	-	76,3	-	-	76,3	76,3	
YHTEENSÄ		0,4	0,0	139,3	0,8	-	140,6	140,6	
Rahoitusvelat									
Pitkäaikaiset rahoitusvelat									
	3.3.1.	-	-	-	-	88,4	88,4	88,4	2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat									
	3.3.1.	-	-	-	-	8,3	8,3	8,3	2
	2.6.	-	-	-	-	29,9	29,9	29,9	
Ostovelat ja muut velat/Johdannaissopimukset									
	2.6.	1,5	-	-	-	-	1,5	1,5	2
	2.6.	0,2	0,0	-	-	-	0,3	0,3	
	2.6.	0,6	0,2	-	-	-	0,8	0,8	2
YHTEENSÄ		2,4	0,2	-	-	126,6	129,2	129,2	

Lyhyestä maturiteetista johtuen ostovelkojen sekä muiden lyhytaikaisten saamisten ja velkojen käypä arvo vastaa niiden tasearvoa.

Edellä olevassa taulukossa esitetään myös rahoitusinstrumenttien luokittelu. Käypien arvojen hierarkian tasot 1–3 kuvastavat käypiä arvoja määrittäessä käytettyjen syöttötietojen merkittävyyttä. Tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten rahoitusinstrumenttien julkisiin noteerauksiin. Tasolla 2 käypien arvojen määrittämiseen käytetyt syöttötiedot perustuvat noteerattuihin markkinakorkoihin ja -hintoihin, jotka ovat havainnoitavissa kyseiselle omaisuus-

serälle tai velalle suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti diskontattujen vastaisten rahavirtojen perusteella. Muiden tasolle kaksi luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot vastaavat niiden kirjanpitoarvoja. Tasolla kolme omaisuusarvojen ja velkojen käyvät arvot pohjautuvat syöttötietoihin, jotka eivät kaikkien merkittävien muuttujien osalta perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon, vaan ne perustuvat merkittävässä määrin johdon arvioihin ja niiden käyttämiseen yleisesti hyväksytyissä arvostusmenetelmissä. Esitetty käypään arvon taso perustuu alimman tason syöttötietoinformaatioon, joka on merkittävä käypää arvoa määrittäessä.

3.5. JOHDANNAISET JA SUOJAUSLASKENTA

Silloin kun konserni soveltaa valuutta-, korko- ja sähköjohdannaisiin IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa, käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa suojausrahastossa.

Kun sovelletaan suojauslaskentaa

Altiassa sovelletaan rahavirran suojausta tapauskohtaisen harkinnan mukaan osaan valuutta-, korko- ja sähköjohdannaisia. Rahavirtojen suojauksessa suojaudutaan taseeseen merkittyyn tiettyyn omaisuuserään, velkaan tai erittäin todennäköiseen tulevaan liiketoimeen liittyvien rahavirtojen vaihteluilta. Suojauslaskenta tarkoittaa laskentamenettelyä, jonka tarkoituksena on kohdistaa yksi tai useampi suojausinstrumentti siten, että niiden käyvän arvon muutokset kumoavat kokonaisuudessaan tai osittain suojattavasta riskistä johtuvat käyvän arvon tai rahavirtojen tulosvaikutteiset muutokset ajanjaksolla, jolle suojaus on määritetty. Altia dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun omaisuuserän välisen suhteen sekä riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Suojausinstrumenttien tehokkuus testataan etu- ja jälkikäteen. Tehokkuudella tarkoitetaan suojausinstrumentin kykyä kumota suojattavan riskin toteutumisesta johtuvat muutokset suojattavan erän käyvässä arvossa tai suojatusta liiketoimesta johtuvissa rahavirroissa. Suojaussuhteen katsotaan olevan erittäin tehokas, kun suojausinstrumentin toteutuneet tulokset kumoavat suojattavan erän rahavirtojen muutokset 80–125 -prosenttisesti. Suojauslaskenta lopetetaan, kun suojauslaskennan edellytykset eivät enää täyty.

Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaissopimusten käypien arvojen muutoksista aiheutuvat voitot ja tappiot esitetään yhtenevästi suojatun erän kanssa. Rahavirtojen suojaukseksi määritettyjen ja ehdot täyttävien johdannaissopimusten realisoitumattomien käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa, kun nämä instrumentit täyttävät suojauslaskennan ehdot ja suojauslaskenta on tehokasta. Tehoton osuus kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Omaan pääomaan kertynyt kumulatiivinen voitto tai tappio kaupallisiin eriin liittyneistä johdannaisista kirjataan tulosvaikutteisiksi ostojen tai myyntien oikaisueriksi samanaikaisesti suojattavan erän kanssa sillä kaudella, jolla suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Sähköjohdannaisista toteutunut voitto tai tappio kirjataan liiketuloksen yläpuolelle sähköostoihin. Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojausinstrumentti erääntyy tai myydään tai kun suojauslaskennan kriteerit

eivät enää täyty, suojausinstrumentista omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Kun suojauslaskentaa ei sovelleta

Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Altiassa johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti liiketuloksen yläpuolelle silloin, kun johdannainen liittyy kaupallisten rahavirtojen (ostojen ja myyntien) suojaukseen, eikä suojauslaskentaa sovelleta. Muiden johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti rahoituseriin, kun suojauslaskentaa ei sovelleta. Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, on hankittu vähentämään liiketoimintaan tai rahoitukseen liittyviä tulos- ja/tai rahavirtavaikutuksia.

Termiinien korkoeron sekä optioiden aika-arvon muutokset kirjataan aina tulosvaikutteisesti. Niihin ei siis sovelleta suojauslaskentaa, vaikka ko. johdannainen olisi suojauslaskennan piirissä.

JOHDANNAISSOPIMUSTEN NIMELLISARVOT

milj. EUR	2017	2016	2015
Rahavirran suojaukseen määritellyt johdannaissopimukset			
Korkojohdannaiset	20,0	20,0	20,0
Valuuttatermiinit	30,3	26,7	30,6
Hyödykejohdannaiset, sähkö	2,5	3,0	3,6
	0,1TWh	0,1TWh	0,1TWh
Ei suojauslaskennan -alaiset johdannaissopimukset			
Valuuttatermiinit	24,7*	52,9	8,4

*Nimellisarvosta 21,3 miljoonaa euroa liittyy samansuuruisten konsernin emoyhtiöön tehtyjen sisäisten valuuttamääräisten talletusten suojaukseen. Nämä talletukset on tehty pankkien perimän negatiivisen talletuskoron vaikutusten pienentämiseksi.

Seuraavassa esitetään realisoitumattomien johdannaisten positiiviset ja negatiiviset käyvät arvot ja niiden nettomäärät. Johdannaisia koskevat yleiset nettoutussopimukset eivät täytä kriteerejä, joiden mukaan erät voitaisiin vähentää toisistaan taseessa, koska laillisesti täytäntöönpantavissa olevaa kuittausoikeutta ei tällä hetkellä ole.

NETTOPOSITIOT

milj. EUR	2017	2016	2015
Johdannaissaamiset:			
Käypä arvo, brutto	1,1	0,7	0,5
Käypä arvo, netotussopimusten piirissä	-0,2	-0,2	-0,1
Käypä arvo, netto	1,0	0,6	0,4
Johdannaivelat:			
Käypä arvo, brutto	1,5	2,2	1,8
Käypä arvo, netotussopimusten piirissä	-0,2	-0,2	-0,1
Käypä arvo, netto	1,3	2,1	1,7

3.6. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT TIEDOT

Osakepääoma

Altia Oyj:n kokonaan maksettu ja kaupparekisteriin rekisteröity osakepääoma oli 60 480 378,36 euroa vuosien 2017, 2016 ja 2015 lopussa. Yhtiöllä oli 31.12.2016 kaksi osakesarjaa, A-sarja ja L-sarja. Yhtiön hallitus päätti 13.12.2017 mitätöidä kaikki yhtiön hallussa olevat L-sarjaan kuuluvat omat osakkeet, joita oli 25 003 kpl. Tämän mitätöinnin rekisteröimisen jälkeen Yhtiöllä ei ollut yhtään L-sarjan osakkeita 31.12.2017. Yhtiön ainoa osakkeenomistaja päätti 15.12.2017 yhtiön A- ja L-osakesarjojen yhdistämisestä yhdeksi osakesarjaksi ja osakkeiden liittämistä arvo-osuusjärjestelmään sekä vastaavista yhtiöjärjestyksen muutoksista 19.1.2018. Tilikausien 2017, 2016 ja 2015 lopussa A-sarjan osakkeita oli 35 960 000 kpl. Tilikausien 2016 ja 2015 lopussa L-sarjan osakkeita oli 25 003 kpl.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahasto sisältää myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksen.

Suojausrahasto

Suojausrahasto sisältää rahavirran suojauksessa käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset tehokkaaksi todetuista suojauksista.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät kaikki valuuttakurssierot, jotka ovat syntyneet ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösten muuntamisesta. Konsernin kertyneet muuntoerot 31.12.2017 olivat yhteensä -16,0 miljoonaa euroa (31.12.2016: -12,3 miljoonaa euroa, 31.12.2015: -9,6 miljoonaa euroa).

Omat osakkeet

Hankituista omista osakkeista maksetut määrät on kirjattu kertyneiden voittovarojen vähennykseksi.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos tilikauden osakemäärän painotetulla keskiarvolla.

Laimennettu osakekohtainen tulos on laskettu samoin perustein kuin laimentamaton osakekohtainen tulos kuitenkin niin, että se huomioi Konsernin potentiaaliset sitoumukset laskea liikkeelle uusia osakkeita tulevaisuudessa. Altia ei ole laskenut liikkeelle laimentavia instrumentteja tässä esitettyjen kausien aikana.

	2017	2016	2015
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, miljoonaa euroa	18,3	36,1	18,1
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo (1 000 kpl)	35 960	35 960	35 960
Laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	0,51	1,00	0,50

Osinko

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2017 ei jaeta osinkoa. Yhtiökokous, joka pidettiin 21.3.2017, määräsi tilikaudelta 2016 maksettavaksi osinkoa 0,29 euroa osakkeelta, joka oli yhteensä 10 428 400 euroa. Vuodelta 2016 maksettiin 18.12.2017 ylimääräisenä osinkona 1,67 euroa osaketta kohden, joka oli yhteensä 60 053 200 euroa.

Yhtiökokous päätti 29.3.2016, että vuodelta 2015 maksettiin osinkoa 0,29 euroa osakkeelta, joka oli yhteensä 10 428 400 euroa.

ALTIA OYJ:N JAKOKELPOISET VARAT

milj. EUR	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Voitto edellisiltä tilikausilta	100,7	101,0	92,6
Osingonjako	-70,5	-10,4	-
Tilikauden voitto	26,5	10,1	8,4
JAKOKELPOISET VARAT YHTEENSÄ	56,8	100,7	101,0

Nettovelkaantumisaste

34,9%

4. Rahoitus- ja pääomariskit

4.1. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Rahoitusriskien hallinnan periaatteet

Altian rahoitusriskien hallinnalla pyritään turvaamaan konsernin taloudellinen vakaus ja riittävien rahoitusvaihtoehtojen saatavuus eri markkinatilanteissa. Lisäksi tavoitteena on tukea liiketoimintoja liiketoimintaan liittyvien rahoitusriskien tunnistamisessa ja hallinnassa sekä olennaisilta rahoitusriskeiltä suojautumisessa.

Konserni altistuu erilaisille markkinariskeille. Näiden riskien muutokset vaikuttavat yhtiön varoihin, velkoihin ja ennakoituihin liiketoimiin. Riskit aiheutuvat korkojen, valuuttakurssien ja hyödykkeiden markkinahintojen muutoksista. Näistä markkinariskeistä aiheutuvien riskien hallintaan voidaan käyttää valittuja johdannaisinstrumentteja. Altia suojaa pääasiassa vain konsernin rahavirtaan vaikuttavia riskejä sekä harkinnan mukaan joitakin valuuttamääräisiä tase-eriä. Johdannaisia käytetään yksinomaan suojautumiseen edellä mainituilta riskeiltä. Osaan korko-, valuutta- sekä sähköjohdannaisista sovelletaan IAS 39 -standardin mukaisia suojauslaskennan periaatteita. Rahoitusriskien hallintaa toteutetaan hallituksen hyväksymien riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti osana konsernin riskienhallintaa. Perustan rahoitusriskien hallinnalle muodostavat Altian rahoitus- ja luottoperiaatteet sekä liiketoiminnan jatkuvuuteen tähtäävät periaatteet.

Riskienhallintaprosessi

Rahoitukseen liittyvät prosessin erityispiirteet on kuvattu jäljempänä markkina-, maksuvalmius- ja luottoriskien kuvausten yhteydessä. Rahoitusriskien tilanteesta raportoidaan säännöllisesti tarkastusvaliokunnalle ja Altian hallitukselle. Riskien hallintaa koskevat merkittävimmät periaatepäätökset tekee yhtiön hallitus.

Altian hallitus on hyväksynyt osana rahoitusriskien hallintaperiaatteita rahoitusinstrumenttien luettelon, jossa erityyppisten rahoitusriskien osalta on määritelty hyväksytyt instrumentit, niiden käyttötarkoitus ja käytöstä päättävä henkilö.

Rahoitusriskien hallinnan organisointi

Konsernin johdolle raportoidaan rahoitusasioista säännöllisesti. Hallitus käsittelee tapauskohtaisesti kaikki olennaiset rahoitusasiat, kuten konsernin sisäiset ja ulkoiset lainajärjestelyt.

Altian rahoitustoimintoa ja rahoitusriskien hallintaa koskevat tehtävät ja vastuut on kuvattu rahoitusriskien hallintaperiaatteissa. Konsernin rahoitusosasto vastaa rahoituksen varmistamisesta, riskien tunnistamisesta sekä tarvittaessa suojausten toteuttamisesta ulkopuolisten vastapuolten kanssa. Liiketoimintayksiköt ja tytäryhtiöt vastaavat omaan liiketoimintaansa liittyvien riskien hallinnasta ja rahavirtojen ennustamisesta.

Riskikeskittymät

Altia analysoi huolellisesti toimintoihinsa liittyviä rahoitusriskejä ja riskikeskittymiä. Tämän arvioinnin tuloksena tunnistetut riskikeskittymät on kuvattu markkina- ja luottoriskien kuvausten yhteydessä.

Markkinariski

Altia määrittelee markkinariskin riskiksi, jossa rahoitusinstrumentin käypä arvo tai tulevat rahavirrat vaihtelevat markkinahintojen muutosten seurauksena. Konsernin tärkeimmät markkinariskit ovat valuuttariski, korkoriski ja hintariski ohraan ja sähkөөn liittyen.

1. Valuuttariski

Altia altistuu valuuttariskeille viennin ja tuonnin, konsernin sisäisen muiden kuin euromaiden välisen kaupan sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden kanssa tapahtuvan sisäisen lainanannon ja sijoitusten kautta. Konsernin valuuttariskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa valuuttakurssisiin liittyviä epävarmuustekijöitä ja niiden vaikutusta konsernin tulokseen, rahavirtaan ja taseeseen.

Transaktioriski

Transaktioriski aiheutuu valuuttamääräisistä tase-eristä sekä tulevista rahavirroista liittyen myyntiin, ostoihin sekä pääomatuottoihin. Transaktioriskin hallinnalla pyritään suojaamaan konsernia valuuttakurssien muutosten vaikutuksilta tulokseen.

Tavoitteena on suojata 60–80 % erittäin todennäköisistä kaupallisista rahavirroista. Keskimääräinen suojausaste on pysynyt tavoitetasolla. Suojaukset toteutetaan valuuttatermiineillä tai -optioilla enintään seuraavien kahdentoista kuukauden ajalle lähinnä asiakkaiden hinnoitteluajanjaksojen mukaisessa rytmissä. Altia voi soveltaa valuuttajohdannaisiin rahavirran suojauslaskentaa. Konsernin sisäiset lainajärjestelyt suojataan 100-prosenttisesti, ja niihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Kahdessa alla olevassa taulukossa esitetään konsernin nettovaluuttapositio, ensin taseeseen kirjattujen rahoitusinstrumenttien perusteella ja toiseksi ottaen huomioon myös tulevat valuuttamääräiset nettorahavirrat. Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7-standardin mukainen valuuttapositio koostuu myyntisaamisista, ostovelosta, rahavaroista, konsernin sisäisistä ja ulkoisista lainoista sekä johdannaisinstrumenteista.

Nettovaluuttariski on huomioitu taulukossa silloin, kun transaktiovaluutta on muu kuin yhtiön toimintavaluutta.

TAULUKKO1: KONSERNIN NETTOVALUUTTAPOSITIO 31.12.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 - standardin mukainen nettovaluuttapositio			
milj. EUR	2017	2016	2015
EUR-SEK	-19,5	-11,8	-19,1
EUR-NOK	-1,3	-2,7	0,2
EUR-USD	3,9	5,4	4,7
EUR-AUD	1,7	2,4	2,1

Konsernin nettovaluuttapositio 31.12. sisältäen myös suojatut kaupalliset kassavirrat			
milj. EUR	2017	2016	2015
EUR-SEK	2,0	1,6	2,4
EUR-NOK	1,3	-0,1	1,1
EUR-USD	0,1	0,6	-0,3
EUR-AUD	0,0	0,2	0,1

Translaatoriski

Translaatoriski aiheutuu lähinnä emoyhtiön valuuttamääräisistä oman pääoman ehtoisista netto-sijoituksista ulkomaisiin tytäryhtiöihin, joista syntyy konsernitilinpäätöstä laadittaessa muuntoero konsernin taseen omaan pääomaan. Konsernin rahoitusosasto analysoi translaatoriskiä säännöllisesti ja raportoi tällä alueella tapahtuvista olennaisista seikoista johdolle. Merkittävimmät nettosi-joitukset ovat Ruotsin ja Norjan kruunujen määräisiä. Translaatoriskiä ei ole suojattu.

2. Korkoriski

Korkoriskin hallinnan tavoitteena on minimoida korkojen muutosten aiheuttamien vaihtelujen vaikutus konsernin tulokseen. Altia uudelleenrahoitti lainaportfolionsa joulukuussa 2017 ja kaikki olemassa olleet lainat maksettiin ennenaikaisesti takaisin, kuten liitetiedossa 3.3.1. on tarkemmin kuvattu. Lainojen nimellisarvo oli 31.12.2017 100,0 miljoonaa euroa ja se jakautui seuraavasti:

- 20,0 miljoonan euron suuruinen laina erääntyy tammikuussa 2022, ja sitä lyhennetään 5 miljoonaa euroa vuodessa. Lainan korko on sidottu kolmen kuukauden markkinakorkoon. Näitä korkoja ei ole tällä hetkellä suojattu.
- 55,0 miljoonan euron osuus lainasta erääntyy tammikuussa 2023, ja sille on yhden vuoden jatko-optio. Lainan korko perustuu kolmen kuukauden markkinakorkoon. Altia on suojannut nämä koronmaksut 20 miljoonan euron suuruisella korkojohdannaisella kiinteään korkoon. Tähän korkojohdannaiseen sovelletaan suojauslaskennan periaatteita. Suojauksen on todettu olevan tehokas.
- 15,0 miljoonan euron eläkelaina erääntyy tammikuussa 2028. Korko on kiinteä koko laina-ajalle.
- 10,0 miljoonan euron lyhytaikainen laina erääntyy maaliskuussa 2018. Lainan korko on kolmen kuukauden markkinakorko. Korkomaksua ei ole suojattu.

Altian kotimaisen yritystodistusohjelman enimmäismäärä on 100 miljoonaa euroa. Yritystodistuksia ei ollut liikkeeseen laskettuna 31.12.2017, 2016 ja 2015.

Altian hallituksen hyväksymä enimmäismäärä factoringsopimuksen mukaiselle myyntisaamisten myynnille on 145 miljoonaa euroa. Myyntisaamiset kirjataan pois taseesta kaupantekohetkellä, eikä niihin liity takaisinostovelvoitetta. Järjestelyn kulut kirjataan muihin rahoituskuluihin. Myyntisaamiset ovat lyhytaikaisia, eikä niihin liittyvää korkoriskiä ole suojattu. Myytyjen myyntisaamisten määrä 31.12.2017 oli 83,6 miljoonaa euroa (2016: 85,6 miljoonaa euroa; 2015: 91,4 miljoonaa euroa).

3. Hyödykkeiden hintariski

Ohra

Altia käytti vuonna 2017 etanolin ja tärkkelyksen valmistukseen noin 206 miljoonaa kiloa Suomessa viljeltyä ohraa. Korkealuokkaisen kotimaisen ohran saatavuuden Altia varmistaa sopimusviljelyllä yhteistyössä viljelijöiden ja viljaliikkeiden kanssa. Ohran markkinahinta vaihtelee satovuositain merkittävästi suomalaisen ohran kysyntään ja tarjontaan vaikuttavien eri tekijöiden vuoksi, ja siten sen katsotaan olevan Altialle merkittävä riski. Hintariskiä ei ole suojattu johdannaisinstrumenteilla.

Sähkö

Voimakas sähkön markkinahinnan nousu on Altialle merkittävä riski. Riskiä hallitaan noudattamalla Altian sähkönhankintapolitiikkaa. Siinä määritellään ne rajat, joiden puitteissa sähkön hintariskiltä suojaudutaan. Suojaukset tehdään Nasdax OMX Oslo ASAn OTC-johdannais tuotteilla. Sähkönhankinnan suojauspalvelu ostetaan ulkopuoliselta palveluntuottajalta.

Vuoden 2017 lopussa seuraavien 12 kuukauden toimitusten suojaustaso oli 67,6 % (2016: 68,3 %; 2015: 80,7 %), mikä vastasi asetettuja tavoitteita. Vuonna 2017 kokonaispositio oli 2,5 miljoonaa euroa ja keskimääräinen suojaustaso oli 70,0 %.

Sähkön hintariskin suojauksiin sovelletaan IAS 39:n mukaista rahavirran suojauslaskentaa, ja suojausten tehokkuus testataan neljännesvuositain. Vuoden 2017 lopussa tehoton osuus -0,1 miljoonaa euroa (2016: -0,1 miljoonaa euroa; 2015: 0,2 miljoonaa euroa) on kirjattu rahoituskuluihin.

Altia hankkii kuluttamansa sähkön Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena suoraan Nord Pool Spot -markkinoilta.

4. Herkkyys markkinariskeille

Seuraavassa taulukossa on kuvattu konsernin tuloksen ja oman pääoman (ennen veroja) herkkyyttä sähkön hintojen ja valuuttakurssien muutoksille. Altian soveltaessa suojauslaskentaa herkkyys kohdistuu omaan pääomaan. Kun suojauslaskentaa ei sovelleta, herkkyys on ilmoitettu mahdollisena vaikutuksena tulokseen.

Herkkyys valuuttakurssien muutoksille on laskettu rahoitusinstrumenteista aiheutuvasta nettovaihtopositioista.

TAULUKKO 2: HERKKYYSANALYYSIT

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7-standardin tarkoittama herkkyys markkinariskeille (ennen veroja)	2017		2016		2015	
	Tuloslaskelma	Oma pääoma	Tuloslaskelma	Oma pääoma	Tuloslaskelma	Oma pääoma
milj. EUR						
+/-10% muutos sähkön hinnassa	-	+/-0,3	-	+/-0,3	+/-0,1	+/-0,2
+/-10% muutos EUR/NOK valuuttakurssissa	+/-0,1	-	+/-0,3	-	+/-0,0	-
+/-10% muutos EUR/SEK valuuttakurssissa	+/-2,0	-	+/-1,2	-	+/-1,9	-
+/-10% muutos EUR/USD valuuttakurssissa	-/+0,4	-	-/+0,5	-	-/+0,5	-
+/-10% muutos EUR/AUD valuuttakurssissa	-/+0,2	-	-/+0,2	-	-/+0,2	-

31.12.2017 konsernin vaihtuvakorkoinen velkapositio muodostuu vaihtuvakorkoisista veloista 85 miljoonaa euroa (2016: 72,5 miljoonaa euroa, 2015: 95,0 miljoonaa euroa) sekä riskiä nettovaihtopositioista 20 miljoonaa euroa (2016: 20 miljoonaa euroa, 2015: 20 miljoonaa euroa).

Yhden prosenttiyksikön korkotason nousun vaikutus tuloslaskelmaan olisi -0,7 miljoonaa euroa (2016: -0,5 miljoonaa euroa, 2015: -0,8 miljoonaa euroa). Markkinakorkojen nousun vaikutus konsernin tulokseen on laskettu nettokorkokuluista.

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskin hallitsemiseksi Altia pitää jatkuvasti yllä riittäviä likvideettireservejä, jotka vuoden 2017 lopussa olivat 10 miljoonan euron konsernitililimiitti sekä 60 miljoonan euron revolving credit -tyyppinen valmiusluottolimiitti. Valmiusluottolimiitistä oli 31.12.2017 käytössä 10 miljoonaa euroa. Valmiusluottolimiitti erääntyy tammikuussa 2023, ja sille on yhden vuoden jatko-optio. Konsernin ulkoisista lainoista on kerrottu tarkemmin korkoriskin yhteydessä.

TAULUKKO 3: LIKVIDITEETTIRESERVIT

Rahavarat sekä käyttämättömät sitovat luottolimiittisopimukset milj. EUR	2017	2016	2015
Rahavarat	52,4	68,0	76,3
Konsernitililimiitit	10,0	20,0	20,0
Valmiusluottolimiitti	50,0	50,0	60,0
YHTEENSÄ	112,4	138,0	156,3

TAULUKKO 4: RAHOITUSVELKOJEN ERÄÄNTYMINEN

Sopimusten mukaiset maksut rahoitusveloista 2017 milj. EUR	Tase- arvo	Rahavirrat 2018			Rahavirrat 2019			Rahavirrat 2020-		
		Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin- maksu	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin- maksu	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin- maksu
Muut kuin johdannaiset:										
Lainat rahoituslaitoksilta ¹⁾	-88,6	-	-0,7	-10,0	-	-0,8	-5,0	-	-2,2	-70,0
Lainat eläkelaitoksilta ²⁾	-16,0	-0,1	-	-0,8	-0,2	-	-1,5	-0,7	-	-12,8
Rahoitusleasinglainat	0,4	-	-	0,1	-	-	0,1	-	-	0,2
Ostovelat	-29,2	-	-	-29,2	-	-	-	-	-	-
Johdannaiset:										
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskenta										
Sisääntuleva	30,9	-	-	30,9	-	-	-	-	-	-
Ulosmenevä	-30,2	-	-	-30,2	-	-	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset, ei-suojauslaskenta										
Sisääntuleva	24,8	-	-	24,8	-	-	-	-	-	-
Ulosmenevä	-24,5	-	-	-24,5	-	-	-	-	-	-
Korkojohdannaiset, suojauslaskenta	-1,4	-0,3	-	-	-0,3	-	-	-0,8	-	-
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskenta	-0,3	-	-	0,0	-	-	-0,1	-	-	-0,1
YHTEENSÄ	-133,9	-0,4	-0,7	-38,8	-0,5	-0,8	-6,6	-1,5	-2,2	-82,6

¹⁾ Lainat rahoituslaitoksilta erääntyvät 2022 ja 2023

²⁾ Lainat eläkelaitoksilta erääntyvät 2028

Sopimusten mukaiset maksut rahoitusveloista 2016 milj. EUR	Tase- arvo	Rahavirrat 2017			Rahavirrat 2018			Rahavirrat 2019-		
		Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin- maksu	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin- maksu	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin- maksu
Muut kuin johdannaiset:										
Lainat rahoituslaitoksilta	-73,9	-	-0,5	-7,5	-	-0,5	-35,0	-	-0,4	-30,0
Rahoitusleasinglainat	0,5	-	-	0,3	-	-	0,2	-	-	0,0
Ostovelat	-28,0	-	-	-28,0	-	-	-	-	-	-
Johdannaiset:										
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskenta										
Sisääntuleva	26,5	-	-	26,6	-	-	-	-	-	-
Ulosmenevä	-26,6	-	-	-26,6	-	-	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset, ei-suojauslaskenta										
Sisääntuleva	52,9	-	-	52,9	-	-	-	-	-	-
Ulosmenevä	-52,5	-	-	-52,5	-	-	-	-	-	-
Korkojohdannaiset, suojauslaskenta	-1,9	-0,3	-	-	-0,3	-	-	-1,3	-	-
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskenta	0,0	-	-	0,0	-	-	0,0	-	-	0,0
YHTEENSÄ	-102,8	-0,3	-0,5	-34,8	-0,3	-0,5	-34,8	-1,3	-0,4	-29,9

Sopimusten mukaiset maksut rahoitusveloista 2015 milj. EUR	Tase- arvo	Rahavirrat 2016			Rahavirrat 2017			Rahavirrat 2018-		
		Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin- maksu	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin- maksu	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin- maksu
Muut kuin johdannaiset:										
Lainat rahoituslaitoksilta	-98,1	-	-0,8	-7,5	-	-0,7	-7,5	-	-1,6	-80,0
Rahoitusleasinglainat	2,3	-	-	0,7	-	-	0,7	-	-	0,8
Ostovelat	-28,9	-	-	-28,9	-	-	-	-	-	-
Johdannaiset:										
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskenta										
Sisääntuleva	30,5	-	-	30,5	-	-	-	-	-	-
Ulosmenevä	-30,2	-	-	-30,2	-	-	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset, ei-suojauslaskenta										
Sisääntuleva	8,4	-	-	8,4	-	-	-	-	-	-
Ulosmenevä	-8,4	-	-	-8,4	-	-	-	-	-	-
Korkojohdannaiset, suojauslaskenta	-1,5	-0,2	-	-	-0,2	-	-	-1,1	-	-
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskenta	-0,8	-	-	-0,5	-	-	-0,2	-	-	-0,2
YHTEENSÄ	-126,8	-0,2	-0,8	-35,9	-0,2	-0,7	-7,0	-1,1	-1,6	-79,4

Luottoriski

Altian luottoriskien hallinnan tavoitteena on minimoida tappiot, mikäli jokin konsernin vastapuoli ei täytä velvoitteitaan. Luottoriskien hallintaperiaatteita kuvataan konsernin luottopolitiikassa.

Luottoriski aiheutuu siitä, että jokin Altian vastapuoli jättää sopimuksen mukaiset maksuvelvoitteensa täyttämättä tai että vastapuolen luottokelpoisuus muuttuu tavalla, joka vaikuttaa sen liikkeeseen laskemien instrumenttien markkina-arvoon.

Luottoriskin enimmäismäärä vastaa konsernin rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa. Myyntisaamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä. Luottoriskejä pyritään vähentämään aktiivisella luotonhallinnalla sekä huomioimalla asiakkaiden luottokelpoisuus laskujen maksuaikaa määritettäessä.

4.2. PÄÄOMARISKIEN HALLINTA

Altian tavoitteena pääoman hallinnassa on varmistaa tehokas pääomarakenne, joka tarjoaa yritykselle tarvittaessa pääsyn pääomamarkkinoille toimialan volatiilisuudesta huolimatta. Vaikka Altialla ei ole julkista luokitusta, sen tavoitteena on saavuttaa pääomarakenne, joka vastaa muiden alalla toimivien investment grade -luokituksen saaneiden yritysten pääomarakennetta. Hallitus seuraa yrityksen pääomarakennetta säännöllisesti.

Altia seuraa pääomaansa nettovelkaantumisasteen eli gearingin perusteella (korollisten nettovelkojen suhde omaan pääomaan). Korollisiin nettovelkoihin luetaan lainat, joista on vähennetty rahavarat. Nettovelkaantumisasteen nykyinen taso alittaa selvästi konsernin lainaehtojen määrittelemän rajan.

Liiketoimintasyklin aikana yrityksen nettovelkaantumisaste todennäköisesti vaihtelee, ja tavoitteena on säilyttää riittävän vahva taseen rakenne konsernin rahoitustarpeiden turvaamiseksi. Nettovelkaantumisaste oli 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015 seuraava:

TAULUKKO 5. NETTOVELKAANTUMISASTE

Nettovelkaantumisaste 31.12. (milj. euroa)	2017	2016	2015
Lainat	100,1	72,8	96,7
Rahavarat	52,4	68,0	76,3
Nettovelka	47,7	4,7	20,4
Oma pääoma yhteensä	136,8	191,3	168,6
NETTOVELKAANTUMISASTE 31.12.	34,9%	2,5%	12,1%

5. Konsolidointi

5.1. YLEISET KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Yhdistely konsernitilinpäätökseen

Konsernitilinpäätökseen yhdistely, yhdistelyssä käytetty menetelmä sekä omistuksen luokittelu riippuvat siitä, onko konsernilla yhtiössä määräysvalta tai yhteinen määräysvalta vai onko sillä huomattava vaikutusvalta tai muu omistussuhde. Kun konsernilla on yhtiössä määräysvalta, yhtiö yhdistellään tytäryrityksenä [liitetiedossa 5.2](#). Tytäryhtiöt kerrottujen periaatteiden mukaisesti. Kun konsernilla on yhtiössä yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa, yhtiö yhdistellään konsernitilinpäätökseen [liitetiedossa 5.3](#). Osakkuusyhtiöt ja osuudet yhteisissä toiminnoissa kuvattujen periaatteiden mukaisesti. Mikäli konsernilla ei ole omistamassaan yhtiössä määräysvaltaa eikä huomattavaa vaikutusvaltaa, omistusosuus luokitellaan myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi ja käsitellään [liitetiedossa 3.2.1](#) kuvattujen periaatteiden mukaisesti.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisenvaluutta. Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muunnetaan euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin pankkipäivittäin julkaisemia keskikursseja. Raportointikauden päättymispäivänä taseessa olevat ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän keskikursseja käyttäen. Muuntamisesta syntyvät valuuttakurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti. Ostoihin ja myynteihin liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan vastaaviin eriin liiketuloksen yläpuolelle. Valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaisten muualla kuin euroalueella toimivien tytäryritysten laajojen tuloslaskelmien erät muunnetaan euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin kuukauden lopun kurssien keskikursseja. Ulkomaisten tytäryritysten taseet muunnetaan käyttäen raportointikau-

den päättymispäivän keskipursseja. Kauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla toisaalta laajassa tuloslaskelmassa ja toisaalta omassa pääomassa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan muihin laajan tuloksen eriin, ja se sisältyy omassa pääomassa muuntoeroihin. Sen muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaisille tytäryrityksille annettujen valuuttamääräisten, osaksi nettosijoitusta luettavien lainojen, muuntamisesta syntyvät kurssierot kirjataan konsernitilinpäätöksessä muihin laajan tuloksen eriin, ja ne sisältyvät omassa pääomassa muuntoeroihin.

Ulkomaisten yritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeisten voittojen ja tappioiden muuntamisesta syntyvät muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omana eränään omassa pääomassa. Hankinnan yhteydessä syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksiköiden varoihin ja velkoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisut käsitellään kyseisten ulkomaisten yksikköjen varoina ja velkoina, jotka muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän kursseja käyttäen. Mikäli näistä ulkomaisista yksiköistä luovutaan kokonaan tai osittain, niistä aiheutuneet kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti osana myyntivoittoa tai -tappiota.

5.2. TYTÄRYHTIÖT

Tytäryhtiöiden yhdistelyperiaatteet

Altian konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Altia Oyj ja kaikki sen tytäryhtiöt. Tytäryhtiöiksi katsotaan ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on määräysvalta. Konsernille syntyy määräysvalta, kun se olemalla osallisena yrityksessä altistuu yrityksen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa. Hankittujen tytäryritysten tilinpäätökset sisällytetään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan tytäryrityksessä, ja siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa.

Kaikki liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Määrä, jolla luovutetun vastikkeen, määräysvallattomien omistajien osuuden ja hankinnan kohteesta mahdollisesti aiemmin omistetun osuuden yhteenlaskettu määrä ylittää hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon, kirjataan liikearvoksi.

Kaikki hankintaan liittyvät menot, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja, kirjataan kuluksi. Luovutettu vastike ei sisällä mahdollisia hankinnasta erillään käsiteltäviä liiketoimia. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä ja luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu ehdollinen lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

Konsernilla ei ole ollut määräysvallattomien omistajien osuuksia 31.12.2017, 31.12.2016 eikä 31.12.2015.

Altia Oyj:n tytäryhtiöiden lukumäärä tilikauden lopussa oli 23 kpl (23 kpl 31.12.2016 ja 31.12.2015).

	Emoyhtiön omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Maa
A-Beverages Oy	100,00	100,00	Suomi
Altia Eesti AS	100,00	100,00	Viro
Altia Denmark A/S	100,00	100,00	Tanska
Altia Holding Sweden AB	100,00	100,00	Ruotsi
SIA Altia Latvia	100,00	100,00	Latvia
Altia Norway AS	100,00	100,00	Norja
Altia Sweden AB	-	100,00	Ruotsi
Altia Sweden Services AB	-	100,00	Ruotsi
Alpha Beverages Oy	100,00	100,00	Suomi
Best Buys International AS	100,00	100,00	Norja
BevCo AB	-	100,00	Ruotsi
Bibendum AB	-	100,00	Ruotsi
Bibendum AS	100,00	100,00	Norja
ExCellar Oy	100,00	100,00	Suomi
Harald Zetterström oy/ab	100,00	100,00	Suomi
Interbev AS	100,00	100,00	Norja
Larsen SAS	100,00	100,00	Ranska
Philipson & Söderberg AB	-	100,00	Ruotsi
Prime Wines Oy	100,00	100,00	Suomi
Premium Wines AS	100,00	100,00	Norja
Ström AS	100,00	100,00	Norja
Vinuversum AB	-	100,00	Ruotsi
Oy Wennerco Ab	100,00	100,00	Suomi

5.3. OSUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ JA YHTEISISSÄ TOIMINNOISSA

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on yli 20 % äänioikeuksista tai muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Altialla on osakkuusyrietyksenä käsiteltävä omistus Palpa Lasi Oy:ssä.

Osakkuusyrietykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Pääomaosuusmenetelmän mukaan sijoitus kirjataan alun perin hankintamenuon ja tämän jälkeen sitä oikaistaan hankinta-ajankohdan jälkeen kohteen nettovarallisuudessa tapahtuneella muutoksella, konsernin omistusuosuuden mukaisesti. Hankinnan jälkeen konsernin osuus osakkuusyrietyksen tilikauden voitosta tai tappiosta esitetään omana eränään liiketuloksen jälkeen. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappiota yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut yrityksen velvoitteiden täyttämiseen. Konsernin sijoitus osakkuusyrietykseen sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Konsernin osuus osakkuusyrietyksen muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin.

Konsernin ja sen osakkuusyrietysten välisten liiketoimien tuloksesta merkitään konsernitilinpäätökseen vain konsernin ulkopuolisille omistajille kuuluva osuus. Jokaisen raportointikauden lopussa tarkistetaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että osakkuusyrietykseen tehdyn sijoituksen arvo on alentunut. Jos tällaisesta on viitteitä, arvonalentumistappio määritetään osakkuusyrietyksestä kerrytettävissä olevan rahamäärän ja sen kirjanpitoarvon välisenä erotuksena. Arvonalentumistappio merkitään tuloslaskelmaan erään osuus osakkuusyrietysten tuloksesta.

Osakkuusyrietysten tilinpäätökset on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernissa sovellettavia laatimisperiaatteita. Jos tilikauden tilinpäätöstä ei ole käytettävissä, yhdistelyssä on käytetty alustavia tilinpäätöslukuja tai viimeisintä saatua tietoa.

Osuudet yhteisissä toiminnoissa

Yhteisjärjestely on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on sopimukseen perustuva yhteinen määräysvalta ja jossa merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolien yksimielistä hyväksymistä. Yhteisjärjestely on joko yhteinen toiminto tai yhteisyritys. Altialla on Roal Oy:ssä saamiseen liittyvä intressi, joka perustuu yhteisen toiminnon toisen osapuolen kanssa tehtyyn sopimusjärjestelyyn. Osuus Roal Oy:ssä käsitellään yhteisenä toimintona.

Palpa Lasi Oy:n nettovarallisuus oli negatiivinen 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015.

Lähipiiritapahtumat osakkuusyritysten ja yhteisten toimintojen kanssa esitetään [liitetiedossa 6.3.](#)

OSAKKUUSYRITYKSET JA YHTEISET TOIMINNOT

	2017 Omistus- osuus %	2016 Omistus- osuus %	2015 Omistus- osuus %
Roal Oy, Suomi	50,00	50,00	50,00
Palpa Lasi Oy, Suomi	25,53	25,53	25,53

Roal Oy harjoittaa entsyymiliiketoimintaa. Yhteisen toiminnon toinen omistaja on ABF Overseas Ltd. Palpa Lasi Oy harjoittaa lasisten juomapakkausten kierrätys- ja uusiokäyttöliiketoimintaa.

Altialla on Roalissa yhteinen määräysvalta, mutta toisen osakkeenomistajan optio-oikeus tarkoittaa, että tosiasiallisesti kyseessä on kiinteä tuottoinen saaminen, eikä Altialla ole oikeutta 50 %:iin nettovarallisuudesta, kunnes optio raukeaa. Näin ollen osuus luokitellaan yhteiseksi toiminnoksi ja Altia käsittelee osuutensa Roalin varoista ja veloista saamisena ja vuotuisen vähimmäisosingon korkotuottona. Saamisen määrä oli 7,6 miljoonaa euroa 31.12.2017, 31.12.2016 ja 31.12.2015.

OSAKKUUSYRITYSTEN TALOUDELLINEN YHTEENVETO

milj. EUR	2017	2016	2015
Varat	5,9	5,8	5,2
Velat	7,3	8,9	8,8
Nettovarot	-1,5	-3,1	-3,6
Liikevaihto	17,5	15,9	15,1
Tilikauden tulos	1,2	0,6	-0,3

6. Muut liitetiedot

6.1. TULOVEROT

Tuloverot

Konsernin tulosvaikutteisesti kirjattu verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, mahdollisista aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisesta verosta. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan kunkin konserniin kuuluvan yhtiön paikallisen verolainsäädännön mukaisesti.

Tulosvaikutteisesti kirjattaviin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli verot liittyvät muun laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin liiketoimiin tai muihin tapahtumiin, tuloverot kirjataan kyseisiin eriin. Konsernin osuus osakkuusyritysten tuloksesta esitetään laskettuna nettotuloksesta, ja siten se sisältää verovaikutuksen.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset kirjataan pääsääntöisesti kaikista väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välillä. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä, vahvistetuista verotuksellisista tappioista ja tytäryhtiöhankintojen käypien arvojen kohdennuksista. Laskennallisia verosaamisia kirjataan enintään siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennalliset verovelat kirjataan täysimääräisinä. Laskennalliset verot kirjataan käyttäen verokantoja, jotka on raportointikauden päättymispäivään mennessä säädetty tai tosiasiallisesti hyväksytty. Ulkomaisten tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista kirjataan veroa vain, mikäli niistä todennäköisesti aiheutuu veroseuraamuksia.

Vuodesta 2017 alkaen laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, kun ne koskevat samaa veronsaajaa ja Altialla on laillisesti täytäntöön pantavissa oleva oikeus määrien kuittaamiseen.

Keskeiset arviot ja johdon harkintaan perustuvat ratkaisut – laskennalliset verosaamiset

Sen ratkaiseminen, merkitäänkö laskennalliset verosaamiset taseeseen, edellyttää harkintaa. Laskennallisia verosaamisia kirjataan vain, kun niiden realisoituminen on todennäköisempää kuin realisoitumatta jääminen, minkä puolestaan määrää se, kertyykö tulevaisuudessa riittävästi verotettavaa tuloa. Verotettavan tulon kertymistä koskevat oletukset perustuvat johdon arvioihin vastaisiin rahavirtoihin. Nämä vastaisia rahavirtoja koskevat arviot puolestaan riippuvat arvioista, jotka koskevat mm. tulevan myynnin määrää, liiketoiminnan menoja, keskeisten raaka-aineiden kustannustasoja, investointeja ja muita liiketoiminnan tuloksellisuuteen liittyviä eriä. Näihin arvioihin ja oletuksiin liittyy riskejä ja epävarmuutta, ja näin ollen on mahdollista, että olosuhteissa tapahtuvat muutokset aiheuttavat muutoksia odotuksiin, ja tämä voi puolestaan vaikuttaa taseeseen merkittäviin laskennallisiin verosaamisiin samoin kuin mahdollisiin vielä kirjaamattomiin muihin verotuksellisiin tappioihin ja väliaikaisiin eroihin. Altian kyky kerryttää verotettavaa tuloa riippuu myös yleisistä talousteen, rahoitukseen, kilpailukykyyn, lainsäädäntöön ja sääntelyyn liittyvistä tekijöistä, jotka eivät ole sen omassa määräysvallassa. Jos Altian verotettava tulo on tulevaisuudessa pienempi kuin mitä johto on ennakoinut kirjattavia laskennallisia verosaamisia määritettäessä, saamisten arvo alentuu tai ne käyvät kokonaan arvottomiksi. Tällöin taseeseen merkityt määrät voidaan mahdollisesti joutua peruuttamaan tulosvaikutteisesti. Olosuhteiden muutokset voivat myös johtaa laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen sellaisista vahvistetuista tappioista, joista tällä hetkellä ei ole merkitty saamia.

TULOVEROT

milj. EUR	2017	2016	2015
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	6,3	4,7	3,3
Edellisten tilikausien verot	-0,2	0,1	0,4
Laskennalliset verot:			
Syntyneet ja purkautuneet väliaikaiset erot	0,6	4,1	1,5
Verokantojen muutoksen vaikutus	0,0	0,0	-0,0
YHTEENSÄ	6,7	9,0	5,2

Altian etuus pohjaisen eläkejärjestelyn muutoksen vaikutus laskennalliseen verokuluun oli 4,2 miljoonaa euroa vuonna 2016. Eläkejärjestelyn muutosta on kuvattu [liitetiedossa 2.5](#).

Tuloslaskelman verokulun ja Altia-konsernin kotimaan verokannalla (20,0%) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

milj. EUR	2017	2016	2015
Tulos ennen veroja	25,0	45,0	23,4
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla	5,0	9,0	4,7
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavien verokantojen vaikutus	0,4	-0,2	-0,0
Verovapaat tuotot	-0,2	-0,3	-0,2
Verotuksessa vähennyskeltottomat kulut	0,1	0,2	0,2
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	-0,4	-0,0	-0,0
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-0,2	0,1	0,4
Verokantojen muutosten vaikutus	0,0	0,0	-0,0
Voitonjaosta maksetut verot	0,6	-	-
Tuloverot jakamattomista voittovaroista	1,7	-	-
Muut erät	-0,3	0,2	0,2
VEROKULU TULOSLASKELMASSA	6,7	9,0	5,2

Jakamattomista voittovaroista kirjattu verokulu 1,7 miljoonaa euroa johtuu voittovaroihin sisältyvien laskennallisten verovelkojen uudelleenarvioinnista Virossa.

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN LIITTYVÄT VEROT

2017 milj. EUR	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	1,4	-0,3	1,1
Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,6	-	0,6
Muuntoerot	-4,0	-	-4,0
Työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-0,0	0,0	-0,0
YHTEENSÄ	-2,0	-0,3	-2,3

2016 milj. EUR	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	0,1	-0,0	0,1
Muuntoerot	-2,7	-	-2,7
Työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-0,4	0,1	-0,4
YHTEENSÄ	-3,0	0,1	-3,0

2015 milj. EUR	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	-0,0	0,0	-0,0
Muuntoerot	1,5	-	1,5
Työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	5,8	-1,2	4,6
YHTEENSÄ	7,3	-1,2	6,1

LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2017 aikana: milj. EUR	1.1.2017	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	31.12.2017
Laskennalliset verosaamiset:					
Verotukselliset tappiot	0,2	0,1	-	-0,0	0,3
Käyttöomaisuus	3,4	-1,1	-	-0,0	2,4
Eläke-etuuudet	0,3	0,0	0,0	-0,0	0,3
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,1	0,0	-	-0,0	0,1
Suojausrahastoon kirjatut	0,4	-	-0,3	-0,0	0,1
Muut väliaikaiset erot	0,2	-0,0	-	-0,0	0,2
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	4,6	-1,0	-0,3	-0,0	3,3
Netotus laskennallisista verovelosta					-2,3
Laskennalliset verosaamiset netto					1,0
Laskennalliset verovelat:					
Käyttöomaisuus	5,2	-0,0	-	-0,0	5,2
Suojausrahastoon kirjatut	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Käyvän arvon kohdistus hankinnoista	3,2	-0,4	-	-0,1	2,7
Vähennyskelpoiset liikearvopoistot	10,5	0,0	-	-0,2	10,4
Tytäryhtiöiden jakamattomat voittovarot	-	1,7	-	-	1,7
Muut väliaikaiset erot	1,7	-1,6	-	-0,0	0,0
Laskennalliset verovelat yhteensä	20,7	-0,4	0,0	-0,3	20,0
Netotus laskennallisista verosaamisista					-2,3
Laskennalliset verovelat netto					17,7

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2016 aikana: milj. EUR	1.1.2016	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	31.12.2016
Laskennalliset verosaamiset:					
Verotukselliset tappiot	1,1	-0,9	-	0,0	0,2
Käyttöomaisuus	4,2	-0,8	-	0,0	3,4
Eläke-etuudet	4,4	-4,2	0,1	0,0	0,3
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,1	-0,0	-	-0,0	0,1
Suojausrahastoon kirjatut	0,4	-	-0,0	-0,0	0,4
Muut väliaikaiset erot	0,5	-0,3	-	0,0	0,2
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	10,7	-6,2	0,1	0,0	4,6
Laskennalliset verovelat:					
Käyttöomaisuus	4,5	0,8	-	0,0	5,2
Suojausrahastoon kirjatut	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Käyvän arvon kohdistus hankinnoista	5,2	-1,9	-	-0,1	3,2
Vähennyskelpoiset liikearvopoistot	10,8	0,0	-	-0,3	10,5
Muut väliaikaiset erot	2,7	-1,0	-	0,0	1,7
Laskennalliset verovelat yhteensä	23,2	-2,1	0,0	-0,4	20,7

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2015 aikana: milj. EUR	1.1.2015	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	31.12.2015
Laskennalliset verosaamiset:					
Verotukselliset tappiot	1,9	-0,7	-	-0,0	1,1
Käyttöomaisuus	4,7	-0,5	-	-0,0	4,2
Eläke-etuudet	5,6	0,0	-1,2	-0,0	4,4
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,1	0,0	-	-0,0	0,1
Suojausrahastoon kirjatut	0,4	-	-0,0	-	0,4
Muut väliaikaiset erot	1,2	-0,6	-	0,0	0,5
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	13,9	-1,9	-1,2	-0,0	10,7
Laskennalliset verovelat:					
Käyttöomaisuus	3,3	1,2	-	-0,0	4,5
Suojausrahastoon kirjatut	0,1	-	-0,1	-0,0	0,0
Käyvän arvon kohdistus hankinnoista	5,7	-0,6	-	0,1	5,2
Vähennyskelpoiset liikearvopoistot	10,1	0,5	-	0,2	10,8
Muut väliaikaiset erot	4,1	-1,4	-	-0,0	2,7
Laskennalliset verovelat yhteensä	23,3	-0,3	-0,1	0,2	23,2

Konsernilla oli 31.12.2017 yhteensä 5,6 miljoonaa euroa (2016: 8,2 miljoonaa euroa, 2015: 7,2 miljoonaa euroa) käyttämättömiä verotuksellisia tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Näistä verotuksellisista tappioista 5,5 miljoonaa euroa erääntyy viiden vuoden kuluessa ja loput vanhenevat 5–10 vuoden kuluessa. Altian johdon arvion mukaan nämä tappiot ovat syntyneet tytäryrityksissä, joilla ei ole näyttöä tulevaisuudessa syntyvästä verotettavasta tulosta eikä muuta vakuuttavaa näyttöä siitä, että verotukselliset tappiot pystyttäisiin hyödyntämään ja laskennallinen verosaaminen voitaisiin kirjata taseeseen.

6.2. VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET SEKÄ EHDOLLISET VARAT JA VELAT

milj. EUR	2017	2016	2015
Vakuudet ja vastuusitoumukset			
Konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet			
Kiinteistökiinnitykset	18,5	18,5	18,5
Takaukset	6,4	8,0	8,5
VAKUUKSET YHTEENSÄ	24,9	26,5	27,0
Muut vastuusitoumukset			
Muut vuokrasopimukset			
Erääntyminen yhden vuoden kuluessa	4,8	5,0	6,6
Erääntyminen vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	11,5	12,2	12,8
Erääntyminen yli viiden vuoden kuluttua	0,9	2,5	4,9
Muut vuokrasopimukset yhteensä	17,1	19,8	24,3
Muut vastuut	19,7	26,1	25,5
VASTUUSITOUMUKSET YHTEENSÄ	36,8	45,9	49,8

Kaikki konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet liittyvät viranomaisveloitteisiin.

Muista vuokrasopimuksista aiheutuvat vastuut koostuvat toimitilojen, autojen ja trukkien vuokravastuista.

Muut vastuut sisältävät lähinnä viinien ja konjakkien ostositoumuksia.

Taseen ulkopuoliset varat, päästökauppa

Konserni on osallisena Euroopan unionin päästökaupassa, jossa sille on myönnetty tietty määrä hiilidioksidipäästöoikeuksia tietyllä ajanjaksolle vastikkeetta. Altia Oyj esittää vastikkeetta saadut hiilidioksidipäästöoikeudet ns. nettoperiaatteen mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että konserni ei merkitse taseeseensa myönnettyjä päästöoikeuksia eikä veloitetta luovuttua toteutuneita päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia. Konserni ei myöskään kirjaa tulosvaihteisesti päästöoikeuksista aiheutuvaa tuottoa tai kuluja, mikäli myönnetty päästöoikeudet riittävät kattamaan veloitteen, joka koskee päästöjä vastaavan päästöoikeusmäärän luovuttamista. Jos toteutuneet päästöt ylittävät myönnetty päästöoikeudet, ylimenevästä päästöstä syntynyt veloitte kirjataan raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon velaksi taseeseen. Jos toteutuneet päästöt alittavat myönnetty päästöoikeudet, erotusta ei merkitä taseeseen, vaan se esitetään tilinpäätöksessä liitetietona käypään arvoon arvostettuna.

Altian toteutuneet päästöt alittavat myönnetty päästöoikeudet. Seuraavassa taulukossa on esitetty päästöoikeuksien muutokset tilikausilla 2017, 2016 ja 2015 sekä niiden käyvät arvot:

Päästöoikeudet, tonnia	2017	2016	2015
Saadut päästöoikeudet	27,4	28,0	28,5
Edelliseltä vuodelta jäljelle jääneet päästöoikeudet	39,2	37,4	39,6
Edelliseen vuoteen liittyvien arvioiden tarkennukset	-0,0	-0,0	-0,0
Toteutuneet päästöt	-21,0	-26,2	-30,7
PÄÄSTÖOIKEUKSET 31.12.	45,6	39,2	37,4
Jäljelle jääneiden päästöoikeuksien käypä arvo, miljoonaa euroa	0,4	0,2	0,3

Vuonna 2017 saadut päästöoikeudet ja toteutuneet päästöt ovat arvioituja tietoja, jotka tarkentuvat kevään 2018 aikana. Altia jatkaa päästökaupan alaisena toimijana myös päästökauppakauden 2013–2020.

6.3. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat sen tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt ja yhteiset toiminnot. Tytäryhtiöt on esitetty [liitetiedossa 5.2.](#) ja osakkuusyhtiöt ja yhteiset toiminnot [liitetiedossa 5.3.](#) Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset liiketoimet lähipiirin kanssa, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä.

Lähipiiriin kuuluvat myös hallitus, toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsenet ja heidän perheenjäsenensä sekä näiden henkilöiden määräysvallassa tai yhteisessä määräysvallassa olevat yritykset samoin kuin Suomen valtio, joka omistaa 100 % Altian osakkeista. Altian lähipiiriä ovat myös yritykset, jotka ovat valtion määräysvallassa, yhteisessä määräysvallassa, tai ovat valtion osakkuusyhtiöitä. Altia on soveltanut helpotusta, minkä perusteella se raportoi ainoastaan merkittävät liiketoimet valtioon sidoksissa olevien yritysten kanssa. Lähipiiriliiketoimet tehdään tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Altialla on lähipiiriliiketoimia jatkuvasti suurimman asiakkaansa Alkon kanssa. Liiketoimet Alkon kanssa, sekä muut materiaaliset liiketoimet valtion omistamien yhtiöiden kanssa, on esitetty alla kohdassa Muut lähipiiriin kuuluvat yritykset.

LÄHIPIIRIN KANSSA OVAT TOTEUTUNEET SEURAAVAT LIIKETAPAHTUMAT

milj. EUR	2017	2016	2015
Tavaroiden ja palvelujen myynti			
Osakkuusyhtiöt ja yhteiset toiminnot	1,0	1,3	2,8
Muut lähipiiriin kuuluvat yritykset	82,8	82,9	88,9
YHTEENSÄ	83,8	84,2	91,7
Tavaroiden ja palvelujen ostot			
Osakkuusyhtiöt ja yhteiset toiminnot	2,1	2,5	2,7
Muut lähipiiriin kuuluvat yritykset	4,1	4,8	5,3
YHTEENSÄ	6,2	7,3	8,1
Avoimet saldot tavaroiden ja palvelujen myynneistä ja ostoista			
Myyntisaamiset			
Osakkuusyhtiöt ja yhteiset toiminnot	0,2	0,0	0,2
Muut lähipiiriin kuuluvat yritykset	2,8	7,3	2,9
Ostovelat			
Osakkuusyhtiöt ja yhteiset toiminnot	0,0	0,3	0,3
Muut lähipiiriin kuuluvat yritykset	0,1	0,3	0,4

Lähipiiriin kuuluviksi katsottavia muita tahoja ovat Suomen valtion määräysvallassa olevat yhtiöt ja organisaatiot.

JOHDON TYÖSUHDE-ETUUDET

milj. EUR	2017	2016	2015
Toimitusjohtaja			
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	0,3	0,3	0,3
Tulospalkkiot ja palkkiot pitkäjänteisestä kannustinjärjestelmästä	0,3	0,1	0,0
Eläke-etuudet	0,1	0,1	0,1
YHTEENSÄ	0,7	0,5	0,4
Johtoryhmä (ei sisällä toimitusjohtajan työsuhte-etuuksia)			
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	1,9	1,5	1,4
Eläke-etuudet	0,3	0,2	0,2
YHTEENSÄ	2,2	1,7	1,6
Hallitus (jäsenet ja varajäsenet)	0,2	0,2	0,2

Toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille ei ole myönnetty rahalainoja eikä heidän puolestaan ole annettu vakuuksia tai vastuusitoumuksia.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta.

6.4. UUSIEN TAI MUUTETTUJEN IFRS-STANDARDIEN JA TULKINTOJEN SOVELTAMINEN TULEVILLA KAUSILLA

Altia ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla):

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista on uusi tuloutusstandardi, jota Altia ryhtyy sovelta-
maan 1.1.2018 alkavalla tilikaudella. Uusi standardi korvaa standardit IAS 18 ja IAS 11 sekä niihin
liittyvät tulkinnat. IASB on lisäksi julkaissut selvennyksiä IFRS 15 -standardiin. Nämä muutokset
sisältävät selvennyksiä suoritevelvoitteen yksilöimistä, aineettomaan omaisuuteen annettavien
lisenssien kirjanpitoikäisyyttä ja päämies vs. agentti -arviointia (myyntituottojen brutto- tai netto-

määräinen esittäminen) koskevaan ohjeistukseen. Uuden standardin peruseriaatteena on, että myyntituotto kirjataan, kun tavaraa tai palvelua koskeva määräysvalta siirtyy asiakkaalle – riskien ja etujen käsitteen tilalle on tullut määräysvallan käsite. Uusi standardi sisältää viisivaiheisen prosessin, jota Altia soveltaa asiakassopimuksiin ennen myyntituottojen kirjaamista.

Myyntin tulouttamiseksi vaadittavat vaiheet ovat seuraavat, ja niiden pohjalta Altia on tehnyt analyysin osana uuden standardin käyttöönottoprosessia:

1. yksilöidään sopimus
2. yksilöidään suoriteveloitteet
3. määritetään transaktiohintaa
4. kohdistetaan transaktiohintaa sopimuksen sisältyville suoriteveloitteille (kullekin erilliselle tavaralle tai palvelulle, joka on luvattu asiakkaalle) niiden suhteellisten erillismyyntihintojen perusteella
5. kirjataan myyntituotot, kun (tai sitä mukaa kuin) suoritevelvoite täytetään luovuttamalla tavara tai palvelu asiakkaalle

Altian liikevaihto koostuu pääasiassa alkoholituotteiden mynnistä, joka koostuu Altian omista tuotemerkeistä ja kansainvälisten yhteistyökumppanien tuotemerkeistä. Altia tuo, myy ja jakelee viiniä, väkeviä alkoholijuomia ja muita juomatuotteita monopoleille, hotelleille, ravintoloille, catering-yrityksille, vähittäismyyntiin, tukkuasiakkaille sekä vientiin, rajakauppaan ja meriliikenteen asiakkaille. Lisäksi Altia tarjoaa ratkaisuja ja palveluja teollisille kumppaneilleen. Altia myy teollisia tuotteita, kuten etanolia, tärkkelystä ja rehuraaka-aineita, ja tarjoaa teollisille asiakkailleen sopimusvalmistuspalveluja tislauksesta pullotukseen sekä asiakaspalvelua ja logistiikkaa.

Altia on arvioinut uuden tuloutusstandardin vaikutuksia eikä ole havainnut IFRS 15:n mukaisista kriteereistä aiheutuvan mitään merkittäviä muutoksia nykyiseen käytäntöön verrattuna:

Suoriteveloitteiden yksilöiminen:

Alkoholituotteiden ja teollisten tuotteiden mynnissä kukin toimitettava tuote tai tuote-erä on erillinen suoritevelvoite ja asiakassopimukset eivät tyypillisesti sisällä erillistä lupaus- tai kuljetuspalvelun järjestämisestä. Täten myös niissä tilanteissa, joissa määräysvalta tuotteisiin siirtyy asiakkaalle ennen toimitusta, Altia ei järjestä tuotteiden toimittamista eikä tarjoa asiakkailleen mitään muita kuljetus- tai käsittelypalveluja. Jos määräysvalta ei siirry asiakkaalle ennen toimitusta, kuljetuspalvelu on velvoitteen täyttämisen aiheuttavaa toimintaa, eikä se ole erillinen palvelu.

Näin ollen kuljetuspalvelu ei muodosta erillistä suoritevelvoitetta, joka käsiteltäisiin erillään tuotteiden mynnistä. Yhteistyökumppanien kanssa tehdyissä sopimuksissa, jotka oikeuttavat Altian jakelemaan kumppanien tuotteita, Altia toimii loppuasiakkaaseen nähden päämiehenä, ja sillä on määräysvalta tuotteeseen, hinnoittelua koskeva harkintavalta ja omistusoikeus tuotevarastoon. Näin ollen myyntituottona kirjataan bruttomäärä, johon Altia on oikeutettu näiden tuotteiden myynnissä.

Altian teollisille asiakkaille tuotettavia sopimuspalveluja koskevat sopimukset sisältävät pääasiassa yhden suoritevelvoitteen, joka on sarja erillisiä palveluja, kuten sopimusvalmistuspalveluja, asiakaspalvelua, logistiikkaa ja varastointia. Näissä järjestelyissä Altialla ei ole määräysvaltaa tuotteisiin eikä varastoon liittyvää riskiä.

Transaktiohinnan määrittäminen:

Asiakassopimuksiin sisältyy tyypillisesti useita muuttuvia vastikkeita (paljousalennuksia; bonuksia; markkinointitukia kuten hyllymaksuja; sanktioita, jotka liittyvät tiettyihin ennalta määritettyihin tunnuslukuun tai siihen, ettei Altia täytä velvoitteitaan oikea-aikaisesti; palautuksia; standardikustannusten ja toteutuvien kustannusten välisiä eroja jne.). IFRS 15:n mukaan yrityksen pitää arvioida muuttuvan vastikkeen määrä ja sisällyttää transaktiohintaan määrä, joka täyttää kriteerin siitä, että se on erittäin todennäköinen. Altia on kuitenkin arvioinut muuttuvat vastikkeet osana tulouttamisprosessiaan jo nykyisten tuloutusstandardien mukaan. Lisäksi Altia on pystynyt arvioimaan toteutumat luotettavasti, ja näin ollen johdon näkemys on, että kriteeri erittäin todennäköisestä tyypillisesti täyttyy. Myös toteutuneiden sanktioiden määrä on epäolennainen, ja tämän vuoksi transaktiohintaan ei ole tarvetta tehdä oikaisuja siirtymähetkellä.

Palautusoikeutta koskevien sopimusehtojen osalta todetaan, että Altia on nykyisin kirjannut toimittamista tuotteista myyntituoton sen vastikkeen määräisenä, johon se odottaa olevansa oikeutettu, ja palautusta koskevan velan tuotteista, jotka se odottaa palautettavan. Altia on kuitenkin kirjannut palautettavia tuotteita vastaavan määrän vaihto-omaisuuteen. Nykyinen arvostamisperiaate on IFRS 15:n mukainen, mutta sen sijaan että palautuviksi odotettujen tuotteiden arvo kirjattaisiin vaihto-omaisuuteen, se on merkittävä taseeseen tuotteiden vastaanotto-oikeutta kuvastavaksi erilliseksi eräksi. IFRS 15:n mukaan hyllymaksut kirjataan myyntin vähennyseräksi. Nykyisin ne kirjataan kuluiksi. Tunnistetut palautuksia ja hyllymaksuja koskevat esittämistapaerot eivät ole olennaisia Altian kannalta.

Transaktiohinnan kohdistaminen:

Hinnat ovat yleensä erillismyyntihintoja, eikä näin ollen ole tarvetta erillismyyntihinnan kohdistamiseen. Lisäksi johto katsoo, ettei alennusten kohdistaminen sopimuksen eri elementeille aiheuttaisi eroja kirjattavien myyntituottojen määrään tai ajoittumiseen, koska kaikkia tilaukseen sisältyviin tuote-eriin ja/tai tuotteisiin koskeva määräysvalta siirtyy samanaikaisesti. Sopimuspalveluissa vaatimus muuttuvan vastikkeen kohdistamisesta sarjaan kuuluvalla erilliselle palvelulle täyttyy, ja näin ollen Altia kohdistaa ja kirjaa muuttuvan vastikkeen sille kaudelle, jolla sillä on sopimukseen perustuva oikeus palkkioon.

Myyntituoton kirjaaminen:

Tähän mennessä tehdyn analysoinnin perusteella johto ei odota IFRS 15:n käyttöönotosta seuraavan merkittäviä muutoksia myynnin tulouttamisajankohtiin. Altialla ei ole sopimusten saamisesta aiheutuvia lisämenoja (esim. myyntibonuksia) eikä sellaisia sopimuksen täyttämistä aiheutuvia menoja, jotka olisivat aktivoitavissa IFRS 15:n mukaan. Altia esittää kuitenkin uuden ohjeistuksen mukaan uusia liitetietoja myyntituotoistaan.

Altia ottaa standardin käyttöön 1.1.2018 mukautetun takautuvan menettelytavan mukaisesti, mikä tarkoittaa, että käyttöönotosta aiheutuva kertynyt vaikutus kirjataan kertyneisiin voittovaroihin 1.1.2018, eikä vertailutietoja oikaista.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla):

Altia on käynyt läpi rahoituspolitiikkaansa ja suojaustoimintojaan sekä rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua osana IFRS 9:n Rahoitusinstrumentit käyttöönottoa, ja se odottaa uuden standardin 1.1.2018 alkaen tapahtuvalla soveltamisella olevan seuraavanlaisia vaikutuksia. Kuten alla todetaan, IFRS 9:n soveltamisen aloittamisella ei odoteta olevan olennaista vaikutusta Altian tilinpäätökseen Altian rahoitusinstrumenttien ja riskienhallintaperiaatteiden luonteesta johtuen.

Luokittelu ja arvostaminen

IFRS 9:n mukaan kaikki rahoitusvarat on alkuperäisen kirjaamisen jälkeen arvostettava joko jaksotettuun hankintamenuon, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti sen perusteella, mikä on yrityksen käyttämä liiketoimintamalli rahoitusvarojen hallinnoinnissa ja mitkä ovat rahoitusvarojen sopimukseen perustuvat rahavirtaominaisuudet.

Konsernin rahoitusvaroihin sisältyy seuraavia eriä:

- Altialla on yhteinen määräysvalta Roal Oy:ssä, mutta toisella osakkeenomistajalla oleva optio-oikeus tarkoittaa, että tosiasiallisesti on kyse saamisesta. Tämä lainasaaminen on sopimuksen luonteesta johtuen luokiteltu tällä hetkellä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi, ja näin ollen se luokitellaan myös IFRS 9:n käyttöönoton jälkeen käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi.
- Muut saamiset koostuvat yksinomaan kauppahintasaamisesta, joka liittyy Altian vuonna 2017 myymään kiinteistöön. Tämä saaminen luokitellaan rahavirtojen keräämistä varten pidettäväksi, koska saamisesta syntyvät rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja koron maksua.
- Myyntisaamiset, jotka tällä hetkellä luokitellaan eräpäivään asti pidettäväksi ja arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon, täyttävät IFRS 9:n mukaiset ehdot, joiden mukaan ne luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon arvostettavaksi.
- Altian nykyiset myytävissä olevat rahoitusvarat, jotka koostuvat osakesijoituksista, täyttävät ehdot, joiden mukaan ne luokitellaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavaksi, ja näin ollen näiden varojen kirjanpitokäsittely ei muutu.

IFRS 9:n mukaiset taseesta pois kirjaamista koskevat säännöt vastaavat IAS 39:n Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen mukaisia sääntöjä. Altian factoringprosessiin ei sisälly takautumisoikeutta, toisin sanoen kaikki myytyihin myyntisaamisiin liittyvät oikeudet siirtyvät ostajalle. IAS 39:n mukaiset kriteerit taseesta pois kirjaamiselle täyttyvät edelleen IFRS 9:n mukaan.

Näin ollen Altia ei odota uuden ohjeistuksen vaikuttavan näiden rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostukseen.

Arvon alentuminen

Uuden arvonalentumismallin mukaan on kirjattava arvon alentumista koskeva vähennyserä, joka perustuu odotettavissa oleviin luottotappioihin, ei siis toteutuneisiin luottotappioihin kuten IAS 39:n mukaan.

Uutta arvonalentumismallia koskevaa vaatimusta sovelletaan jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviin rahoitusvaroihin, käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta arvostettaviin vieraan pääoman ehtoihin instrumentteihin, IFRS 15:n Myyntituotot asiakassopimuksista mukaisiin sopimukseen perustuviin omaisuuseriin, vuokrasaamisiin, luottositoumuksiin ja tiettyihin takaus-sopimuksiin.

Uusi arvonalentumismalli aikaistaa tappioiden kirjaamista. Niiden arvioiden mukaan, joita Altia on tehnyt odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuvan mallin käyttöönotosta, IFRS 9:n soveltamisesta aiheutuvan vaikutuksen ei katsota olevan merkittävä.

Altian myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon, eikä näiden varojen käypä arvo ole merkittävä. Kuten edellä on kuvattu, muut saamiset koostuvat kauppahintasaamisesta, johon liittyvät rahavirrat perustuvat sopimukseen, ja Altia odottaa saavansa kyseisen erän rahavirrat kokonaisuudessaan, sillä pääoman ja koron maksut ovat toteutuneet sovitun maksuaikataulun mukaisesti.

Myyntisaamisiin liittyvä tappiota koskeva vähennyserä perustuu myyntisaamisten ikäjakaumaan ja alueellisiin saamissalkkuihin. Yli 120 päivää erääntyneistä saamisista kirjataan arvonalentuminen 50 %:n odotettavissa olevan luottotappioasteen mukaisesti. Saamiset monopoleilta Suomessa ja Ruotsissa on jätetty ulkopuolelle johtuen asiakkaan luonteesta ja siihen liittyvästä luottoriskistä (valtion yhtiöitä). Analysissa on otettu huomioon tulevaisuuteen suuntautuvaa makroekonomista informaatiota.

Tähän mennessä tehtyjen arviointien perusteella kahden vuoden aikana toteutuneet luottotappiot ovat olleet noin 0,2 miljoonaa euroa vuodessa. Taseeseen sisällytynyt myyntisaamisia koskeva luottotappiovaraus 31.12.2017 on noin 0,3 miljoonaa euroa, kun odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuva vähennyserä on noin 0,2 miljoonaa euroa. Näin ollen odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuvan mallin käyttöönotto tosiasiaa pienentää luottotappiota koskevaa vähennyserää. Altia oikaisee kertyneiden voittovarojen alkusaldoa tämän vaikutuksella, mutta uuden odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuvan mallin käyttöönoton kokonaisvaikutuksen katsotaan kuitenkin olevan epäolennainen Altian saamisten luonteesta ja asiakaskunnasta johtuen.

Rahoitusvelat

IFRS 9:n käyttöönotolla ei ole vaikutusta Altian rahoitusvelkojen luokitteluun ja arvostamiseen, sillä uudet vaatimukset vaikuttavat vain käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi nimenomaisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen kirjanpitokäsittelyyn, eikä Altialla ole tällaisia velkoja.

Velkojen ehtoihin tehtävät muutokset

IFRS 9:n mukaan, kun jaksotettuun hankintamenuun arvostetun rahoitusvelan ehtoja muutetaan siten, ettei transaktio johda velan kirjaamiseen pois taseesta, tulisi välittömästi kirjata tulosvaikutteinen voitto tai tappio. Näillä muuttuneilla säännöillä ei ole vaikutusta Altiaan, sillä minkään nykyi-

sen lainan ehtoja ei ole muutettu siten, että seurauksena olisi ollut IAS 39:n mukainen lainaehtojen muutos, joka olisi johtanut velan kirjanpitoarvon oikaisuun.

Suojauslaskenta

Uudet suojauslaskentaa koskevat säännöt lähentävät suojausinstrumenttien kirjanpitokäsittelyä yrityksen riskienhallinnan käytäntöihin. Yleisenä sääntönä on, että aiempaa useammat suojaus-suhteet saattavat täyttää suojauslaskennan soveltamisen edellytykset, sillä standardin mukainen lähestymistapa on aiempaa periaatelähtöisempi.

Suojauslaskentaa sovelletaan konsernissa tiettyihin korko-, valuutta- ja sähköjohdannaisiin. Konserni on varmistanut, että sen nykyiset suojaussuhteet kelpaavat edelleen suojausiksi, kun IFRS 9 otetaan käyttöön.

IFRS 9:n mukaisessa rahavirran valuuttasuojauksessa Altia kohdistaa koko termiinisopimuksen käyvän arvon suojaussuhteeseen ja näin ollen se ei enää erottele termiinipisteitä erillistä tulosvaikutteista kirjaamista varten. Tämä on muutos, jonka Altia on valinnut käyttöönottoajankohtana, mutta sen vaikutuksen ei kuitenkaan katsota olevan merkittävä.

IFRS 9:n mukaan on mahdollista suojata riskin komponentteja. Tämä muutos parantaa sähkösuojauksen tehokkuutta. Sähkösuojauksen käypä arvo 31.12.2017 oli 0,3 miljoonaa euroa, eikä niihin liity olennaista tehottomuutta.

Koronvaihtosopimuksilla suojataan vaihtuvakorkoisia lainoja, ja nykyiset suojaussuhteet jatkuvat muuttumattomina IFRS 9:ää sovellettaessa.

Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot

Uusi standardi sisältää myös aiempaa laajempia vaatimuksia tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista sekä muutoksia esittämistapaan. Näistä odotetaan aiheutuvan muutoksia Altian rahoitusinstrumentteja koskevien liitetietojen luonteeseen ja laajuuteen, erityisesti uuden standardin käyttöönottovuotena.

IFRS 16 Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla):

IFRS 16 Vuokrasopimukset –standardia sovelletaan 1.1.2019 lukien. Uusi standardi vaikuttaa lähinnä vuokralleottajien soveltamaan kirjanpitokäsittelyyn ja johtaa siihen, että lähes kaikki vuokrasopimukset merkitään taseeseen. Uusi vuokrasopimusstandardi poistaa nykyisen jaottelun operatiivisiin vuokrasopimuksiin ja rahoitusleasingsopimuksiin ja sen mukaan valtaosasta Altian vuokrasopimuksia on kirjattava omaisuuserä (vuokratun hyödykkeen käyttöoikeus) ja vuokrien maksamista koskeva rahoitusvelka. Lyhytaikaisia ja arvoltaan vähäisiä kohteita koskevia vuokrasopimuksia koskee valinnainen helpotus. Muutoksella on vaikutusta myös tuloslaskelmaan, koska kokonaiskulu on tyypillisesti suurempi vuokrasopimuksen ensimmäisinä vuosina ja pienempi myöhempinä vuosina. Lisäksi liikekulujen tilalle tulee korkokuluja ja poistoja, jolloin keskeiset tunnusluvut, kuten käyttökate muuttuvat.

Rahavirtalaskelmassa esitettävät liiketoiminnan rahavirrat ovat aiempaa suuremmat, koska vuokrasopimusvelan lyhennyksen osuus maksuista luokitellaan rahoitustoimintaan. Vain korkomenon osuus maksuista esitetään edelleen liiketoiminnan rahavirtoina.

Altian tekemän alustavan vaikutusarvioinnin perusteella IFRS 16 kasvattaa taseeseen sisältyviä aieneellisiä käyttöomaisuushyödykkeitä pääasiassa nykyisten toimitiloja, varastoja, autoja ja trukkeja koskevien operatiivisten vuokrasopimusten vuoksi (lisätietoja operatiivisista vuokrasopimuksista on [liitetiedossa 1.6.](#)). Altia ei odota vaikutuksen olevan merkittävä huomioiden taseen ulkopuolisten vuokrasopimusten luonne ja vähäinen määrä. Altialla oli 31.12.2017 taseen ulkopuolisia vuokravastuita 17,1 miljoonaa euroa. Konsernin tuloslaskelmassa liiketoiminnan kulut pienentyvät, kun taas poistot ja korkokulut kasvavat, koska vuokratulua ei enää luokitella liiketoiminnan kuluiksi. Tämä johtaa käyttökateen parantumiseen. Konsernissa ollaan parhaillaan arvioimassa vuokrasopimussalkkua ja määrittämässä IFRS 16:n käyttöönoton vaikutusta, ja odotettavissa olevasta vaikutuksesta kerrotaan edelleen taloudellisissa raporteissa.

Altia odottaa soveltavansa ottavansa käyttöönotossa yksinkertaistettua menettelyä (mukautettu takautuva lähestymistapa), jonka mukaan vertailutietoja ei oikaista. IFRS 16:n käyttöönoton kertynyt vaikutus kirjataan oman pääoman oikaisuksi vuoden 2019 alussa. Lisäksi Altia odottaa käyttävänsä mahdollisimman laajasti muita helpotuksia, kuten juoksuajaltaan alle 12 kuukauden pituisten sopimusten ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevien sopimusten jättäminen ulkopuolelle.

Muilla tiedossa olevilla IFRS-standardien tai IFRIC-tulkintojen muutoksilla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

6.5. AIEMPIÄ TILIKAUSIA KOSKEVAT KORJAUKSET

Yhteisessä toiminnossa olevan osuuden kirjanpitokäsittely

Altia on vuoden 2017 aikana tarkastellut yksityiskohtaisesti osakassopimustaan ABF Overseas Limitedin ("ABF") kanssa, joka koskee Altian osuutta Roal Oy:ssä Altian konsernitilinpäätöksen IFRS-kirjanpitokäsittelyn varmistamiseksi. Osakassopimuksen ehtojen mukaan Altia on oikeutettu saamaan osuudelleen Roal Oy:ssä sovitun vuotuisen tuoton vähimmäisosinkona ja ABF:llä on oikeus lunastaa Altian osuus Roal Oy:ssä kiinteään hintaan tiettyjen patenttien voimassaolon lakattua. Altia oli konsernitilinpäätöksessään käsitellyt osuutensa Roal Oy:ssä IFRS 11 mukaisena yhteisyrityksenä ja soveltanut siihen pääomaosuusmenetelmää vuoden 2016 neljänteen neljänneeseen saakka, jolloin Altia luokitteli osuutensa myytävänä olevaksi olettaen, että ABF olisi käyttänyt osto-optiona vuoden 2017 aikana. Koska option käyttäminen kuitenkin riippuu tiettyjen patenttien voimassaolon päättymisestä ja yksi patentti on edelleen voimassa vuoteen 2024 saakka, Altian ei ollut mahdollista irtautua Roal Oy:stä vuonna 2017. Altia käyttää Roal Oy:ssä yhteistä määräysvaltaa. ABF:n optio-oikeus edustaa kuitenkin kirjanpitokäsittelyssä tosiasiallisesti Altialle kiinteätuottoista saamista, eikä Altialla ole oikeutta 50 prosenttiin Roal Oy:n nettovarallisuudesta, ellei ABF jätä käyttämättä optio-oikeuttaan Altian osuuteen Roal Oy:stä kun se osakassopimuksen mukaan on mahdollista. Näin ollen osuus olisi konsernitilinpäätöksessä pitänyt luokitella IFRS 11 mukaiseksi yhteiseksi toiminnoksi ja Altian olisi pitänyt käsitellä osuutensa Roal Oy:n varoista ja veloista saamisena ja vuotuinen vähimmäisosinko korkotuottona. Korjauksella ei ollut vaikutusta liiketoiminnan nettorahavirtaan eikä investointien nettorahavirtaan.

Lisäksi Altia on siirtänyt joitakin ostovelkoja ja muita velkoja lyhyt- ja pitkäaikaisiin varauksiin, jotta näiden velkojen luonne kuvastuisi paremmin.

Nämä korjaukset on tehty oikaisemalla seuraavalla tavalla kaikkia aiempien tilikausien tilinpäätösten eriä, joihin asialla on vaikutusta:

KONSERNIN TASE

milj. EUR	31.12.2016			31.12.2015		
	Raportoitu	Oikaisut	Oikaistu	Raportoitu	Oikaisut	Oikaistu
Osuudet osakkuusyrityksissä ja yhteisissä toiminnoissa	-	7,6	7,6	14,9	-7,3	7,6
Pitkäaikaiset varat yhteensä	195,6	7,6	203,1	226,5	-7,3	219,2
Myytävinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	13,4	-13,4	0,0	-	-	-
VARAT YHTEENSÄ	438,6	-5,9	432,7	466,7	-7,3	459,3
Kertyneet voittovarot	145,4	-0,9	144,5	121,7	-2,4	119,3
Oma pääoma yhteensä	192,2	-0,9	191,3	171,0	-2,4	168,6
Muut velat	-	-	-	4,9	-4,9	0,0
Varaukset	-	-	-	-	1,3	1,3
Pitkäaikaiset velat yhteensä	87,4	-	87,4	138,1	-3,6	134,5
Ostovelat ja muut velat	144,1	-1,3	142,7	147,0	-3,4	143,5
Varaukset	-	1,3	1,3	-	2,1	2,1
Lyhytaikaiset velat yhteensä	154,1	0,0	154,1	157,6	-1,3	156,3
Myytävinä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	4,9	-4,9	0,0	-	-	-
Velat yhteensä	246,4	-4,9	241,5	295,7	-4,9	290,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	438,6	-5,9	432,7	466,7	-7,3	459,3

milj. EUR	01.01.2015		
	Raportoitu	Oikaisut	Oikaistu
Osuudet osakkuusyrityksissä ja yhteisissä toiminnoissa	12,1	-4,5	7,6
Pitkäaikaiset varat yhteensä	229,2	-4,5	224,7
VARAT YHTEENSÄ	501,5	-4,5	496,9
Kertyneet voittovarot	95,0	0,4	95,5
Oma pääoma yhteensä	143,9	0,4	144,3
Muut velat	4,9	-4,9	0,0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	121,8	-4,9	116,9
Velat yhteensä	357,6	-4,9	352,6
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	501,5	-4,5	496,9

KONSERNIN TULOSLASKELMA

milj. EUR	1.1.-31.12.2016			1.1.-31.12.2015		
	Raportoitu	Oikaisut	Oikaistu	Raportoitu	Oikaisut	Oikaistu
Liiketulos	46,3	-	46,3	25,3	-	25,3
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja tuotot sijoituksista yhteisiin toimintoihin	-0,6	1,5	0,9	3,8	-2,9	0,9
Tulos ennen veroja	43,5	1,5	45,0	26,3	-2,9	23,4
TILIKAUDEN TULOS	34,6	1,5	36,1	21,0	-2,9	18,1
Osakekohtainen tulos (euroa), laimentamaton ja laimennettu	0,96	0,04	1,00	0,58	-0,08	0,50

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

milj. EUR	1.1.-31.12.2016			1.1.-31.12.2015		
	Raportoitu	Oikaisut	Oikaistu	Raportoitu	Oikaisut	Oikaistu
Tilikauden tulos	34,6	1,5	36,1	21,0	-2,9	18,1
Muut laajan tuloksen erät:						
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja tuotot sijoituksista yhteisiin toimintoihin	0,0	-0,0	0,0	-0,1	0,1	0,0
Muuntoerot	-2,7	-0,0	-2,7	1,5	0,0	1,5
Muut muutokset	-0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0	0,0
Tilikauden muut laajan tuloksen erät	-2,9	-0,0	-3,0	6,1	0,1	6,1
TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ	31,6	1,5	33,1	27,1	-2,8	24,3

Rahavirtalaskelman esittäminen

Altia päätti muuttaa konsernin rahavirtalaskelman esittämistavan suorasta epäsuoraksi vuonna 2017. Altia uskoo epäsuoran esittämistavan antavan oikeampaa ja luotettavampaa tietoa liiketoiminnan rahavirroista, koska siinä esitetään tuloksen ennen veroja ja liiketoiminnan rahavirtojen välinen täsmäytys. Epäsuora menetelmä on myös yleisemmin käytetty, ja sen mukaisten Altian liiketoiminnan rahavirtojen vertailukelpoisuus vertaisyrityksiin nähden on parempi.

Tämän seurauksena liiketoiminnan rahavirrat 31.12.2016 ja 2015 päättyneiltä tilikausilta on oikaistu epäsuoran esittämistavan mukaisiksi. Epäsuora esittämistapa ei aiheuttanut muutosta investointien ja rahoituksen rahavirtojen esittämiseen.

6.6. TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Altia ja J. García Carrión ovat käynnistäneet yhteistyön, joka koskee J. García Carriónin viini-brändien tuontia ja jakelua. Altia edustaa vuodesta 2018 alkaen García Carriónin viinituotteita Ruotsissa yksinoikeudella.

15. joulukuuta 2017 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti Altian osakkeet liitettiin arvo-osuusjärjestelmään 19. tammikuuta 2018.

Emoyhtiön tilinpäätös

ALTIA OYJ TULOSLASKELMA (FAS)

milj. EUR	Liite	1.1.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2016
LIIKEVAIHTO	1.	201,2	189,6
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		-0,2	-0,4
Liiketoiminnan muut tuotot	2.	20,5	22,5
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-117,0	-106,7
Varastojen muutos		-1,9	-3,4
Ulkopuoliset palvelut		-0,1	-0,1
Materiaalit ja palvelut yhteensä		-119,1	-110,1
Henkilöstökulut	3.		
Palkat ja palkkiot		-24,9	-24,6
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-4,5	-8,8
Muut henkilösivukulut		-1,5	-1,6
Henkilöstökulut yhteensä		-30,9	-35,0
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-11,2	-11,1
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		-	-2,1
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-11,2	-13,2
Liiketoiminnan muut kulut	4.	-48,6	-45,4
LIIKETULOS		11,7	8,0

milj. EUR	Liite	1.1.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2016
Rahoitustuotot ja -kulut	5.		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä		16,6	5,4
Tuotot osuuksista omistusyhteisyriyksissä		0,9	0,9
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista			
Muilta		0,2	0,1
Muut korko- ja rahoitustuotot			
Saman konsernin yrityksiltä		0,5	1,0
Muilta		4,3	1,1
Korkokulut ja muut rahoituskulut			
Saman konsernin yrityksille		-0,1	-0,1
Muille		-6,2	-2,6
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		16,1	5,8
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		27,8	13,8
Tilinpäätössiirrot	6.		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		0,9	-2,2
Tuloverot	7.		
Tilikauden verot		-2,2	-1,5
Laskennallisten verojen muutos		-0,0	-0,1
Muut välittömät verot		0,0	0,0
Tuloverot yhteensä		-2,2	-1,5
TILIKAUDEN TULOS		26,5	10,1

ALTIA OYJ TASE (FAS)

milj. EUR	Liite	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	8.		
Aineettomat oikeudet		12,6	12,7
Muut pitkävaikutteiset menot		9,3	12,6
Ennakkomaksut		2,8	1,7
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		24,7	26,9
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		2,5	2,5
Rakennukset ja rakennelmat		23,0	23,4
Koneet ja kalusto		25,0	26,6
Muut aineelliset hyödykkeet		0,5	0,5
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		4,7	2,1
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		55,6	55,1
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		206,8	206,8
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä		8,0	8,0
Muut osakkeet ja osuudet		0,8	0,8
Sijoitukset yhteensä		215,7	215,7
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		296,0	297,7

milj. EUR	Liite	31.12.2017	31.12.2016
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	9.		
Aineet ja tarvikkeet		16,5	18,4
Keskeneräiset tuotteet		12,5	12,1
Valmiit tuotteet/tavarat		9,5	10,1
Vaihto-omaisuus yhteensä		38,5	40,6
Pitkäaikaiset saamiset	10.		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		17,8	18,2
Laskennalliset verosaamiset		0,5	0,7
Muut saamiset		-	0,3
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		18,3	19,2
Lyhytaikaiset saamiset	11.		
Myyntisaamiset		20,1	21,8
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		9,8	14,2
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä		0,2	0,0
Siirtosaamiset		2,8	2,9
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		32,9	38,9
Rahat ja pankkisaamiset		49,4	64,0
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		139,1	162,7
VASTAAVAA YHTEENSÄ		435,1	460,4

ALTIA OYJ:N TASE (FAS)

milj. EUR	Liite	31.12.2017	31.12.2016
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	13.		
Osakepääoma		60,5	60,5
Suojausrahasto		-0,4	-1,3
Edellisten tilikausien voitto		30,2	90,6
Tilikauden voitto		26,5	10,1
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		116,9	159,9
Tilinpäätössiirtojen kertymä	14.		
Poistoero		22,6	23,5
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen	15.		
Lainat rahoituslaitoksilta		74,3	65,0
Eläkelainat		15,0	-
Velat saman konsernin yrityksille		2,3	3,3
Muut velat		4,9	4,9
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		96,5	73,2
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		10,0	7,5
Eläkelainat		0,8	-
Ostovelat		12,4	12,4
Velat saman konsernin yrityksille	16.	118,8	127,8
Muut velat		38,8	40,3
Siirtovelat	17.	18,6	15,7
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		199,2	203,8
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		295,7	277,0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		435,1	460,4

ALTIA OYJ:N RAHAVIRTALASKELMA (FAS)

milj. EUR	Liite	1.1.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2016
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRRAT			
Tulos ennen veroja		28,8	11,6
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset		11,2	13,2
Pitkäaikaisten varojen nettomyyntivoitot		-0,2	-4,2
Rahoitustuotot ja -kulut		-16,1	-5,8
Poistoeron muutos		-0,9	2,2
Muut oikaisut		0,1	-0,4
		-5,9	5,1
Käyttöpääoman muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutos, lisäys (-) / vähennys (+)		2,1	3,8
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos, lisäys (-) / vähennys (+)		5,2	-5,4
Osto- ja muiden velkojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)		-4,8	-3,2
Käyttöpääoman muutos		2,6	-4,9
Maksetut korot		-1,8	-1,5
Saadut korot		1,0	1,1
Muut maksetut rahoitustuotot ja kulut		-0,9	-0,5
Maksetut tuloverot		-0,5	-2,0
Rahoituserät ja verot		-2,3	-2,9
LIIKETOIMINNAN NETTORAHAVIRTA		23,2	8,9
INVESTOINTIEN RAHAVIRRAT			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-9,7	-6,1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	2.	0,2	4,5
Myönnettyt lainat		-	-1,3
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin		-	-2,5
Luovutustulot myytävissä olevista sijoituksista		0,0	-
Lainasaamisten takaisinmaksut		0,7	3,4
Saadut osingot	5.	17,7	6,4
INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA		8,8	4,4

milj. EUR	Liite	1.1.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2016
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT			
Lyhytaikaisten lainojen nostot	16.	30,7	45,7
Lyhytaikaisten lainojen maksut	16.	-23,3	-34,0
Pitkäaikaisten lainojen nostot		90,0	-
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	15.	-73,5	-22,5
Maksetut osingot ja muu voitonjako	13.	-70,5	-10,4
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA		-46,6	-21,3
RAHAVAROJEN MUUTOS			
Rahavirrat tilikauden alussa		64,0	72,1
Rahavarojen muutos		-14,6	-8,1
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA		49,4	64,0

ALTIA OYJ:N TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti (FAS).

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat merkitään taseeseen välittömään hankintamenoa vähennettynä tehdyillä poistoilla. Poistojen perusteena olevat pysyvien vastaavien taloudelliset vaikutusajat ovat

Tavaramerkit 10–15 vuotta

IT-kehittäminen ja ohjelmistot 3–5 vuotta

Rakennukset ja rakennelmat 10–40 vuotta

Koneet ja kalusto 10 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet 3–10 vuotta

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoa tai todennäköiseen nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Itsevalmistetut tuotteet arvostetaan standardihinnalla, poikkeuksena konjakkituotteet, jotka arvostetaan painotetulla keskihinnalla. Tuotannon kiinteät kustannukset kohdistetaan omien valmisteiden hankintamenoa. Raaka-aineet, tavarat ja tarvikkeet arvostetaan painotetulla keskihinnalla. Uudelleen pakatut valmiit tuotteet arvostetaan standardihintaan tuotantovarastossa.

Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista ja muista välittömistä, menoista sekä asianmukaisesta osuudesta hankinnan ja valmistuksen muuttuvista menoista ja valmiiden tuotteiden osalta kiinteistä yleismenoista, jotka on määritelty normaalin toiminta-asteen mukaisesti. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatu arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Eläkejärjestelyt

Emoyhtiön eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkekulut on jaksotettu vastaamaan tilinpäätöksen suoriteperusteisia palkkoja.

Konsernitili (Cash Pool)

Konsernilla on käytössä ns. konsernitilijärjestely (Cash Pool), joka mahdollistaa emon ja tytäryhtiöiden tehokkaan varojen hallinnan.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten kirjanpitokäsittelyyn sovelletaan kirjanpitolain 5. luvun 2a§:n mukaista käyvän arvon arvostamista.

Johdannaiset kirjataan taseeseen käypään arvoon kaupankäyntipäivänä ja arvostetaan raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon, kun ne eivät täytä suojauslaskennan kriteerejä.

Johdannaisten käyvät arvot vastaavat rahamäärää, jonka Altia Oyj joutuisi maksamaan tai se saisi, jos se purkaisi johdannaissopimuksen tilinpäätöspäivänä. Valuuttatermiinisopimusten käyvät arvot määritetään käyttäen raportointikauden päättymispäivän markkinahintoja. Korkeajohdannaisten käyvät arvot lasketaan diskonttaamalla sopimukseen liittyvät tulevat rahavirrat. Hyödykejohdannaisten arvonmäärittämisessä käytetään rahoitusmarkkinoilta saatuja käypiä arvoja.

Kaikki esitetyt johdannaissaamiset ja velat on luokiteltu käyvän arvon hierarkiatasolle 1–3. Hierarkiatasot kuvastavat käypiä arvoja määritettäessä käytettävien syöttötietojen merkittävyyttä. Tasolla yksi käyvät arvot perustuvat identtisten rahoitusinstrumenttien julkisiin noteerauksiin. Tasolla kaksi käypää arvoa määritettäessä käytetyt syöttötiedot perustuvat joko noteerattuihin markkinakursseihin ja -hintoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat havainnointivissa suoraan tai epäsuorasti rahavirtojen diskonttaukseen. Muiden tasolle kaksi luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot vastaavat niiden kirjanpitoarvoja. Tasolla kolme omaisuuserien ja velkojen käyvät arvot pohjautuvat syöttötietoihin, jotka eivät kaikkien merkittävien muuttujien osalta perustu havainnointivissa olevaan markkinatietoon, vaan ne perustuvat merkittävässä määrin johdon arvioihin ja niiden käyttämiseen yleisesti hyväksytyissä arvostusmenetelmissä.

Rahoitusjohdannaisten käyvät arvot on määritetty käyttämällä raportointikauden päättymispäivän markkinahintoja.

Suojauslaskenta

Emoyhtiö soveltaa suojauslaskentaa, jolloin käyvän arvon muutos kirjataan oman pääoman suojausrahastoon. Altia Oyj soveltaa rahavirran suojausta tapauskohtaisen harkinnan mukaan osaan valuutta-, korko- ja sähköjohdannaisia. Rahavirtojen suojauksessa suojaudutaan taseeseen merkittyyn tiettyyn omaisuuserään, velkaan tai erittäin todennäköiseen tulevaan liiketoimeen liittyvien rahavirtojen vaihteluilta. Altia Oyj dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun omaisuuserän välisen suhteen sekä riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Suojausinstrumenttien tehokkuus testataan etu- ja jälkikäteen. Tehokkuudella tarkoitetaan suojausinstrumentin kykyä kumota suojattavan riskin toteutumisesta johtuvat muutokset suojattavan erän käyvässä arvossa tai suojatusta "liiketoimesta" johtuvissa rahavirroissa. Suojaussuhteen katsotaan olevan erittäin tehokas, kun suojausinstrumentin toteutuneet tulokset kumoavat suojattavan erän rahavirtojen muutokset 80–125 -prosenttisesti. Suojauslaskenta lopetetaan, kun suojauslaskennan edellytykset eivät enää täyty. Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisoppimusten käypien arvojen muutoksista aiheutuvat voitot ja tappiot esitetään yhtenevästi suojatun erän kanssa. Rahavirtojen suojaukseksi määritettyjen ja ehdot täyttävien johdannaisoppimusten realisoitumattomien käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan oman pääoman suojausrahastoon, kun nämä instrumentit täyttävät suojauslaskennan ehdot ja suojauslaskenta on tehokasta. Tehoton osuus kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Omaan pääomaan kertynyt kumulatiivinen voitto tai tappio kaupallisiin eriin liittyneistä johdannaisista kirjataan tulosvaikutteiseksi ostojen tai myyntien oikaisueriksi samanaikaisesti suojattavan erän kanssa sillä kaudella, jolla suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Sähköjohdannaisista toteutunut voitto tai tappio kirjataan liiketuloksen yläpuolelle sähköostoihin. Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojausinstrumentti erääntyy tai myydään tai kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojausinstrumentista omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopaperit on arvostettu hankintamenoona tai sitä alempana arvoon.

Saamiset

Saamiset arvostetaan hankintamenoona tai sitä alempana todennäköiseen arvoon.

Myyntisaamisten myynnit

Myydyt myyntisaamiset kirjataan taseesta pois, kun saaminen on myyty ja kauppahinta saatu. Kustannukset myydyistä myyntisaamisista kirjataan muihin rahoituskuluihin.

Pitkäaikaiset lainat

Pitkäaikaiset lainat on kirjattu hankintahetkellä hankintamenoona.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu tilikauden tuloksesta Suomen verosäännösten perusteella lasketut verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut ja laskennallisten verojen muutos.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

1. LIIKEVAIHTO

milj. EUR	2017	2016
Toimialoitainen jakauma		
Alkoholiliiketoiminta	103,3	95,7
Teolliset palvelut	95,5	88,8
Muut	2,4	5,1
YHTEENSÄ	201,2	189,6
Maantieteellinen jakauma		
Kotimaa	153,1	143,3
Eurooppa	46,3	45,5
Muu maailma	1,8	0,8
YHTEENSÄ	201,2	189,6

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

milj. EUR	2017	2016
Vuokratuotot	1,0	0,9
Energian myyntituotot	3,4	3,7
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	0,2	4,2
Palvelutuotot	14,4	12,0
Muut tuotot	1,6	1,7
YHTEENSÄ	20,5	22,5

3. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

milj. EUR	2017	2016
Palkat ja palkkiot	24,9	24,6
Eläkekulut	4,5	8,8
Muut henkilösivukulut	1,5	1,6
YHTEENSÄ	30,9	35,0

Vuoden 2016 henkilöstökuluihin sisältyy lisäeläkkeisiin liittyen maksettu kertakorvaus, 4,1 miljoonaa euroa. Altian hallitus päätti, että 1.1.2017 työeläkeindeksiin perustuvan korotuksen asemasta lisäeläkkeitä korotetaan 4,5 prosenttia ja tämän kertakorvauksen jälkeen eläkkeet korottuvat vakuutusyhtiön vuosittain päättämän korotuspäätöksen mukaisesti. Asiasta on kerrottu tarkemmin konsernin [liitetiedossa 2.5.](#)

milj. EUR	2017	2016
Luontoisedut (verotusarvo)	0,7	0,8

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	2017	2016
Työntekijät	212	229
Toimihenkilöt	223	231
YHTEENSÄ	435	460

Johdon palkat ja palkkiot	2017	2016
Toimitusjohtaja	0,6	0,4
Hallituksen jäsenet	0,2	0,2

Hallituksen ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset

Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta.

4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

milj. EUR	2017	2016
Vuokratulot	2,2	2,8
Markkinointikulut	6,1	5,4
Energiakulut	6,9	8,9
Matkustus- ja edustuskulut	1,1	1,1
Huolto- ja ylläpitokulut	5,9	5,2
IT-kulut	6,1	4,7
Ostetut palvelut	5,5	3,8
Myyntiin liittyvät muut kulut	5,2	4,9
Muut kulut	9,5	8,7
YHTEENSÄ	48,6	45,4
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palkkiot	0,4	0,0
YHTEENSÄ	0,5	0,1

Ympäristökulut

Yhtiön ympäristökuluilla ei ollut olennaista vaikutusta tilikauden tulokseen eikä taloudelliseen asemaan.

5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

milj. EUR	2017	2016
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	16,6	5,4
Osakkuusyrietyksiltä	0,9	0,9
Muilta	0,2	0,1
Osinkotuotot yhteensä	17,7	6,4
Korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	0,5	1,0
Muilta	0,3	0,2
Korkotuotot yhteensä	0,7	1,3
Muut rahoitustuotot		
Muilta	4,0	0,9
Muut rahoitustuotot yhteensä	4,0	0,9
RAHOITUSTUOTOT YHTEENSÄ	22,4	8,5
Korkokulut		
Saman konsernin yrityksille	0,1	0,1
Muille	1,3	1,4
Korkokulut yhteensä	1,5	1,5
Muut rahoituskulut		
Muille	4,9	1,2
Muut rahoituskulut yhteensä	4,9	1,2
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ	6,3	2,7
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	16,1	5,8

Rahavirran suojauksista on on tuloslaskelman rahoituseriin merkitty seuraavat erät:

Muut rahoitustuotot		
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	0,2	0,6
Muut rahoituskulut		
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	-0,1	0,1

6. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

milj. EUR	2017	2016
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus:		
Aineettomat oikeudet	0,0	-0,5
Muut aineettomat hyödykkeet	-0,1	-0,0
Rakennukset ja rakennelmat	0,6	0,4
Koneet ja kalusto	0,5	-2,1
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,0	-0,0
YHTEENSÄ	0,9	-2,2

7. TULOVEROT

milj. EUR	2017	2016
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-2,2	-1,5
Tuloverot aikaisemmilta tilikausilta	0,0	0,0
Laskennallisen verosaamisen muutos	-0,0	-0,1
YHTEENSÄ	-2,2	-1,5

8. PYSYVIEN VASTAAVIEN ERITTELY

milj. EUR	2017	2016
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	27,7	22,9
Lisäykset	1,7	6,0
Vähennykset	-0,4	-1,9
Siirrot erien välillä	1,1	0,7
Hankintameno 31.12.	30,1	27,7
Kertyneet poistot 1.1.	-15,1	-14,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,4	1,4
Tilikauden poisto	-2,8	-2,3
Kertyneet poistot 31.12.	-17,5	-15,1
KIRJANPITOARVO 31.12.	12,6	12,7
Liikearvo		
Hankintameno 1.1.	17,6	17,6
Hankintameno 31.12.	17,6	17,6
Kertyneet poistot 1.1.	-17,6	-17,6
Kertyneet poistot 31.12.	-17,6	-17,6
KIRJANPITOARVO 31.12.	-	-
Muut aineettomat hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	27,5	28,1
Lisäykset	-1,3	-0,3
Vähennykset	-	-0,7
Siirrot erien välillä	-1,8	0,4
Hankintameno 31.12.	24,3	27,5
Kertyneet poistot 1.1.	-14,9	-13,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1,5	0,6
Tilikauden poisto	-1,6	-1,9
Kertyneet poistot 31.12.	-15,0	-14,9
KIRJANPITOARVO 31.12.	9,3	12,6
Aineettomien hyödykkeiden ennakkomaksut		
Hankintameno 1.1.	1,7	0,9
Lisäykset	2,1	1,7
Vähennykset	-	-0,2
Siirrot erien välillä	-1,0	-0,7
KIRJANPITOARVO 31.12.	2,8	1,7

milj. EUR	2017	2016
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	2,5	2,5
Vähennykset	-0,0	-0,0
KIRJANPITOARVO 31.12.	2,5	2,5
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	94,2	95,3
Lisäykset	1,4	0,5
Siirrot erien välillä	0,8	0,2
Vähennykset	-1,7	-1,7
Hankintameno 31.12.	94,8	94,2
Kertyneet poistot 1.1.	-70,8	-69,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	1,6	1,6
Tilikauden poisto	-2,6	-2,6
Kertyneet poistot 31.12.	-71,8	-70,8
KIRJANPITOARVO 31.12.	23,0	23,4
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	106,4	136,0
Lisäykset	1,1	1,4
Vähennykset	-0,4	-33,3
Siirrot erien välillä	3,0	2,3
Hankintameno 31.12.	110,1	106,4
Kertyneet poistot 1.1.	-79,8	-108,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	-1,1	33,0
Tilikauden poisto	-4,2	-4,3
Kertyneet poistot 31.12.	-85,1	-79,8
KIRJANPITOARVO 31.12.	25,0	26,6
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	0,5	0,5
Hankintameno 31.12.	0,5	0,5
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,5	0,5
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	2,1	2,9
Lisäykset	4,7	2,0
Siirrot erien välillä	-2,0	-2,8
KIRJANPITOARVO 31.12.	4,7	2,1
TUOTANTOTOIMINNAN KONEIDEN JA LAITTEIDEN TASEARVO 31.12.	24,2	25,6

milj. EUR	2017	2016
Sijoitukset		
Osudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	358,3	345,8
Lisäykset	-	12,5
Hankintameno 31.12.	358,3	358,3
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-151,5	-149,4
Arvonalentumiset	-	-2,1
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	-151,5	-151,5
KIRJANPITOARVO 31.12.	206,8	206,8
Osudet omistusyhteisyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	8,0	8,0
KIRJANPITOARVO 31.12.	8,0	8,0
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	0,8	0,8
Lisäykset	-	0,0
Vähennykset	-0,0	-
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,8	0,8

9. VAIHTO-OMAISSUUS

Vaihto-omaisuuden jälleenhankintahinnan ja aktivoidun hankintameno välillä ei ole olennaista eroa.

10. PITKÄAIKAISET SAAMISET

milj. EUR	2017	2016
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	17,8	18,2
Laskennalliset verosaamiset		
Suojausrahastoon kirjatut	0,1	0,3
Käyttöomaisuuden hyllypoistot	0,4	0,4
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	0,5	0,7
Muut saamiset		
Pääomalainasaaminen	-	0,3
PITKÄAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ	18,3	19,2

11. LYHYTAIKAISET SAAMISET

milj. EUR	2017	2016
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	3,0	7,1
Konsernitilisaamiset	-	0,3
Muut saamiset	5,0	4,9
Johdannaiset	0,0	0,3
Siirtosaamiset	1,8	1,6
Yhteensä	9,8	14,2
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		
Myyntisaamiset	0,2	0,0
Yhteensä	0,2	0,0
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset*	20,1	21,8
Siirtosaamiset	2,8	2,9
Yhteensä	22,9	24,7
LYHYTAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ	32,9	38,9

Siirtosaamiset

Siirtosaamisten olennaiset erät:

Johdannaiset	1,1	0,7
Verosaamiset	-	0,9
Muut	1,7	1,3
Yhteensä	2,8	2,9

*Ei sisällä myytyjä myyntisaamisia

12. KÄYVÄN ARVON LIITETIEDOT (JOHDANNAISET)

milj. EUR	2017			2016		
	Käypä arvo 31.12.	Tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset	Käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset	Käypä arvo 31.12.	Tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset	Käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset
Johdannaiset						
Korkojohdannaiset (taso 2)	-1,4	-	-1,4	-1,9	-	-1,9
Valuuttajohdannaiset (taso 2)	0,9	0,2	0,7	0,5	0,6	-0,1
Hyödykejohdannaiset (taso 2)	0,3	-0,1	0,3	0,0	-0,1	0,1
YHTEENSÄ	-0,2	0,2	-0,4	-1,3	0,5	-1,8

13. OMA PÄÄOMA

milj. EUR	2017	2016
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	60,5	60,5
Osakepääoma 31.12.	60,5	60,5
Suojausrahasto 1.1.	-1,3	-1,5
Lisäykset ja vähennykset	0,9	0,2
Suojausrahasto 31.12.	-0,4	-1,3
Sidottu oma pääoma yhteensä	60,1	59,2
Vapaa oma pääoma		
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	100,7	101,0
Osingonjako	-70,5	-10,4
Tilikauden voitto	26,5	10,1
Vapaa oma pääoma yhteensä	56,8	100,7
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	116,9	159,9
Jakokelpoinen vapaa oma pääoma		
Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta		
Voitto edellisiltä tilikausilta	100,7	101,0
Osingonjako	-70,5	-10,4
Tilikauden voitto	26,5	10,1
JAKOKELPOINEN OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	56,8	100,7

	2017	2016
Yhtiön osakepääoman jakautuminen:		
A-sarjan osakkeet kpl	35 960 000	35 960 000
L-sarjan osakkeet kpl	-	25 003

A-sarjan ja L-sarjan osakkeet yhdistettiin 21.12.2017

14. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

milj. EUR	2017	2016
Poistoero		
Aineettomat oikeudet	2,4	2,1
Muut aineettomat hyödykkeet	0,1	0,3
Rakennukset ja rakennelmat	4,3	4,8
Koneet ja kalusto	15,8	16,3
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,0	-0,0
YHTEENSÄ	22,6	23,5

15. VIERAS PÄÄOMA

milj. EUR	2017	2016
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	89,3	65,0
Velat saman konsernin yrityksille	2,3	3,3
Muut velat	4,9	4,9
YHTEENSÄ	96,5	73,2

16. VELAT SAMAN KONSERNIN YRITYKSILLE

milj. EUR	2017	2016
Ostovelat	0,9	0,7
Lainat samaan konserniin kuuluville yrityksille	22,3	45,7
Konsernitilivelat	94,6	74,2
Johdannaiset	0,1	0,1
Muut siirtovelat	0,8	7,1
YHTEENSÄ	118,8	127,8

17. SIIRTOVELAT

milj. EUR	2017	2016
Siirtovelkojen olennaiset erät:		
Lomapalkka- ja muut palkkavelat	7,2	7,2
Sopimusalennusvelat	0,5	0,3
Ostomenot ja muut kulujaksotukset	8,6	5,9
Verot	0,8	-
Johdannaiset	1,5	2,2
YHTEENSÄ	18,6	15,7

18. VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

milj. EUR	2017	2016
Konserniyritysten puolesta annetut vakuudet		
Kiinteistökiinnitykset	18,5	18,5
Takaukset	6,4	8,0
VAKUUKSET YHTEENSÄ	24,9	26,5
Vastuusitoumukset ja muut vastuut		
Käyttö- ja rahoitusleasingvastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	0,7	0,8
Yli vuoden kuluttua erääntyvät	0,8	1,4
Yhteensä	1,5	2,2
Vuokravastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	0,8	0,8
Yli vuoden kuluttua erääntyvät	2,6	3,4
Yhteensä	3,3	4,2
Muut vastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	4,7	6,7
Yhteensä	4,7	6,7
VASTUUSITOUMUKSET YHTEENSÄ	9,6	13,0

Kiinteistöinvestointien alv-vastuu

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuosina 2009–2017 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 1,4 miljoonaa euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2026.

Johdannaisopimukset		
milj. EUR	2017	2016
Sähköjohdannaiset		
Käypä arvo	0,3	0,0
Nimellisarvo	2,5	3,0
Määrä (TWh)	0,1	0,1
Konsernin ulkoiset valuuttatermiinit		
Käypä arvo	1,0	0,4
Nimellisarvo	55,0	79,5
Konsernin sisäiset valuuttatermiinit		
Käypä arvo	-0,1	0,1
Nimellisarvo	11,3	19,5
Korkojohdannaiset		
Käypä arvo	-1,4	-1,9
Nimellisarvo	20,0	20,0
Päästöoikeudet (kilotonnia)		
	2017	2016
Saadut päästöoikeudet	27,4	28,0
Edelliseltä vuodelta jäljelle jääneet päästöoikeudet	39,2	37,4
Edelliseen vuoteen liittyvien arvioiden tarkennukset	-0,0	-0,0
Toteutuneet päästöt	-21,0	-26,2
PÄÄSTÖOIKEUDET 31.12.	45,6	39,2
Jäljelle jääneiden päästöoikeuksien käypä arvo	0,4	0,2

Vuonna 2017 saadut päästöoikeudet ja toteutuneet päästöt ovat arvioituja tietoja, jotka tarkentuvat kevään 2018 aikana. Altia jatkaa päästökaupan alaisena toimijana myös päästökaupunkauden 2013–2020.

19. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lähipiirin kanssa toteutetut transaktiot tehdään markkinaehtoisesti. Asiasta on kerrottu tarkemmin konsernin liitetiedossa [6.3. Lähipiiritiedot](#) johdon palkkioista on esitetty Altia Oyj:n [liitetiedossa 3.](#)

Hallituksen voitonjakoesitys

Altia Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 31.12.2017 taseen mukaisesti 56 763 012,27 euroa, josta tilikauden voitto on 26 547 860,31 euroa.

Emoyhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikauden päättymisen jälkeen.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2017 ei makseta osinkoja.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 21. päivänä helmikuuta 2018.

Sanna Suvanto-Harsaae
puheenjohtaja

Annikka Hurme

Kim Henriksson

Tiina Lencioni

Torsten Steenholt

Kai Telanne

Pekka Tennilä
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä, 23. päivänä helmikuuta 2018

PricewaterhouseCoopers Oy
tilintarkastusyhteisö

Ylva Eriksson
KHT

Tilintarkastuskertomus

Altia Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Altia Oyj:n (y-tunnus 1505555-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2017. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksesta, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen

soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johdattaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikatsaukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikatsauksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttööme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 23.2.2018

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

Ylva Eriksson

KHT

ALTIA

ALTIA OYJ

PL 350, 00101 Helsinki

+358 207 013 013

communications@altigroup.com

www.altigroup.fi